

160494

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

92 NUMARALI VE 1657-1658 TARİHLİ MÜHİMME DEFTERİ
(Değerlendirme-Transkripsiyon-Dizin)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof Dr. Orhan KILIÇ

Hazırlayan
Murat YILDIZ

Elazığ-2005

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

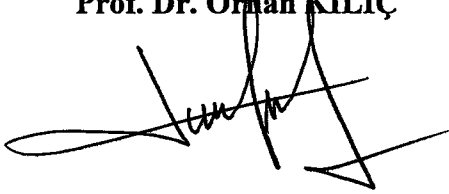
92 NUMARALI VE 1657-1658 TARİHLİ MÜHİMME DEFTERİ
(Değerlendirme-Transkripsiyon-Dizin)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bu tez ~~24/06/2005~~ tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / ~~oy çokluğu~~ ile kabul edilmiştir.

Danışman

Prof. Dr. Orhan KILIÇ

Üye

Doç. Dr. Enver ÇAKAR

Üye

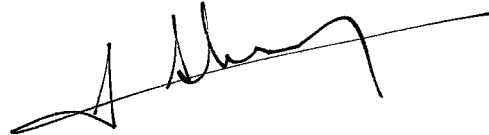
Doç. Dr. Ali YILDIRIM

Yukarıdaki Jüri Üyelerinin İmzaları Tasdik Olunur

Doç. Dr. Ahmet AKSİN

Müdür

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

**92 NUMARALI VE 1657-1658 TARİHLİ MÜHİMME DEFTERİ
(Değerlendirme-Transkripsiyon-Dizin)**

Murat YILDIZ

**FIRAT Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tarih Anabilim Dalı**

Elazığ – 2005, Sayfa:VIII+199

92 numaralı mühimme defteri, 1657 – 1660 yılları arasında, Osmanlı Devleti'nde meydana gelen siyasi, idari, askeri, iktisadi ve sosyal olaylardan önemli olanların kaydedildiği defterdir. Devlet içerisinde zuhur eden idari, adli, askeri ve dini atamalar ve idarecilerin halka karşı tutumlarındaki aşırılıkların yanı sıra; meydana gelen eşkıyalık hareketleri, alacak, verecek, boşanma, cinayet, veraset gibi hukuki problemler bu defterlere kaydedilmiştir.

92 Numaralı Mühimme Defteri, 66 sayfa olup 320 adet hüküm bulunmaktadır. Her hüküm incelenerek transkripsiyonu yapılmış ve özetleri çıkarılmıştır. Ayrıca defterde yer alan şahıs ve yer isimleri ile bazı tabir ve deyimlerden oluşan bir dizin oluşturularak teze eklenmiştir.

ANAHTAR KELİMELEER: Osmanlı, Mühimme, Hüküm.

SUMMARY

Thesis of High Master's Degree

Murat YILDIZ

MUHIMME DEFTERI NO 92 AND DATE OF 1657-1658

(Transcription – Summary - Index)

The University of Firat

The Institute of Social Sciences

The Department of History

Elazığ – 2005, Page:VIII+199

The Mühimme Defteri Number 92 is a notebook in which had been registered the important affairs in the Ottoman State from 1657 to 1660. In the Otoman State the important events which had been happened like administrative, legal, and military appointment, injustices of administrators, banditry, matter of juridical as receivables and payables, divorces, crimes, inheritance had been registered.

The Mühimme Defteri Number 92 has been composed of 66 pages and 320 commandments. All of the commandments have been investigated, transcribed and summarized. The index which has been composed of the name of region, person and some phrases and terms have been writing by our self in this article.

KEY WORDS: Ottoman, Commandment, Mühime.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	IV
SUMMARY.....	V
İÇİNDEKİLER.....	VI
ÖNSÖZ.....	VII
KISALTMALAR.....	VIII
GİRİŞ.....	1
I- 92 NUMARALI MÜHİMME DEFTERİNİN DEĞERLENDİRMESİ.....	3
II- 92 NUMARALI MÜHİMME DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU VE HÜKÜMLERİN ÖZETLERİ.....	8
BİBLİYOGRAFYA.....	180
DİZİN.....	181
ÖZGEÇMİŞ.....	199

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti ile ilgili araştırmalarda kaynak açısından birinci derecede ehemmiyet arz eden mühimme defterleri, içerdiği hükümler ile siyasi, iktisadi, idari, sosyal ve dini hayat açısından adeta Osmanlı Devleti'nin aynası olmakla araştırmacılara büyük yararlar sağlamaktadır. Mühimme defterleri, askeri, idari mali konuların yanı sıra eşkıyalık hareketleri, hukuki anlaşmazlıklar, kültürel yapı, vakıflar ve beraberinde dini ve sosyal yapılar, ordu ve seferler, ulusal ve uluslar arası ticaret, saray ve yöneticiler ve daha birçok konuyla ilgili bilgileri ihtiva etmektedir.

İncelemiş olduğumuz 92 Numaralı Mühimme Defteri, 1657 - 1660 yıllarına ait olup 66 sayfadan ibarettir. Defterin aslı arşiv tarafından muhafaza edilip araştırmacılara fotokopisi verildiğinden dolayı sayfaların alt kısımları kısmen okunmayacak derecede silik ve koyudur. Bu durum araştırmacının defteri okumasını oldukça zorlaştırmaktadır.

Defterdeki hükümler arşiv idaresi tarafından numaralanmamıştır. Hükümler her sayfada 1'den başlayarak tarafımızdan numaralandırılmıştır. Tarihler belirtilirken yapılan kısaltmalar olduğu gibi yazılıp miladi karşılığı ise köşeli parantez içerisinde, kolaylık olması açısından tarafımızdan verilmiştir.

92 Numaralı Mühimme Defterini günümüz alfabesine çevirmekle Osmanlı Devleti'nin söz konusu dönemi ile ilgili araştırmalara ışık tutarak faydalı olacağımızı düşünüp bu çalışmayı tamamlamış bulunmaktayız. Tezimin tamamlanmasında maddi ve manevi desteklerini benden esirgemeyen, danışman hocam Sayın Prof. Dr. Orhan KILIÇ'a teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca çalışmamda sürekli yanımda olup beni destekleyen aileme, Elmek A.ř. alışanlarına ve bana her türlü kolaylığı sağlayan Elmek A.ř. Genel Müdürü Sayın Cihat ÇAKTI' ya teşekkürlerimi sunarım.

Murat YILDIZ

Elazığ - 2005

KISALTMALAR

M.	Muharrem
S.	Safer
Ra.	Rebi'ul-âhir
R.	Rebi'ul-evvel
N.	Ramazan
L.	Şevval
Za.	Zi'l-ka'de
Z.	Zi'l-hicce
Bkz.	bakınız
H.	hicri
h.	hüküm
Mil.	Miladi
sh.	Sahife
c.	Cilt

GİRİŞ

Mühimme defterleri, Osmanlı Tarihi araştırmalarında birinci dereceden ehemmiyet arz eden arşiv kaynaklarıdır. Mühimme defterleri Divan-ı Hümayun'da tutulmakta olup, Divan'da görüşülen; devletin iç ve dış meseleleri ile ilgili siyasi, iktisadi, askeri, sosyal, idari ve dini konulardan önemli olanların kaydedildiği defterlerdir. Reisü'l-Küttab gözetimindeki katipler tarafından yazılmışlardır. Yazılması emredilen ferman, berat ve benzeri belgelerin müsveddeleri Reisü'l-Küttab tarafından mühimme defterlerine kaydedtirilir ve daha sonra temize çekilerek ilgili yerlere gönderilirdi¹. Defterlerdeki kayıtlar,asıl fermanları suretleri şeklinde olup, sadrazamın başkanlığında, kubbe vezirleri, Anadolu ve Rumeli Kazaskeri,;defterdar, ve nişancının katıldığı Divan toplantılarında alınan kararlar, padişahın tasdikinden geçtikten sonra kronolojik sıra içinde defterlere kaydedilmekteydi²

Bilinen en eski mühimme defteri, Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi'nde olup E 12321 numarada kayıtlı olan 1544 (H.951) tarihli defterdir³. Mühimme defterleri yazıldığı divanlara göre Rikab, ordu ve Kaymakamlık gibi isimler alabiliyordu. XVII. Yüzyılın ortalarından itibaren mühimme defterlerinde toplu olarak yer alan konular birbirinden ayrılarak ayrı ayrı defterlere kaydedilmişlerdir. Buna bağlı olarak 1648'de şikayet defterleri, 1707'de Mısır mühimmeleri, 1747'de kalebend defterleri, 1787'de mühimme-i mektum, 1863'te mülkî tevcihat, 1869'da makine, fabrika imtiyazı ve kilise defterleri tutulmaya başlanmıřtır⁴.

Başbakanlık Arşivi Mühimme Serisi 266 adet olup Mühimme Zeyli, Mühimme-i Asâkir, Mühimme-i Mektûme ve Mühimme-i Mısır defterleri ayrı ayrı olarak tasnif edilmiştir. Başbakanlık Arşivi'ndeki 266 defter 1553-1905 tarihleri arasında yazılmıřtır⁵.

Mühimme Defterlerinin tertibinde şekil ve içerik açasından bir zaman içerisinde olgunlaşma görülmektedir. Klasik döneme ait (1553-1642) ilk defterler, başlık taşımazlar ve

¹ Orhan KILIÇ, "Mühimme Defterlerine Göre XVI. Yüzyılın İkinci Yarısında Osmanlı Devletinde Meydana Gelen Depremler" *Osmanlı*, c.5; Ankara, 1999, sh.671.

² *3 Numarlı Mühimme Defteri*, (966 – 968 / 1558-1560), Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1993, sh. XXI.

³ *44 Numaralı Mühimme Defteri*, (Yayına Hazırlayan: Mehmet Ali ÜNAL)İzmir, 1995, sh. V.

⁴ *3 Numarlı Mühimme Defteri*, (966 – 968 / 1558-1560), sh. XXI.

⁵ Ayşegül HÜSEYNİKLİOğLU, *Mühimme Defterlerine Göre Osmanlı Devletinde Eşkıyalık Hareketleri (1594 – 1607)*, (Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Elazığ, 2001 sh. XIII.

yazıları daha karmaşıktır. İlk sayfalarda başlık yerine sadece kayıt tarihini belirtmekte olan Arapça toplantı günü ve onun hemen altındaki ay ve yıl yazılıdır⁶.

Mühimme defterlerinde yer alan hüküm tarihlerinin yazılışı, ilk dönemlerde yukarıda da bahsedildiği gibi “başlık tarih” atmak sureti ile olmuş iken, daha sonra bu usulden vazgeçilip, ayın ilk orta ve son on günleri manalarına gelmekte olan, evail, evasıt, evahir şeklinde tabirler ile onarlı dilimler halinde ifade edilmeye başlanmıştır⁷.

XVII. Yüzyılın ortalarında yazılan 90 Numaralı Mühimme Defterinden itibaren hükümlerin hangi sadrazam zamanında çıktığı ve hangi reisü'l-küttab başkanlığında yazdırıldığı belirtilmeye başlar ve yazılar sanatkarane bir hal taşır. Mühimme defterlerindeki bazı hükümlerin önemini vurgulamak için “bu husus mevadd-ı mühimmedendir” , “husus-ı mezbur mühimmattandır” hüküm içerisinde geçen ifadelere rastlamak mümkündür⁸.

⁶ 3 Numarlı Mühimme Defteri, (966 – 968 / 1558-1560), sh. XXI, XXII.

⁷ 3 Numarlı Mühimme Defteri, (966 – 968 / 1558-1560), sh. XXII.

⁸ 3 Numarlı Mühimme Defteri, (966 – 968 / 1558-1560), sh. XXII.

I- 92 NUMARLI MÜHİMME DEFTERİNİN DEĞERLENDİRMESİ

92 Numaralı Mühime Defteri, Hicri 1067 - 1069 (Mil.1657 – 1660) yıllarına ait hükümleri kapsamaktadır. Defterin kapağındaki tarihler ile hükümlerin başlangıç tarihi aynı olup Evahir-i Şaban 1067 (4-12 Haziran 1657) tarihinde yazılmıştır. Defterde yer alan son hüküm ise Evahir-i Zi'l-hicce 1070 (28 ağustos- 5 Eylül 1660) yılına aittir. Bu durumda defterin başında belirtilen tarihler ile bir uygunsuzluk söz konusudur. Defterde muhtelif konularda toplam 320 hüküm yer almaktadır. Defter 66 sayfa olup; 41. , 42. , 43. sayfalar defterde bulunmamaktadır.

Defterin orijinali Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı tarafından muhafaza edilmekte olup araştırmacılara arşiv tarafından çekilip defter haline getirilen fotokopi nüshası verilmektedir ve araştırmacı incelemelerini bu nüsha üzerinde gerçekleştirilip fotokopi talebinde bulunduğu yine bu defterden çekilerek verilmektedir. Bu sebeple defterde kısmen okunmayacak derecede silik ve koyu bölümler mevcuttur. Ayrıca bu sebepten dolayı defterin ebatlarına ve diğer orijinal özelliklerine ilişkin bilgilere ulaşamadığımızı belirtmek durumundayız.

Defterde; hukuki anlaşmazlıklar, vergilerin tahsili, eşkıyalık, vakıflar, askeri ve idari görevlilerin görevlerini kötüye kullanarak halka zulmetmesi, has, zaamet, ve tımar tasarrufu, meslek grupları, ticaret, gerek yönetici ve gerekse reayanın mağduriyetleri ile ilgili hükümlere sık rastlanmaktadır. Defterde uluslararası ilişkilere ait hüküm yok denecek kadar azdır. Seferler ile ilgili bir hüküm bulunup seferin nereye olduğu belirtilmemektedir.

Defterin diğer bir özelliği ise buyurdum ki diyerek başlayan buyruldu bölümlerinin her hükümde yer almamasıdır. Bunun yerine olayın kısaca özeti verilip gerekli hükm-i şerifler verilmiştir. Belki böylece konuların tekrarından kaçılmıştır. Defterde yer alan hükümler farklı katibler tarafından tutulmuş olup yazı

karakterleri yer yer farklılık arz etmektedir. Defterin alt kısımlarında yer alan bazı hükümler gerek defterin zamanla tahrip olması ve gerekse fotokopi nüshanın fotokopisi çekildiği için yer yer kararmalar ve yazıların silik çıkmasına sebep olup defterin okunmasını oldukça güçleştirmektedir.

Bu çalışmada, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Tarafından yayınlanan Mühime Defterleri serisinin yazım şablonu benimsenerek kullanılmıştır.

Defterde yer alan hükümlerin transkripsiyonu tamamlandıktan sonra konularına göre tasnif edilmiş olup, sayfa ve hüküm numaraları verilerek aşağıda belirtilmiştir:

1. Kale, Serhad ve Bazı Mahallerin Muhafazası: sh.4, h.6; sh.5, h.3; sh.5, h.4; sh.9, h.5; sh.10, h.3; sh.16, h.1; sh.55, h.3; sh.65, h.2.

2. İdare ve İdareciler:

İdarecilerin görev ve yetkilerini kötüye kullanmaları, halka haksızlık etmeleri: sh.2, h.3; sh.2, h.4; sh.3, h.2; sh.3, h.4; sh.6, h.1; sh.8, h.6; sh.8, h.7; sh.9, h.5; sh.13, h.5; sh.17, h.2; sh.17, h.5; sh.17, h.8; sh.18, h.3; sh.19, h.3; sh.21, h.2; sh.24, h.2; sh.26, h.1; sh.26, h.2; sh.26, h.4; sh.27, h.5; sh.28, h.1; sh.30, h.5; sh.46, h.4; sh.49, h.1; sh.53, h.2; sh.57, h.1; sh.57, h.5; sh.58, h.2; sh.59, h.2, sh.60, h.4, sh.61, h.2; sh.62, h.5; sh.63, h.3.

Bazı idarecilerin çeşitli hizmetler ile görevlendirilmeleri: sh.6, h.5; sh.7, h.2; sh.16, h.5; sh.23, h.2; sh.24, h.3; sh.47, h.3, sh.48, h.2.

İdarecilerin uğradığı mağduriyetler: sh.13, h.1; sh.13, h.2; sh.14, h.4; sh.23, h.1; sh.28, h.2; sh.30, h.3; sh.30, h.6; sh.32, h.1; sh.33, h.4; sh.34, h.1; sh.35, h.2, sh.35, h.5; sh.48, h.4; sh.49, h.6; sh.50, h.2; sh.51, h.4; sh.53, h.3; sh.56, h.1; sh.59, h.4; sh.62, h.4.

3. Eşkyaçlık Hareketleri ve Sürgünler: sh.3, h.1; sh.3, h.3; sh.4, h.1; sh.4, h.4; sh.5, h.2; sh.5,

h.3; sh.6, h.3; sh.8, h.1; sh.11, h.4; sh.12, h.2; sh.16, h.5; sh.17, h.4; sh.18, h.5; sh.21, h.3; sh.21, h.4; sh.28, h.4; sh.29, h.2; sh.31, h.6; sh.32, h.2; sh.32, h.5, sh.33, h.2;

sh.35, h.3; sh.37, h.2; sh.37, h.3; sh.45, h.2; sh.47, h.3; sh. 51, h.8; sh.52, h.1; sh.53, h.3; sh.54, h.2; sh.55, h.2; sh.55, h.5; sh.57, h.6; sh.58, h.1; sh.60, h.5; sh.62, h.3.

4. Yol, Menzül ve Nakliyat ile İlgili Hükümler: sh.2, h.3; sh.10, h.1; sh.11, h.5; sh.17, h.3; sh.29, h.6; sh.30, h.5; sh.39, h.3; sh.40, h.1; sh.45, h.1; sh.46, h.1; sh.50, h.1; sh.51, h.3; sh.53, h.1; sh.54, h.5; sh.sh.56, h.5; sh.58, h.1; sh.66, h.1.

5. Askeri Zümre İle İlgili Hükümler:

Askeri taifenin görevini kötüye kullanarak halka zulmetmesi; sorumlu olduğu muhafaza bölgesini terk etmesi : sh.4,h.6; sh.7, h.5; sh.11, h.5; sh.18, h.4; sh.19, h.5; sh.20, h.1; sh.21, h.5; sh.23,h.1; sh.23, h.3; sh.26, h.5; sh.34, h.5; sh.48, h.3; sh.49, h.1; sh. 55, h.3; sh.65, h.2.

Askeri taifenin sorun ve ihtiyaçlarının giderilmesi: sh.2, h.1; sh.5, h.1; sh.12, h.1; sh.14, h.1; sh.15, h.6; sh.27, h.2; sh.28, h.3; sh.31, h.3; sh.31, h.7; sh.33, h.3; sh.36, h.3; sh.44, h.2.

Askeri atmalar: sh.9, h.6; sh.10, h.3; sh.17, h.3; sh.34, h.3; sh.44, h.2; sh.45, h.4; sh.55, h.5.

Ordu ve sefer ihtiyaçları: sh.25, h.7; sh.31, h.1; sh.33, h.5; sh.34, h.1; sh.45, h.3.

6. Has, Zaaamet, Tımar, Tımar, Çiftlik, Cemaat, Temlik, Ocaklık ile İlgili Hükümler :

Has, zaaamet, tımar ile ilgili hükümler: sh.3, h.2; sh.4,h.2; sh.4, h.3; sh.4, h.4; sh.6, h.2; sh.6, h.4; sh.7, h.4; sh.11, h.1; sh.13, h.1; sh.13, h.2; sh.17, h.2; sh.17, h.5; sh.18, h.2; sh.27, h.1; sh.32, h.1; sh.47, h.4; sh.55, h.6; sh.58, h.5; sh.62, h.6.

Ocaklık, Temlik, Çiftlik, Cemaat ile ilgili hükümler: sh.10.,h h.2; sh.10, h.3; sh.12, h.1; sh.21, h.3; sh.25, h.4; sh.25, h.5; sh.27, h.3; sh.28, h.3; sh.36, h.4; sh.38, h.6; sh.48, h.2; sh.54, h.1.

7. Mukataa, Salyane, Tekalif, Avarız, Bedel Akçesi, Sürsat, Gümrük, Cizye, Rüşum ile İlgili Hükümler: sh.1, h.1; sh.1, h.3; sh.1, h.4; sh.2, h.1; sh.2, h.3; sh.2, h.4; sh.3, h.4; sh.6, h.1; sh.6, h.2; sh.6, h.4; sh.7, h.1; sh.8, h.6; sh.9, h.5; sh.10, h.2; sh.11, h.1; sh.12, h.1; sh.16, h.6; sh.21, h.1; sh.24, h.3; sh.25, h.3; sh.26, h.3; sh.27, h.3; sh.28, h.2; sh.30, h.5; sh.31, h.1; sh.31, h.3; sh.32, h.3; sh.35, h.1; sh.37, h.4; sh.40 h.1; sh.40,

h.3; sh.45, h.1; sh.46, h.1; sh.46, h.2, sh.48, h.4; sh.59, h.5; sh.61, h.2; sh.61, h.4; sh.63, h.6; sh.64, h.7.

8.Vakıflar ile İlgili Hükümler: *sh.2, h.3; sh.5, h.2; sh.5, h.3; sh.6, h.5; sh.7,h.1; sh.10,h.2; sh.13, h.3; sh.15, h.4; sh.16, h.3; sh.19, h.2, sh.19, h.5; sh.20, h.2; sh.20, h.4; sh.22, h.2; sh.22, h.3;sh.24, h.1; sh.25, h.1; sh.31, h.2; sh.34, h.4; sh.38, h.1; sh.38, h.4; sh.38, h.6; sh.40, h.3; sh.53, h.7; sh.54, h.1; sh.54, h.6; sh.56, h.4; sh.58, h.3; sh.59, h.1; sh.61, h.1 sh63,h.1; sh.64, h.4; sh.65, h.1.*

9.Hukuki Konular ile İlgili Hükümler:

Alacak, verecek, borç, kefalet, miras, vesayet, boşanma, kölelik, sınır anlaşmazlığı cinayet: sh.1, h.2; sh.4, h.4; sh.7, h.3; sh.8, h.2; sh.8, h.4; sh.8, h.8; sh.9, h.1, sh.9, h.2; sh.9, h.3, sh.9, h.4; sh.11, h.3; sh.13, h.3; sh.13, h.4; sh.14, h.2, sh.14, h.3; sh.14, h.4; sh.14, h.5; sh.15, h.2; sh.15, h.4; sh.15, h.5; sh.16, h.2; sh.16, h.3; sh.16, h.4; sh.17, h.6; sh.17, h.7; sh.18, h.1; sh.19, h.4; sh.22, h.1; sh.23, h.1; sh.23, h.4; sh.24, h.6;sh.25, h.6; sh.26, h.6; sh.27, h.4; sh.28, h.5;sh.29, h.1; sh.29, h.5; sh.30, h.1; sh.30, h.2; sh.30, h.4; sh.31, h.3; sh.31, h.5; sh31, h.8; sh.32, h.4; sh.32, h.5; sh.32, h.6; sh.33, h.4; sh.35, h.5; sh.36, h.2; sh.36, h.4; sh.37, h.1; sh.37, h.2; sh.38, h.1; sh.38, h.2; sh.38, h.3; sh.38, h.5; sh.44, h.1; sh.44, h.4; sh.49, h.2; sh.49,h.3; sh.49, h.4; sh.49, h.5; sh.50, h.3; sh.51, h.6; sh.52, h.2; sh.52, h.3; sh.52, h.4; sh.52, h.5; sh.53, h.4; sh.54, h.4; sh.55, h.1; sh.55, h.4; sh.56, h.2; sh.56, h.3; sh.57, h.2; sh.57, h.3; sh.57, h.4; sh.58, h.4; sh.58, h.5; sh.59, h.3; sh.60, h.1; sh.61, h.1; sh.61, h. 3; sh.62, h.1; sh.62, h.2; sh.62, h.4; sh.63, h.5; sh.64, h.1; sh.64, h.2; sh.64, h.3; sh.64, h.5; sh.64, h.6.

10. Dini ve Sosyal Hayat:

Cami Onarımı, medrese ve görevlileri: sh.34, h.4; sh.54, h.3; sh.60.h.6.

Kutsal topraklar: sh.2, h.2; sh.22, h.3, sh.24, h.4; sh.51, h.2.

Seyyid ve Şerifler: sh.17, h.1

Müslim ve Gayr-i Müslim ilişkileri: sh.1, h.2; sh.4, h.6; sh.9, h.2; sh.15, h.1; sh.17, h.6; sh.19, h.1; sh.19, h.1; sh.23, h.2; sh.30, h.2; sh.31, h.4; sh.39, h.1; sh.60, h.1; sh.60, h.2; sh.60, h.3; sh.60, h.4; sh.60, h.7; sh.63, h.2; sh.64, h.1.

Gayr-i Müslim dini ve idari meseleleri: sh. Sh.26, h.3; sh.29, h.4; sh.63, h.2; sh.64, h.1.

Eğitim: sh.53, h.5; sh.53, h.6.

Mezar kazma ve defin işlemleri: sh.33, h.1; sh.51, h.5.

Kahvehanelerin kapatılması: sh.29, h.3

11. Ticari Konular: *sh.5, h.1; sh.8, h.3; sh.8, h.5; sh.13, h.3; sh.20, h.2; sh.20, h.3; sh.23, h.2; sh.24, h.2; sh.29, h.4; sh.29, h.6; sh.31, h.6; sh.35, h.4; sh.37, h.3; sh.40, h.1; sh.50, h.1; sh.53, h.1; sh.54, h.5; sh.57, h.5; sh.60, h.5; sh.63, h.3.*

12. İstanbul'un İhtiyaçlarının Karşılanması: *sh.11, h.5; sh.14, h.1; sh.14, h.2; sh.20, h.3; sh.27, h.6; sh.35, h.4; sh.51, h.3; sh.53, h.1; sh.56, h.6; sh.63, h.4.*

13. Afetler:

Yangın: sh.59, h.1; sh.66, h.1.

Çekirge Salgını: sh.22, h.4.

14. Küffara Satımı Yasak Olan Zahire Verilmesi: *sh.8, h.3; sh.35, h.4.*

15. Saray ve (Edirne'de kurulan) Padişah Otağı İhtiyaçlarının Giderilmesi: *sh.39, h.3; sh.40, h.2; sh.45, h.3; sh.45, h.4; sh.46, h.2.*

16. Meslek Grupları: *sh.23, h.3; sh.29, h.4; sh.32, h.3; sh.33, h.1; sh.35, h.2; sh.36, h.1; sh.37, h.4; sh.56, h.4; sh.60, h.7; sh.61, h.3.*

**II-92 NUMARALI MÜHİMME DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU
VE HÜKÜMLERİN ÖZETLERİ**

92 NUMARALI
MÜHİMME DEFTERİ

Min evâhir-i Şa'bân sene 1067 ilâ evâsıt-ı Safer sene 1069

Sh:1

Kuyûd-ı ahkâm ve şikâyat-ı mîrî der-zaman-ı kaymakam-ı sadâret-i kübrâ hazret-
i Vezîr Ahmed Paşa ve bi-ma'rifet-i hazret-i Abdurrahmân Efendi Kaymakam-ı
Reîsü'l-küttâb

Fî 25 şehr-i Şa'bânu'l-mu'azzam sene 1067 / [8 Haziran 1657]

1

1067 senesi Selanik mukataasını işleten Ahmed'in taahhüd ettiği yirmi kese akçeyi ödememesi halinde muhasebesi görülerek mukataa, kapıcıbaşı Yahya Çavuş'un tayin ettiği vekile devredilmesi ve Ahmed'in zimmetinde olan miri malın tahsil edilmesi hakkında.

Selanik kâdisına hüküm ki

Kapucubaşı Yahyâ arz-ı hâl idüb bin altmış yedi senesinin Selanik Mukâta'asın mâliye tarafından verilen berât-ı şerîfimle emâneti üzerinde olub tarafından zabt eyleyen Ahmed mevâcib içün irsâl ideceği ta'ahhüd eyledüğü yirmi kîse akçeyi göndermen emri itmekle (boş) nâm kimesneyi vekîl nasb ve irsâl idüb meblağ-ı mezbûru vekîl-i mezbûra virmekde te'allül ider ise muhâsebesi görülüb ve mukâta'a-i mezbûre hâlâ irsâl eyledüğü vekiline zabt ve mezbûrun zimmetinde zuhûr iden mâl-ı mîrî ma'rifet-i şer'le kabz olunmak içün hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene [10]67 / [4-12 Haziran 1657]

2

Yahya Çavuş arzuhal göndermiş olup, Boyel ve Yamo adlı iki yahudiden dokuz kese akçe alacağı olup ödemede zorluk çıkardıklarından dolayı gerekenin yapılması hakkında.

Selanik kâdisına hüküm ki

Kapucubaşı Yahyâ arz-ı hâl idüb Selanik sâkinlerinden Boyel ve Yamo ve (boş) nâm yahudiyânda karz-ı şer'îden dokuz kîse akçe hakkı olub ve bu bâbda mühürlü deyn temessüküleri var iken virmede te'allül idüb ve mezbûrların Âsitâne-i sa'âdetime ihzârları için emr-i şerîfim vârid olmuşken bir tarikle emr almalarıyla gelmekde imtinân eyledüklerin bildürüb tarafından varan vekîli (boş) nâm kimesneye meblağ-ı mezbûr şer'le aluvirilüb te'allül iderler ise Âsitâne-i sa'âdete ihzârları için yazılmışdır.

Evâhir-i Ş sene [10]67 / [4-12 Haziran 1657]

3

Kapucubaşı Yahya arzuhal göndererek, (boş) kazalarına ait, cizye, avarız, nüzul bedeli ve mukataatı toplamakla görevli olan Hasan Yazıcı, kardeşi Hacı Sefer ve Hazinedar, Çetel ve Tuzla'da olan Ali ve Mehmed'in zimmetlerinde kalan akçeleri Yahya'nın gönderdiği vekile teslim etmeleri aksi takdirde Âsitâne-i sa'âdete gönderilmeleri hakkında.

(boş) ve (boş) kâdîlarına hüküm ki

Kapucubaşı Yahyâ arz-ı hâl idüb zikr olunan kazâlarda mâliye tarafından berât-ı şerîfimle der'uhde eyledüğü (boş) senelerinin cizye ve avâriz ve bedel-i nüzül ve mukâta'âtı tarafından zabt eyleyen Hasan Yazıcı ve karındaşı Hâcî Sefer ve Hazînedâr, Çetel ve Tuzla'da olan Alî ve Mehmed ve (boş) nâm kimesneler zimmetlerinde bâkî kalan akçeleri tarafından varan vekîli (boş) nâm kimesneye şer'le edâ vü teslim eylemekde te'allül iderler ise Âsitâne-i sa'âdete ihzârları için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene [10]67 / [4-12 Haziran 1657]

4

1067-1068 yıllarında Sırtkapısı mukataasının işletilme hakkı berat-ı şerif ile kapucubaşı Yahya'ya verilmiş olup başkasının müdahale etmemesi hakkında.

Selanik kâdisına hüküm ki

Kapucubaşı Yahyâ arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûrda vâki' Sırtkapısı ? Mukâta'ası'nın bin altmış yedi ve bin altmış sekiz senesinin mâliye tarafından verilen berât-ı şerîfim mücebince üzerinde olub ve muhâsebesin görüb eline sûret-i muhâsebe

virilmekle âhardan dahl olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin Hazîne-i âmire'mde mahfûz olan defterlere nazar olundukda vech-i meşrûh üzere [mastûr] ve mukayyed bulunmağın mâliye tarafından virilen berât ve sûret-i muhâsebeğe muhâlif âhardan müdâhale olunmamak için hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene [10]67 / [4-12 Haziran 1657]

Sh: 2

1

Yeniçerilerin ihtiyacı olan çukaların mühimmâtı için ocaklık tayin olunan Sırtkapısı mukataasının dahilinde olan Suca köyü sakinlerinden tahsil edilmesi gereken cizyeyi ödedik diyerek zorluk çıkarmaları üzerine defterler incelendiğinde 1063 senesi tahsil edilmiş olup 1062 senesi cizyelerinin tahsil edilmesi hakkında.

Selanik monlasına hüküm ki

Kapucubaşı Yahyâ arz-ı hâl idüb bin altmış iki senesine mahsûb olmak üzere Dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinin çukaları mühimmâtı için ocaklık ta'yîn olunan Sırtkapısı Mukâta'ası karyelerinden Suca nâm karyenin sene-i mezbûrede üzerlerine edâsı lâzım gelen dört yüz seksen cizyelerin Âsitâne-i sa'âdetde teslîm eyledik deyü virmekde te'allül iderler imiş ma'rifet-i şer'le varan vekîline aluvirmek bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin Hazîne-i âmire'mde mahfûz olan defterlere nazar olundukda karye-i mezbûrenin cizye hâneleri bin altmış iki senesi için ocaklık ta'yîn ve mûmâ ileyhe der'uhde ve mâliye tarafından virilen berât ve defterine dâhil olunub mezkûr karye re'âyâsı bin altmış üç senesi için cizyelerin Âsitâne'de teslîm eyledikleri mastûr u mukayyed bulunmağla bin altmış iki senesi cizye hâneleri varan vekîline şer'le aluvirmek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene [10]67 / [4-12 Haziran 1657]

2

Mekke-i Mükerreme, Medine-Münevvere ve saray için üretilen kumaşlar için Galata Kazası'na tabi Kapudağ'dan temin edilen kamışlığın eskiden beri hassa gemicilerinin tasarrufunda olagelmış iken Kura zabitlerinin müdahale etmesine müsaade edilmemesi hakkında.

Galata kâdîsına hüküm ki

Hâssa hazînedârbaşı olan Zûlfikâr Ağa arz gönderüb Mekke-i Mükerrerme ve Medîne-i Münevvere ve nefis-i nefisem için işlenen kumaşların kamışı Kapudağı'nda hâsıl olub kadîmden hâssa gemicilerin zabt u rabtında olagelmişken hâlâ etrâfında olan kurâ zâbitleri ve ahâlîsi kamışlığı müdâhale eylemekle kadîmden zabt u rabt idegeldükleri üzere zabt itdürilüp âhardan müdâhale olunmamak için ellerinde olan emr-i şerîf mücebince hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş sene [10]67 / [4-12 Haziran 1657]

3

Eğriboz'a tabi Livadiye'de belirlenen vergilerin haricinde halkın hayvanlarını kullanmak, arpa, otluk ve saman gibi salgunlar almak, vesair vergiler talep ederek halka zulmedilmemesi hakkında.

Livadiye ve Salona ve İsfete ve Lilende ve (boş) kâdîlarına hüküm ki

Dârü's-sa'âde ağası Dilâver Ağa arz gönderüb nâzırı olduğu merhûm ve mağfûrun lehâ Cedîd Vâlide Sultân tâbet serâhânın İstanbul'da vâki' evkâfından Ağriboz Sancağı'nda vâki' Livadiye'de mevcûd olan re'âyâ ve ra'iyet oğulları ve kıptiyân ? ve oğulları haraç ve ispençe ve gallâtı ve âdet-i ağnâm ve bâc-ı bâzâr ve ihtisâb ve ihzâriyye ve bâc-ı ağnâm-ı sükkân ve ...ve bâd-ı hevâ ve cürm ü cinâyet ve beytü'l-mâl-ı âmme ve hâssa ve yave ve kaçkûn ve mâl-ı gâib ve mâl-ı mefkûd ve resm-î arûsâne ve tapu-yı zemîn vesâir rûsûmât ve tayyârât muteveccihâtı kâffe-i hukûk-ı şer'iyye ve âmme-i rûsûm-ı örfiyyesi defter-i cedîd-i hâkânîde vakfa hâsıl kayd olunub mefrûzu'l-kalem ve maktû'u'l-kadem min küll'l-vücûh serbest olmak üzere temlîk olunub re'âyâsı ... araba ve top arabası bârgîrlerinden ve yeniçeri oğlanı alınmakdan ve ulakdan ve kürekçiden ve celeb yazılmakdan ve arpa ve otluk ve saman ve ağaç kerestesi salgunundan ve kal'a ta'mîri bahânesi ile celb-i mâldan vesâir tekâlîf-i örfiyye ve şakkadan mu'âf ve müsellemler oldukları ve ebnâ ve ummâl ve nuzzâr vesâir mübâşirin ummal ve celb-i mâl için dahl u ta'arruz olunmaya deyü mülknâme-i hümayûn virilmekle mücebince men'î için yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

Akşar Kazasında halktan çeşitli bahaneler ile vergiler alarak zulmetmesinin önüne geçilmesi hakkında.

Sâbıkâ Yenişehirî kâdîsı Şerefzâde Mehmed'e ve Hamîd mütesellimine hüküm ki

Akşar Kazası ahâlîsi arz-ı hâl idüb hâlâ kazâlarında olan Abdülbâkî avâruz ve nüzül vesâir tekâlîf-i örfiyye ve hüccet-i şer'îyye ve mürâsele vesâir da'vâlarında ziyâde akçelerin alub ve bî-namâz akçesi (silik) bahâne ile hilâf-ı şer' alduğu akçeleri giri ashâbına redd olunmak için şer'le hüküm yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

Sh: 3

1

Asılgökse ve Fartlıbeğ adlı köylerde Tiryaki Ali adlı şahsın halkın malını zabtettiği ve tekaliflerin toplanmasına karışıp halktan fazladan akçe aldığı tespit edilmiş olup gereken cezanın verilmesi hakkında.

On İki Dîvân kâdîlarına hüküm ki

Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüp kazâ-i mezbûra tâbî' Asılgökse ve Fartlıbeğ ? nâm karye ahâlîleri meclis-i şer'a varub mezkûr Asılgökse nâm karyede sâkin fesâd u şekâvet ile meşhûr olan Tiryakî Alfî ba'zılarının emvâl ve erzâk ve yerlerin fuzûlî zabt ve tekâlîfleri umûrlarına karışub ziyâde akçelerin alub bundan akdem fetvâyı şerîfe ve emr-i şerîfle ellerinde olan hüccet-i şer'îyyeleri mûcebince murâfa'a-i şer' olmak için da'vet –şer' olundukda itâ'at-ı şer' itmeyüb fesâdı ziyâde olmağla mahallinde şer'le görülüp inâd ider ise zâbiti ma'rifetiyle Âsitâne'ye ihzâr için yazılmışdır.

Evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

2

Kırşehirî mutasarrıfı olan İskender gayr-i resmi olarak halktan vergi toplamakta olup halka geri verilmesi istenildiğinde firar etmiş olup, yerine Celeb Kurd adlı şahıs vekil kılınmış ve kendisinden Kırşehirî hassına tabi köylerin

gelirlerinin toplanması ile halktan fazladan alınan vergilerin geri ödenmesi istenmiş ve Celeb Kurd, İlyas adlı kişiyi vekil olarak belirlemiş ancak daha sonra bu gelirleri İlyas'a vermek istemediğinden dolayı gerekli tahkikatın yapılarak cezalandırılması zorluk çıkarması halinde Âsitâne'ye gönderilmesi hakkında.

Kırşehir kâdîsına hüküm ki

Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüb kazâ-i mezbûr ahâlfisi meclis-i şer'a varub sâbıkâ (boş) senesinde livâ-i mezbûra mutasarrıf olan İskender hilâf-ı şer' bunların nice akçelerin almağla girü ashâbına redd olunmak için emr-i şerîf virilüb mûmâ ileyh İskender dahi firâr ve tarafından sulha Celeb Kurd nâm kimesneyi vekîl itmekle livâ-i mezbûr hâssı karyelerinden ... ve Aladağlı ve Halkcılar ve Timurlu ve Romalı ve Çaçnigîrköprüsü nâm karyelerin tahvîl ve târîhine düşen sene-i mezbûre mahsûlüyle sulh olub İlyâs nâm kimesneyi zikr olunan mahsûlü kabz ve ashâb-ı hukûka hakların edâ vü teslîm eylemeğe hüccet-i şer'iyye ile vekîl eylemiş iken girü kanâ'at eylemeyüb zikr olunan karyelerin der-anbâr olan mahsûllerinde merkûm Kurd ahz u kabz idüb zâbiti ma'rifeti ile da'vet-i şer' olundukda itâ'at-ı şer' itmeyüb icrâ-yı hakk olmaduğun arz itmekle mukaddemâ virilen hüccet ve emr mûcebince mahallinde şer'le görölüb inâd u muhâlefet ider ise Âsitâne'ye ihzâr için yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

3

Hisar-ı Teke Kazası'nda bulunan menzilin basılıp mal ve erzakının gasb edilmesi üzerine suçluların yakalanarak gereken cezanın verilmesi hakkında.

(boş) kâdîlarına hüküm ki

Antalya Kazâsı nâibi Mustafâ mektûb gönderüb ebnâ-i sipâhiyândan Ahmed meclis-i şer'a varub Hamîd Sancağı mütesellimi olan Süleymân'ın âdemlerinden Kürd Yûsuf ve Çerkes Ahmed ve Hâcî Mustafâ ve Akyakalıoğlu Mustafâ ve ma'denin âdemleri ve Şu'ayb Bölükbaşı'nın sarıcaları Bektaş ve Abdülcelîl ve Ömer ve Hudâvirdi karındaşı ve Gedik Hasan cem'an yüz nefer kimesnelere Hisar-ı Teke Kazâsı'nda vâkî' menzilin mezbûr Ahmed mevcûd değil iken basub emvâl ve erzâkın nehb ü gâret itmeleriyle cânib-i şer'den eline virilen defter mûcebince mahallinde şer'le alıvirilüb

icrâ-yı [hakk] olmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin mahallinde şer'le görüleb icrâ-yı hakk olmaz ise ordu-yı hümâyûna ihzârları için yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

4

Kırşehir Kazası müteselliminin Günyüzü Nahiyesi ahalisinden vergi adı altında emr-i şerif olmadan aldığı akçeleri halka teslim etmesi hakkında.

Kırşehri kâdîsına hüküm ki

Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüp Kırşehri Kazâsı'na tâbi' Günyüzü Nâhiyesi ahâlîsi meclis-i şer'a varub Kırşehri Kazâsı'nın mütesellimi bir def'a Türkmen Kışlası nâmıyla onar ve on beşer gurusların konakçı bahânesi ile alduğundan gayr-ı ez-teslîmât (silik) zahîre bahâ nâmıyla dört bayrak saruca ile beher karyeden otuzar ve kırkar gurusların alub mukaddemâ (silik) itdürülüb kendüsi dahi dört bayrak saruca ile beher karyeden kırkar ve ellişer (silik) gurusların alub gadr itmekle hilâf-ı şer' alınan hakları girü redd olunmak bâbında hüküm yazılmışdır.

Evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

Sh: 4

1

Baldırıkuru Osman, Abdulkerim oğlu, Maryol Cafe Reis, Yanık Hasan ve İncekara Ahmed adlı eşkiyaların yakalanarak gerekli cezanın verilmesi hakkında.

Bolu ve Bender[ere]ğli kâdîlarına ve Bolu Sancağı mütesellimine hüküm ki

Bender[ere]ğli kâdîsı mektûb gönderüb kazâ-i mezbûra tâbi' Özengünü [Uzungöl] ? nâm karyede Osmân meclis-i şer'a varub yine karye-i mezbûreden Baldırıkuru Osmân ve Hisarönü Kazâsı'na tâbi' Çatalağzı nâm karyeden Abdülkerîm oğlu ve Gölpaazarı Kazâsı'nda sâkin Maryol Ca'fer Reîs ve Çarşenbe (Çarşamba) Kazâsı'nda Yanık nâm karyede sâkin Yanık Hasan ve İncekara Ahmed nâm şakîler hevâlarına tâbi' birkaç nefer eşkiyâ ile mezbûr Osmân'ın evin basub hidmetkârını mecrûh ve kendüsini kayd u bend ve iki yüz yirmi beş gurusluk emvâl ve erzâkın nehb

ü gâret idüb bunun emsâli zulm ü te'addîlerinin nihâyeti olmaduğın bildirmekle şer'le haklarından gelinmek için yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

2

Padişah hassı olan Haymana'da Kılıçoğlu Himmet, Katrancıoğlu Veli ve Şehsuvar oğlu Mustafa adlı şahısların halkı kışkırtarak vergi toplanmasını güç hale getirmelerinden dolayı gerekli cezanın verilmesi hakkında.

Ankara kâdisına ve mütesellimine hüküm ki

Havâs-ı hümayûndan Haymana hâssı voyvodası Yûsuf arz-ı hâl idüb Kılıçoğlu Himmet ve Katrancıoğlu Velî ve Şehsuvâr oğlu Mustafâ nâm kimesneler re'âyâyı tahrik ve ihtilâl ve cem'iyet idüb ve havâs-ı mezbûre umûruna karışub mâl-ı mîrîye noksân müterettib ve mezbûrların iğvâlarıyla ba'zı kimesneler şirret-i da'vâya sâlik olub bunu rencîde itmekle da'vâları Âsitâne-i sa'âdetde görülmek için yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

Mezbûrların ihzârları için hüküm-i emr virilmiştir.

3

Kaymas Nahiyesi'nde sakin olan Ermenioğlu Mehmed adlı şahsın zimmetinde olan tımar mahsulüne ait akçeyi iade etmesi hakkında.

Üsküdar kâdisına hüküm ki

(boş) arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûre muzâfâtından Kaymas Nâhiyesi'nde sâkin Ermenioğlu Mehmed nâm kimesne zimmetinde tımarı mahsûlü akçesinden hüccet-i şer'îye ile hakkı olub virmekte te'allül itmekle Âsitâne'ye ihzârı için yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

4

Denizli sakinlerinden Hüsam, Bozacı Mehmed, Eyyub ve Kuruşoğlu adlı kimseler kadı ve voyvodaların işlerine karışımalarından ve Denizli hassı mahsulünün

eksik toplanmasına sebep olduklarından dolayı gerekli cezanın verilmesi, karşı çıkılması halinde Âsitâne-i sa'âdet'e gönderilmeleri hakkında.

Denizli kâdîsına ve mütesellimine hüküm ki

Kaya Sultân hâsılarından Denizli hâssı voyvodası Mehmed arz-ı hâl idüb havâs-ı mezbûre sâkinlerinden Hüsâm ve Bozacı Mehmed ve Eyyûb ve Kuruşoğlu nâm kimesneler hevâlarına tâbi' birkaç nefer kimesneler ile cem'iyet idüb kâdîların ve voyvodaların umûruna karışub hâs-ı mezbûr mahsûlüne küllî noxsân müterettib olmağın men' ü def' olundub muhâlefet iderler ise da'vâları Âsitâne-i sa'âdetde görölmek için hüküm virilmişdir.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

5

Ali adlı çocuğun vasisi arzuhal göndererek, Nalbendoğlu Kanik Murad, Holük oğlu Yakob, Menak, Karagözoğlu Ferhad ve Manol adlı zimmülerde müteveffanın alacağı olup bu alacağın tahsil edilerek Ali adlı çocuğun vasisine verilmesi hakkında.

Görece ve İznik kâdîlarına hüküm ki

Alî nâm sağırın vasisi arz-ı hâl idüb Görece Kazâsı'na tâbi' Orta nâm karyeden Na'lbendoğlu Kanik Murad ve Holük oğlu Yakob ve Menak ve İznik Kazâsı'na tâbi' Karagözoğlu Ferhad ve Manol nâm zimmüler zimmetinde bin elli üç senesinde müteveffâ babasından intikâl itmiş hüccet-i şer'iyeye ile hakkı olup virmekte te'allül itmeleriyle Âsitâne-i sa'âdet'e ihzârları için yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

6

Kars Beylerbeyinin askeri taifenin kale haricinde başka bir bölgede ikamet ettirilmemesine dair tenbih edilmesi hakkında.

Kars beğlerbeğisine (silik) hüküm ki

Kars beğlerbeğilerinin (silik) âhar yerlerde sâkin olmağla kal'a neferâtı kal'ada ve zu'emâ ve erbâb-ı timar (silik) sâkin olub âhar yerlerde ve kal'adan hâric mahallerde sâkin olmamaları içün tenbîh birle hüküm yazılmışdır.

Evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

Sh: 5

1

İzmir Kazasında tüccar taifesinin birbirilerine açtıkları davalardan üç bin akçeyi geçenlerin Divan-ı Hümayun'da yer alan vezir-i azam ve kazaskerler tarafından görülmesi hakkında.

İzmir monlasına hüküm ki

Kazâ-i mezbûrda sâkin tüccâr tâifesinden (boş) nâm kimesneler vesâirleri Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb tüccâr tâifesinin biri biri beyninde vâki' üç bin akçelik da'vâdan ziyâdesi Dîvân-ı hümâyûnumda görülmek bâbında emr-i şerîfim virilmek recâ eyledükleri ecilden olageldüğü üzere amel olunması emrim olmuştur

Buyurdum ki

Vusûl buldukda mezbûrların biri biri beyninde vâki' üç bin akçeden ziyâde vâki' olan umûr-ı şer'iyelerin olugeldüğü üzere Âsitâne-i sa'âdetime havâle eylesin ki ma'an gelüb da'vâları Dîvân-ı hümâyûnumda vüzerâ-yı izâm ve kâdî'askerlerim huzûrlarında görüle deyü yazılmışdır.

Evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

2

Bozöyük Kasabası'nda vakıf mütevellilerinin vakıf mallarını zarara uğratıp gelirlerini keyfi sarf ettikleri için Hüseyin adlı şahsın atanması hakkında.

Galata'ya hüküm ki

Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüb mahmiyye-i Galata Kazası'nda câmi' ve medresesi olan müteveffâ Kasım Paşa'nın vilâyet-i Anadolu'da Bozöyük nâm kasabada binâ eylediği câmi'i vakfının nâzırı olmayub ve tevliyeti birkaç def'a tebdil olunub gelen mütevellîler mâl-ı vakfi ekl ü bel' itmekle vakfa zarar ve gallesine kusûr târî olmuşdur deyü ahâl-i kasaba i'lâm ve bi'l-fi'l Bâbü's-sa'âdetim ağası olan iftihârü'l-havâss ve'l-mukarrebîn (boş) Ağa dâme ulüvvuhû vakf-ı mezbûra Hüseyîn nâzır ta'yîn olunmak recâ eyledüklerin arz eylediğün ecilden vech-i meşrûh üzere vakf-ı mezbûra müşârün ileyh nâzır olmak bâbında hüküm yazılmışdır.

Evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

3

Deniz kıyısında bulunan Trablus ve Cebeliye'ye gemilerle gelerek yöre halkına saldıran ve erzaklarını gasb eden eşkiyalara karşı Karmusa kalesinden yirmi adet askerın tehlikeli olan bölgelere yerleştirilmesi hakkında.

Trablusşam paşasına ve Cebeliye kâdisına hüküm ki

Sen ki kâdisın Südde-i sa'âdetüme mektûb kazâ-i mezbûr muzâfâtından mülk suyu üzerinde dâyir bir bâb değirmen kurbunda tarîk-i âmm ve leb-i deryâ olmağla küffâr-ı hâk-sâr firkateleri ve Eklibove ? eşkiyası gelüb ebnâ-i sebîlin yollarına inüp katli nüffüs ve gâret-i erzâk itmeleriyle ebnâ-i sebîl selâmet üzere mürûr etmek için muhâfaza olunması lâzım ve mühim olmağla kurbunda harâb olan Karmusa Kal'ası'nın kadîmi ulûfeleriyle ma'kûd olan yirmi nefer âdem ve mustahfiz mahall-i mezbûreyi muhâfaza için müte'ayyen olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz eylediğün ecilden Karmusa Kal'asında yirmi nefer âdem varub zikr olunan değirmen mahallini dâimâ muhâfaza eyleyüb muhâfazaya müte'allik husûs-ı mezbûrlardan suâl olunmak emrim olmuşdur.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

4

Prizrin Sancağında halka zulmeden eşkiyaların durdurulması için görevlendirilen muhafızların yerlerinin değiştirilmesi ile eşkiyalık hareketlerinin artmasından dolayı muhafızların eski görev yerlerine tekrar dönmeleri hakkında.

Prizrin Sancağı beğine ve ... kâdîsına hüküm ki

Sen ki kâdîsın mektûb gönderüb kazâ-i mezbûre Mirâşe Kal'ası'nın neferâtı vesâir etrâfda olan a'yânı ve re'âyâsı meclis-i şer'-i şerîfe varub mezbûrlar emri-şerîfimle me'mûr oldukları üzre kal'a-i mezbûrenin ve etrâf nâhiyelerin haydûd ve garaz Arnavud eşkıyâsından hıfz u hirâset ve leyl ü nehâr karavol ve derbend vesâirlerin bekleyüp hidemât ziyâde mevcûd iken mîrlivâ olanlar mücerred bunları ta'cîz için kadîmden muhâfazası lâzım ve mühimm olub hıfz u hirâset idegelmekle yerlerden kaldurub hâric yerlere götürüb ol mahaller hâlî kalmağın haydûd ve Arnavud eşkıyâsı memleketi hâlî bulunmak gâret ü hasâret itmekden hâlî olmadukların bildürüb minba'd sancak beğlerin sancakdan hâric yerlere götürmek teklîf itdürmeyüb iderler ise cümlesin perâkende vü perîşân olmamız mukarrerdir ahvâlimiz Âsitâne'ye arz u i'lâm idivir deyü ilhâh eyledüklerin arz eyledüğün ecilden kadîmden muhâfaza eyledükleri yeri muhâfaza eylemeleri için hüküm yazılmışdır.

Evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

Sh:6

1

Kastamonu Mutasarrıfı Hamza Paşazade Mehmet Paşa'nın halktan gereğinden fazla vergi almasının ve bazı bölgelerde asker zoru ile fazla vergi toplamasının önüne geçilmesi hakkında.

Kastamonu paşasına ve kâdîsına hüküm ki

Livâ-i mezbûrun ulemâ ve sulehâ ve eimme ve hutebâ vesâir a'yân ve eşrafi mahzar gönderüb bi'l-fi'il Livâ-i mezbûra mutasarrıf olan Hamza Paşazâde Mehmed Paşa aylakcı nâmına zikr olunan kazâlarda onar bin akçelerin ve yüke yarar altı katar katır ve her biri altı katır mîrîden dörder bin akçe fermân olunmuşken re'âyâdan onar ve on ikişer bin akçeye kadar aldurub ve mîrîden ta'yîn olunan akçeden ikişer bin akçe virüb anı dahi raht bahâ nâmıyla girü alub ve kendüsi için iki katar katır cem' idüb ve Küre-i Nuhâs lağımçılarından Devrekânî ve Azdavay kazâlarına onar nefer lağımçı tahmîl idüb yüz yirmişer bin akçeler varub teberru' alub ziyâde zulm ü te'addî itmekle men' ü def' olunmak bâbında hükmi-hümâyûnum virilmek recâsına arz eyledükleri ecilden mahalinde şer'le görülüb men' ü def'i için yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

2

Menemen ve Turgutlu 'da Valide Sultan hassı olan köylerde toprağı tasarruf edenlerden muafiyetleri olmayanların tespit edilerek vergi alınması hakkında.

Menemen ve Turgudlu kâdîlarına hüküm ki

Vâlîde Sultân hâssı karyeleri olub defterlü re'âyâsının tasarruflarında olan yerleri ortakçı hâsıl kayd olunub tekâlif-i örfiyye ve avâızdan mu'âfdir deyü ortakçı yerlerine zirâ'at eylediklerinde sülûsin müşârün ileyhânın voyvodasına virüb hâlâ ba'zıları ortakçı yerin zirâ'at itmeleriyle zirâ'at itmek içün ve bundan sonra zirâ'at itmeyenlerden iki öşr alınmak içün mukaddemâ virilen emr-i şerîf mücebince tahrîr olunub yazılmışdır.

Evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

3

Menemen'de Valide Sultan kethüdasının Çukurköyü sakinlerinden Hacı İlyas oğlu Nasuh, Mirza ve Ferlü Hasan adlı şahısların voyvodalara zorluk çıkarmalarının ve halka zulmetmelerinin engellenmesi hakkında.

Menemen kâdîsına hüküm ki

Vâlîde Sultân kethüdâsı arz-ı hâl idüb müşârün ileyhânın hâsılarından Menemen hâssına tâbi' Çukurköyü nâm karye sâkinlerinden Hacı İlyas oğlu Nasûh ve Mirza ve Ferlü Hasan nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayub şerîf ve gammâz olub cem'iyet idüb voyvodaları umûruna karışıp ve fukarâya gadr itmeleriyle Âsitâne-i sa'âdete ihzârları içün yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

4

Menemen'de Valide Sultan hassından olan köylerde resm-i bennak ve resm-i bağat vergilerinin önceki yıllarda olduğu gibi alınması hakkında.

Menemen kâdîsına hüküm ki

Vâlide Sultân kethüdâsı arz-ı hâl idüb müşârun ileyhânın hâslarından Menemen vesâir tevâbi'i hâsları karyelerinin defter re'âyâlarının üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i baġât ve bennâkleri sinîn-i sâbıkada alınageldüğü üzere voyvodaları talep eyledükde elimizde emrimiz vardır deyü virmekde te'allül eylemişler imiş vâki' olan rüsûmâtları sinîn-i sâbıkada alına geldüğü üzere edâ itdürilmek için yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

5

Narda kasabasında bulunan Fayik Paşa camisi vakfından olan Nurca ve Ağaçınlü köylerinin işletilmesi 1067 yılında Ahmed'e verilmesine karşın adı geçen köy ahalisinin önceki sene görevli olan Mehmed'den memnun olması hasebiyle bu vazifenin tekrar Mehmed'e verilmesi hakkında .

Selanik monlasına hüküm ki

Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüb kasaba-i Nardâ'da müteveffâ Fayik Paşa câmi'i evkâfından mahrûsa-i Selanik'de vâki' Nurca ve Ağaçınlü nâm karyelerin zabtı bin altmış yedi Martı ibtidâsından sene temâmına değin Ahmed nâm kimesne vakf-ı mezbûr mütevellîsinden zabtnı alub mühürlü temessük virilmişken ahâlî-i karye-i mezbûr meclis-i şer'a varub geçen sene zâbitleri olan Mehmed nâm kimesneden râzî olmalarıyla vakf-ı mezbûr mütevellîsinden sene-i mezbûre zabtnı mezbûr Mehmed temessük ile almışken mezkûr Ahmed kanâ'at itmeyüb bir tarikle temessük ibrâz itmekle zabt iderim deyü dahl idüb mahsûlüne vaz'-ı yed itmekle mezbûr Mehmed'in elinde olan temessükü mücebince anun me'mûr kılınmak recâsına arz itmeğin mücebince yazılmışdır.

Evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

Sh:7

1

Çorum'da bulunan Taceddin Paşa vakfına ait bir kapanın yanına Ahmed adlı şahıs ikinci bir kapan açarak vakıf kapanını zarara uğratması üzerine emr-i şerif ve hüccet gereği bu kapanın kapatılması hakkında .

Sivas beğlerbeğisine ve Çorum kâdisına hüküm ki

Çorum'da vâki' müteveffâ Tâceddin Paşa evkâfi mütevellisi Osmân arz-ı hâl idüb kasaba-i mezbûrede defterde vakfa hâsıl kayd olunmuş vakıf kapan var iken Ahmed nâm kimesne bir kapan ihdâs idüb mahsûl-i vakfa gadr itmekle murâfa'a-i şer' olduklarında zarar-ı şer'îsi men' olunmak için cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyye virilmişken mezbûr Ahmed kanâ'at itmeyüp mahsûl-i vakfa gadr itmekle mukaddemâ virilen emr-i şerîf ve hüccet-i şer'iyye muccebince muhdes olan kapanın zarar-ı şer'îsi men' olunmak için yazılmışdır.

Fi evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

2

Konya'ya tabi bazı köylerin mukataasınının 1067 senesinde İsmail adlı şahısa verilmesi ancak halkın İsmail'den memnun kalmaması üzerine İbrahim adlı şahsın vekil olarak atanması ve İsmail'in peşin ödediği elli beş bin akçeyi İbrahim'in geri ödemesi hakkında.

Konya kâdisına hüküm ki

Müteveffâ vezîr-i a'zam Murad Paşa'nın oğlu Kapucubaşı Mehmed arz-ı hâl idüb berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu ze'âmeti karyelerinden kazâ-i mezbûrede vâki' (boş) vesâir tevâbi'i karyelerinin bin altmış yedi senesinin zabtını İsmâ'îl nâm kimesneye virüb lâkin re'âyâ şikâyet itmekle mezbûru ref' idüb İbrâhîm nâm kimesneyi vekîl ve irsâl itmekle mezbûr İsmâ'îl'in peşin virdüğü elli beş bin akçeyi merkûm İbrâhîm girü redd itmek murad itdükde yüz seksen bin akçe virdim deyü şirret idüb zabtına mâni' olur imiş mahallinde şer'le görülüb icrâ-yı hakk olmaz ise Âsitâne'ye havâle olunmak için yazılmışdır.

Fi evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

3

Gemlik'te Gencal köyü sakinlerinden Fatma'nın kocasını ve köy sakinlerinden dört kişiyi katledenlerin Asitane-i Saadete getirilmesi hakkında .

Gemlik kâdîsına hüküm ki

Fâtıma nâm hâtûn arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûra tâbi' Gencal nâm karye sâkinlerinden zevci (boş) nâm cebeciye yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed ve Hâcî Mahmûd ve Hâcî Yûsuf oğlu Nasûh ve Mısırlı Mehmed bi-gayrı hakkın katl idüb zulm ü te'addî itmeleriyle Âsitâne-i sa'âdetime ihzârları için yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

4

Safiye Sultan hassı olan köylerinden olan Meciklü köyünde yer alan meraların Biladoğulları Bektaş ve Yunus adlı şahıslar tarafından satılması ancak bu meranın halkın eskiden beri kullanılagelen merası olup satılan toprağın tekrar mera yapılması ve karşı çıkılması halinde İstanbul'a gönderilmeleri hakkında.

Vodine kâdîsına ve Selanik Sancağı mütesellimine hüküm ki

Safiye Sultân hâsılarının kazâ-i mezbûrda vâki' hâssı voyvodası arz-ı hâl idüb hâss-ı mezbûr karyelerinin Meciklü nâm karyesinin kadîmi mer'âların Biladoğulları Bektaş ve Yûnus nâm kimesneler babamız mülküdür deyü âhara fûrûht itmeleriyle davarlarına müzâyaka virüb murâfa'a-i şer' olduklarında ol mahal karye-i mezbûre ahâlîsinin kadîmî müstakillen mer'âları olmağla girü mer'âlık üzere hüküm ve mezbûrları men' birle cânib-i şer' den hüccet-i şer' iyye virilmişken girü kanâ'at itmeyüb dahl ü ta'arruzdan hâlî olmadukların bildürüb Âsitâne-i sa'âdete havâle olunmak bâbında emr-i şerîf recâ eyledüklerin bildürüb hüccet-i şer' iyye mûcebince memnû' olmazlar ise Âsitâne'ye havâlesi için yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

5

Ankara'da Ulufakılı köyünde halkın malını gasbeden ve halka zulmeden Kılıçoğlu Himmet adlı sipahinin mahkemeye çağrıldığı halde gelmediği ve yakalanarak Asitane-i Saadete gönderilmesi hakkında.

Ankara monlasına hüküm ki

Mahmûd Dede ve Mehmed Dede nâm kimesneler arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûra tâbi' Ulufakılı nâm karyeden Kılıçoğlu Himmet nâm sipâhî şakî ve ehl-i fesâd olub envâl ve erzâkların gasb ve bunun emsâli zulm ü ta'arruzunun nihâyeti olmamağla şer'a da'vet olundukda itâ'at itmeyüb ve nice hilâf-ı şer' vaz' u hareket itmekle ellerinde olan fetvâ-yı şerife mücebince mahallinde zâbitleri ma'rifetiyle şer'le görülüb üzerlerine sübût bulan mevâdd sicil ve hüccet olunub hücceti ile Âsitâne-i sa'âdete ihzâr içün yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

Sh: 8

1

Maraş'a tabi Çamur köyü sakinlerinden Ali Bey oğlu Halil ve kardeşi Haydar adlı şahısların eşkıyalık yapmaları ve insanları öldürmeleri gibi suçlardan ötürü yakalanarak gerekli cezanın verilmesi hakkında.

Mar'aş beğlerbeğisine ve Elbistan kâdisına hüküm ki

Kazâ-i mezbûra tâbi' Çumur nâm karye sâkinlerinden Alî Beğ oğlu Halil ve karındaşı oğlu Haydar nâm kimesneler kuttâ'-ı tarîk olub katl-i nüfûs ve nice fesâd işlediklerin kâdisı arz itmekle şer'le iktizâ iden icrâ eylemek içün yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

2

Haymana sakinlerinden Ali adlı sipahinin, amcasının vefatı üzerine yine sipahi olan Şehsuvaroğlu Mustafa'nın Ali'nin amcasının malında hakkım var diyerek malına el koyup zulmetmesinden dolayı cezasının yerinde verilemediği takdirde Asitane'ye havale edilmesi hakkında.

Ankara monlasına ve Haymana kâdisına ve Ankara mütesellimine hüküm ki

Haymana Kazâsı sâkinlerinden Alî nâm sipâhî arz-ı hâl idüb Şehsuvâr oğlu Mustafâ nâm sipâhî mezbûr ammisi Alî fevt oldukda zimmetinde hakkım vardır deyü

emvâl ve erzâkın alub zulm itmekle mahallinde icrâ olunmaz ise zâbiti ma'rifetiyle Âsitâne'ye ihzârî için yazılmışdır.

Evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

3

Sayede İskelesinde bazı tüccar taifesinin, küffara zahire ve küffara satımı yasak olan malları satmasının engellenmesi hakkında.

(boş) ve (boş) kâdîlarına hüküm ki

Vezîr-i a'zam hâslarından Dağlar hâssı voyvodası arz-ı hâl idüb ba'zı tüccâr tâifesi hâss-ı mezbûrda vâki' Sayede iskelesine zahîre ve memnû' olan metâ' getirüb harbî küffâra bey' itmekle men'i için yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

4

Bursa sakinlerinden Abdullah adlı şahsın İsmihan adındaki eşini boşayarak mallarını ise sarf etmesi ve boşadığı hanımına teslim etmesi gereken altmış bin akçeyi ödemede zorluk çıkarması üzerine gerekenin yapılması hakkında.

Burusa kâdîsına hüküm ki

İsmihan nâm hâtûn arz-ı hâl idüb zevci Abdullâh nâm kimesne bunu tatlık idüb emvâl ve erzâkın ekl ü bel' eyledüğinden gayr-ı ez-teslîmât altmış bin akçe zimmetinde olan hakkını dahi virmekde te'allül ider mahallinde şer'le görülmez ise Âsitâne'ye havâle olunmak için yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

5

Akhisar'da kullanılmakta olan kile belli olup miktarı deftere kaydolunmuşken bir kişinin bu kilenin dışında yeni bir kile kullanması ve bu kilenin eksik tartması böylece ölçü ve tartılarda dengesizlik hasıl olması nedeniyle bu kilenin ortadan kaldırılması hakkında.

Saruhan Sancağı mütesellimine ve Akhisar kâdîsına hüküm ki

Âiŝe Sultân hâslarından nefis-i Akhisar vesâir tevâbi'î karyeleri voyvodası Alî arz-ı hâl idüb nefis-i Akhisar'ın ihtisâbı ve bazar kile defterde hâss-ı mezbûra hâsıl kayd olunmuşken âhardan bir kimesne bir mevzi'î ihdâs idüb resm-i kîle almağla hâss-ı mezbûr mahsûlüne noksân müterettib olduğun bildürüb ihdâs olunan kile-i mevzi'î ref' olunmak bâbında emr-i şerîf recâ itmeğın muhdes ise ref' olunmak için yazılmışdır. Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

6

Çemişgezek Sancak Beyi Mustafa'nın, Şehir Kethüdası Veli'nin ve Murad adlı şahısın halkı kandırarak devlete ahalinin ödediği vergilerin kaldırılması için bedel ödediklerini ve buna mahsuben halktan on bin guruş almaları üzerine Asitane-i Saadete gönderilmeleri hakkında.

Çemişgezek kâdîsına hüküm ki

Livâ-i mezbûr re'âyâsı arz-ı hâl idüb Budak ve Sancak Beği Mustafâ ve Şehir Kethüdâsı Velî ve Murad nâm kimesneler biz sizin tekâlîfinizi men' için hatt-ı şerîf ihrâcına akçe virdik deyü livâ-i mezbûr re'âyâsından hilâf-ı şer' on bin guruş alub zulm itmeleriyle Âsitâne-i sa'âdete ihzâr olunmaları için emr-i şerîf recâ itmeğın şer'le mahallinde suâl olunub vukû'u üzere arz ve mezbûrların ihzârları için yazılmışdır. Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

7

Osmancık kadısı olan Hasan'ın şer'i hizmetlerde ve vergilerde gereğinden fazla vergi alması üzerine aldığı akçeleri geri ödemesi hakkında.

Sivas beğlerbeğisine ve Ereğli müftisine hüküm ki

Osmancık kazâsı ahâlîsi arz-ı hâl idüb kâdîları olan Hasan nâm kâdî vâki' olan umûr-ı şer'iyye ve hüccet ve sicillât ve tekâlîflerinden emr u defterden ziyâde hilâf-ı şer' ve kânûn küllî akçelerin alub ziyâde gadr itmekle mahallinde şer'le görülüb girü elinden aluvirmek için yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

Gemlik sakinlerinde Ladori adlı zımminin Tanaş adlı zımmiye otuz bin akçe borç vermesi ve Tanaş'ın Ladori'den alacağı olduğunu iddia ederek mevzu bahis miktarı ödemedede zorluk çıkarması üzerine şahısların Âsitâne'ye gönderilmesi hakkında.

Gemlik kâdısına hüküm ki

Ladori nâm zımmî arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûr sâkinlerinde Tanaş nâm zımmîden otuz bin akçe hakkı olub taleb eyledükde benim sende alacağım vardır deyü virmekte te'allül idüb gadr itmekle Âsitâne'ye ihzârı için yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

Sh:9

1

Bolu sakinlerinde Mustafa adlı şahıs ile Ali adlı şahıs arasında köle davaları olup davanın çözülememesi halinde Âsitâne'ye havâle olunması hakkında.

Bolu kâdısına ve Bolu Sancağı mütesellimine hüküm ki

Mustafâ nâm kimesne arz-ı hâl idüb nefsi Bolu sâkinlerinden Alî nâm kimesne ile köle da'vâları olub mahallinde icrâ-yı hakk olunmaz ise Âsitâne'ye havâle olunmak için yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

2

Kastamonu Mutasarrıfı Mehmed'in Küre sakinlerinden Abdülbaki, Ermeni Sefer ve İmamzade'ye olan borcuna karşılık bakır vermiş ancak adı geçen şahıslar bakırın bir miktarını borca saymış ve geri kalan miktarını ise ödemekte zorluk çıkardıkları üzerine kalan miktarın tahsil edilmesi hakkında.

Kastamonu paşasına ve Küre-i Ma'mûre kâdısına hüküm ki

Sâbıkâ ber-vech-i arpalık livâ-i mezbûra mutasarrıf olan Mehmed arz-ı hâl idüb Küre'de sâkin Abdülbâkî ve Ermenî Sefer ve İmâmzâde'ye olan deyni için vekâletleri

hasebiyle mezbûrlara bakır virüb mezbûrlar dahi bir mikdârın dâyini olan (boş) virüb bir mikdârın virmemekle bundan talep olunub gadr olmağla zimmetlerinde zuhûr iden şer'le aluvirilmek için yazılmışdır.

Evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

3

Bursa'da kaybolan Derviş adlı şahsın malına vasi tayin olunan Mehmed adlı şahıstan İsmail adlı yeniçerinin otuz vukiyye kahve satın alıp sonra Derviş'in varisleri satılan kahvenin bedelini vasiden talep ettiklerinde zorluk çıkarması üzerine Âsitâne'ye gönderilmesi hakkında.

Burusa kâdîsına hüküm ki

Gâib olan Derviş nâm kimesne mâlina cânib-i şer'den vasî nasb olunan Mehmed nâm kimesneden İsmâ'îl nâm yeniçeri otuz vukiyye kahve iştirâ idüb ba'dehû gâib-i mezbûrun vârisleri zikr olunan kahvenin akçesin tekrâr bundan alub vasî-i mezbûr âhar diyâra gidüb hâlâ gelmekle meblağ-ı mezbûru talep eyledükde virmekde te'allül ider imiş Âsitâne'ye ihzârı için yazılmışdır.

Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

4

İnebahtı'nda vefat eden Defterdar Mustafa Paşa'nın bıraktığı emlakın vasisi tarafından kardeşi Mehmed'e satılması ancak Mustafa Paşa'nın çocuklarının bu mülkün kendilerine intikal ettiğini savunarak müdahalede bulunmalarına engel olunması hakkında.

Mora paşasına ve (boş) kâdîlarına hüküm ki

İnebahtı Sancağı alaybeğisi Süleymân arz-ı hâl idüb defterdâr iken fevt olan Mustafâ Paşa'nın emlâki mîrîye kabz olundukda karındaşı Mehmed bundan beş bin sikke-i hasene ve on yedi bin dört yüz otuz beş guruş karz alub cânib-i mîrîye virüb emlâkin alduktan sonra meblağ-ı mezbûr mukâbilesinde kazâ-i Festun'a tâbi' Kavaslı dimekle ma'rûf ma'lûmü'l-hudûd mülk çiftlik evlerin ve yerlerin ve çayırın beş bin guruşa ve Roniti ? dimekle ma'rûf çiftlik evlerin ve yerlerin beş bin guruşa ve nefsi-i Festun'da çiftlik evlerin ve yerlerin altı bin guruşa ve Limana çiftlik evlerin ve yerlerin

ve bağ ve çayırın altı bin guruşa ve Berati dimekle ma'rûf çiftliği evlerin ve yerlerin iki bin guruşa ve Şetuz dimekle ma'rûf çiftlik evlerin ve yerlerin üç bin guruşa ve Tuğra çiftliği evlerin ve yerlerin üç bin guruşa ve Menemen çiftliği evlerin ve yerlerin iki bin guruşa hüccet-i şer'iyeye vasf-i ihtiyârî ve sâhib-i arz ma'rifetiyle buna bey' ü ferâğ ve tefvîz itmîşken fevt olmağla oğulları (boş) ve kızı (boş) nâm hâtûn ol emlâk bize intikâl ider deyü dahl itmeleriyle hüccet-i şer'iyeye mûcebince men'î için yazılmışdır.
Fî evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

5

Trabzon'da Alaybeğinin, kale mustahfizlarından gereksiz yere yoklama adı altında akçe talep etmesinin engellenmesi hakkında.

Trabzon müftüsine ve kâdîsına hüküm ki

... –i vüstâ ve Filibe ? kal'aları dizdârları Âsitâne-i sa'âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüb zikr olunan kal'alar müstahfizlarının tımarları bî-hâsıl olmağla bu ana gelince bir mâdde nâmına bir nesne alınagelmîş değil iken hâliyâ alay beği tarafından senede birkaç def'a yoklama nâmına ikişer guruşların alub dahl iderlerse men'î için mukaddemâ emr-i şerîf virilüb hilâfına emr-i âhar vârid olmuş değil ise şürûtiyla yazılmışdır.

Evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

6

Hükümün kısmen silik olmasından dolayı tam olarak özeti çıkarılamamaktır.

Çıldır'a hüküm ki

Ardahan Kal'ası muhâfazasında olan Dergâh-ı mu'allâm cebecilerinin üzerine zâbit ta'yîn (silik) Bekir Bölükbaşı'ya sipâriş olunub ve sâbıkâ zâbit olan Musli dahl olmağla cebeciler üzerine (silik) ağası olan (silik) tarafından mektûb virilmekle mûcebince yazılmışdır.

Evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

Sh:10

1

Harpurt'ta yer alan menzilhaneye uğrayan ulakların gereğinden fazla bargir talep etmeleri ve menzilcilere zulmederek firar etmelerine sebep oldukları ve böylece emr-i şeriflerin gecikmesine yol açtıklarından dolayı sadece emirlerde belirtilen miktarda bargir verilmesi ve eski emir ve buyrulduklar ile atverilmemesi hakkında.

Harpurt kâdisına hüküm ki

Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüb kazâ-i mezbûrda olan menzile gelen ulaklar emr-i şerîfle ta'yîn olduğundan ziyâde talep eyledüklerinden gayrı mîrimîrân tarafından buyuruldu ve ocak cânibinden ve âhar yerlerden ba'zı kimesneler iskele emr-i târîhi ile menzil bârgîrin cebren alub ve yanlarına birkaç âdem uydurub bilâ-emr-i şerîf ziyâde bârgîr alub gadr ü te'addî itmekle menzilci olanlar cümleye tâkat getürmeyüp firâr itmeleriyle umûr-ı mühimmenin te'cîline bâ'is ü bâdî oldukların bildürüb men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz eyledüğün ecilden târîh-i cedîd itmâm-ı emrde ta'yîn olduğuna kadar virilüb min ba'd emr-i şerîfin ta'yîn ve tasrîh olduğundan ziyâde eski emir ile ve buyuruldu ile menzil bârgîri virilmemek için şürûtıyla emr-i şerîf yazılmışdır,

Evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

2

Yenişehir'de bulunan Mirliva mütevellisin zimmetinde olan yedi bin dörtyüz on altı riyal gurusun tahsil edilmesi hakkında.

Burusa monlasına ve İnegöl ve Yenişehir kâdîlarına hüküm ki

Mahmiyye-i İstanbul'da vâki' İbrâhîm Paşa râiyetinde müteveffâ Kapucubaşı Ahmed Ağa'nın nükûd akçesi vakfı mütevellisi olan Hüseyîn zîde kadruhû arz-ı hâl idüb Yenişehir Kazası'na tâbi' Apas-ı Kebîr nâm karye sâkinlerinden olub sâbıkâ (boş) Sancağı beği olan Ahmed dâme izzihû karye-i mezbûrede ve İnegöl Kazası'na tâbi' Hamzabeğ nâm karyede vâki' mutasarrıf olduğu mülk çiftlik evleri ve bağ vesâir emlâkinin cümlesin ve yerlerin dahi hüsn-i ihtiyârı ve sâhib-i arz ma'rifetiyle yedi bin dört yüz on altı riyal gurusu ferâğ ve tefvîz idüb ve meblağ-ı mezbûru bi't-temâm

bundan kabz eyledükden sonra mîrlivâ-i mezbûrun mütevellîsi olduğu vakf-ı mezbûra yedi bin dört yüz on altı riyal guruş deyni olmağla meblağ-ı mezbûru vakfa olan deyni için kendüye teslim idüb cânib-i şer‘den müte‘addid hüccet-i şer‘iyye virilmişken ba‘dehû o dahi mülk-i müşterâsı olan zikrolan çiftlik evleri ve yerleri bin (boş) senesinde senede bin yüz on guruşa olmak üzere üç sene mezbûr icâr idüb zamanı mürûr itmekle hâliyâ bu dahi mülk-i müşterâsı olan çiftlik evleri ve yerleri ve icâresin taleb eyledükde virmekde te‘allül ü gadr eyledüğün bildürüb hüccet-i şer‘iyye mücebince amel olunub mahallinde şer‘le bildirilüb icrâ-yı hakk olmaz ise Âsitâne-i sa‘âdetime ihzâr olunmak için şürûtıyla hükm-i hümâyûn yazılmışdır.

Evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

3

Dergâh-ı mu‘allâ yeniçerileri yetmiş birinci cemaatinde çorbacı olan ve Benderi Kalesinin anahtarı eskiden beri çorbacılar da korunurken kale dizdârı Ali kale anahtarını çorbacılar dan almış ancak korumamaya başlamıştır. Kalenin sınır kalesi olması hasebiyle kale anahtarının eski den olduğu gibi muhafaza edilmesi hakkında.

(hüküm verilen yer yazılmamıştır.)

Dergâh-ı mu‘allâm yeniçeriyândan yetmiş birinci cemâ‘atinden çorbacı olub bi‘l-fi‘il Bender muhâfazasında olan kıdvetü‘l-emâsil ve‘l-akrân Mehmed zîde kadruhû Südde-i sa‘âdetime arz-ı hâl gönderüb Benderi Kal‘ası‘nın miftâhı kadîmü‘l-eyyâmdan hidemât-ı muhâfazada olan çorbacılar da durub hıfz idegelmişler iken kal‘a-i mezbûre dizdârı olan Alî nâm kimesne mu‘tâd-ı kadîme muğâyir miftâhı alub hıfz eylememeğe lâkin kal‘a-i mezbûre serhadd-ı mezbûrdan olmağla uslûb-ı sâbık üzere kal‘a miftâhı girü kendüye aluvirmek bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eyledüğü ecilden ahkâm kaydlarına nazar olundukda kal‘a-i mezbûra miftâhı vech-i meşrûh üzere hidemât-ı muhâfazada olanlar hıfz idegeldükleri üzere muhâfaza eylemek için bundan emr-i şerîfim virildüğü mastûr u mukayyed bulunmayub girü uslûb-ı sâbık üzere kendüye aluvirilüb hıfz olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur.

Evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

Sh:11

1

Valide Sultan hassından olan Alasonya ve tabi köylerinin ra'yyet rusumlarını ödemede zorluk çıkarmalarına karşın eskiden olduğu üzere alınması hakkında.

Alasonya kâdısına hüküm ki

Seyyidetü'l-muhadderât iklîletü'l-muhassanât Vâlide Sultân Kethüdâsı Alî dâme mecduhû arz-ı hâl idüb müşârun ileyhın hâsarından Alasonya vesâir tevâbi'i hâssı karyelerinin re'âyâsı şer' ve kânûn ve defter ve olugelen âdet-i mukarrere üzere rüsûm-ı ra'yyetlerin virmekde tealül itmeleriyle olugeldüğü âdet-i mukarrer üzere aluvirilmek için emr-i şerîfim yazılmışdır.

Evâil-i N sene [110]67 / [13-22 Haziran 1657]

2

Valide Sultan hassından olan Alasonya ve tabi köylerinin rusumlarını ödemede her ne kadar zorluk çıkarsalarda geçen senelerde olduğu üzere alınması hakkında.

Alasonya ve (boş) kâdîlarına hüküm ki

Seyyidetü'l-muhadderât Vâlide Sultân Kethüdâsı Alî dâme mecduhû arz-ı hâl idüb müşârun ileyhın hâslarından Alasonya vesâir tevâbi'i karyelerinin re'âyâsı şer' ve kânûn ve defter ve sinîn-i sâbık üzere üzerlerine edâsı lâzım gelen hukúk u rüsûmların virmekde te'allül itmeleriyle sinîn-i sâbık üzere aluvirilmek için yazılmışdır.

Evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

3

Sis Sancağı sakinlerinden eski sancak beyinin oğlu olan Hasan'ın oğlu Mehmed'in kardeşi Ahmed'i haksız yere savaş aleti ile öldürmesinin şahidler huzurunda sabit olması hasebiyle gerekli cezanın verilmesi için Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

[Derkenâr] Bir sûreti Haleb paşasına ve kâdîsına hüküm ki şakî-i mezbûr varub Haleb'de sâkin olursa vech-i meşrûh üzere görülmek için yazılmışdır

Adana beğlerbeğisine ve Sis kâdîsına hüküm ki

Dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinden Süleymân nâm yeniçeri arz-ı hâl idüb sâbık Sis Sancak beği olan Hasan'ın oğlu Mehmed nâm kimesne nefsi-i Sis sâkinlerinden bunun karındaşı Ahmed nâm kimesneyi bi-gayrı hakkın âlet-i harble urub katl idüb te'addî itmekle murâfa'a-i şer' olub görüldükde şuhûd-ı udûl ile sâbit ve zâhir olub hüccet-i şer'iyeye virilüb elinde olan hüccet-i şer'iyeye mûcebince şer'le görüleb icrâ-yı hakk olunmak için Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak için yazılmışdır.

Evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

4

Bergama civarlarında insanlar öldüren ve mallarına el koyan bazı ehl-i fesadın yakalanarak gereken cezanın verilmesi hakkında.

Bergama ve Ilıca-i Bergama ve nevâhî-i Bergama ve Tarhala [Tırhala] ve Ayazmend ve Kozak ma'a Mesneke ve Güzelhisar-ı Menemen kâdîlarına ve Bergama voyvodası Yûsuf'a hüküm ki

Sen ki Bergama ve Ilıca-i Bergama kâdîsı mevlânâ Abdürrahîm zîde fazluhû mektûb gönderüb zikr olunan kazâ ahâlîleri meclis-i şer'a varub şöyle izhâr-ı tazallum eylediler ki zikr olunan kazâlarda ba'zı şakî ve ehl-i fesâd zuhûr itmekle ebnâ-i sebîlin yollarına inüb katl-i nüfûs ve gâret-i emvâl ve erzâk idüp bunun emsali zulm ü fesâdlarının nihâyeti olmaduğun bildürüp şer'le haklarında lâzım gelen icrâ olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz eyledüğün ecilden imdi bu bahâne ile amr-ı tefişinden ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneden bir akçe ve bir habbe alınmayub bu makûlelerin şer'le haklarında lâzım geleni icrâ itdürilmek için yazılmışdır.

Evâil-i N sene [10]67 / [13-22 Haziran 1657]

5

İstanbul için Eminbeğ, Kirye, Kengen, Karaboğaz, Akboğaz, Sakarya, Akçeşehir vesair kazalarda yer alan Karadeniz yalılarında arabalar ile taşınan odun

kayıklar ile İstanbul'a taşınırken sözkonusu yalılarda sermayeci adı ile duran yeniçerilerin arabacılardan odunu ucuza alıp kayıkçılara pahalıya satarken bazı arabacılarında paralarını vermemekte olduğu ve bu sebeple İstanbul'a yeterli miktarda odun getirilememekte olup söz konusu yeniçerilerin bu tür işlerine son verdirilmesi hakkında.

Üsküdar kâdîsına ve Kocaili Sancağı beğine ve Akşehir kâdîsına ve zikr olunan kazâlarda yeniçeri serdârlarına hüküm ki

Kayık reislerinden Ahmed ve Abdülkerîm ve (boş) nâm reisler vesâirleri Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl sunub bunlar İstanbul zahîresi için Eminbeğ ve Kirye ve Kengen ? ve Karaboğaz ve Akboğaz ve Sakarya ve Akçeşehir vesâir zikr olunan kazâlarda vâki' Karadeniz yalılarında olan iskelelerde kadîmde araba ile kâr ü kisb için odun getirenlerden narh-ı cârî üzere odunları akçe ile alub kayıklarına tahmîl idüb İstanbul'a getürüb bey' ü şîrâ iderler iken hâlâ ba'zı askerî tâifesi zikr olunan iskelelerde sermayeci nâmıyla durub araba ile odun getirenlerden noksân bahâ ile odunların cebren alub kayık reislerine bey' ü şîrâ itmekle komayub ba'dehû ziyâde bahâ ile bunlara fûrûht idüb ve odun aldıkları nice kimselerin akçelerin virmeyüb ve nicesinin akçelerin inkâr idüb zulm u te'addî itmeleriyle iskelelere odun gelüb bunların kâr ü kisblerine noksân ve ol sebebden İstanbul'da oduna küllî müzâyaka olduğun bildürüb men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledükleri ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunub mezbûrların te'addîleri men' ü def' olunmak için hükm-i şerîf yazılmışdır.

Evâsıt-ı Ramazân sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

Sh:12

1

Gürcistan sınırında olup Karadeniz kıyısında yer alan Gönye kıyısında gerçekleşen ticaret neticesinde alınan vergiler askerlerin maaşlarını karşılamak üzere ocaklık olarak tayin edilmiş olup bazı tüccarların Gönye'ye uğramadan denizde alışveriş yapmalarının askerlerinin maaşlarının karşılanmasını zorlaştırdığı görüldüğünden bu durumun önüne geçilmesi hakkında.

Gönye kâdîsına hüküm ki ,

Gönye Kal'ası neferâtı arz-ı hâl idüb Gönye Kal'ası Gürcistan ağzı ve intihâ-i ser-hadd olmağla feth-i hâkânîden berü nefsi-i Gönye İskeleyi'ne gelen tüccâr tâifesi

kadîmden Gürcistan ve Dadman ve Mekrel ? vilâyete ubûr itmeyüb Gönve İskelesi'nde şedd-i rihâl ve satu-bâzâr idüb bu sebeble dahl olan mahsûlât-ı kal'a-i mezbûre neferâtının mevâciblerine virilüb kal'a-i mezbûre ma'mûre ve âbâdân olub a'dâdan havf olunmaz iken ve mukaddemâ vech-i meşrûh üzere emr-i şerîf dahi virilmişken hâlâ kürek tâifesi kânûn-ı kadîme muhalif iskele-i mezbûru ve bâzârı bir tarîkle ve hilâf-ı inhâ ile ref' ve vilâyetlerine nakl itdirmeleriyle neferâta küllî gadr ve perâkende olunmalarına bâ'is olmuşlardır deyü bildürüb kânûn-ı kadîm üzere ve mukaddemâ virilen emr-i şerîfim mücebince amel olunub kadîmden olugeldüğü üzere zikr olunan tüccâr tâifesi Gönve'den satu-bâzâr idüb zikr olunan vilâyetlere mürûr-ubûr itmeyüb berat-ı şerîf ile ocaklık olan ulûfeleri mahsûlüne gadr olunmamak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâ eyledükleri ecilden Hazîne-i âmire'mde mahfûz olan Başmuhâsebe defterlerine nazar olundukda Gönve Kal'ası Sancağı'nda vâki' gemilerin gümrükleri ve iskelesine âhar deryâdan gelen tüccâr tâifesinin resm-i gümrükleri ve Gürcistan beğleri ? ve kadîmden Gönve kapudanına ta'yîn olunan bedel-i kürekciyân akçesi ve beytü'l-mâl-i âmme gibi on binden ziyâdesi ne mikdâr olur ise Gönve Kal'ası beşlileri ve azebleri mevâciblerine ocaklık olub hıfz u hirâset eylemek üzere bin ,altmış bir Şa'bân'ının evâhirinde berât-ı şerîf virildüğü mastûr [u] mukayyed bulunmağın husûs-ı mezbûr arz olundukda vech-i meşrûh üzere amel olunub mukaddemâ ellerine virilen berât ve emr-i şerîfim mücebince ol makûle âhar deryâdan gelen tüccâr tâifesi kânûn-ı kadîm üzere Gönve satu-bâzâr ve şedd-i rihâl idüb kal'a-i mezbûre neferâtının bu sebeble hâsıl olan mahsûlâtından ocaklık ta'yîn olunduğu üzere ulûfeleri virilegelmiş iken hâlâ zikr olunan tüccâr tâifesi kânûn-ı kadîm ve neferât-ı mezbûrenin ellerinde olan ocaklık berâtına ve mukaddemâ virilen emr-i şerîfe muhâlif mücerred resm-i gümrüklerin virmemek için varub âhar deryâdan satu bâzâr idüb mezbûrların mevâciblerine gadr ü zarar eyledükleri vâki' ise men' ü def' idüb kânûn-ı kadîm üzere ve mukaddemâ ellerine virilen ocaklık berâtı ve emr-i şerîf mücebince ol makûle tüccâr tâifesine ve muhkem tenbîh eylesin ki kânûn-ı kadîm üzere mahall-i mezbûrdan gayr-ı ez-teslîmât yerde varub satu-bâzâr itmeyüb ve resm-i gümrüklerin virmeyüb kal'a-i mezbûre neferâtının ocaklık olan ulûfelerine gadr eylemeyeler ve itdirmeyesin deyü mâliye tarafından emr-i şerîfim virilmekle mücebince amel olunmak için hüküm yazılmışdır.

Tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Ramazân sene 1067 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

Bergama civarlarında insanlar öldüren ve mallarına el koyan ehl-i fesadın yakalarak gereken cezanın verilmesi hakkında.

Bergama ve Yenice-i Bergama ve nevâhî-i Bergama ve Tarhala [Tırhala] ve Ayazmende ve Kozak ma'a Mesneke ? ve Güzelhisar-ı Menemen kâdîlarına ve Bergama havâss voyvodasına hüküm ki

Bergama ve Yenice-i Bergama kâdîları Abdürrahîm mektûb gönderüb zikr olunan kazâlar ahâlîleri meclis-i şer'a varup izhâr-ı tazallum eylediler ki zikr olunan kazâlarda ba'zı şakî ve ehl-i fesâd zuhûr ve ebnâ-i sebîlin yoluna inüb katl-i nüfûs ve gâret-i emvâl ve erzâk idüb bunun emsâli zulm ü fesâdların nihâyeti olmaduğun bildürtüp şer'le haklarında lâzım gelen icrâ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâsına arz eyledüğün ecilden imdi bu bahâne ile amr-ı tefûşden ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneden bir akçe ve bir habbe alınub bu makûlelerin şer'le haklarında lâzım geleni icrâ itdürilmek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

Sh:13

1

Girid seferinde Tırhala Sancağı kendisine tevcih edilen Vezir Hasan Paşa burada kendi adamlarından Ahmed'i mütesellim tayin etmiş ancak Ahmed bir yıl işleterek kaçmıştır. Kazaskerler huzurunda görülen dava neticesinde binbeş yüz gurusu alacağı olan Hasan Paşa'nın bu alacağını Ahmed'in Tırhala Kazasında yer alan emlakının satılarak temin edilmesi.

Yenişehir monlasına ve Bergamalar ve (silik) ve Tırhala mütesellimine hüküm ki
Düstûr-ı mükerrem sâbıkâ (boş) Eyâleti'ne mutasarrıf olan vezîrim Hasan Paşa Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb müşârun ileyh bin elli dokuz senesinde Girid cezâresi seferinde iken ber vech-i arpalık Tırhala Sancağı kendüye tevcih olundukda kendü âdemlerinden olub Ahmed nâm kimesneyi mütesellim nasb idüb bir sene livâ-i mezbûrun vâki' olan mahsûlâtın ahz u kabz idüb muhâsebesin görmeyüb firâr itmekle bende-i mebur ile kâdî'askerlerim huzûrlarında şer'le görülüb bin beş yüz gurusun

hüküm olunub hüccet-i şer'iyeye virilmişken mezbûr yine virmekte te'allül ü illet eylediğün bildürüb mezbûrun Tırhala Kazâsı'nda vâki' olan emlâk ve erzâkı ma'rifet-i şer'le fîrûnihâde olunub müteayyen olan hakkı hüccet-i şer'iyyesi mûcebince tarafından ta'yîn eylediğü âdeme tahsîl itdürmek bâbında emr-i şerîfim recâ eylediğü ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak emrim olmuşdur. *Buyurdum ki.*

Evâil-i Ramazân sene 1067 / [13-22 Haziran 1657]

2

Kudüs-i Şerif nahiyesinde yer alan Beyt-i Sasur adlı köyü ve ayrıca yirmi iki bin yedi yüz kırk akçe zaameti üç yıldır ellerinde bulundurup iade etmeyen şam çorbacılarından Ahmed çorbacı ve Kudüs-i Şerif Alay Beği Ali'den bu alacağın tahsili hakkında

Şam-ı Şerif paşasına ve Kudüs-i Şerif Sancağı'na mutasarrıf olan (boş) dâme ikbâluhûya ve Şam-ı Şerif kâdîsına ve Şam-ı Şerif yeniçeri ağasına hüküm ki

Sâbıkâ Rumeli kâdî' askeri olan Mustafâ'nın oğlu Yahyâ zîde mecduhû arz-ı hâl idüb livâ-i mezbûrda ve Kudüs-i Şerif nâhiyesinde Beyt-i Sasur nâm karye ve gayrıdan yirmi iki bin yedi yüz kırk akçe ze'âmeti üç seneden berü zabt eden Şam çorbacılarından Ahmed çorbacı ve Kudüs-i Şerif Sancağı Alay Beğisi Alî nâm kimesneler kabz eyledükleri ze'âmeti mahsûlâtı mezbûrlardan talep olundukda mîrîye virmeziz deyü kendüye gadr eyledüklerin bildürüb mûmâ ileyhin ze'âmeti kendüye mukarrer olmağın berâtı mûcebince mahsûlâtı mezbûrlardan şer'le kendüye aluvirilmek içün mâliye tarafından emr-i şerîfim virilmekle mûcebince Dîvân-ı Hümâyûn tarafından yazılmışdır.

Evâsıt-ı N sene 1067 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

3

Ankara'da bulunan Mahmud Paşa-yı Veli vakfından olan eski dükkanlar gayet işlek bir yerde olup gelirleri yüksek olmakla zamanla dükkanların önüne gelerek satış yapan yaymacılar ve koltukçular adları ile anılan seyyar satıcıların dükkanların önünü kapatarak zarara uğratılmalarının engellenmesi hakkında.

Ber-vech-i arpalık Ankara Kazâsı'na mutasarrıf olan mevlânâ (boş) zîdet fezâiluhûya hüküm ki

Dârü's-sa'âde ağası olan Dilâver Ağa dâme ulüvvuhû Südde-i sa'âdetüme arz gönderüb kazâ-i mezbûrda vâki' nâzırı olduğu müteveffâ Mahmûd Paşa-yı Velî Evkâfi'nın kadîmî dükkânları ve at ve bâzârların arpa ve buğday vesâir metâ' ve gallât bey' ü şirâ olunub vakfa küllî menfa'at ve müste'cirlerin kâr ü kisblerine fâide-i küllî hâsıl olur iken hâliyâ sonradan ba'zı koltukçusu zuhûr idüb metâ'ların getirüb vakfin dükkânları önüne yatub ? bey' ü şirâ itmeleriyle vakfin kadîmî dükkânları battâl olub müste'cirlerine husûsan mahsûl-ı vakfa zarar u noksân-ı küllî müterettib olduğun bildürüb bâzâr-ı mezbûrda ehil olanlara vakfin dükkânlarından gayrı bâzâr-ı mezbûrede olan yerlerde bey' ü şirâ iden koltukçu ve yaymacı tâife men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâsına i'lâm itmeğin kadîmden olugelene muhâlif vakfin kadîmî dükkânlarından gayrı bâzâr-ı mezbûrda olan yerlerde sonradan ve kadîmden olugelene muhâlif yaymacılık ve koltukçuluk idenler kalkub men' ü def' olunmak bâbında şürûtiyla vech-i meşrûh emr-i şerîf yazılmışdır.

Evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

4

Madeneşhri Kadısı Abdulcelil arzuhal göndererek bazı kimselerin kendisini ehil olmadıkları halde teftiş etmeye kalkması üzerine bunların engellenmesi hakkında.

(boş) kâdîlarına hüküm ki

Bi'l-fi'il Madeneşhri kâdısı olan mevlânâ Abdülcelîl arz-ı hâl ve âdem gönderüb kendü hâlinde olub kimesneye zarar te'addî vü tecâvüzü olmayub ashâb-ı ağrâzdan ba'zı kimesnelerin hevâlarına tâbi' olmayub zulmlerine ruhsat vermeyüb ... için takrîrleri üzere emir almağla seni teftiş ideriz deyü kimi şâhid ve kimi da'vâcı olub rencîdeden hâlf olmadukların bildürüb men' ile memnû' olmazlar ise Âsitâne-i sa'âdetüme havâle olunmak bâbında şürûtiyla yazılmışdır.

Evâsıt-ı N sene 1067 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

Bursa sakinlerinden Muhyiddin adındaki şahısın arzuhal gönderek Abdülhak adlı kadıda hakkı olduğunu iddia ve Mudanya dalı gemiyle karşıya geçerek hakkının verilmesi hakkında.

Burusa monlasına ve (boş) kâdîsına hüküm ki

Muhyiddin nâm kimesne arz-ı hâl idüb Abdülhak nâm kâdîda hakkı olub mezbûr Mudanya gemisine binüb mürûr itmekle hakkı aluvirmek bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin mahallinde şer'le görülüb icrâ-yı hakk olmaz ise ta'yîn olunan mübâşir ile ihzârı içün hüküm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

Sh:14

1

Üsküdar'da kayık işleten Sefer Odabaşı, İbrahim Odabaşı, Abdulkerim, Ahmed, İsmail, Mehmed ve Abdünnebi adlı yeniçerilerin bazı koz kayıkçılarının haddinden fazla adam taşımaları ve kayıklarına döşemeler ekleyerek İstanbul'a at ve katır taşımalarına ve bu durumun gerek kendilerine zarar vermesi ve gerekse taşıma usullerine aykırı olması hasebiyle arzuhal göndermeleri üzerine belirtilen miktarlarda ve usullerde taşımacılık yapılması hakkında hüküm-i şerif.

Üsküdar kâdîsına hüküm ki

Mahmiyye-i Üsküdar'da Büyükiskele'de işleyen at kayıkçılarından Sefer Odabaşı ve İbrâhîm Odabaşı ve Abdülkerîm ve Ahmed ve İsmâ'îl ve Mehmed ve Abdünnebî nâm yeniçeriler ile sâirleri Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb kadîmü'l-eyyâmdan zikr olunan iskele[ye] müsâfir geldükce at ve katırların mezbûrlar geçürürler iken hâlâ koz kayıkçıları olanlar hilâf-ı mu'tâd ferş döşeyüb ve köstek ve banbu bağlayub İstanbul'a at ve katır getürmekle mezbûrların kârlarına ziyâde gadr itmeleriyle fermân-ı şerîfimle murâfa'a-i şer' olduklarında koz kayıkçıları uslûb-ı sâbık üzere yalnız küreği sekiz nefer ve dört küreği on altı nefer ve üç çifte küreği yirmi altı nefer âdem koyub ziyâde getürmeyüb küçük kayıklara dahi yalnız kürek olub at kayıklarına üç nefer zencir ve iki

nefer yeniçeri cümle beş âdem işleyüb ziyâde itmemeğe ve vâki' olan hazîne ? ve barut vesâir tekâlîf olundukda hâliyâ kayık işleyen yeniçeriler dahi ma'an işleyüb at kayıkları ile ve koz kayıkları bunda bekleyüb iki küçükdür dahi koz kayığı sefer eyleye ve başka gider müsâfir düşdükce navl-ı şaykası sâhibi gettîre ve Kavak İskelesi'e at kayığı yanaşması memnû' olmağla Büyük İskele'ye yanaşılmak üzere cânib-i şer' den müteahhidler olub minvâl-i meşrûh üzere hüccet-i şer' iyye virilmekle mûcebince amel olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eyledükleri ecilden hüccet-i şer' iyyeleri mûcebince amel olunmak emrim olmuşdur deyü hükm-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

2

İstanbul'un ihtiyacı olan peksimetlerin üretilmesi sırasında fırını olmayan aşçı ve boyacıların, fırını olan börekçi ve çörekçi taifesi tarafından sizde bizimle birlikte pişirin diyerek korkutulup, rencide edilerek zorlanmalarının önüne geçilmesi hakkında.

İstanbul kâdîsına hüküm ki

Mahmiyye-i İstanbul'da vâki' aşçı ve boyacı fukarâları Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb mezbûrların peksimatlar tabh idecek fırınları yoğiken hâliyâ bu sene-i mübâreke de mahmiyye-i mezbûrda vâki' fırını olan börekçi ve çörekçi tâifesi tabh olunmayan fermânım olan peksimâtları için siz dahi bizimle ma'an tabh idin deyü rencide vü remîde itmekden hâlf olmadukların bildürüb men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğın imdi peksimât çörekçi ile börekçiden gayrı da fermânım olmamışdır firûnı olmayan aşçı ile boyacı tâifesini rencide edilmeye deyü emr-i şerîf yazılmışdır.

Evâsıt-ı Ramazân sene 1067 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

3

Gümülcine sakinlerinden Yako adlı yahudinin Gevi adlı yahudiden altı yüz on kuruş alacağıının olması ve Gevi adlı yahudinin bunu vermekte zorluk çıkarması üzerine bu paranın tahsili aksi halde Âsitâne'ye gönderilmesi hakkında.

Gümülcine kâdîsına hüküm ki

Yako nâm yahûdî arz-ı hâl idüb Gümülcine Kasabası sâkinlerinden Gevi nâm yahûdîden altı yüz on guruş hakkı olub virmekde te'allül idüb ve şâhidleri Âsitâne'de olmağla ihzâr olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le aluvirilüb inâd ider ise Âsitâne'ye ihzârı için hüküm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

4

Hacı Abdullah adlı kadının Oturakçı Mahmud adlı şahıstan iki yüz seksen riyal alacağı olup kaçması ve şahsın Bursa'da ki çiftliğinde olduğunun tespiti üzerine yakalanarak bu paranın tahsili hakkında.

Bursa monlasına hüküm ki

Kuzâtdan Hâcî Abdullâh arz-ı hâl idüb bundan akdem Oturakçı Mahmûd nâm kimesne zimmetinde hüccet-i şer'iyeye mücebince iki yüz seksen riyal guruş hakkı olub virmeyüb firâr idüb hâliyâ Bursa'da çiftliğinde olmağla şer'le aluvirmek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden ihzârı için hüküm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

5

Saray-ı Atik taberdarı Hacı İzmir sakinlerinden Hacı Hasan adlı şahsın alacağı olan iki bin guruşun kendisine ödenmesi hakkında.

İzmir monlasına hüküm ki

Saray-ı Atîk teberdârlarından Hâcî Mustafâ arz-ı hâl idüb İzmir sâkinlerinden Hâcî Hasan nâm kimesnede vakıf akçeden iki bin guruş hakkı olub (silik) eyledüğinden gayrı iki sene .. varan âdemine dahi virmeyüb ve kâh İstanbul'la poliçe eylerim deyü temessükünü virüb âdemlerin İstanbul'a geldikde aslı çıkmayub hîle olmağla meblağ-ı mezbûr mezkûrdan tahsîl olunub te'allül ider ise ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğın mahallinde şer'le görülüb inâd ider ise ihzârı için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]]

Sh:15

1

Isparta sakinlerinden Bağdesar adlı zımminin kardeşi Melkon, yine Hacıye Yalı adındaki zımmiye dört yüz otuz altı guruş emanet bırakıp almak istediğinde Yusuf adlı kişinin mani olması ve Bağdesar adlı zımminin kardeşinden intikal eden bu alacağının tahsil edilmesi hakkında.

İsparta kâdısına hüküm ki

Bağdesar nâm zımmî arz-ı hâl idüb İsparta'da sâkin karındaşı Melkon nâm zımmî yine kazâ-i mezbûrda sâkin Hacıye Yalı nâm zımmîye dört yüz otuz altı guruş emânet koyub bu dahi talep eylediğinde ikrâr idüb lâkin vermek üzere iken Yûsuf nâm kimesne mâni' olub irs-i şer'le karındaşı mezbûr zımmîden intikâl iden hakkı mezbûr zımmîden aluvirilüb te'allül ider ise Âsitâne-i sa'âdete ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin mahallinde şer'le görölüb ihkâk-ı hakk olmaz ise Âsitâne'ye ihzârı için hüküm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

2

Kocaili'ne tabi Karamürsel nahiyesinde her yıl bağ ve bahçede çalıştırılmak üzere Arnavud'dan kefiller vasıtası ile gelen bini aşkın sayıda gencin bu sene kefil olunmadan gelmeleri ve çevreye rahatsızlık vermeleri ve huzursuzluk çıkarmalarının engellenmesi ve kefil olunmadan gelmemeleri hakkında.

Üsküdar monlasına ve Kocaili Sancağı beğine hüküm ki

Kazâ-i mezbûr muzâfâtından Karamürsel nâibi Mehmed mektûb gönderüb nâhiye-i mezbûra her sene binden mütecâviz Arnavud ve bekar tâifesi gelüb yarar kefilleri alındıktan sonra bağ ve bağçelere irgâdlığa tutulub ahâlî-i vilâyet zararlarından emn ü sâlim olunurlar iken bu sene küfelâsı alınmayub fesâd ü şekâvetleri zuhûr itmekle o makûle irgâdlık için taşradan gelenlerin yerlûden yarar kefilleri alınmağın istihdâm olunmamak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz itmeğin içinde Arnavud ve bekar tâifesinden irgâdlığa gelenlerin yerlûden yarar kefilleri alınmadıkca istihdâm

olunmayub ve lâkin bu bahâne ile kefil tâm-ı nâmıyla akçe alınmaktan ihtirâz olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur.

Fî evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

3

Kasımpaşa Medrese'sinde Berber Şaban tarafından eskiden olmadığı halde muarriplik makamının ihdas edilmesi ve bu makamın kapatılması hakkında.

Galata kâdisına hüküm ki

Kazâ-i mezbûrda vâki' müteveffâ Kasımpaşa Medresesi'nin müderrisi ve evkâfının nâzırı olan Abdullâh zîde fazluhû arz-ı hâl idüb evkâf-ı mezburun kurâ ve mezâri'î olmayub musakkafât olmağla hilâf-ı şart-ı vâkıf sonradan cihât ihdâs itdürmek câiz değil iken ve ellerinde fetvâ-yı şerîfe ve evâmir-i şerîfe dahi var iken Berber Şa'bân nâm kimesne hilâf-ı şart-ı vâkıf mu'arriplik nâmıyla sonradan cihât ihdâs itdürüb küçük muhâsebe'ye kayd ve vazîfe talebiyle mütevellî-i mezkûra ve vakfa gadr eyledüklerin bildürüb fetvâ-yı şerîfe ve emr-i hümâyûn mücebince mahalli muhâsebe defterinden ref' olunub vakf-mânde olmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğın hilâf-ı şart-ı vâkıf sonradan ihdâs olunan cihât defterden ref' olunub vakf-mânde olmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

4

Yafa'da bulunan Ebugud Köyü vakıf malı olup tasarrufu babadan oğula geçecek şekilde şart koşulmuş iken Seyyid Ahmed'in sonradan mudahalesinin engellenmesi hakkında.

Yafa kâdisına hüküm ki

Ulemâdan Receb arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûrda Ebûgûd nâm karyede Hızırbeğ mezra'asının tasarrufuna şart-ı vâkıf mücebince evlâdiyyet üzere mutasarrıf iken âhardan Seyyid Ahmed alub dahl itmekle meşrûtası ise min ba' müdâhale itdirilmeye şöyle ki bundan sonra dahl ider ise muhkem hakkından gelinür deyü yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

5

Bursa'da Yunika adlı zimmiyenin kocası David adlı yahudinin Bursa cemaatbaşlarından Yasef, Salamon, Rüyah, ve Havlak adlı Yahudiler tarafından davet edilip yolda katledilmesi ve adı geçenlerin yakalanması hakkında hüküm.

Burusa monlasına hüküm ki

Yunika nâm zimmîye arz-ı hâl idüb mezbûrenin zevci David yahûdîyi Burusa cemâ'atbaşlarından Yasef ve Salamon ve Rüyah ve Havlak ? nâm Yahûdîler da'vet idüb yolda görür iken katl itmeleriyle Âsitâne-i sa'âdete ihzârları için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

6

İshaklu kazasında Dergâh-ı mu'allâ cebecileri, topçuları, sarracıları, şahincileri, vesair askerleri arzuhal göndererek yasal işlerin eskiden beri kethüdaları tarafından yapıldığı ve buna mudahale edilmemesi hakkında

İshaklu kâdîsına hüküm ki

Kazâ-i mezbûrda sâkin Dergâh-ı mu'allâm cebecileri ve topcu ve serrâc ve şâhinci ve mehter ve korucu ve topcu ve kapucu Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl gönderüb kadîmden umr-ı şer'iyeleri kethüdâları ma'rifetiyle olub bir dürlü müdâhale itmezler iken hâlâ dahl itmeleriyle men' olunub kadîmden olugeldüğü üzere kethüdâları ma'rifetiyle görülmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

Sh:16

1

Estanoz ve Elpinçe adlı köylerde eski Ayamora voyvodası Ebu Said anbarda bir miktar mahsül biriktirmiş olup kafirler gelerek ortalığı yağmalayıp ve halktan mahsül talep ederek onları zor durumda bırakmasının engellenmesi hakkında.

Karlilili Sancağı beğine [ve] kâdîsına hüküm ki

İbrâhîm gelüb berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu Estanoz ve Elpenice nâm karyelerde sâbıkâ Ayamora ? voyvodası olan Ebû Sa'îd bir mikdâr mahsûl der-ambâr itmekle harbî keferde gelüb gâret idüb hakları yoğiken hâlâ gâret olunub mahsûlü ahâlî-i karyeden talep idüb rencîde itmekle fetvâ-yı şerîfe mûcebince men'î içün yazılmışdır. Fî evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

2

Gemlik Kazası sakinlerinden Atnas adlı zimminin Kefri adlı zimmi zimmetinde ve dükkan kirası olarak kırk dört bin dokuz yüz akçe alacağı olup tahsil edilmesi ve zorluk çıkardığı takdirde Âsitâne'ye havâle edilmesi hakkında.

Gemlik kâdîsına hüküm ki

Atnas nâm zımmî arz-ı hâl idüb kasaba-i mezbûre sâkinlerinden Kefri nâm zımmî zimmetinde karz-ı şer'îden ve dükân icâresinden kırk dört bin dokuz yüz akçe hakkı olup virmekde te'allül itmekle hüccet-i şer'îyye mûcebince icrâ-yı hakk olmaz ise Âsitâne'ye havâle içün yazılmışdır.

Evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

3

Ankara'da maliye tezkirecisi olan Hacı Ahmed'in Hacı Sefer adlı şahıstan dokuz yüz elli guruş alacağı olup kefil olarak İyneci Mehmed adlı şahıs belirlenmiştir. Ancak Hacı seferin bu parayı vermemesi ve İyneci Mehmed'in ölmesi üzerine söz konusu meblağın, ya Hacı Sefer'den yada kefilin varislerinden tahsil edilmesi hakkında.

Ankara kâdîsına hüküm ki

Mâliye Tezkirecisi Hacı Ahmed arz-ı hâl idüb Ankara Kazâsı'nda sâkin Hacı Sefer oğlu Mehmed nâm kimesnede dokuz yüz elli guruş hakkı olup ve meblağ-ı mezbûra İyneci Mehmed nâm kimesne kefil bi'l-mâl olmağla hâlâ fevt olmağla akçesin talep eyledükde virmekde te'allül itmeleriyle meblağ-ı mezbûr mezkûr Mehmed'den veyahud kefil bi'l-mâl olup fevt olan mezbûrun vârislerinden nakl-i şer'î mûcebince mahallinde tahsîl olunub icrâ-yı hakk olmaz ise Âsitâne'ye havâle içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

4

Süleyman adlı şahıs Çukurvıran ve Hisarcık adlı köylerde yer alan mülkiyetini vakfa bağışlamış ancak Memi adlı sipahi bu mülkiyeti zabt etmiştir. Tutuklanan Memi firar etmiş bunun üzerine yakalanana kadar bu mülke dokunulmaması hakkında.

Eflanî kâdîsına hüküm ki

Süleymân arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûra tâbi' Çukurvırân ve Hisarcık nâm karyelerde mülkiyet üzere mutasarrıf olub teslîm-i mütevellî ve tescîl-i şer'î birle ebnâ ve ebnâsına vakf eylediği değirmen ve bir denk ocağı ve iki bâb menzil ve bir anbâr ve bir bâğçeyi zümre-i silahdârândan Memi nâm sipâhî fuzûlen zabt idüb Âsitâne-i sa'âdetde murâfa'a olmak üzere iken mübâşir elinden firâr itmekle mâdemki huzûrumuzda murâfa'a olmadukca emlâkine müdâhale eylememek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

5

Bostancı hasekilerinden Hacı Mehmed'in bazı görevler için Diyarbekir'e gittiği ancak Alacahan civarında öldürüldüğü anlaşılmış olup katillerin ele geçirilip Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Diyârbekir ve Malatya beğlerbeğilerine ve kâdîlarına hüküm ki

Bostancıbaşı Ömer arz-ı hâl idüb bostancı hasekilerinden Hâcî Mehmed ba'zı hizmet ile Diyârbekir'e gider iken Alacahan kurbunda cebbâr kimesneler basub katl itmeleriyle tefahhus olunub ve mezbûrlar elegirdükden sonra Âsitâne-i sa'âdete ihzârları için başka başka emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

6

Kalkandelen Kazası'na tabi Şardağı adındaki kışlağın defterde Vezir Ahmed Paşa'ya hasıl yazılmışken gerekli vergi teleb edildiğinde Kalkandelen sakinlerinden Kasım ve yandaşları zorluk çıkarmaları üzerine Kasım'ın Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Rumeli beğlerbeğisine ve Kalkandelen kâdîsına hüküm ki

Vezîr Ahmed Paşa arz-ı hâl idüb Kalkandelen Kazâsı'na tâbi' Şardağı demekle ma'rûf kışlağın resm-i kışlağı defterde müşârun ileyhe hâsıl yazılmışken voyvodası kışlak resmini talep eyledükde Kalkandelen sâkinlerinden Kasım hevâsına tâbi' birkaç kimesne ile cem'iyet idüb kışlak resmini virmekte te'allül itmeleriyle kânûn ve defter mûcebince aluvirilüb virmekte te'allül iderler ise mezbûr Kasım Âsitâne-i sa'âdete ihzâr olunak içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene [10]67 / [23 Haziran-2 Temmuz 1657]

Sh:17

1

Edirne'de eski nakib olan Seyyid Halil yerine nakib olan şahsa makamını elimden aldın diyerek muhalif olmasının üzerine bu duruma engel olunması hakkında.

Edirne kâdîsına hüküm ki

Mahmiyye-i Edirne'de sâbıkâ nakîb olan Seyyid Halîl gelüb bunun üzerine şuhûd-ı udûl ile şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken nakîb kâimmakâmı olan (boş) nâm kimesne mücerred benim kâimmakâmlığımı aldın deyü garaz-ı dünyeviyye idüb hilâf-ı inhâ ile tağayyür içün emir almağla gadr eyledüğün bildürüb men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğın hilâf-ı şer' evzâ'ı ola yine zararı yoğise yerinde sâkin olmağa kimesne mâni' olmamak içün hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

2

Havass-ı Hümayündan olan Gerger, Taşraili, Şürua ve Kahta nahiyelerinde gerekli vergiler toplanmakta olup 1066 senesinde voyvoda olan Mehmed halktan fazla vergi aldığı tesbit edilmiş gerekenin yerinde yapılması aksi takdirde Âsitâne'ye gönderilmesi hakkında

Arabgir ve Malatya kâdîlarına hüküm ki

Havâss-ı hümâyûndan Gerger ve Taşraili ve Şürû'a ve Kahta nâhiyelerinin ahâlîsi gelüb bunlar emr-i şerîfimle üzerlerine edâsı lâzım gelen hukûk u rüsûmların kânûn u defter mücebince voyvodalarına virmeğe râzîlar iken bin altmış altı senesinden voyvodaları olan Mehmed nâm kimesne ziyâde alub gadr eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görüleb icrâ-yı hakk olmaz ise Âsitâne'ye ihzârı için yazılmışdır. Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

3

Beykoz çayırında hasıl olan otların taşınmasını sağlayan arabacı taifesi bu sene farklı görevlere getirildiklerini söyleyerek taşımamakta inad etmeleri üzerine eskiden olduğu gibi bu işe devam etmeleri hakkında.

(boş) kâdîsına hüküm ki

Mîr-âhûr-ı evvel Mehmed arz-ı hâl idüb Beykoz çayırında hâsıl olan otluğu her sene çeken arabacı tâifesi hâlâ bu sene biz çiçekci ? ve acemioğlanı ve kal'a topçusu ve sırickı olduk çekmeziz deyü te'allül eyledüklerin bildirmeğin her sene mîrî otluğu çeke gelen arabacılar uslûb-ı sâbık üzere çeküb inâd u muhâlefet eylemeyeler deyü yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

4

Usturova sakinlerinden Mehmed adlı şahsın evini basıp hanımına tecavüze yeltenip yaralayan Halil Halife oğlu İbrahim adlı şahsın yerinde cezası verilmesi aksi takdirde Âsitâne'ye gönderilmesi hakkında

Usturova kâdîsına hüküm ki

Mehmed gelüb kazâ-i mezbûrdan Halîl Halîfe oğlu İbrâhîm şakî ve ehl-i fesâd olub bunun evin basub zevcesine fi'il-i şenî'a kasd ve taşla urub mecrûh itmekle mahallinde şer'le görüleb icrâ-yı hakk olmaz ise Âsitâne'ye ihzârı için yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

5

Kaya Sultan hassından olan Denizli ve tabi köylerde olan voyvodalar halktan rusumlarını talep ettiklerinde Denizli kadısı ve bazı askeri görevliler ittifak ederek halkı voyvodaya karşı tahrik etmeleri nedeniyle Denizli kadısı ve mevzu bahis olan askeri görevlilerin Âsîâne'ye gönderilmesi hakkında.

Anadolu Paşasına ve (boş) kâdısına hüküm ki

Kaya Sultân'ın kethüdâsı Ahmed arz-ı hâl idüb müşârun ileyhânın hâslarından Denizli vesâir tevâbi'i karyelerinin re'âyâsından voyvodası olanlar kânûn ve defter mûcebince hukûk u rûsûmların talep eyledüklerinde Denizli kâdîsı ve askerîden ba'zı kimesneler ittifâk idüb re'âyâyı tahrik ve ihtilâl ve cem'iyet itmeleriyle hâssın mahsûl[üne] gadr olmağla kânûn ve defter mûcebince aluvirilüb ve bâ'is-i killet olan kâdî-i mezbûr ve askerî tâifesini zâbitleri ma'rifetiyle Âsîâne'ye ihzâr için yazılmışdır. Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

6

Kastamonu'da bulunan Osman adlı şahsın Kastamonu metropolidi Kirlos adlı rahipten dokuz yüz elli guruş alacağı olup bunu vermekte zorluk çıkarması üzerine gerekenin yapılması hakkında

Kastamonu ve Tokad kâdîlarına hüküm ki

Harem-i hümâyûnda silahdar lağım hidmetinde olan Osmân arz-ı hâl sunub Kastamonu metropolidi olan Kirlos nâm râhib zimmetinde karz-ı şer'îden dokuz yüz elli guruş hakkı olup ve bu bâbda deyn temessükü olmağla tarafından varan âdemisine edâ itmeğın te'allül ider ise Âsîâne'ye havâle olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

7

Isparta'ya bağlı Beğlikler köyünde ikamet eden Şerife adlı kadının küçük oğlunu kaçıran Hacı Musa 'nın Âsîâne-i sa'âdete gönderilmesi

İsparta kâdîsına ve Hamîd Sancağı mütesellimine hüküm ki

Şerîfe nâm hâtûn arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûra tâbî' Beğlikler nâm karyede sâkin Hâcî Mûsâ nâm kimesne bunun sağır oğlun cebren alub gadr itmekle Âsitâne-i sa'âdete ihzârı için yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

8

Şam'da bulunan Abdullatif'in fetva vermesinin yasaklanması hakkında

Şâm kâdîsına hüküm ki

Abdullatif iftâdan men'î şeyhü'l-islâm mektûbu mücebince yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

Sh:18

1

Seferhisar sakinlerinden Mehmed adlı şahıs, Kurd adlı şahısa giderek ben küçükken babamı öldürmüşsün ve diyetini İbrahim adlı vasiye ödemişsin ancak ben şimdi dava açacak kadar büyüdüm diyerek davayı bozarak tekrar diyet almak istemesi üzerine gerekenin yapılması hakkında.

Seferihisar kâdîsına hüküm ki

Mehmed gelüb Kurd nâm kimesne şirrete sülûk idüb ben sağır iken babam Çâvûş nâm kimesneyi sen katl idüb ve vasî olan İbrâhîm nâm kimesne ile diyetini sulh olmuşsuz hâlâ ben irişüb da'vâya kâdir olmağla sulh-ı mezbûru fesh idüb tekrârdan diyet aluruz [deyü] nizâ' idüb ve bu bâbda hüccet-i şer'iyeye ve fetvâ-yı şerîfe olmağla mücebince mahallinde şer'le men' ü def olunub memnû' olmaz ise Âsitâne'ye havâle olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

2

Safiye Hanım Arzuhal sunarak kethüdâsı olan Ahmed'in kendisine on beş yük akçe borcu olup mutasarrıfı olduğu Kuşadası'nın 1067 senesi mahsulünden tahsil edilmesi için gönderdiği adamına müdahale edilmemesi hakkında.

Kuşadası kâdîsına hüküm ki

Safiye Hânım Sultân tarafından arz-ı hâl sunulub bundan akdem müşârun ileyhânın kethüdâsı olan Ahmed'in zimmetinde zuhûr iden on beş yük akçe deyni için kazâ-i mezbûrda berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu ze'âmetin bin altmış yedi senesi mahsûlünü virmiş iken kavline râzî olmağın sene-i mezbûre mahsûlüne âhardan (boş) nâm kimesneye sipariş itmekle elinde olan hüccet ve deyn temessükü mûcebince ze'âmet-i mezbûrun tarafından varan âdemisine zabt ve sene-i mezbûre mahsûlü kabz itdürülüb âhardan müdâhale olunmamak bâbında emr-i şerîf virilmek için i'lâm itmeğın vech-i meşrûh üzere yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

3

Kalecik ve Keskün Kazalarında bulunan mirlivaların yöre halkından belirtilen miktardan fazla vergi alarak zulmetmeleri hakkında

Kal'ecik ve Keskün kâdîlarına hüküm ki

Eyâlet-i Mısır ihsânım olan Gâzî Paşa mektûb gönderüb zikr olunan kazâlar ahâlîsi kadîmü'l-eyyâmdan mirlivâya virgeldükleri resm-i yaylakiyeye hâlâ mirlivâ olanlar kanâ'at eylemeyüb ziyâde almağla ahâlîsi perâkende vü perîşân olmağla ... sâbıkâ vezîr-i a'zam olan müteveffâ Hüsrev Paşa'ya şikâyet olundukda on beş bin akçe Kal'ecik Kazâsı ve beş bin akçe Keskün Kazâsı senede resm-i yaylak vireler deyü ellerine emr-i şerîf virilmişken her kazâdan yüzer bin akçe alınmağla ve hilâf-ı şer' ve kânûn arpa ve dakîk nâmıyla dahi küllî akçeleri alub zulm ü te'addîden tahammülleri kalmayub perîşân olmalarıyla arpa ve dakîk nâmında olan tekâlîfi ref' olunub ve resm-i yaylakiye dahi mukaddemâ Hüsrev Paşa keyfiyeti üzere edâ olundukdan sonra ziyâde talep olunmamak bâbında emr-i şerîf virilmek recâsına arz itmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunması için yazılmışdır.

Evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

4

Akçay kazasına tabi Şeyhlu köyünden Bayram adlı cebeci ehl-i fesad olup defalarca tenbih olunmasına rağmen şerli işlerine devam etmesi yüzünden tutuklanarak Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında

Akçay kâdisına ve Canik mütesellimine ve kethüdâyerine hüküm ki

Kazâ-i mezbûr ahâlîsi mahzar gönderüb kazâ-i mezbûra tâbi' Şeyhlü nâm karyeden Beyram nâm cebeci şakî ve ehl-i fesâd olup Canik Sancağı tuğcubaşısı olan Müstecab nâm kimesne ile şer'î da'vaları olmağla birkaç def'a murâfa'a-i şer' olundukda kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husûmet olunub eline hüccet virilmişken kanâ'at itmeyüb girü dahl u nizâ' itmekle tekrâr cânib-i şer'den mükerrer yine tenbîh olunmağla mezbûr Müstecâb'ı darb-ı şedîd ile darb ve nice uzvın mecrûh idüb ve müslimânların fuzûlî hayvânâtların ahz ve ekl idüb ve (boş) nâm kimesnenin evin basub bâkir kızın alub evine götürüp yirmi otuz gün habs ve fi'il-i şenî'a kasd idüb ba'dehû saluvirüb bunun emsâli zulm ü te'addî ve fesâdının nihâyeti olmaduğun bildürmeleriyle mezbûr cebeci üzerine sâbit bulan mevâddın hüccetleriyle Âsitâne-i sa'âdete ihzârı için yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

5

Safed kasabasında olan Yahudi taifesini rahatsız eden Abraham Kohen ve Yazıcı Abraham adlı şahısların sürgün edilmeleri hakkında

Safed kâdisına hüküm ki

Kasaba-i mezbûrede sâkin yahûdî tâifesi meclis-i şer'a varup bunların ... olan Abraham Kohen ve Yazıcı Abraham tevârüd (silik) fukarâyı rencîde idüb şerîr ve gammâz olup ve zarar-ı şer'îsi olduğı için emr-i şerîfim virilmek recâsı arz itmeğın nefy olunmaları için yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

Delvine Sancağı mutasarrıfı olan Ali'nin halktan fazla vergi almak; zorla adam kaçırlmasına göz yummak, ahalinin evini bastırmak, halkın mal varlığına sebepsiz yere el koymak, değirmen yaktırmak ve çiftçileri kovmak gibi suçlardan Âsîtâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Evâsıt-ı Za tekrâr ref'-i ruk'a itmeleriyle aynıyla virilüb ve ihzâr için Abdurrahmân Çâvûş ta'yîn olunmuşdur ve ba'dehû mahallinde hüccet olunmak için başka emr-i şerîf dahi yazılmışdır.

Sâbıkâ (boş) Sancak Beği Seyyid (boş) dâme izzuhûya ve Delvine ve (boş) kâdîlarına hüküm ki

Delvine re'âyâsı rikâb-ı hümâyûnuma arz-ı hâl olunub ber-vech-i arpalık Delvine Sancağı'na mutasarrıf olan Alî bin altmış (boş) senesinde hilâf-ı şer' ve kânûn cerîme nâmına ziyâde akçelerin alub ve yine nefsi-i kasabadan Hüseyîn nâm kimesnenin zevcesini mîr-mîrân-ı mezbûrun tevâbi'i Bekir oğlu Mehmed ve Alî ve karındaşı oğlu Resûl ve İlyas oğlu Mehmed ve Yolcine ? nâm karyeden Kırtı ve Yani nâm zımmîler alub Frengistan gemilerine fûrûht idüb mezbûr dahi varub ahvâlin mûmâ ileyhe bildürdükde tekrâr âdem gönderüp evin basdurub emvâl ve erzâkın alub ve cizyedârlardan cizye cem' idenleri alup emr u defterde ta'yîn ve tasrîh olunandan ziyâde cem' ü tahsîl eyledüğünde ekseri perâkende vü perîşân olub ve yine nefsi-i Yanya'da sâkin İstavro nâm zımmînin hilâf-ı şer' ve kânûn cebren bin beş yüz guruş kıymetlü iki buçuk pastov kırmızı çûkasın ve beş yüz .. atlâsın alub ve diğêr Hüseyîn nâm kimesneyi hilâf-ı şer'-i şerîf ahz u habs ve dört yüz guruşluk erzâkın alduğundan gayrı bir bâb mülk değirmenin ihrâk idüb ve çiftliğinde olan çiftçilerin kovub zirâ'at ü harâset itdürmeyüb bunun emsâli zulm ü te'addîsinin nihâyeti olmaduğın bildürüp emr-i şerîfim recâ eyledükleri ecilden şer'le görölüb üzerine ba'dehû kalan mevâdd sicil ve hüccet olunup hüccetleri ve varan mübâşir ile Âsîtâne-i sa'âdete ihzâr eylemek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

2

Ömer adlı şahısın nazırı olduğu vakıf malından zimmetinde iki bin yedi yüz yirmi guruş vakıf malı olup ödemesi hakkında.

Budun vâlisine ve kâdîsına hüküm ki

Saray-ı Cedîd ağası Mehmed arz-ı hâl gönderüb (boş) Sancağı'na mutasarrıf olan Ömer dâme ikbâluhû zimmetinde nâzırı olduğu mâl-ı vakfdan iki bin yedi yüz yirmi guruş mâl-ı vakf olup edâsında te'allül ve tereddüd itmekle taleb ve tahsîl olunub kendüye irsâl olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin şer'le tahsîl ve irsâl olunak için emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

3

Yenipazar'a bağlı Eskiköy sakinlerinden Şumlu Ali adlı şahıs ehl-i fesad olup gelen kadı, naib vesair görevlileri halka karşı kışkırtıp hakkı olmadan halktan vergi toplaması nedeniyle Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında

Yenipazar kâdîsına hüküm ki

Dârü's-sa'âde ağası Dilâver Ağa arz gönderüb nâzırı olduğu merhûme Atfika Vâlide Sultân tâbet serâhânın câmî'-i şerîfi evkâfı karyelerinden kazâ-i mezbûrda vâkî' Çuğlak Mukâta'ası'ndan Eskiköy nâm karyede sâkin Şumlu Alî nâm kimesne şerîr ve gammâz olup her gelen kâdî ve nâib ve subaşı yanına varub fukarâyı gamz ve tağrîm ve bi-gayrı hakkın akçelerin alub ve aldurub zulm u te'addî itmekle Âsitâne-i sa'âdete ihzârı için emr-i şerîf recâ itmeğin mücebince yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

4

Haleb sakinlerinden Üsküdarlı Hasan adlı sipahinin Bâbü's-sa'âdet ağalarından Mustafâ Ağa'ya bin beş yüz riyal borcu olup tahsil edilmesi hakkında.

Haleb paşasına ve kâdîsına hüküm ki

Bâbü's-sa'âdetim ağalarından Mustafâ Ağa arz-ı hâl gönderüb Üsküdarlı Hasan nâm sipâhî zimmetinde karz-ı şer'îden bin beş yüz riyâl guruş hakkı olub hâlâ Haleb'de sâkin olmağla emr-i şerîfim recâ itmeğın mahallinde şer'le görölüb tarafından varan âdemisine virmekte te'allül ider ise zâbiti ma'rifetiyle Âsitâne'ye havâle olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

5

Bâyezîd Sultân vakfı mütevelliliği için askeri berat ile gelerek vakıf gelirlerini keyfî harcayan şahıslara müsaade edilmemesi ve sadece maliye tarafından verilen beratlarla itibar edilmesi hakkında

Sart kâdîsına hüküm ki

Saray-ı Cedîd ağası Mehmed Ağa arz-ı hâl gönderüb kazâ-i mezbûrda vâki' nâzırı olduğı Bâyezîd Sultân evkâfi tevliyeti için senede birkaç def'a askerî berâtle ba'zı kimesnelere tevliyet-i mezbûreyi mezbûr mâl-ı vakfı ekl ü bel' itmeleriyle gadr-ı küllî nâzırı tarafından arz ile mâliye tarafından berât olmadukca askerî berâtle varan kimesnelere zabt itdürilmemesi bâbında emr-i şerîf virilmek recâ itmeğın mâdâmki nâzırı saray ağası arzıyla mâliye tarafından berât olmadukca askerî tarafından berât ibrâz üzere zabt itdürilmemek için yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

Sh:20

1

Saraycık köyünde ikamet eden silahdarana tabi olan Mustafa Hüseyin adlı askerin köy sakinlerinden kendi adına zahire, yağ ve hayvan gasb etmiş olup gerekenin yapılması hakkında.

Eflanî-i Bolu kâdîsına hüküm ki

Mektûb gönderüb kazâ-i mezbûr re'âyâsı meclis-i şer'a varub Saraycık nâm karyede sâkin zümre-i silahdârândan doksan birinci bölükde yevmî dokuz akçe ulûfesi olan Mustafâ Hüseyin kazâ-i mezbûr re'âyâsından bin beş yüz keyl arpa ve bin beş yüz

vukiyye yağ ve bin beş yüz vukiyye pirinç ve otuz aded koyun ve üç yüz gurus kendü nefsi için sâliyâne ve cem' ü tahsîl ve anbârına der-anbâr ve ekl ü bel' ve nice fukarânın emvâl ve erzâkın gasb u gâret idü bunun emsâli zulm ü te'addî ve fesâdının nihâyeti olmamağla birkaç def'a murâfa'a-i şer' olmak için kethüdâyeri ma'rifetiyle da'vet-i şer' oldukda itâ'at itmeyüb te'addî ziyâde olduğun bildürüb emr-i şerîf virilmek recâ itmeğın mahallinde zâbiti ma'rifetiyle şer'le ihkâk-ı hakk olunub inâd ider ise Âsitâne'ye havâle için yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

2

Üsküdar'da bulunan Mihrimah Sultan Camisi vakfından olan dükkânların önünde barakalar kurup kasaplık yapan koltukçu kasapların ve dükkânların önüne arpa dökerek satanların dükkânlara zarar verdiğiinden dolayı engellenmesi hakkında.

Üsküdar kâdîsına hüküm ki

Üsküdar'da iskelede vâki' Mihrimâh Sultân câmi'i evkâfi mütevellîsi olan Receb gelüb koltukçu tâifesinden ba'zı kimesneler izn-i mütevellî yoğiken câmi'-i mezbûrun vakf yerinde tamlar binâ ve ihdâs idüb kadîmden olan arpacı dükkânların önünde arpa döküp bey' eyledüklerinden gayrı ba'zı koltukcu kassâblar dahi direkler diküb kassâbhâneler ihdâs ve narh-ı cârîden ziyâde bahâ ve hîle ile fûrûht idüb vakf-ı mezbûrun dükkânları mu'attal kalub vakf vesâir bey' ü şirâ idenlere küllî gadr ve hayf olduğun bildürüp gemicilerden gayrı ol mahalle kimesneler arpa döküb kadîmden olugeldüğü üzere dükkânlarda fûrûht olunub sonradan binâ ve ihdâs eyledükleri dükkânlar ve kassâbhâneler ref' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğın hâdis olub vakfa zararı var ise men' ü def' olunmak bâbında fermân-ı âlîşân sâdir olmağla şürûtıyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

3

Prevadi Kazasında olan Zemhur, Litor ve yorgi adlı gayr-i müslim sakinlerin mum üretmelerine engel olanların engellenmesi

Özi paşasına ve ber-vech-i arpalık Prevadi Kazâsı'na mutasarrıf olan nakîb mevlânâ Şeyh Mehmed edâmallâhu te'âlâ fezâiluhûya hüküm ki

Nâibin Hüseyîn mektûb gönderüb kazâ-i mezbûra tâbi' Dizdâr nâm karyede sâkin olub celeb tâifesinden Zemhur ve Litor ve Yorgi nâm zimmîler meclis-i şer'a varub eben an-ceddin altmış seneden mütecâviz karye-i mezbûrede meks selh[h]ânelerinde basdırmalık hayvânât zebh idüb kasaba-i mezbûre mumcularına kifâyet mikdârı virtüb mâ'adâsını İstanbul zahîresi için mum gönderüb ahâlî-i vilâyet imtinâ' üzereler iken ba'zı kimesneler tama'-ı hâmm sebebi ile elbette selhânenizi kaldırub sığır ve koyun zebh eylemen yohsa ihrâk ideriz deyü te'addî idüb medîne-i mezbûre ahâlîsi meclis-i şer'a varub zikr olunan selh[h]ânenin kadîmden vilâyete te'affünü vardır deyü ihbâr idüb o makûle müdâhale idenlerin men'i için hükmi hümayûnum recâ eyledükleri ecilden hilâf-ı şer' rencide olunmayub memnû' olmayanlar Âsitâne-i sa'âdetüme havâle olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

4

Edirne'de bulunan Sultan Murad Han'ın yaptırdığı cami-i şerif vakfından olan Daye Hatun ve tabisi olan mukataaların İbrahim adlı şahıstan başkasına verilmemesi hakkında

Edirne monlasına hüküm ki

İbrâhîm nâm kimesne arz-ı hâl idüb merhûm ve mağfûrun leh Sultân Murad Hân tâbe serâhûnun mahrûsa-i Edirne'de binâ eyledüğü câmi'-i şerîf ve imâret-i âmireleri evkâfi karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbi' Daye Hatun ve tevâbi'i mukâta'asını bin altmış yedi Mart'ı ibtidâsından sene temâmına değin zabtı bundan akdem mütevellî-i vakf tarafından doksan bin akçeye kendüye tefvîzi ve sipariş olunub ve mütesellim-i mezbûrun yetmiş bin akçe cânib-i vakfa peşîn edâ vü teslim itmekle yedine mühürlü temessük virilüb bu dahi sene-i mezbûre Mart'ı ibtidâsından varub mukâta'a-i mezbûru zabt murâd eyledükde âhardan Şehsuvârzâde Mehmed ve Ni'metullah ve Yûsuf nâm kimesneler mukâta'a-i mezbûr için bize dahi sipariş olundu deyü temessük ibrâz ve bunun zabtına mâni' olmalarıyla mütevellî-i mezbûr ile dârü's-sa'âde ağası huzûrunda

murâfa'a olunduklarında mezbûrünün ref'inden yüz on bin akçeye mücerred kendüye sipâriş ve mütevellî-i vakf tarafından tekrâr temessük virilmekle elinde olan temessükü mücebince mukâta'a-i mezbûr zabt ve sene-i mezbûrede mukâta'a-i mezbûreden mezkûrünün kabz eyledükleri cüz'î ve küllî mahsûb girü mezkûra aluvirmek üzere hüküm yazılmışdır.

Fî evâil-i L sene [10]67 / [13-22 Temmuz 1657]

Sh:21

1

Konya Kazasına tabi Sığla mukataasını işleten Hasan bu mukataayı Siyavuş adlı sipahiye devretmiş Siyavuş ise yıllık gelirini almış ve bir kısmını Hasan'a vermişgeri kalanını bildirmiş olup tahsil edilmesi hakkında

Konya monlasına hüküm ki

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Hasan gelüb mûmâ ileyh kazâ-i mezbûrda vâki' havâss-ı hümâyûndan Sığla Mukâta'ası'nı bin altmış altı senesinin zabtı mâliye tarafından berât-ı şerîfimle der'uhde ve maktû'unu bi't-temâm edâ vü teslim eyledükden sonra mukâta'a-i mezbûreyi Siyavuş nâm sipâhiye (boş) akçeye tefvîz ve sipâriş idüb mezbûr Siyavuş dahi mühürlü deyn temessükü virmekle varub zabt ve sene-i mezbûre mahsûlâtın ahz u kabz ve bir mikdârın mûmâ ileyhe virüb bâkî zimmetinde yüz doksan bir bin yedi yüz akçe kalduğın bildürüb temessükü mücebince tarafından varan âdemisine aluvirilüb virmekte te'allül ider ise zâbiti ma'rifetiyle Âsitâne'ye ihzârı için yazılmışdır.

Fî evâil-i L sene [10]67 / [13-22 Temmuz 1657]

2

Birgi naibi olan Mehmet Ati'nin ferman olunan kürekçileri temin ettiği halde bazen gereğinden fazla kürekçi alması ve gayr-i resmi işler yapması nedeniyle Âsitâne'ye ihzârı hakkında.

Birgi ve Tire kâdîlarına ve Aydın Sancağı mütesellimine hüküm ki

Birgi Kazâsı'nda izn bi'l-iftâ olan mevlânâ Abdülfettâh mektûb gönderüb mahmiyye-i Birgi'nin ahâlîsi mevlânâ-yı mezbûr varub hâlâ mahmiyye-i mezbûrda nâib olan Mehmed Âti nâm kimesne bu sene mahmiyye-i mezbûrdan fermân olunan kürekciyi emr u defterde ta'yîn olunandan ziyâde cem' ve Âsitâne-i sa'âdetde kürekçibaşına ellîşer guruş teslîm idüb zimmetinde bin altı yüz seksen guruş kalmağla kendüsi ekl ü bel' eyledüğünden mâ'adâ kurâ ahâlîsi dahi sizin kürekciniz firâr itdi deyü ahz u habs ve akçelerin alub ve aldurub te'addî itmeleriyle Âsitâne'ye ihzârı için yazılmışdır.

Fî evâil-i L sene [10]67 / [13-22 Temmuz 1657]

3

Safiye Hanım Sultan'a temlik olunan Kuşadası'nda, türeyen ehl-i fesadın voyvodanın işlerine karışarak mahsûlatın tahsiline müdahale etmesinin önlenmesi hakkında.

Kuşadası kâdîsına hüküm ki

Safiye Hânım Sultân tarafından arz-ı hâl sunulub müşârun ileyhâya temlik olunan Kuşadası'nda ve civârında eşîrrâdan ba'zı kimesneler hîleye sâlik olub voyvodasının zabtına ve avâyidin ahz u kabzına mâni' olduğundan gayrı ihtilâl ve dâimâ cem'iyet üzere olmalarıyla mahallinde şer'le tefûş ve tefahhus olunub ehl-i fesâd olanların üzerlerine sübût bulan mevâd hüccet olundukdan sonra ihzârı lâzım olanlar ihzâr olunmak için yazılmışdır.

Fî evâil-i L sene [10]67 / [13-22 Temmuz 1657]

4

Develü kadısı tarafından gönderilen arzuhal üzerine Lek cemaati sakinlerinden bazılarının ehl-i fesad olması ve yağma hareketlerinde bulunmalarından dolayı civar beylerbeyliklere görüldükleri yerde yakalanmaları hakkında.

Zûlkadriye paşasına ve Sivas ve Karaman ve Adana beğlerbeğilerine ve (boş) kâdîlarına ve (boş) voyvodasına hüküm ki

Danişmendlü kâdîsı Alî mektûb göndertüb işbu sene-i mübâreke Ekrâd tâifesi Hâcılar cemâ'atiyle Lek cemâ'ati mâbeynlerinde olan da'vâları fasl olmak için emr-i şerîf virilüb Develü Kazâsı'na tâbi' Gömeri nâm karyede akd-i meclis olunub Lek tâifesi üç kere da'vet-i şer' oldukda emr-i şerîfime itâ'at itmeyüb voyvodaları olan Derviş Mehmed mezbûrların üzerlerine lâzım gelen mîrî harcların taleb eyledüğünde mezbûrlardan Cum'a ve Tâhir ve Rıdvân ve Diyar ve Musli ve Kara Bekir oğlu Osmân, Vekîl Aydın, Vekîl Murad ve Seyfullah nâm kimesneler âlet-i harble bir kimesnei katl idüb ve bir kaçın mecrûh ve üç re's atların alub fesâd eyledüklerinden gayri kasaba ve kurâ ahâlîleri meclis-i şer'a varub Lek tâifesi mezbûrların emvâl ve erzâkın yağma vü gâret idüb fesâd itmeleriyle her kanginizin taht-ı kazâsında ve eyâletinde bulunurlar ise müstakillen şer'le görüb ihkâk-ı hakk eyledükden sonra ehl-i fesâd olanların sübût bulan cürmlerin hüccet itdürdükden sonra haklarında şer'le lâzım geleni icrâ olunmak üzere yazılmışdır.

Fî evâil-i L sene [10]67 / [13-22 Temmuz 1657]

5

Karaman'da bulunan tekâlif icab eden gayr-i menkulu zabtedip kendilerinden avârız talep edildiğinde ise kendilerinin askeri taifeden olduklarını iddia edip vergi vermeyen şahısların muhakemelerinin yapılması aksi halde Âsîtâne'ye havâle edilmesi hakkında.

Karaman beğlerbeğisine ve Kayseriye monlasına hüküm ki

Kazâ-i mezbûra tâbi' Eğlence ? nâm karye ahâlîsi gelüb karye-i mezbûra toprağında avârız vesâir emr-i şerîfime vâki' tekâlîf îcâb ider emlâk ve arâzî zabt iden Hâcî Mustafâ ve (silik) ve Hâcî Yûsuf ve Mehmed ve Bali ve diğeri Mustafâ ve İbrâhîm ve Osmân oğlu Yûsuf (silik) nâm kimesneler mücerred avârızları virmemek için biz yeniçeri ve kapucu ve acemioğlanı ve (silik) olduk deyü te'allül eyledüklerinde mukaddemâ emr-i şerîfimden (silik) itâ'at itmeleriyle mahallinde şer'le görüb icrâyı hakk olmaz ise Âsîtâne'ye havâle için yazılmışdır.

Fî evâil-i L sene [10]67 / [13-22 Temmuz 1657]

Sh:22

1

Mudurnu kazasına tabi Deryanköyü sakinlerinden Sayime Hatun adlı şahıs, gayr-i menkullerini Hacı Ahmed adındaki kişiye satmış ancak alışverişin adil olmadığını düşünerek gayr-i menkullerini geri almayı talep etmesi ve fetva neticesinde kendisine verilmesi hakkında.

Bolu paşasına ve Mudurnu kâdîsına hüküm ki

Sayime nâm hâtûn gelüb kazâ-i mezbûra tâbi' Deryanköyü nâm karyede vâki' zabt u tasarrufunda olan mülk menzil ve bāğçesi Hâcı Ahmed nâm kimesneye sekiz yüz akçeye bey' olunub lâkin gabn-ı fâhiş olmağla elinde olan fetvâ-yı şerîfesi mücebince mahallinde şer'le görölüb mülk menzil ve bāğçesi girü kendüye aluvirmek bâbında hükm-i hümayûnum recâ itmeğın fetvâsı mücebince mahallinde şer'le görölüb kanâ'at itmez ise havâle olunması için yazılmışdır.

Fî evâil-i L sene [10]67 / [13-22 Temmuz 1657]

2

Tire'de bulunanYad-ı Emine adlı mevzide Havsa Hatun tarafından yaptırılan zaviyenin vakıf şartnamesine muhalif hareket edilmemesi hakkında.

Tire monlasına hüküm ki

Tire'de vâki' Yad-ı Emine nâm mevzi'de Havsa Hâtûn binâ eyledüğü zâviyenin ber-müceb-i şart-ı vâkıf mütevellîye ve zâviyedârı olan (boş) gelüb zâviye-i mezbûrenin mahsûlü masârıf-ı mu'ayyeneden fazlası şart-ı vâkıfın rukye için hıfz oluna deyü şart ve ta'yîn eyledüğü defter-i cedîd-i hâkânîde mastûr u mukayyed iken ba'zı kimesneler hilâf-ı şart-ı vakıf zevâyid vazîfe ihdâs ve berât itdürüb o makûle zevâyid vazîfe talebiyle bunu rencîde vü remîde itmekden hâlî olmadukların ve bu bâbda o makûle vazîfeyi almağa kâdir olmazlar deyü şeyhü'l-islâmdan fetvâsı olmağla o makûle hilâf-ı şart-ı vâkıf ihdâs olunan vazîfe ref' olunmak için yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]67 / [3-12 Temmuz 1657]

3

Mekke'de bina olunan Mevlevihane vakfından olan Pojega Sancağı mütevellisi olan İsamil'in gönderdiği arzuhale göre Pojega gelirleri ile fakir fukara doyurulmakta olup bu gelirlerin 1060 senesinden beri gönderilmediği belirtilmiş ve bu paranın gönderilmesi hakkında.

Bosna Eyâleti ile serdâr olan vezîr Seydî Ahmed Paşa'ya ve Pojega Sancağı'nda vâki' olan kâdîlara hüküm ki

Kapudan iken şehîd olan Vezîr Mûsâ Paşa'nın Mekke-i Mükerrerme'de binâ eylediği mevlevîhânesi evkâfının mütevellisi ve nişîn-i zâdesi olan İsmâ'îl zîde kadruhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb mezkûr Mevlevîhâne fukarâsına her sene ribhi irsâl olunan mâl-ı vakf nükûddan bundan akdem Pojega'nın zu'emâ ve erbâb-ı timarları maslahatları için vekîlleri (boş) nâm kimesneler vekîl itmişler ve bin altmış senesinde vakf-ı mezbûr mütevellisi olan müteveffâ Hâcî Kethüdâ Serhoş oğlu Hüseyîn Paşa tevliyeti murâbaha ile iki bin riyal gurus virüb bu zamana değin meblağ-ı mezbûru ve murâbahasın göndermeyüb zimmetlerinde olmağla mahalline hemen irsâl olunub vakfa ve fukarâya gadr olmağla şer'le tahsîl olunub vakf için aluvirilüb şöyle ki te'allül ü inâd iderler ise ze'âmet ve timarları mahsûlünden cem' ü tahsîl olunmak üzere yazılmışdır.

Fî evâil-i L sene [10]67 / [13-22 Temmuz 1657]

4

Manisa'da bulunan Sultan Murad vakfının 1066 ile 1068 yılları arasında mütevelliliğini yapan Müteferrika Ahmed 1066 senesinde çekirge istilası nedeniyle eksik gelen vakıf gelirini kendi malından tamamlamış ve ertesi seneki gelirden kendi malından ödediği açığın tamamlanması hakkında.

Mağnisa monlasına hüküm ki

Dergâh-ı mu'allâm müteferrikalarından Müteferrika Ahmed gelüb Mağnisa'da vâki' Sultân Murad tevliyeti bin altmış altı senesi Mart'ı ibtidâsından bin altmış sekiz Şubat'ına değin nâzır-ı evkâf olup Bâbü's-sa'âde ağası arz-ı hâl ile iki seneye bir tahvîl olmak üzere kendüye tevcih olunub mücebine berât-ı şerîfim virildikten sonra bin altmış altı senesin zabt idüb bi-emrillâhi te'âlâ çekirge müstevlî olmağla mâl-ı vakfi

noksân üzere olmağın yedi yük akçe îrâd-ı vakf tahsîl olunub zikr olunan yedi yük akçe îrâddan mürtezika tâifesi kanâ'at itmeyüb tevliyet-i mezbûrun iki senesi bir iken dâhildir bu sene noksân zuhûr ider ise tutarız deyü cevab itmeleriyle bu sene kendü mâlından yüz altmış üç bin akçe ziyâde geçüb ve sene-i cedîd berâtinde dâhil iken bin altmış yedi senesi Alî nâm Sipâhî'ye tevcîh olunub zikr olunan yüz altmış üç bin akçeden ziyâde harc u sarf eyledüğü akçesi vakf-ı mezbûrda kalmağla mahallinde teftîş olunub mürtezika tâifesine şirret itdürülmeyüb yerlü yerinde görülmek bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğın mahallinde yerlü yerinde ne alındığı suâl olunub zararı var mıdır ve gereği suâl olmuş mudur tarafından müstakîm âdem ta'yîn ve bi'z-zât mukayyed olub vukû'u üzere ... idüb Âsitâne-i sa'âdetime arz eylemen bâbında yazılmışdır
Fî evâil-i L sene [10]67 / [13-22 Temmuz 1657]

Sh:23

1

Yenişehir kazası sakinlerinden Kadı olan Mevlana Ali'nin Mustafa ve Hüseyin adlı sipahiler ile görülecek davası var iken Hasan adlı sipahinin Mevlana Ali'nin evine tecavüz etmesi nedeniyle gerekli cezanın verilmesi hakkında.

Burusa monlasına ve ber-vech-i arpalık Yenişehir Kazâsı'na mutasarrıf olan (boş) ve Hudâvendigâr Sancak beğine hüküm ki

Yenişehir Kazâsı'na tâbi' Makri nâm karye sâkinlerinden kuzâtdan mevlânâ Alî gelüb karye-i mezbûre sâkinlerinden Mustafâ ve Hüseyîn nâm sipâhîzâdeler ile mîrâsa mûte'allik kırk bin akçe şer'i da'vâsı olmağla da'vâ itmek sadedinde iken bu Âsitâne'de mülâzimin ? iken mezbûr kethüdâyeri (boş) nâm kimesne ile Hasan nâm sipâhîye istinâd itmekle evin basub iki bin guruşluk esbâbın ve akçesin alduklarından mâ'adâ taht-ı nikâhında olan Cennet nâm bikri dahi alub te'addî vü fesâd eyledüğün ve bu bâbda ...-i şer'iyyesi olmağla mahallinde şer'le görölüb icrâ-yı hakk olmaz ise Âsitâne'ye havâle üzere yazılmışdır.

Fî evâil-i L sene [10]67 / [13-22 Temmuz 1657]

2

İstanbul çarşısında takyeciler arasında Müslüman meslek sahipleri az olup vaktiyle zımmiler azınlık haline geçince eskiden zimmi olan kethüdalarının Müslüman olması uygun görülmüş ve bu durumu zımmiler kabullenmeyip eski kethüdalarını tekrar başa getirmiş ve bizimde elimizde berat var diyerek müslüman kethüdayı tanımamışlardır. Hirfet defterleri incelendiğinde kethüdanın bir ve Müslüman olması istenmesi hakkında.

İstanbul kâdisına hüküm ki

Mahmiyye-i İstanbul'da bezzâzistân kurbunda vâki' müslimân takyeci tâifesi Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb kadîmden takyeciler hırfetinde müslimân az olub kefere tâifesi ziyâde ve kesîr olmağla hırfetleri kethüdâsı kefere tâifesinden olagelüb lâkin hâlâ hırfetimizde müslimân artub ziyâde olmağla kefere tâifesinden olan kethüdânın üzerlerine hükûmet itmesini şeref-i İslâmlarına binâen tahammül itmedikleri ecilden hırfetimiz kethüdâsı içlerinde olan müslimânden biri nasb u ta'yîn olunub üzerlerinden zımmînin kethüdâlığı men'a kâdir olduklarına şeyhül-islâmдан fetvâ-yı şerîfe ve fermân-ı âlîşân olmağla içlerinden Yûsuf nâm kimesneyi kethüdâ nasb ve zımmî tâifesi kethüdâlıktan men' olunub cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyeye virilüb kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husûmet olunmuşken zımmî tâifesi kanâ'at itmeyüb ol hüccet-i şer'iyeye ve fetvâ-yı şerîfe muğâyir bizim dahi alınmış emr-i şerîf ve mücebince hüccet-i şer'iyeye vardur deyü kendü üzerlerine zımmîden bir kethüdâ nasb ve ta'yîn itdürüb kadîmden olugelene muhâlif bir hırfetde iki kethüdâ olduğun bildürüb zımmî tâifesinden olan men' u ref' olunub hüccet-i şer'iyeye ve fetvâ-yı şerîfe mücebince kethüdâları bir ve müslimden olmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledükleri ecilden Dîvân-ı Hümâyûn'da mahfûz olan hırfet defterlerine nazar olundukda takyeciler kethüdâsı defterde ancak bir olmağla ba'de'l-yevm zımmî olmayub müslimden kethüdâ olmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur deyü vech-i meşrûh üzere hüküm yazılmışdır.

Fi evâil-i L sene [10]67 / [13-22 Temmuz 1657]

3

Dergâh-ı mu'allâ yeniçerileri korucularından olan Derviş adlı şahısın Divan-ı Hümayun çavuşlarından Malik Çavuş üzerinde yüz bin akçe alacağı olup vermekte zorluk çıkardığı için bu alacağın tahsil edilmesi hakkında.

Sâbıkâ Rumeli beğlerbeğisi olub ber-vech-i arpalık Ohri Sancağı'na mutasarrıf olan Mehmed Paşa'ya ve Horpeşte ? ve Ohri kâdîlarına hüküm ki

Dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinin korucularından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Derviş zâde kadruhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb Horpeşte Kazâsı sâkinlerinden olub Dîvân-ı Hümâyûnum çâvûşlarından Mâlik Çâvûş nâm kimesnede yüz bin akçe hakkı olub hâlâ taleb eyledükde virmekde te'allül ü muhâlefet eyledüğün ve bu bâbda hüccet-i şer'iyyesi olduğun ve tarafından (boş) nâm kimesneyi vekîl nasb eyledüğün bildürüp şer'le aluvirmek inâd ider ise Âsitâne'ye ihzârı için emr yazılmışdır.

Fî evâil-i L sene 1067 / [13-22 Temmuz 1657]

4

Ülgünbar Kazası'na tabi Berdişe adlı köyde bulunan çiftliği başkası adına işleten Hasan'ın kardeşleri olan Hüseyin ve Mahmud adlı şahısların Hasan'ın elindeki araziye babalarına ait olduğunu iddia ederek söz konusu yerleri zabt etmek istemelerinin engellenmesi hakkında.

İskenderiye hâkimine ve Ülgünbar ve İskenderiye kâdîsına hüküm ki

Mehmed nâm kimesne Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb Ülgünbar Kazâsı'na tâbi Berdişe nâm karye toprağında Berdişe nâm çiftlik yerlerine mutasarrıf müstakillen mutasarrıf olan Hasan nâm kimesne müstakillen tasarrufunda olan yerlerin hüsn-i ihtiyârı ve sâhib-i arz ma'rifetiyle buna tefvîz idüb bu dahi alub zabt u tasarruf ider iken mezbûr Hasan'ın karındaşı Hüseyîn ve Mahmûd nâm kimesneler ol yerle babamız yerleridir alub zabt ideriz deyü dahl idüb ve bu bâbda hüccet-i şer'iyyesi olduğun ve fetvâ-yı şeriffesi olduğun bildürüp mahallinde şer'le görülüb ihkâk-ı hakk olmaz ise Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 1067 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

Sh:24

1

Edirne'de Sultan Murad'ın inşa ettirdiği cami ve imarethane vakfından olan İpsala Kazası'na tabi olan Çavuş-ı Kebir ve tabi köylerin rusumunu toplamak için

başvuran Halil'in gerekli ücreti vermesi halinde kendisine mütevellilik temessükü verilmesi hakkında.

İpsala kâdısına hüküm ki

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân İbrâhîm zîde kadruhû arz-ı hâl idüb cennet-mekân firdevs-i âşiyân harem-i Sultân Murad Hân tâbe serâhû .Edirne'de binâ eyledüğü câmi'-i şerîf ve imâret evkâfindan kazâ-i mezbûra tâbi' Çâvûş-ı Kebîr ve tevâbi'i vakıf karyelerinin a'şâr-ı şer'iyye ve rüsûm-ı örfiyyesi ve âdet-i aġnâm ve ispençe ve cürm-i cinâyet ve beytül-mâl-i âmme ve hâssa ve mâl-ı gâib ve mâl-ı mefkûd ve tapu-yı zemîn vesâir hukûk u rüsûmu bin altmış yedi Mart'ı ibtidâsından sene temâmına deġin Halîl ref'inden kendüye doksan bin akçeye sipariş olunub meblaġ-ı mezbûru edâ vü teslîm itmekle mütevellî temessükü virildüġün bildürtüb elinde olan memhûr temessükü mûcebince zabt itdürilmek bâbında inâyet recâ itmeġin mûcebince zabtı için hükmi-şerîf virilmişdir.

Tahrîren fî evâsıt-ı Şevvâl sene seb'a ve sittîn ve elf. [Evâsıt-ı L sene 1067 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

2

1060 senesinde Aya Mora Kalesinde bulunan bazı zımmi tüccar ve asker, Maġrib Trablus ve Kalamata istikametinde gemilerle gidip alışveriş yaparark döndüklerinde Avarin Limanına gelirlerken salyane beġlerinden Şaban Beġ tarafından gemilerine ve sermayelerine el konulmuş olup gerekli kanuni muamelenin yapılması.

Rumeli pâyesiyle ber-vech-i arpalık Mora Sancaġı'na mutasarrıf olan (boş) Paşa'ya ve (boş) kâdısına hüküm ki

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olub Mora câniblerinde muhassıl-ı emvâl olan Abdüllatîf dâme mecduhû Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüb emr-i şerîfimle cizye ve avâriz tahsiline me'mûr olduġu defterlerde Aya Mora Kal'ası varoşu re'âyâsından Yakos ve Papa Esyat ve Nikolo Kusidari ve cümle on iki nefer zımmî bin altmış senesinde iki saġîr seffinelerine tahta ve bir mikdâr ibrişim tahmîl idüb Maġrib Trablusu'na varub girü avdet ve Kalamata'ya gelüb seffinelerine bir mikdâr eşcâr tahmîl ve Aya Mora Kal'ası'na getürmek için Avarin

Limanı'na gelürlerken sâliyâne beğlerinden Şa'bân dâme ikbâluhû çekdirir gemisiyle üzerlerine çıkub sefinelerin ve iki bin beş yüz guruşluk sermayelerin gasb idüb zulm ü te'addî eyledüğün Âsitâne-i sa'âdetüme arz eyledüğü ecilden husûs-ı mezbûru mahallinde şer'le görüb ihkāk-ı hakk olmaz ise Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak için hüküm yazılmışdır.

Tahrîren fî evâsıt-ı L sene 1067 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

3

Karlili Sancağı'nda 1065 senesinin avarız ve nuzül bedellerini toplamakla görevli Trablusşam Beğlerbeği İsa'nın bu bedelleri tahsil etmesi hakkında.

Karlili Sancağı'nda vâki' olan kādîlara hüküm ki

Sâbıkâ Trablusşam beğlerbeğisi olan İsa dâme ikbâluhû gelüb livâ-i mezbûrun bin altmış beş senesine mahsûb olmak üzere avâriz ve bedel-i nüzülleri tahsiline emr ü defter ile me'mûr olub re'âyâ kazâlarında bâkî kalmağla üzere câmi' vakfına olan deyni için tahsîl itdürdüb bir defa edâ eylemeyenlerden cem' ü tahsîl itdürilmek bâbında mâliye emri mûcebince yazılmışdır.

Fî evâil-i L sene [10]67 / [13-22 Temmuz 1657]

Mâdâmki vakıf akçe edâ olunmadukca sâir ashâb-ı hukûk tarafından akçe talebiyle rencîde itmeyeler deyü şerh virilmişdir.

4

Kudüs-u Şerif sakinlerinden Hayim Eserhal'in tekalif işlerine müdahale etmesi ve Hz.Davud'un (A.S.) türbesi üzerinde sazlar çalıp içki içerek saygısızlıkta bulunması nedeniyle Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Sâbıkâ Şeyhü'l-islâm olub ber-vech-i arpalık Kudüs-i Şerif Kazâsı'na mutasarrıf olan mevlânâ (boş) hüküm ki

Ve Kudüs-i Şerif Sancağı'na ber-vech-i arpalık mutasarrıf olan (boş) dâme ikbâluhûya hüküm ki

Medîne-i Kudüs-i Şerif'de vâki' yahûdî tâifesi Südde-i sa'âdetüme âdem gönderüb Kudüs-i Şerif sâkinlerinden Hayim Eserhal nâm yahûdî şerîr ve gammâz ve

ehl-i fesâd olduğundan gayrı tekâlîfleri umûruna karışub kânûn üzere kısmet virildükden sonra kendü için yetmiş ve seksen gurusların aldugundan gayrı Hazret-i Dâvud aleyhi's-salâtu ve's-selâmın türbe-i şerîfleri üzerinde kemaçe ve dâire .. ve dürlü sazlar ile eğlendürüb şürb-i hamr eyledüğü sâbit ve müseccel ve hüccet bunun emsâli fesâdlarının nihâyeti olmamağla mezbûr yahûdî Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr için kat'î hüküm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

5

Bkz. Sayfa 2, h. 4

Evâsıt-ı Za tekrâr tebdil olub yazılmışdır.

Bir sûreti

Şam paşasına ve Şam kâdîsana hitâben vech-i meşrûh üzere hüküm yazılmışdır.

6

İznikmid'e bağı Kaymas nahiyesinde Elmacık adlı nahiyede sakin Yahya'nın Veli'nin evini basarak balta ile yaralaması bildirilip gereken cezanın verilmesi hakkında.

İznikmid beğine ve kâdîsına ve serdârına hüküm ki

Alî gelüb timarı karyelerinden Kaymas nâhiyesinde Elmacık nâm karyede sâkin Yahyâ nâm şakî Velî nâm kimesnenin evin basub balta ile urub mecrûh ve (silik) dahi mecrûh idüb ve şakî (silik) yazılmışdır.

Evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

7

(Sayfanın alt kısmında olup okunamayacak derecede bozuk olması nedeniyle yazılamamıştır)

Sh:25

1

Manisa Kazası'nda yer alan Sultan Murad vakfına tabi köylerin 1066 senesi mahsûlatı vakıf mütevellisi Ahmed tarafından Seyyid Mehmed'e ücret karşılığı devredilmiş iken Seyyid Mehmed ücretin bir kısmını verip geri kalanını ise zarar ettim diye vermemesi üzerine bakiyenin tahsilatı hakkında.

Mağnisa monlasına hüküm ki

Sultân Murad Evkâfi'nın kazâ-i mezbûrda vâki' dağ veşâir tevâbi'i karyelerinin bin altmış altı senesinin mahsûlün Seyyid Mehmed nâm kimesneye vak-ı mezbûr mütevellîsi Ahmed yüz bin akçeye tefvîz ve sipâriş idüb mezbûr sene-i mezbûre mahsûlün ahz u kabz ve hâmil ? imiş iken altmış yedi bin akçesini virtüb bâkî zimmetinde otuz üç bin akçe kalub zarar itdim deyü virmekde te'allül itmekle tefevvüz ve kabul eyledüğü üzere zimmetinde bâkî kalan mâl-ı vakfî virmede te'allül ider ise yerlü yerinden ta'yîn ve tefâhhus olunub zimmetinde zuhûr iden mâl-ı vakf bi't-temâm aluvirilmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

2

Bkz. Sh.23, h.4

İskenderiye paşasına ve Ülgünbar ? ve İskenderiye kâdîlarına hüküm ki

Borazancı Mehmed arz-ı hâl idüb Ülgünbar Kazâsı'na tâbi' Berdişe nâm karyede vâki' Berdişe çiftliği dimekle ma'rûf yerlerine müstakillen mutasarrıf olan Hasan hüsn-i ihtiyârı ve sâhib-i arz ma'rifetiyle hakk-ı tasarrufun buna tefvîz idüb bu dahi zabt eylemek istedikde mezbûrun karındaşları Hüseyîn ve Mahmûd ol yerleri biz aluruz deyü bunun zabt u tasarrufuna mâni' olmalarıyla fetvâsı mücebince mahallinde şer'le görölüb icrâ-yı hakk olmaz ise Âsitâne'ye ihzârları için kânûn üzere yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

3

Mehmed adlı sipahinin tahsil ettiği İznikmid Sancağı hasılatını Mahmud'a iade etmesi hakkında

İznikmid kâdîsına hüküm ki

Mahmûd gelüb bin altmış (boş) senesinde İznikmid Sancağı tekâ'üdü hidmeti bunun uhdesinde olmağla kazâ-i mezbûrda sâkin Mehmed nâm sipâhî (boş) bin akçeye tefvîz eylemiş iken cem' ü tahsîl eylemiş iken tahsîl eylediği akçeyi buna virmeyüb gadr olmağla ihzârı için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

4

Türkmen taifesinden İzzeddin cemaatine mensup olan Kızıloğlu Derviş adlı şahısın kendi aşiret mensuplarına zulmetmesi sebebiyle gerekli cezanın verilmesi hakkında.

Karaman beğlerbeğisine ve Bozulus kâdîsına ve (boş) voyvodasına hüküm ki

Türkmen tâifesinden İzzeddin cemâ'ati gelüb yine cemâ'at-i mezbûrdan Kızıloğlu Derviş şerir ve gammâz olub ehl-i örfe bunları gamz ve küllî akçelerin aldurub ve kendü dahi bin iki yüz guruşların ve at ve develerin alub gadr itmeleriyle Âsitâne'ye ihzârı için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

5

Zile'de sakin Yüzdepara cemaatine mensup Gönü ve Özlü adlı kabile mensuplarının kethüdalarının dışardan değilde kendi aralarından seçilmesi hakkında.

Zile kâdîsına ve (boş) voyvodasına hüküm ki

Yüzdepara cemâ'ati gelüb Gönü ve Özlü nâm kabilelere âhardan kethüdâ olagelmış olmayub içlerinden olur iken hâlâ âhardan ba'zı kimesneler kethüdâ olmalarıyla men'i için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

6

Kapıcılar kethüdası Haseki Mehmetin vefatı sonrasında varisleri gelerek hakları olan mirası almak istemiş ancak bazıları müteveffada alacağımız var diyerek hak iddia etmiş olup gerekli muhakeme neticesinde haksız oldukları görülmüş ancak davalarında ısrar etmeleri nedeniyle Âsitâne-i sa'âdete gönderilmeleri hakkında

Belgrad kâdısına hüküm ki

Kapucular kethüdâsı iken fevt olan Haseki Mustafâ'nın vârisleri gelüb müteveffâ-yı mezbûrun metrûkâtından bir şey kabz itmiş değiller iken ve ellerinde hüccet-i şer'iyeye var iken ba'zı kimesneler müteveffâ-yı mezbûrda hakkımız vardır sizden aluruz deyü hilâf-ı şer' rencîde itmeleriyle mukaddemâ Âsitâne-i sa'âdetde murâfa'a olub hüccet virilmekle yine ol tarafda da'vâları istimâ' olundukda Âsitâne-i sa'âdete havâle oluna deyü yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

7

Siyavuş adlı görevlinin Tekfurdağı sakinlerinden ordu-yu hümâyûn için on iki bin kile arpa talep etmesi ve ahalinin emir olmadıkça arpayı vermeyeceklerini belirtmesi üzerine arpaların toplanıp gemilere yüklenene kadar kimseye verilmemesi hakkında.

Tekfurdağı kâdısına mâldârına hüküm ki

Siyavuş nâm kimesne gelüb ordu-yı hümâyûn için on iki bin keyl arpa iştirâ için kazâ-i mezbûre âdem göndermeğin mâdâmki emr olmayınca virmezüz deyü te'allül itmeleriyle mâdâmki zikr olunan arpa bi't-temâm iştirâ olunub seffinelere tahmîl olmadukca kimesneye arpa iştirâ itdürülmemek üzere yazılmışdır.

Fî evâil-i L sene [10]67 / [13-22 Temmuz 1657]

Diyârbekir paşasına ve Âmid kâdîsına ve (silik) kâdîsına hüküm ki

(Sayfanın alt kısmında olup okunamayacak derecede bozuk olması nedeniyle yazılamamıştır)

Sh:26

1

Selanik'e bağlı olan Boluruy adlı Köy sakinlerinden gereğinden fazla vergi almamaları hakkında.

Selanik kâdîsına hüküm ki

Düstûr-1 mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem bi'l-fi'il sadâret-i uzmâ kâimmakâmlığı hizmetinde olan vezîrim Ahmed Paşa'nın hâsılarından .. hâssı karyelerinden Boluruy ? nâm karye ahâlîsi gelüb mezbûrların Selanik Ağası Osmân Ağa'nın virecek elli bin akçe zimmetleri olmağla bi't-temâm virüb yedlerine edâ-yı deyn temessükü almışlar iken tekrâr bunlardan on beş bin akçe dahi taleb idüb gadr itmekle hilâf-ı şer'-i şerîf rencide olunmamak üzere yazılmışdır.

Fî evâsıt-1 L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

2

Selanik'e tabi Gradyud adlı köyde naib olan Ayazıoğlu adlı naibin her gelen kadı ile ittifak ederek köylüye karşı kışkırtması ve köylüden çeşitli bahane ile zorla paralarını alması nedeniyle haşktan aldıklarını teslim edip Âsitâne'ye gönderilmesi hakkında

Selanik kâdîsına hüküm ki

Kazâ-i mezbûra tâbi' Gradyud nâm karye ahâlîsi gelüb nâhiye nâiblerinden Ayazıoğlu dimekle ma'rûf Mustafâ nâm hatîb yerlûden olmağla her gelen kâdîya nâib

ve ehl-i örf ile müttetik olmağla karyenizde kan olmuş deyü bunlara isnâd ve der-zencir ve cebren otuz bin akçelerin alub te'addî itmekle mahallinde şer'le hakları aluvirildükden sonra Âsitâne'ye ihzâr ve min ba'd niyâbet hidmetinde istihdâm olunmamak üzere yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

3

Mora Sancağı'na tabi patriklik ile ilgili olan rüsumatın toplanması için gerekli şahısın görevlendirilmesi

Sâbıkâ Rumeli beğlerbeğisi olub ber-vech-i arpalık Mora Sancağı'na mutasarrıf olan (boş) dâmet meâliyhûya ve Balyabadet ? ve Kastuva ve Krava ve Mıtve ? kâdîlarına hüküm ki

Hâlâ İstanbul ve tevâbi'i kefere patriği olan Bartelemos nâm râhib gelüb bi'l-fi'il patrikliğe mütte'allik mîrî rüsûm ve tasadduk ve zarar-ı kassâbiye akçelerinden Balyabadet metropolidi zimmetinde kırk beş bin akçe ve Mıtve piskoposundan on iki bin akçe ve Kastuva metropolidin altmış bin akçe ve Krava piskoposundan yirmi beş bin akçe ki cem'an yüz kırk iki bin akçe olur cem' ü tahsîli için bundan akdem mürd olan patrik-i Anabolu metropolidi olan Tufan nâm râhib vekîl ta'yîn idüb gönderüb hâlâ mezbûr râhib dahi varub merkûmlardan meblağ-ı mezbûrûnu cem' ü tahsîl idüb zimmetinde iken mürd olub ve mezbûr dahi vekâleinden azl olunub hâlâ mektûbumla tarafından irsâl olunub (boş) ve vekîl (boş) nâm kimesnenin mübâşeretiyle zikr olunan akçe sâbıkâ vekîl olan mezbûr Tufan ? râhibden taleb ve şer'le tahsîl itdirülüb taraf-ı âhardan bir ferd müdâhale itdürmemek üzere mâliye tarafından virilen emr-i şerîf mûcebince yazılmışdır.

Fî evâil-i L sene [10]67 / [13-22 Temmuz 1657]

4

İznopol'da martolosbaşı olan Mehmed'in halka kötü davranması ve martolosları kıskırtması nedeniyle yerine Ali Koca adlı şahısın martolosbaşı olması hakkında.

İznopol kâdisına hüküm ki

Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüb İznopol Kazâsı'nda martolozbaşı olan Mehmed hıfz u hirâsete kâdir olmağın ve martoloslara dahi re'âyâyı rencîde itdürmekle ref' olunub yerine Alî Koca nâm mahall ü müstahıkkdır deyü arz itmekle sadâkat ve istikâmet üzere martolosbaşılık hizmetinde istihdâm olunmak üzere yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

5

Galata adlı köyde eski Prevadi yeniçeri serdarı olan Küçük Hüseyin Oğlu Ahmed'in halka zulmetmesi sebebiyle gerekli cezanın verilmesi hakkında

(boş) kâdîsına ve Özi mütesellimine hüküm ki

Merhûm Sultân Selîm Hân tâbe serâhûnun evkâfi karyelerinden Galata nâm karye ahâlîsi gelüb sabıka Prevadi yeniçeri serdarı olan Küçük Hüseyîn oğlu Ahmed şirrete stülük idüb yine fâtihi-ince Köylü Mehmed Beşe sizin karyeniz ahâlîsine yüz yirmi bin akçe virmiş deyü dâimâ bunları rencîde idüb elli bin akçelerin alub ve evlerin ve anbârların ihrâk idüb nicesi perâkende vü perîşân olmağla hilâf-ı şer'-i şerîf rencîde itdürmemek fimâba'd müdhale ider ise Âsitâne'ye havâle için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

6

Selanik sakinlerinden Yasef adlı yahudnin İlya adlı yahudiden iki bin üç yüz gurus hakkı olup şahitlerin Âsitâne'de olması nedeniyle Âsitâne'ye gönderilmesi hakkında.

Selanik kâdîsına hüküm ki

Yasef nâm yahûdî gelüb İlya nâm yahûdîde iki bin üç yüz gurus hakkı olmağla ve şahidleri Âsitâne'de olmağla ihzârı için yazılmışdır.

Evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

Sh:27

1

Mirliva haslarından olan yerlerin mahsulatını tahsil eden Arabacı Mehmed adlı yeniçerinin bu meblağı teslim etmesi hakkında.

Vidin kâdîsına hüküm ki

Bundan akdem mîrlivâ olan Osmân dâme ikbâluhû arz-ı hâl idüp mîrlivâ hâsılarından (boş) vesâir tevâbi'i hâssı karyelerinin bin altmış (boş) ve altmış (boş) senelerinin tahvîl ve târfhine düşen mahsûlâtının ahz u kabz kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Arabacızâde Mehmed nâm yeniçeriye altmış beş bin akçeye tefvîz ve mezbûr dahi ahz ve kabz idüb bir mikdârın virüb bâkîsi virmede te'allül itmekle mahallinde şer'le aluvirilüb inâd ider ise ihzârı için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

2

Erzincan'da bulunan cebeciler, kapucu ve mehteran-ı hayme gruplarının şer'i konularının eskiden olduğu gibi kethüdayerleri tarafından görülmesi hakkında.

Erzincan kâdîsına hüküm ki

Kazâ-i mezbûrda sâkin Dergâh-ı mu'allâm cebecileri ve kapucu ve mehterân-ı hayme gelüb kadîmden olugeldüğü üzere umûr-ı şer'iyeleri kethüdâyerleri ma'rifetiyle görülelmekle vech-i meşrûh üzere hüküm yazılmışdır

Fî evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

3

Eski başdefterdar olan Ali'nin arzuhal göndererek Akçehisar Kazası'nda bulunan Keşkeş köyü piyade çiftliğinin defterde kendisine yazılmış olması ancak köyün Oruçlu köyü olduğu belirtilerek öşür vergisine dahil edilmemesi hakkında.

Akçehisar kâdîsına hüküm ki

Emîrül-ümerâi'l-kirâm Anadolu beğlerbeğliği pâyesiyle sâbıkâ başdefterdâr olan Alî dâme ikbâluhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl gönderüb ber-vech-i tekâ'üd mutasarrıf olduğu hâsıları karyelerinden kazâ-i mezbûrda vâki' çiftlik piyadegân-ı karye-i Keşkeş nâm çiftliğin resmi defterde kendüye hâsıl kayd olunmuşken Oruçlu nâm karyedir deyü öşr ü resmine dahl itmekle men'i için hüküm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

4

Başdefterdar iken öldürülen Mustafa Paşa'nın mal varlığı mal-ı miri olarak kayd edilmiş ve kardeşi Mehmed tarafından elli kese altına satın alınmış olup çiftlik ve sair malın gelirleri müteveffanın varisleri tarafından zabt edilip Mehmed atleb ettiğinde ise vermek istemediklerinden dolayı gerekenin yapılması hakkında.

Mora paşasına ve (boş) kâdîlarına hüküm ki

İnebahtı Sancağı alay beğisi Süleymân gelüb bundan akdem başdefterdâr iken katl olunub Mustafâ Paşa'nın emvâl ve erzâkı mîrîye kabz olunub elli kîseye karındaşı Mehmed mîrîden fîrûht olundukda meblağ-ı mezbûru edâ itmeğin gamz izhâr itmekle taht-ı kazâlarınızda vâki' ma'lûmü'l-hudûd dokuz kıt'a çiftlik evlerin hüccet-i şer'iyye ve yerlerin sâhib-i arz temessükü ile mezbûr Mehmed'den elli kîseye iştirâ ve meblağ-ı mezbûru mîrîye edâ vü teslîm idüb elinde sûret-i rûznâmçe ve mûcebince amel olunmak bâbında hatt-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûn vârid olmağla zikr olunan çiftliklerin bin altmış (boş) ve altmış (boş) senelerinin mahsûlün müteveffânın vekîlleri ahz u kabz idüb bunun hakkı olub taleb eyledükde virmekde te'allül itmeleriyle şer'le aluvirilmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

5

Göle Sancağı sakinlerinin davaları toprak kaduları tarafından görülürken Temeşvar Beğlerbeğinin Çeşitli bahaneler ile buna muhalif hareket etmemesi hakkında.

Göle Sancağı'nda vâki' olan kâdîlara hüküm ki

Göle ahâlîsi âdem gönderüb bunların vâki' olan da'vâ-yı şer'iyyeleri toprak kâdîları görüp hâric-i kazâya götürmek hilâf-ı kânûn iken Tımuşvar beğlerbeğisi tarafından cüz'î bahâne ile bilâ-emr-i şerîf mübâşir gelüb bunları ahz u kabz ihzâr idüb te'addî idüb bu makûle vâki' olan da'vâ-yı şer'iyyeleri toprak kâdîları huzûrunda görülüb âhar kazâya götürmemek bâbında yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

Göle Sancağı'ndan toplanarak saray mutfağına gönderilen yağ ve balın sadece saray için toplanması başka kimselere verilmemesi hakkında.

Pirlepe Sancağı'nda vâki' olan kâdîlara hüküm ki

Göle Sancak beği arz-ı hâl idüb Göle Kal'ası intihâ-yı ser-hadd olub ve Matbah-ı âmire'ye ta'yîn ve her sene irsâl olunan revgan-ı sâde ve asel âhar diyârdan gelüb ancak livâ-i mezbûrun kurâsında hâsıl olunurken her bir yerden yevmî kimesneler varub hâsıl olan zahîre ve revgan-ı sâde ve galle cem' ve âhar yerlere götürüb fûrûht itmeleri ile Matbah-ı âmire'ye irsâl olunacak revgan-ı sâde ve aselin teehhürüne bâ'is ve ahâlî-i kal'aya müzâyaka virdüklerin bildirmekle hâsıl olan revgan-ı sâde ve asel hâric yerlere götürmek için virilmemek bâbında yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

Sh:28

1

Vize Sancağı'ndaki kadıların kanunlara aykırı kararlar vermemeleri hakkında.

Ber-vech-i arpalık Vize Sancağı'na mutasarrıf olan Vezîr Alî Paşa'ya ve livâ-i mezbûrda vâki' olan kâdîlarına hüküm ki

Salb u siyâset mîrlivâya mahsûs iken kazâ-i mezbûrede olan avcı tâifesi vesâiri mûmâ ileyhîn (silik) idüb husemâları ile murâfa'a olmak için şer'-i şerîfe götürmek istedikleri şakîleri ellerinden alub hilâf-ı şer' (silik) eyledükleri i'lâm olunmağla hilâf-ı şer' ve kânûn müdâhale itdürilmemek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

2

Niğbolu Kazası'nda sürsat vergisi toplamakla görevli olan Tatar Yahudi sürsat akçesini talep ettiğinde, ahali kendilerinin muaf olduğunu söyleyerek, kadı ve Tatar Yahudiyi sahtekarlık ile suçlayıp vergi vermek istememişlerdir. Gerekenin yapılması hakkında.

Hâliyâ Özi muhâfazasında olan Vezîr Ahmed Paşa'ya ve Niğbolu ve (boş) kâdîlarına ve Niğbolu müftîsine ve Niğbolu kethüdâyeine ve serdârına hüküm ki

... Berkofça kâdîsı mevlânâ Hızır ve Niğbolu müftîsı mevlânâ Ebûbekir zîde fazluhumâ Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüb işbu sene-i mübâreke de sefer-i hümâyûnum mühimmâtı için ihrâcı lâzım olan sürsât zahîresinin cem'ine emr-i şerîfimle ta'yîn olunan Hâcı Mehmed meclis-i şer'-i şerîfe varub Niğbolu Kazâsı'nın sürsât akçesi emr-i şerîfimde ta'yîn olunduğu üzere talep olundukda nefsi-i Niğbolu ahâlîsı kasabamız mu'âf ve müsellemdir deyü cem'iyet idüb ve hâlâ kâdîsı olan Hızır'ın elinde olan emirler sahtedir ve kasaba-i merkûm sâkinlerinden Tatar yahûdî sürsât husûsuna ortakdır deyü mezbûr Tatar yahûdîyi Gümülcine'de eşkıyâ tâifesi katl eylemişlerdir deyü ilhâh eyledükde vech-i meşrûh üzere olduğun i'lâm itmeleriyle imdi Niğbolu Kazâsı'nın sürsât akçesin mukaddemâ sâdır olan emr-i hümâyûnumla ta'yîn olunduğu üzere muacellen tahsîl ve serî'ân ve âcilen ordu-yı hümâyûnuma irsâl ve teslîm idüb şöyleki bu def'a dahi te'allül iderler ise mâni' olunmağın yağmât itdürmekden be-gâyet ihtirâz oluna deyü mâliye tarafından emr-i şerîf virilmekle mücebince yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem sene 1067 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

3

Burğiya Sancağı'nda olan kale görevlileri onseneden beri mevaciblerini eksik almakta olup maaşlarına kaynak olan iskelelerin önemini kaybetmesi ile artık dayanacak halleri olmamakla beraber maaşların eskiden olduğu gibi verilmesi hakkında.

Bosna paşasına ve kâdîsına ve defterdârına hüküm ki

Sen ki defterdâr-ı mûmâ ileyhsin mektûb gönderüb Bosna hazînesine tâbi' leb-i deryâda vâki' Esilib İskelesi deryâ seferi sebebi ile on seneden berü hâlî ve mu'attal kalub ve bağçesi olan Vidin ve Niğbolu İskelesi'nde tahsîl olunan çiftlik temâmı ile kul tâifesinin mevâcibleri edâsına tahammülü olmamağla on seneden berü mevâcibleri münâsaka üzere edâ olunur iken Burğiya (Bogoyna) Sancağı'nda olan kılâ' kulu kanâ'at itmeyüb temâm-ı mevâciblerin talep idüb ta'cîz ü rencide itmeleriyle iskele-i

mezbûrenin temâmen tahammüli olmamağla on seneden berü ne minvâl üzere mevâcibleri nısf üzere virilmiş ise ol minvâl üzere virilmek bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına i'lâm itmeğın imdi on seneden berü alınageldüğü üzere alınub ziyâde talebiyle rencîde olunmamak üzere mâliye tarafından virilen emr-i şerîf mûcebince yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

4

Kocaili Sancağı'da halkın yolunu kesip eşkiyalık edenlerin yakalanarak gereken cezanın verilmesi ve ellerindeki mallara el konulması hakkında.

Kocaili Sancağı beğine ve livâ-i mezbûrda vâki' olan kâdîlara hüküm ki

Taht-ı kazânızda vâki' olan ba'zı hırsız ve haramzâde ve eşkıyâ ve kuttâ'u't-tarîk zuhûr idüb ebnâ-i sebîlin yolların ve evlerin basub katl-i nüfûs ve gâret-i emvâl ve erzâk idüb o makûlelerin husemâlarıyla murâfa'a-i şer' olmak için âdem gönderüb da'vet-i şer' olunduklarında varub serbest vakıf ve ze'âmet karyelerine tahsîn idüb elegirmeyüb icrâ-yı hakk olmak mümkün olmayub günden güne fesâd u şekâvetleri izdiyâd bulub nihâyeti olmaduğu i'lâm olunmağla o makûle eşkıyâyı ma'rifet-i şer'le vakıf ve ze'âmet serbest zâbitleri ma'rifetleriyle elegetürüb ihkâk-ı hakk itdükden sonra üzerlerine sübût bulan mevâddın sûret-i sicil ve hüccetleriyle Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak emrim olmuşdur. *Buyurdum ki:*

Vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celfilü'l-kadrüm üzere amel idüb dahi ol makûle eşkıyâyı ma'rifet-i şer'le serbest vakıf ve ze'âmet zâbitleri veyahud vekîlleri ma'rifetleriyle elegetürüb şer'le ihkâk-ı hakk itdükden sonra üzerlerine sübût bulan mevâddın sûret-i sicil ve hüccetleriyle Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr eyleyesin deyü şürûtiyla hükm-i şerîf virilmişdir.

15 Şevvâl sene1067 / [27 Temmuz 1657]

5

Osman adlı şahısın Palu sakinlerinden olan Zülfikar Bey'den alacağı olan on altı bin riyal gurusun tahsil edilmesi hakkında.

Diyârbekir paşasına ve kâdisına hüküm ki

(silik) zaman Osmân gelüb kazâ-i Palu sâkinlerinden Zûlfikâr Beğ (silik) on altı bin riyal gurus hakkı olub meblağ-ı mezbûr tahsîl (silik) olmaz ise Âsitâne'ye ihzâr için yazılmışdır.

Evâhir-i L sene [10]67 / [2-10 Ağustos 1657]

Sh:29

1

Hurpeşte Kasabası'nda sakin Hüseyin'in Bostancı Mustafanın Hizmetkârı Mustafa tarafından öldürüldüğü şahidler tarafından sabit olup gerekli cezanın verilmesi hakkında.

Rumeli beğlerbeğisine ve Hurpeşte ? kâdisına ve Kesriye Kazâsı'nın yeniçeri serdârına hüküm ki

Sen ki kâdisın Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüb kasaba-i Hurpeşte sâkinlerinden zu'emâdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hasan Çâvûş zîde kadruhû meclis-i şer'a varub mezbûrun sulbî oğlu Hüseyîn çiftliğinden gelürken Bostancı Mustafâ nâm kimesnenin hidmetkârı diğêr Mustafâ bi-gayrı hakkın âlet-i harble urub katl eyledüğü şuhûd-ı udûl ile şer'an alâ vechi'l-hasım sâbit ve zâhir olub mezbûr Mustafâ'ya kısâsın lâzım geldüğü hükm olunub cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyye virilmekle mezbûr Bostancı Mustafâ hidmetkârı diğêr Mustafâ için bostancıdır kısâsına mâni' olmağla şer'le hakkından gelinmek bâbında emr-i şerîf virilmek recâsına arz itmeğın elinde olan hüccet-i şer'iyye ve kısâsın hükm olunmağla muktezâ-yı şer' üzere hakkından gelinmek bâbında şürûtıyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i Şevvâl sene 1067 / [2-10 Ağustos 1657]

2

Manisa'da İbrahim adlı eşkiya ve yandaşlarının yakalanarak muhakemesi yapılarak gerekli cezanın verilmesi hakkında.

Mağnisa monlasına hüküm ki

(boş) nâm kimesne gelüb kazâ-i mezbûra tâbi' (boş) nâm karye sâkinlerinden Kara İbrâhîm nâm kimesne eşkiyâ ve kuttâu't-tarîk olmağla hevâsına tâbi' otuz mikdârı eşkiyâ ile ebnâ-i sebîlin yoluna inüb katl-i nüfûs ve gâret-i emvâl idüb ve bunun emvâl ve erzâkın yağma vü gâret idüb mezbûrların şekâvetleri hadden ziyâde olmağla şer'le görüleb icrâ-yı hakk olunmak bâbında şer'le görülmek için yazılmışdır.
Fî evâhir-i L sene [10]67 / [2-10 Ağustos 1657]

3

Saruhan Sancağı'nda yer alan kahvehanelerin fitne ve fesada yol açtıklarından dolayı Manisa'da yer alan kahvehanelerin kapatılması hakkında.

Mağnisa monlasına hüküm ki

Ber-vech-i arpalık Saruhan Sancağı'na mutasarrıf olan Hüseyîn gelüb nefsi-i Mağnisa'da vâki' kahvehâneler mecma'-ı nâs olub dâimâ fitneden hâlî olmamağla ref' olunmak için mukaddemâ emr-i şerîfim ile tenbîh-i hümâyûnum olunmuş iken mütenebbih olmayub girü kahvehâne işledenler men' ü def' olunmak için emr-i şerîfim recâsına i'lâm itmeğın mukaddemâ virilen emr-i şerîfim mûcebince amel oluna deyü yazılmışdır.
Fî evâhir-i L sene [10]67 / [2-10 Ağustos 1657]

4

İstanbul'da yer alan arakiyyecilerden zımmi olanların kethüdaları kendi aralarından seçilip, Müslüman arakiyyecilerin ise kethüdalarını kendi aralarından seçerek birbirlerine müdahale etmemesi hakkında hüküm verilmiş iken Müslüman arakiyyeciler buna uymayarak zımmi taifesine müdahale etmesi nedeniyle gerekli uyarının yapılması hakkında.

İstanbul kâdisına hüküm ki

Mahmiyye-i İstanbul'da vâki' zımmî arakiyyeci tâifesi Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb kadîmü'l-eyyâmdan zımmî takyeci tâifesi hırfetlerinin kethüdâsı zımmî tâifesinden olugelüb ve içlerinden Zoto veled-i Kaduri nâm zımmî üzerlerine kethüdâ nasb u ta'yîn olunmuşken hâlâ müslimân takyeci tâifesi kadîme muhâlif içlerinden Yûsuf nâm kimesneyi kethüdâ itmeleriyle aralarında nizâ' olub murâfa'a-i şer' olub görüldükde kadîmden zımmî arakiyyeci olanların kethüdâları içlerinden zımmî nasb u

ta'yîn olunagelmekle Kete zimmî kethüdâ ta'yîn olunub ve müslimân arakiyyeci olub dahi içlerinden bir müslimân kethüdâ nasb olunmak ile bir birlerine karışmamak üzere kıbel-i şer'den hüccet-i şer'iyeye virilmişken yine müslimân tâifesi ona muğâyir nizâ' itmeleriyle düstûr-ı mükerrerrem vezîr-i a'zam Mehmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun huzûrunda bundan akdem murâfa'a olduklarında zimmî arakiyecilerin kethüdâları içlerinden dahi olmak ve müslimân takyecilerin kethüdâları kezâlik aralarından müslimân kethüdâ olmak üzere nasb olunub emr-i şerîfim kadîmde tekrâr müslimân tâifesi kanâ'at itmeyüb dahl itmeleriyle düstûr-ı mükerrerrem vezâret-i uz mâ kâimmakâmı olan vezîrim Ahmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû huzûrunda bir birleriyle murâfa'a olub tarafeynin temessükâtlarına nazar olundukda kadîmden zimmî arakiyyeci olanların kethüdâları içlerinden zimmî kethüdâ ta'yîn olunub ve müslimân olan takyeci tâifesine aralarında bir müslimân kethüdâ ta'yîn olunub min ba'd bir vechile müdâhale olunmamak bâbında şürûtıyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene [10]67 / [2-10 Ağustos 1657]

5

Barla sakinlerinden Ahmed adlı şahısın Isparta kadısı olan Memi'den kırk bin akçe alacağı almakta güçlük çektiğini belirtmiştir. Söz konusu paranın tahsili hakkında.

Ber-vech-i arpalık Hamîd paşasına ve (boş) kâdîsına hüküm ki

Barla sâkinlerinden Ahmed arz-ı hâl idüb sâbıkâ İsparta kâdîsı olan Memi nâm kâdî zimmetinde kırk bin akçe hakkı olub taleb eyledükde virmekde te'allül itmekle tarafından (boş) nâm kimesneyi vekîl nasb idüb mahallinde icrâ-yı hakk olmaz ise Âsitâne'ye havâle için emr-i şerîf recâ itmeğin vech-i meşrûh üzere şürûtıyla emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene [10]67 / [2-10 Ağustos 1657]

6

Murabaha taifesinden olan (silik) adlı murbahacının Erzurum' gelebilmesi için gerekli olan izin belgesinin verildiği hakkında.

Âsitâne-i sa'âdetden Trabzon'a ve andan Erzurum'a varınca deryâdan ve karadan vâki' olan kâdîlara hüküm ki ve kethüdâyerleri ve (silik) serdârlarına vesâir iş erlerine hüküm ki

Murâbaha tâifesinden olub murâbahacılardan (silik) nâm murâbahacı gelüb bunlar kâr ü kisbi içün Erzurum'a gelmeğe izin içün hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene [10]67 / [2-10 Ağustos 1657]

Sh:30

1

İstanbul'da Tercüman Yunus mahallesinde sakin olan Ahmed adlı şahıs boşandığı eşiyle kavgalı olup mahkeme neticesinde artık aralarındaki husumete son vermeleri gerekirken hanımının hala kavga çıkarması ve gerekenin yapılması hakkında.

İstanbul ve Galata ve Hâslar kâdîlarına hüküm ki

Ahmed nâm kimesne arz-ı hâl idüb İstanbul'da Tercüman Yunus Mahallesi sâkinelerinden olub indemâ bunun hâl' eyledüğü zevcesi (silik) Hâtûn ile mâbeynlerinde muhâsâmat-ı kebîre vâki' olub murâfa'a-i şer' olunduklarında nasb olunub kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husûmet olmak içün cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyye virilüb ve hüccet üzerine müte'addid imzâlar olub şer'an dahl olunmak câiz değil iken hâlâ mezbûre hâtûn ol hüccet-i şer'iyyeye muğâyir hilâf-ı şer' rencide vü remîde itmekden hâlî olmaduğun bildürüb hüccet-i şer'iyye mücebince amel olunub men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak içün emrim olmuşdur işâ'at-ı şerîfimde mâdâmki istinâfına ? hatt-ı hümâyûn sâdır olmaya istimâ' olunmamak üzere emr-i şerîf yazılmışdır

Fî evâhir-i L sene 1067 / [2-10 Ağustos 1657]

2

Maraş'ta sakin Heider adlı yahudinin Yusuf adlı şahıstan bin beş yüz gurus alacağı olup tahsil edilmesi hakkında.

Mar'aş paşasına ve kâdîsına hüküm ki

Heider nâm yahûdî gelüb Yûsuf nâm kimesnede bin beş yüzguruş hakkı olmağla mahallinde icrâ-yı hakk olmaz ise Âsitâne'ye ihzâr için yazılmışdır.

Evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

3

Rumeli Kazaskeri Seyyid tarafından arzuhal gönderilerek zikr olunan kazada kendisine aid olan ve almak için rica ettiği taksimattan payını alacak iken Yufka oğlu Ahmed, Solakbaşızade ve kaza naibi mani olduklarından gerekenin yapılması hakkında.

Dimetoka kâdîsına ve Edirne bostancıbaşısına hüküm ki

Rumeli kâdî'askeri olan mevlânâ Seyyid (boş) edâmallâhu te'âlâ fezâiluhû arz-ı hâl gönderüb kazâ-i mezbûrda müşârun ileyhe âid ve râci' olan umûr-ı kısmet-i askeriyeyi tarafından sipâriş eyledüğü kasâmı mevlânâ Abdülkerîm zîde ilmuhû mâ-farazallâhu te'âlâ kısmet itmek üzere iken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Yufka oğlu Ahmed ve Solakbaşızâde Süleymân ve kazâ-i mezbûr nâibi mâni' olub müşârun ileyhin mahsûlüne gadr eyledüklerin bildürüb emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden mazmûn-ı şürûtiyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene 1067 / [2-10 Ağustos 1657]

4

Bıyıklı Mustafa Paşa'nın vefatı neticesinde yetimlerine vasi olan İbrahim yetimlere ait olan paradan altı ay vadeliğine bin beş riyal guruş alıp yedi yüz guruşunu ödemiş olup gerisi hala zimmetinde olup tahsil edilmesi hakkında.

Erzurum Eyâleti'ne mutasarrıf olan vezîr (boş) Paşa'ya ve Erzurum monlasına hüküm ki

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Hâcı Mahmûd zîde mecduhû arz-ı hâl idüb Bayburdlu İbrâhîm dâme ikbâluhû bin altmış beş senesinde bunun vasfisi oduğı müteveffâ Bıyıklı Mustafâ Paşa'nın eytâmları akçesinden murâbaha ile ve altı ay va'desiyle beş bin beş yüz riyal guruş alub meblağ-ı mezbûrdan yedi yüz guruşun virüb mâ'adâsı hâlâ müşârun ileyhin zimmetinde olduğun bildürüb mühürlü deyn temessükü mücebince bâkî kalan meblağ-ı mezbûr ve murâbahası müşârun ileyhden bunun

tarafından varan âdemisi (boş) nâm kimesneye aluvirilüb te'allül ider ise Âsitâne-i sa'âdete irsâl olunmak için vech-i meşrûh üzere hüküm yazılmışdır.

Tahrîren fî evâhir-i L sene 1067 / [2-10 Ağustos 1657]

5

Bolu kasabası sakinleri eskiden beri menzil için gerekli ^{beygir} bargirleri temin edip sürsat ve sair vergiden muaf olup ellerinde belgeleri varken çeşitli vergiler talep ederek halkın zor durumda bırakılmaması hakkında.

Ber-vech-i arpalık Bolu Sancağı'na mutasarrıf olan (boş) dâme ikbâluhûya ve Bolu kâdîsına hüküm ki

Nefs-i Bolu Kasabası ahâlîsi Südde-i sa'âdetüme âdem ve arz-ı hâl gönderüb kasaba-i mezbûre kadîmden menzil bârgîrlerine bağılı olub emr-i şerîfimle menzil bârgîri talep olundukda virüb kusûrları yoğıken vesâir tekâlîfden mu'âf ve müsellemler olduklarına ellerinde mu'âfnâme-i hümayûn var iken hâlâ işbu sene-i mübârekede fermânım olan sürsât zahîresi talebiyle kasaba-i mezbûre ahâlîsi mu'âfnâme-i hümayûna muhâlif rencîde vü remîde itmekden hâlî olmadukların bildürüb mâdemki menzil bârgîrin edâ eyledüklerince min ba'd sürsât vesâir tekâlîf talebiyle rencîde olunmayub men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledükleri bi'l-fi'il şeyhü'l-islâm olan mevlânâ Mustafâ edâmallâhu te'âlâ fezâiluhû iltimâs itmeleriyle üzerlerine edâsı lâzım gelen menzil bârgîrlerin virüb teslîm eyledüklerinden sonra ellerinde olan mu'âfnâme-i hümayûna muhâlif sürsât vesâir tekâlîf talebiyle rencîde vü remîde olunmayub men' ü def' olunmak üzere şürûtiyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i L sene [10]67 / [2-10 Ağustos 1657]

6

Edirne kadısı Musa İzmir'de bir hamam yaptırmış olup Hüseyin adındaki bostancı ise bu hamamın yanına ikinci bir hamam yaparak kirli suyunun MusaBey'in hamamının suyuna karışmasına yol açması nedeniyle gerekli işlemin yapılması hakkında.

İzmir monlasına hüküm ki

Sâbıkâ Edirne kâdîsı Mûsâ gelüb kazâ-i mezbûrda binâ eyledüğü hamâmın civârında Hüseyîn nâm bostancı (silik) hamâm binâ ve ihdâs itmekle hamâmın çirkâbın bunun hamâmının suyu mecrâsı kârzine fuzûlen idhâl idüb ve Ahmed nâm yeniçeri ile yek-dil olmağla te'addî eyledüğün bildürüb izn-i şer'le mi'mâr ma'rifetiyle keşf olunub zarar-ı şer'îsi men' ü def' memnû' olmaz ise Âsitâne'ye ihzârları için ağa mektûbu virilmekle mücebince yazılmışdır.

Evâhir-i L sene [10]67 / [2-10 Ağustos 1657]

Sh:31

1

Filibe Kazası'nda sefer-i hümayün için toplanan sürsat akçelerinin geciktirilmeden gelen görevliye teslim edilerek Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi

Filibe monlasına hüküm ki

Bi'l-fi'îl (silik) olan Siyavuş arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûrdan fermânım olan sürsât zahîresi akçesi sefer-i hümayûnumun peksimad mühimmâtı için cânib-i mîrîden kendüye der'uhde olunmuşken sen ki kâdîsın tahsîl olunan akçeyi ordu-yı hümayûna gönderürüm deyü te'allül eyledüğün ecilden mîrî tarafından muhâsebesi görülmekle tarafından varan âdeme teslim olunub Âsitâne-i sa'âdete irsâl olunmak için yazılmışdır. Evâhir-i L sene [10]67 / [2-10 Ağustos 1657]

2

Sultan Murad Hüdavendigâr vakfı köylerinden Cebel-i Atik ve Cebel-i Cedid adlı köylerde sakin ahalinin birbirleriyle aralarında husumet olup bu durum vakıf gelirlerinin toplanmasını da etkilediğinden bostancı hasekilerinden Süleyman tarafından olay incelenerek gerekli işlemin yapılması hakkında.

Bursa ve Kete ve Adanos kâdîlarına hüküm ki

Hâssa bostâncıbaşı Ömer arz-ı hâl gönderüb nâzırı olduğu merhûm Sultân Gâzî Hudâvendigâr evkâfi karyelerinden kazâ-i mezbûrede vâki' Cebel-i Atîk ve Cebel-i Cedîd nâm vakıf karyede sâkin re'âyâ tâifesinden ba'zıları bir birlerine garaz ve hilafi

mevâdd isnâd ve iftirâ idüb beynlerinde küllî ihtilâl ve mâl-ı vakfa noksân müterettib olmağla şer'le tefahhus ve suâl ve men' ü def' eylemek için bostancı hasekilerinden Süleymân irsâl olunmağla şer'le görülüb men' ü def' olunmak için yazılmışdır.

Evâsıt-ı L sene [10]67 / [23 Temmuz-1 Ağustos 1657]

3

Mirahur Mehmed adına Prevadi Kazası'nın cizyesinin toplayan Halil adlı şahıstan elli dokuz bin sekiz yüz doksan akçe alacağı olup Halil firar etmiştir. Görüldüğü yerde yakalanması hakkında.

Edirne monlasına ve Zağra-i Atık ve Aydos kâdîlarına hüküm ki

Büyük mîr-âhûr Mehmed gelüb Prevadi kazâsından Sultân Selîm evkâfi keferesinin sene [10]67 ziyâde cizyeleri mâlından mâliye tarafından virilen sebebi tahrîr hükmü mücebince cem' eyleyen Halîl'de elli dokuz bin sekiz yüz doksan akçe teslîm eylediği hakkı olmağla virmeyüb ol taraflara firâr itmekle her kande bulunur ise şer'le tahsîl olunub inâd ider ise Âsitâne'ye ihzâr için hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene [10]67 / [31 Ağustos-9 Eylül 1657]

4

Salamon adındaki yahudinin Erdek adlı köyde muhafaza ettiği şirasının Mehmed adlı şahıs tarafından satılması üzerine gerekenin yapılması.

Galata kâdîsına hüküm ki

Salamon nâm yahûdî gelüb kazâ-i mezbûr muzâfâtından Erdek nâm karyede dermahzen olan şirasını Mehmed nâm kimesne âhara fûrûht idüb gadr itmekle Âsitâne'ye ihzârı için yazılmışdır.

Fî evâil-i Z sene 1067 / [10-19 Eylül 1657]

5

Eski Bağdad ağasının oğlu Ali'den dört yük yirmi iki bin akçe borç alan eski Kudüs-i Şerif mutasarrıfı İsmail Paşa'nın vefat etmesi üzerine kefillerinden zikr olunan meblağın tahsil edilmesi hakkında

Şam paşasına ve kâdîsına hüküm ki

Topkapulu Mustafâ'nın oğlu İbrâhîm nâm yeniçeri arz-ı hâl idüb sâbıkâ Kudüs-i Şerîf Sancağı'na mutasarrıf olan ber-vech-i tekâ'üd Şam'ın defter kethüdâsı Kapudanzâde İsmâ'îl Paşa, babası mezbûr sâbıkâ Bağdad ağası olan Alî'den dört yük yirmi iki bin akçe aluvirüb babası mezbûr ve mezkûr kefil bi'l-mâl olmalarıyla ve mezkûr İsmâ'îl Paşa'nın babası İbrâhîm dahi buna virmek üzere meblağ-ı mezbûra kefil bi'l-mâl olmağla bunun babası Topcu Mustafâ ve mezkûr İsmâ'îl fevt olmağla meblağ-ı mezbûru bundan almalarıyla babası mezbûrdan nakl-i şer'î mücebince tahsîl olunub inâd ider ise ihzâr için hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene [10]67 / [31 Ağustos-9 Eylül 1657]

6

Merdüven adlı yeniçerinin kardeşi Ahmed ve hizmetkârı Beşir, ticaret maksatı ile gittiği Boğdan civarında öldürölüp malları gasp edilmiştir. Katillerinin yakalanması hakkında.

Özi muhâfazasında olan Vezîr Ahmed Paşa'ya hüküm ki

Merdüven nâm yeniçeri gelüb mezbûrun karındaşı Ahmed ve hidmetkârı Beşir nâm kimesne dört bin iki yüz guruş ile ticâret tarîkiyle Boğdan tarafına gidüb Kumanеше'ye varub erzâkların fûrûht idüb Kisrat nâm mahalle geldüklerinde mezbûrları harâmzâde katl idüb emvâl ve erzâkların yağma vü gâret idüb ziyâde gadr eyledüklerin bildürüb Boğdan voyvodasına tarafından âdem gönderüb mezbûrun kâtili olan şakîleri elegetürüb huzûruna gönderesin şer'le görölüb gâret eyledükleri erzâkın aluvirilüb icrâ-yı hakk eylemen bâbında hükm-i hümayûn recâ itmegin mücebince yazılmışdır.

Fî evâil-i Z sene [10]67 / [10-19 Eylül 1657]

7

Kürekçi akçesi konusunda ödenen beş yüz guruşu geri ödemeyen Dergâh-ı mu'allâ solaklarından Alî'nin kethüdasının Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Kocaili Sancak beğine, İznikmid kâdîsına hüküm ki

Dergâh-ı mu'allâm solaklarından Alî gelüb mezbûr sen ki mîrlivâ-i mûmâ ileyhsin sana kürekçi akçesi husûsu için beş yüz aded guruş karz virüb edâsında te'allül eyledüğin bildürüb şer'le görölüb muhâlefet ider idin kethüdân Âsitâne-i sa'âdetüme havâle olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin mahallinde şer'le görölüb icrâ-yı hakk olmaz ise kethüdâsı Âsitâne-i sa'âdete havâle olunmak üzere şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâil-i Za sene 1067 / [11-20 Ağustos 1657]

8

Çatalca Nahiyesi'ne bağlı Güğeli adlı köy yakınlarında bulunan Karababa adlı ziyaret civarına yerleşen Apostol adlı koyun tacdarının koyunlarını halkın bağ ve bahçesine salarak külli zarara yol açması nedeniyle gerekenin yapılması hakkında.

Hâslar kâdîsına ve Çatalca bağçesi ustasına hüküm ki

Kazâ-i mezbûre muzâfâtından Çatalca nâhiyesi nâibi mevlânâ Abdülbâkî Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüb nâhiye-i mezbûra tâbi' Güğeli nâm karye ahâlîsi meclis-i şer'-i şerîfe varub karye-i mezbûre kurbunda vâki' Karababa dimekle ma'rûf ziyâretgâhda koyun tâcdârları oturagelmîş değiller iken hâlâ tâcdâr olan Apostol nâm zimmî koyun yağı almak için kadîm kapu ihdâs idüb koyunları yerine koyub ve leyl ü nehâr fisk u fücûr idüb ve karye içine (silik) vesâir hayvânât salıvirüb bağ ve bağçe ve bostanların yedirüb ve çiğnedüb küllî zarar u ziyân ve gadr eyledüklerin bildürüb ihdâs eyledükleri kapu men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz eyledüğü ecilden yer el-vâki' muhdes ise izn-i şer'le men' olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene [10]67 / [20-29 Eylül 1657]

Sh: 32

1

Beğpazarı mutasarrıfı olan Ebubekir tarafından işletilen tımarı Mehmed adındaki şahısa devretmiş olup bir senelik mahsulatını talep edip alamaması üzerine gerekenin yapılması

Beğpazarı monlasına hüküm ki

Erbâb-ı timardan Ebûbekir nâm kimesne arz-ı hâl idüb mezbûr Beğpazarı nâhiyesinde vâki' berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu timarının bin altmış altı senesinde vâki' olan mahsûlâtının ahz u kabzın tarafından kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Mehmed nâm kimesneye sipâriş idüb mezbûr dahi bunun tarafından varub timar-ı mezbûrun sene-i mezbûrede vâki' olan mahsûlün ahz ve kabz eyleyüb lâkin buna bir nesne virmeyüb ve âdem gönderüb taleb eyledükde [virmekde] te'allül ü inâd idüb ziyâde gadr eyledüğün bildürüb mezbûr Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eyledüğü ecilden ihzâr olunmak bâbında fermân-ı âlişân sâdir olmağla şürûtiyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâil-i Zî'l-ka'de sene 1067 / [11-20 Ağustos 1657]

2

Günyüzü Kazası'na tabi Mercan adlı köyde sakin Halil adlı şakinin halka zulmetmesi ve gereken cezanın mahalinde verilmesi aksi takdirde Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Anadolu Eyâleti'ne mutasarrıf olan vezîr (boş) Paşa ve Günyüzü kâdisına hüküm ki

Kazâ-i mezbûra tâbi' Mercan nâm karye sâkinlerinden Uzun Velî nâm kimesne arz-ı hâl idüb yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Halîl nâm şakî bunun ehline fi'il-i şenî'a kasdıyla vakt-i işâdan sonra menziline girüb ve bunun emsâli fesâd u şekâveti hadden efzûn olub nice müslimânların emvâl ve erzâkların nehb ü gâret idüb şer'le görüldükde lâzımu'l-izâle olduğu şer'an sâbit ve zâhir olub cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyeye virilmekle elendi olan hüccet-i şer'iyesi mücebince şakî-i mezbûr bi-eyyi vechin kan elegetürülüb hakkında lâzım gelen şer'le icrâ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eyledüğü ecilden hüccet-i şer'iyeye mücebince mahallinde hakkından gelmek müte'assir olur ise kayd-ı bend ile Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak bâbında fermân-ı âlişân sâdir olmağla şürûtiyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâil-i Zî'l-ka'de sene 1067 / [11-20 Ağustos 1657]

3

Malkara Kazası'nda tekalif-i örfiye vergisi yöre ahalisi ve meslek kethüdaları tarafından oy birliğı ile kararlaştırılıp yıllık olarak ödenirken bir iki seneden beri bu

usûlden vazgeçilmekle halkın zor durumda kalması nedeniyle eski usûle dönülmesi hakkında

Malkara kâdisına hüküm ki

Mektûb gönderüb bedestân ahâlîsi meclis-i şer‘a varub bu ana deĝin tekâlîf-i örfiyye vâki‘ oldukda mahalle ahâlîleri ve ehl-i hiref kethüdâları cem‘ olub cümlelerin re’y [ve] ma‘rifetleriyle tahammüllerine göre sâliyân olunur iken bir iki seneden berü ol vechile olmayub gadr olmaĝla uslûb-ı sâbık üzere amel olunmak için şürûtiyla hükm-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâil-i Za sene [10]67 / [11-20 Ağustos 1657]

4

Hacı Mahmud’un vasisi olduĝu vefat eden Bıyıklı Mustafa adlı şahsın küçük çocuklarının zimmetinden Bayburdlu İbrahim’e altı ay vade ile beş bin beş yüz guruş borç vermiş ve yedi yüz guruşunu alrı gerisini alabilmesi için gerekenin yapılması.

Erzurum paşasına ve monlasına hüküm ki

Hâcı Mahmûd zîde mecduhû arz-ı hâl idüb vasîsi olduĝu müteveffâ Bıyıklı Mustafâ Paşa’nın evlâd-ı sıĝârının akçesinden Bayburdlu İbrâhîm dâme ikbâluhûya bin altmış (boş) senesinde altı ay va‘ade ile beş bin beş yüz guruş virüb yedi yüz guruşun edâ idüb mâ‘adâsı zimmetinde olmaĝla tarafından (boş) nâm kimesneye virmekde te‘allül ider ise Âsitâne-i sa‘âdete irsâli için şürûtiyla yazılmışdır.

Fî evâil-i Za sene [10]67 / [11-20 Ağustos 1657]

5

Bozöyük Kasabası’nda evi basılıp yakıldıktan sonra bir adamı öldürülen ve olaydan üç gün sonra sonra kendiside vefat eden Ömer adlı şahsın varisleri arasında kavga çıkıp birbirlerini suçlamalarından dolayı davacı ve davalıların Âsitâne-i sa‘âdete gönderilmesi hakkında.

Bozöyük kâdisına hüküm ki

Kasaba-i mezbûr ahâlîsi Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb yine kasaba-i mezbûr sâkinlerinden Ömer nâm kimesnenin evin harâmî eşkıyâsı ihrâk idüb bir âdemisin katl idüb ve üç günden sonra mezbûr Ömer dahi fevt olub hâlâ mezbûr Ömer'in vârisleri şirrete sülûk idüb mezbûrların üzerlerine şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken müteveffâ-yı mezbûru siz katl itdiniz dem diyetini sizden aluruz deyü hilâf-ı şer'-i şerîf rencîde vü remîde itmekden hâlî olmadukların bildürüb ol makûle müteveffâ-yı mezbûrun vârislerinden ta'yîn-ı kan ? idüb da'vâ idenlerin da'vâları Âsitâne-i sa'âdetimde görülmek bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin bir husûs için da'vâ idenler Âsitâne-i sa'âdetüme havâle olunub mahallinde istimâ' olunmayub hilâf-ı şer'-i şerîf rencîde olunmamak için şürûtiyla emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâil-i Za sene [10]67 / [11-20 Ağustos 1657]

6

İstanbul sakinelerinden Hadice Hanım boşandığı kocası müteferrika Mehmed'den alacağı mehir ve nafaka bedelini talep edip alamakta güçlük çektiği için Mehmed'in bulunup zikr olunan bedelin kendisinden tahsil edilmesi hakkında.

Haleb paşasına [ve] kâdisına hüküm ki

İstanbul'da sâkine müteveffâ Alî Paşa'nın kızı fahrü'l-muhadderât Hadîce Hânım Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb bundan akdem zevci olan (silik) müteferrika Mehmed âhar diyâra gidüb ba'dehû kismetden nesne (silik) bin altmış dört senesinde cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyeye ile nafaka takdîr olunub üç seneden sonra ıtlâk itmekle kendü mührü ile mektûbu gelmekle ve mezbûr hâlâ Haleb'de olmağla hüccet-i şer'iyeye mücebince zimmetine edâsı lâzım gelen nafaka ve mehir talep eylemek için tarafından vekîl gönderdükde gönderdim deyü vormeyüb te'allül eyledüğün ve tarafından (boş) nâm kimesneyi vekîl nasb eyledüğün bildürüb şer'le aluvirilüb vormekde te'allül ider ise Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak bâbında şürûtiyla emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâil-i L Za sene [10]67 / [13-22 Temmuz 1657]

Sh:33

1

Üsküdar'da mezar kazma ve defîn işleri sicil-i mahfuza kayıtlı olan kişilerden gayrisına verilmemesi hakkında hüküm.

Üsküdar monlasına ve mi'mârbaşı olan (boş) hüküm ki

Üsküdar ahâlîsi Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb kadîmü'l-eyyâmdan Üsküdar'da defn olunan gurebâ-yı müslimîne mezâr hafr idenler yirmi dört nefer sulehâ ve pîr ü ihtiyâr ve mütedeyyin âdemler olub lâkin hâliyâ yeniçeri ve sipâhî vesâir askerî tâifesinden ba'zı şakî ve ehl-i fesâd ve taze âdemler mezâr hafr idüb nice nâ-meşrû' evzâ' ve etvârları zâhir olduğu sen ki kâdîsın ve mi'mârsın teftîş ü tefahhus eyledüğünüz bildirilüb kadîmden olugeldüğü üzere mezâr hafr idenler sulehâdan pîr ü ihtiyâr ve mütedeyyin yirmi dört nefer âdem ta'yîn ve sicil-i mahfûza kayd olunub içlerinden birisi fevt oldukda sen ki mi'mârbaşısın bir müstahıkkına arz itmedikce yeri kimesneye virilmeyüb ve askerîden ve yirmi dört nefer rençberden ziyâde olmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüklerin ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdir olmağla şürûtıyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâil-i Za sene 1067 / [11-20 Ağustos 1657]

2

Gemlik bulunan eşkıyaları ele geçirmek için görevlendirilen Mehmed'in halkın eşkıyaya zahire verilmesini engellemesi ve bu esnada halka zulmetmemesi hakkında.

Gemlik mollasına hüküm ki

Nâibin Ahmed Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüb kazâ-i mezbûr ahâlîsi meclis-i şer'a varub kazâ-i mezbûrda haydûd eşkıyâsı zuhûr ve ahâlî-i kurâya müstevlî olub evler basub katl-i nüfûs ve gâret-i emvâl ve erzâk idüb ziyâde fesâd ve şekâvetleri olduğun bildürüb kazâ-i mezbûra tâbî' Amrudlu nâm karyede sâkin Mehmed nâm kimesneyi eşkıyâyı ahz u rabta ta'yîn olunmak için irâde itmeleriyle ff'l-hakîka mezkûr Mehmed eşkıyâyı ahz u rabta ve ahza ? ve hidmet-i mezbûrenin uhdesinden gelmeğe kâdir olub ta'yîn olunması cümle ahâlî-i kazâ tazarru' ve nâfi' olduğun arz itmeğin mezbûr Mehmed baş ve buğ olub ol tarafda mevcûd sefere me'mûr olmayana askerî ve il erleriyle takayyüd-i tâm idüb eşkıyâyı ve harâmzâdeyi elegetürüb şer'le haklarında lâzım gelen icrâ oluna ve kurâda eşkıyâyı zahîre viren mazanneleri ba'de'l-yevm zahîre virmemek üzere şartlayub ve lâkin bu bahâne ile umum teftîşide ve garaz-ı nefis ve tama'-ı hâmm sebebi ile ehl-i fesâda himâyet ve kendü hâlinde olanlara ihânet ve ahz u

celb ve zahîre alınmaktan ve hilâf-ı şer‘-i şerîf zulm ü te‘addî ve tecâvüzden be-gâyet ihtirâz eylemeniz bâbında şürûtıyla emr-i şerîf virilmiştir.

Fî evâsıt-ı Za sene [10]67 / [21-30 Ağustos 1657]

3

Galata’da Kalafatyeri adlı mahalde marangozlar kârhânesi adlı yer fetihten beri yeniçeri ocağında ki marangozalara ait olup kirası ise Nuh Kethüda Evkafına gönderilirken sonradan başkalarının karıştırılmayıp eski usüle devam edilmesi hakkında.

Galata mollasına hüküm ki

Kazâ-i mezbûrda Kalafâtyeri demekle ma‘rûf mahalde marangozlar kârhânesi ustası arz-ı hâl idüb hîn-i fethden berü zikr olunan kârhâne yeniçeri ocağından olan marangozlara ta‘yîn olunub zikr olunan kârhâne yerinin beher mâh ta‘yîn olunan icâresin Nuh Kethüdâ Evkâfi mütevellîsi olanlara edâ vü teslîm iderlerken hâlâ vakf-ı mezbûr mütevellîsi kanâ‘at [itmeyüb] sizin elinizde temessük yokdur sizi çıkarub âhara icâr iderim deyü hilâf-ı şer‘ ve kânûn dahl u nizâ‘dan hâlî olmaduğun bildürüb men‘ ü def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin kadîmden olugelmişe muhâlif rencîde olunmamak içün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene [10]67 / [21-30 Ağustos 1657]

4

Mimarbaşı Mustafa’nın İdincik sakinlerindenm Mustafa’da alacağı olan yirmi bin akçenin tahsil edilmesi aksi takdirde Âsitâne-i sa‘âdete gönderilmesi hakkında.

İdincik kâdisına hüküm ki

Mi‘mârbaşı Mustafâ arz-ı hâl idüb İdincik’de sâkin Mustafâ’da yirmi bin akçe hakkı olub virmede te‘allül itmekle emr-i şerîf recâ itmeğin mahallinde şer‘le icrâ-yı hakk olmaz ise Âsitâne-i sa‘âdetime ihzârı içün yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene [10]67 / [21-30 Ağustos 1657]

5

Cebhane-i Amire için gerekli olan mühimmatın temin edilerek gönderilmesi hakkında.

Karaman defterdârına hüküm ki

Hâlâ Âsitâne-i sa'âdetimde cebecibaşı kâimmakâmı olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadruhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb Âsitâne-i sa'âdetimde olan cebehâne-i âmire (silik) mühimm ve lâzım olmağın (silik) Âsitâne-i sa'âdete irsâl eylemen için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene [10]67 / [20-29 Eylül 1657]

6

Bosna beğlerbeğisine ve Âsitâne-i sa'âdetden Bosna'ya (silik) üzerinde olan kâdîlara hüküm ki

(Sayfanın alt kısmında olup okunamayacak derecede bozuk olması nedeniyle yazılamamıştır)

Sh:34

1

Müteferrika Murtaza'nın daha önce Diyarbakır defterdarı olan Reîszâde namıyla bilinen Abdullah'tan alacağı olan altı bin riyal guruş nakid ve çuka bahasından iki bin sekiz yüz guruşun kendisinden veya kefillerinden tahsil edilmesi hakkında.

Diyârbekir Eyâleti'ne mutasarrıf vezîr (boş) Paşa'ya ve Âmid monlasına ve Ergani kâdîsına hüküm ki

Dergâh-ı âlî müteferrikalarından Müteferrika Murtazâ Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb bundan akdem Diyârbekir defterdârı olub medîne-i mezbûrede sâkin Reîszâde

dimekle ma'rûf Abdullâh dâme ulüvvuhûya bin altmış dört senesinden üç sene va'de ile karz-ı şer'îden altı bin riyal gurus nakd ve çûka bahâsından iki bin sekiz yüz riyal gurus hakkı olub mukâbilesinde medîne-i mezbûrede köprü kurbunda vâki' ma'lûmü'l-hudûd mülk menzilin ve İskender Paşa Mahallesi'nde vâki' iki bâb mülk menzili bey'-i bi'l-vefâ Murtazâ ile bey' ve meblağ-ı mezbûr sekiz bin sekiz yüz gurusu Ergani'de sâkin Çâvûşzâde Mehmed ve Ergani alay beğisi Ahmed kefil-i bi'l-mâl olmalarıyla mezbûr Ahmed dahi deyn-i mezbûr mukâbilesinde kasaba-i Çermik'de vâki' mülk menzilin ve Timurtaş nâm karyede vâki' mülk çiftliğini bey'-i bi'l-vefâ ile bey' idüb hâlâ zimmetlerinde olduğun ve elinde nakl-i şehâde-i şer'îyesi olmağla meblağ-ı mezbûru mezkûr Abdullâh'dan veyahud kefil-i bi'l-mâl olan mezbûrlardan şer'le aluvirilüb te'allül iderler ise bey'-i bi'l-vefâ ile bey' eyledükleri emlâkleri ma'rifet-i şer'le fûrûht olunub tahsîl olunmak için şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildürüb mûcebince amel olunub icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğın fetvâ-yı şerîfe mûcebince şer'le tahsîl olunub aluvirilmek için emr-i şerîf şürûtiyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 1067 / [31 Ağustos-9 Eylül 1657]

2

Bkz. S. 34 h. 1

Bir sûreti

Dahi vech-i meşrûh üzere Haleb Eyâleti'ne mutasarrıf olan vezîr (boş) Paşa'ya ve Haleb monlasına yazılmışdır.

Târîh-i mezbûr

3

Gemlik Kazası'nda yeniçeri serdarının azl edilerek yerine otuzuncu bölükten Mustafa'nın getirilmesi hakkında.

Ber-vech-i arpalık Gemlik Kazası'na mutasarrıf olan (boş) hüküm ki

Kazâ-i mezbûrda yeniçeri serdarı azl icâb ider hâlî olmağla ref' olunub otuzuncu bölükde Mustafâ'ya ağa kâimmakâmı mektûbu mûcebince yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene [10]67 / [31 Ağustos-9 Eylül 1657]

4

İstanbul'da yer alan Koca Mustafa Paşa-yı Atik vakfından olan Yenice-i Karasu ve Draç Kazâları köyleri gelirlerinin, İstanbul'daki cami ve imareti için ayrılmış olması nedeniyle çeşitli bahanelerle göndermekte zorluk çıkarılmaması hakkında.

Yenice-i Karasu ve Draç kâdîlarına hüküm ki

Mahrûse-i İstanbul'da vâki' Koca Mustafâ Paşa-yı Atîk evkâfının berât-ı şerîfimle nâzırı olan meşâyihden kıdvetü'l-ulemâi's-sâlikîn Şeyh Seyyid Alaaddin zîde takvâhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb vakf-ı mezbûr karyelerinden Yenice-i Karasu ve Draç kazâlarında vâki' olan kurâ ve akârâtı kadîmü'l-eyyâmdan taraf-ı vakfdan mukâta'a-i kadîmesiyle beher sene tâlib olanlara vakf-ı mezbûr mütevellîsi ma'rifetiyle hâsıl olan mahsûlâtı İstanbul'da olan câmi' ve imâretine harc u sarf olunub taraf-ı âhardan kimesne müdâhale eylemez iken hâlâ zikr olunan vakıf karyelerde sâkin olan ba'zı kimesneler şirrete sâlik olub bizim elimizde emrimiz vardır mahsûl-ı vakf Yenice-i Karasu'da vâki' ta'mîri mümkün olmayan vâkıf-ı mezbûrun imâretine harc u sarf iderüz deyü cânib-i vakfdan ta'yîn olunan câbîlere zabt itdürmeyüb rencîde vü remîde itmeleriyle hâlâ İstanbul'da olan imârete küllî müzâyaka virüb uslûb-ı sâbık üzere vakf-ı mezbûr mütevellîsi dükkânı ile taraf-ı vakfdan varan birilere zabt itdürülüb taraf-ı ahara müdâhale itdürilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden mukaddemâ hilâf-ı inhâ ile virilen emre amel olunmayub mütevellî temessükü mücebince varan câbîsin zabt itdürilmek bâbında şürûtiyla hükm-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene [10]67 / [20-29 Eylül 1657]

5

Pehline ve Görele kazaları'nda bulunan Sinan ve yüz atlı ve yüz sekban ile birlikte haktan zorla vergi alması ve halkı döverek küfürler etmesi nedeniyle yakalanarak Âsîtâne-i sa'âdetime gönderilmesi hakkında.

Rumeli Eyâleti'ne mutasarrıf vezîr (boş) Paşa'ya ve Pehline kâdîsına hüküm ki

Sen ki Pehline kâdîsın mektûb gönderüb Pehline ve Görele kazâlarında vâki' ulemâ ve sulehâ ve a'yân-ı memleket ve erbâb-ı timar ve re'âyâsı meclis-i şer'a varub zikr olunan kazâlarda muhâlif olan Sinan yüz mikdârı atlu ve yüz nefer sekbân akçe deyü hilâf-ı şer'-i şerîf ellîşer ve yüzer gurusların devr nâmıyla çıkub fukarânın evleri üzerine konub zulm eyledüğünden gayrı müft ü meccânen yem ve yemeklerin alub ve re'âyâların şütüm-ı galîza ile şetm ve darb itmekle da'vet-i şer' olundukda itâ'at eylemeyüb zulm ü te'addîsinden cümlesi perâkende olmaları mukarrerdir ahvâllerin arz ideriz deyü ilhâh eyledüklerin arz eyledüğün ecilden mezbûr Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak içün yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 1067 / [31 Ağustos-9 Eylül 1657]

6

Gemlik kâdîsına hüküm ki

(Sayfanın alt kısmında olup okunamayacak derecede bozuk olması nedeniyle yazılamamıştır)

Sh:35

1

Galata Kazası bahçe banilerinden alınan vergilerin eskiden olduğu gibi alınması ve zor durumda bırakılmamaları hakkında.

Galata kâdîsına hüküm ki

Kazâ-i mezbûrda vâki' olan bağçelerin bağçe bânîlerin Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb bunlar kadîmü'l-eyyâmdan emr-i şerîfimle vâki' olan tekâlîfi başka edâ idüb lâkin birkaç seneden berü vâki' olan kurna ve kürek tekâlîfi kazâ-i mezbûrda vâki' bozacı tâifesiyle ma'an edâ ve mezbûrlara imdâd itmeleriyle hâlâ bozacı tâifesi şirrete sülûk idüb vâki' olan cümle tekâlîfi bu def'a dahi bizimle ma'an edâ eyleyin deyü bunları rencîde vü remîde itmekden hâlî olmadukların ve bu bâbda fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildürüb kadîmden olugeldüğü üzere başka başka edâ itmeleri bâbında emr-i

şerîfim recâ eyledükleri ecilden kadîmden tekâlîfi ma'an viregelmiş değiller ise fermân sâdır olmadukca kadîme muhâlif rencîde olunmamak üzere şürûtiyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene [10]67 / [31 Ağustos-9 Eylül 1657]

2

İstanbul'da bulunan gazzaz taifesinin her türlü hususları gazzazbaşı, kethüdâsı ve yiğitbaşı tarafından görülmesi ve muhtesiblerin gazzazlara olan müdahalelerinin önüne geçilmesi hakkında.

İstanbul kâdîsına hüküm ki

Hazînedârbaşı Zûlfikâr Ağa arz gönderüb İstanbul'da vâki' gazzâzân tâifesinin her husûsların hâssa gazzâzbaşı ve kethüdâsı ve yiğitbaşısı ma'rifetiyle şer'le görülüb ecnebîden kimsene karışmaya deyü ellerinde emr-i şerîf var iken hâlâ muhtesib olanlar tâife-i mezbûrenin işlerine karışub kadîme muhâlif zulm ü te'addî eylemeğin ellerinde olan emr-i şerîf mücebince min ba'd muhtesib ve kul oğlanı dahl u ta'arruz eylemeyüb gazzâzbaşı ve kethüdâsı ma'rifetleriyle vâki' olan husûsların şer'le görülmek bâbında emr-i şerîf recâsına i'lâm itmeğin hâssa gazzâzbaşı ve kethüdâsı ve yiğitbaşılıarı ma'rifetleriyle görülüb muhtesib olanlar min ba'd müdâhale eylememek için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene 1067 / [21-30 Ağustos 1657]

3

Sis Sancağı civarında Enbiya adlı eşkıya ve tüfekli üç yüz adamının halkın yolunu kesip zulmetmelerinden ve insanların malına ve canına kastetmelerinden dolayı gerekenin yapılması hakkında.

(boş) ve (boş) kâdîlarına ve Danişmendlü voyvodasına hüküm ki

Danişmendlü Kazâsı'nda nâibü's-şer' olan Alî zîde ilmuhû Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüb Danişmendlü Kazâsı'na tâbi' Hâcılargördü arabacılarının kethüdâsı vesâirleri meclis-i şer'a varub lâkin cemâ'ati eşkıyâlarının zulm ü te'addîlerinin men'i için

bundan akdem emr-i şerîfim virilmekle da'vet-i şer'iyeye giderlerken Sis Kazâsı'nda Feriştah ? tâifesinden Enbiya nâm şakî ile yek-dil olub (boş) nâm mahalde üç yüz mikdârı tüfenk-endâz eşkiyâ ile yolların basub sen ki voyvoda-i mezbûrsun senin karındaşın (boş) nâm kimesneyi katl ve iki âdemin mecrûh eyledükleri keşf ve hüccet olunub ve uhdelerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrîyi virmeyüb itâ'at-ı emr-i şer' itmediklerinden gayrı mezbûrların dâimâ emvâl ve erzâkların serika ve gâret itmeleriyle zulm ü te'addîleri men' olunmaz ise ehl ü iyâlleriyle cümlesi terk-i diyâr itmeleri muhakkak olmağla ahvâlimiz azr idivir deyü ilhâh eyledüklerin arz eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölüb icrâ-yı [hak] olunmaz ise Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak bâbında şürûtiyla hükm-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 1067 / [31 Ağustos-9 Eylül 1657]

4

İstanbul'a zahire getiren gemi kaptanları arzuhal gönderip Varna, Batak, Köstence, Babadağı kazalarında bulunan iskelelerde halktan narh-ı cari üzerine buğday satın almak istediklerinde halk buğdayı kaptanlar yerine daha fazla fiyat vererek buğdayı karaborsa haline getirmek isteyen muhtekirlere vermeleri ve bu muhtekirlerin buğdayı ecnebilere satmalarının engellenmesi ve sadece İstanbul için buğday satın alanlara satılması hakkında.

Özi muhâfazasında olan (boş) Varna ve Batak ve Mankayla ve Köstence ve Babadağı kâdîlarına hüküm ki

İstanbul'a zahîre getiren seffine reîsleri zahîreciler Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb İstanbul'a zahîre getürmek için zikr olunan kazâlarda vâki' iskelelere varub narh-ı cârî üzere rızalarıyla satanlardan zahîre almak istediklerinde ba'zı muhtekir tâifesi de Babadağı Kazâsı'na tâbi' Vester nâm karye ahâlîsi bunlara aluvirmeyüb kendüler alub der-mahzen idüb kâr ü kisblerine küllî müzâyaka müterettib olduğun bildürüb men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledükleri ecilden min ba'd muhtekirlere buğday vesâir zahîre virilmeyüb ve kendine vekîl alub mevcûd olanları aldıkları bahâ ile zahîreci tâifesi iştirâ itdürüb ve ecnebîden varub zikr olunan kazâlarda o makûle muhtekirlik idenleri kazâlarınızdan ihrâc idüb buğday vesâir zahîre sâhibleri narh-ı cârî üzere İstanbul'a zahîre getüren mahsûs zahîrecilere bey' idüb muhtekirlere ve âhara virdürmemek için hükm-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 1067 / [31 Ağustos-9 Eylül 1657]

5

Abdurrahman adlı vezaret-i uzma kaimmakamı telhiscisinin, Süleyman adlı şahısa kefil olması ve borçlarını ödemeyip firar etmesi üzerine İstanbul'dan Diyarbakir'e kadar olma bölgelerde yakaladığı an Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Âsitâne-i sa'âdetden Diyârbekir'e varınca yol üzerinde olan kâdîlara ve kethüdâyerlerine ve serdârlara vesâir iş erlerine hüküm ki

Veżâret-i uzma kâimmakâmı Ahmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun telhîsciliği hizmetinde olan Abdurrahmân arz-ı hâl idüb müteveffâ Çerkez. Osmân Paşa'nın himâyetine varub Süleymân'ın ba'zı kimesnelere deyni olmağla bu kefil olmuşken mezbûr firar itmekle akçe sâhibleri bunu rencîde itmeleriyle mezbûr Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîf recâ itmeğin mezbûr kanginizin taht-ı kazâsında bulunur ise Âsitâne-i sa'âdet'ime ihzâr olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene [10]67 / [31 Ağustos-9 Eylül 1657]

Sh:36

1

İstanbul'da bulunan çörekçiler arzuhal gönderip kethüda ve yiğitbaşlarının içlerinden mesleğinde usta olan kişilerden seçilegelmişken bazı ehil olmayan kebabçı ve aşçılara verilmeye başlanmış olup sadece hüccet-i şer'iyye verilen işinin ehli kişilere verilmesi ve ayrıca zımmi kesimin kethüdası olmayıp kendi aralarından birini seçmeleri hakkında.

İstanbul kâdisına hüküm ki

Mahmiyye-i İstanbul'da vâki' yağlı çörek işleyen çörekçi tâifesi arz-ı hâl idüb mezbûrların kadîmü'l-eyyâmdan kethüdâları ve yiğitbaşları içlerinden san'atında mahir bir müstakîm kimesne olagelmekle vâki' olan tekâlîfi kethüdâları ma'rifetiyle viregelmişler iken kebâbcılar ve aşçılar ve bakkâllardan nâ-ehil kimesnelere kethüdâ e yiğitbaşı olub ziyâde akçelerin almalarıyla bundan akdem murâfa'a-i şer' olunub

görüldükde mezbûrlar men' olunub cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyeye virilmekle mûcebince amel olunub ecânibden kimesneler kethüdâları olmayub içlerinden bir müstakîm kimesne kethüdâ olmak bâbında emr-i şer'îm recâ eyledükleri ecilden hüccet-i şer'iyeleri mûcebince amel oluna deyü şürûtıyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene 1067 / [31 Ağustos-9 Eylül 1657]

2

Bursa'da Karaağaç Mahallesi'nde sakin Horek adlı zımmi, kendisine misafir iken ölen ermeni tüccar'ın sekiz kese akçesine ve üç yüz yirmi Keşmiri şalına el koymuş ve Kozu ve Horuk adlı zımmiler ise ortak olduklarını ileri sürmüş olmakla adı geçen zımmilerin Âsitâne'ye gönderilmesi hakkında.

Burusa monlasına hüküm ki

Kazâ-i mezbûre şehir başında Karaağaç Mahallesi'nde sâkin Horek nâm zımmînin odasına bâzârgân tâifesinden (boş) nâm ermeni varup müsâfir iken mürd olub vârisi olmamağla mîrîye âid iken sekiz kîse akçe ve üç yüz yirmi Keşmirî şal vesâir eşyâsın mezbûr Horek kabz idüb Kozu ve Oruç nâm zımmîler şer'îk oldukların i'lâm olunmağla Âsitâne-i sa'âdetüme ihzârları içün mâliye tarafından virilen emr-i şer'îf mûcebince yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene [10]67 / [31 Ağustos-9 Eylül 1657]

3

Bkz. Sh. 36 h. 2

Bir dahi husûs-ı mezbûr için mürd-i mezbûrun muhallefâtın defter idüb defteriyle .. gelen eşyâsıyla mezbûr zımmîleri Âsitâne'ye ihzâr oluna deyü .. yazılmışdır. Fî evâil-i Z sene [10]67 / [10-19 Eylül 1657]

4

Ahisha ve Argos gönüllülerinin mevacibi olarak ocaklık tayin edilen Karahisar-ı Şarkî şebhânesi, Bayramiye ve tabi köylerde subaşılar bölge halkının mallarına zorla el koymakta olup zorbalığa müsaade edilmemesi hakkında.

Erzurum paşasına ve Karahisar-ı Şarkî ve (boş) kâdîlarına hüküm ki

Karahisar-ı Şarkî kâdîsı mevlânâ Seyyid Ahmed zîde fazluhû Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüb havâss-ı hümayûnumdan Karahisar-ı Şarkî şebhânesi ve Bayramiye vesâir tevâbi'i havâss karyeleri mukâta'ası intihâ-i ser-hadd olan Ahîsha ve Argos gönüllülerinin mevâciblerine ocaklık ta'yîn olunub mefrûzu'l-kalem ve maktû'u'l-kadem min küllî'l-vücûh serbest iken hâlâ ber-vech-i [arpa]lık Karahisar-ı Şarkî Sancağı'na mutasarrıf olanlar hilâf-ı şer' ve kânûn kara arpa ve harc-ı kilar nâmına akçelerin ve odun ve saman olduğundan gayrı subaşları içlerinden çıkmayub ehl ü iyâlleriyle sâkin oldukları evleri üzerlerine konub müft ü meccânen yem ve yemek vesâir me'kûlâtların ve subaşılık ve devir ve selâmiye ve na'l bahâ ve kaftan bahâ nâmıyla akçelerin alub ve at ve develerin ve katırların gönderüb kışladub müft ü meccânen yem ve yemeklerin alub sâir bunun emsâli tekâlîf-i şâkka tekîf ile rencîde ve zulm ve te'addî itmeleriyle ekseri perâkende vü perîşân olub maden battâl olması mukarrerdir deyü bildürüb men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz itmeğin hilâf-ı şer' ve kânûn ve defter tekâlîf-i şâkka tekîf ile rencîde olunmamak için şürûtiyla emr-i şerîf virilmiştir.

Fî evâil-i Za sene [10]67 / [11-20 Ağustos 1657]

Sh:37

1

Eskişehir'de bölük halkı kethüdası Veli adlı şahısı, Abide adlı kadının oğlunu öldürmekle suçlayıp şahidlerle sabit olmadığı halde hapsedilmiş olmakla olayın aslının anlaşılması için Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Eskişehir kâdîna hüküm ki

Hasan nâm kimesne arz-ı hâl idüb mezbûrun babası Velî nâm kimesnenin üzerine şühûd-ı udûl ile bir nesne sâbit olmuş değil iken Eskişehir'de bölük halkına kethüdâyeri olan (boş) mezbûr Velî'ye sen Âbide nâm hâtûnun oğlunu katl itdirmişsin deyü iftirâ idüb ol bahâne ile mezbur Velî'yi mütesellime ahz ve kal'ada habs itdürdüb bundan akdem mahallinde şer'le görülüb men' ü def' olunmak için fetvâ-yı şerîfe mûcebince emr-i şerîf virilüb mahallinde emr-i şerîf olunmaduğundan gayrı mezbûre Âbide bunun babası mezbûrun cümlesi koyunların vesâir erzâkın ahz u kabz idüb gadr

eyledüğün bildürüb mezbûr Velî habsden ıtlâk olunub mezbûre Âbide ile Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin mahallinde şer'le görülüb ihkāk-ı hakk olmaz ise Âsitâne-i sa'âdete ihzâr için emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâil-i Za sene [10]67 / [11-20 Ağustos 1657]

2

İsmailgeçidi kasabası'nda sakin Murad oğlu Mehmed'in mütevelliler ile mücedele edip halkın hakkını gasp etmekte ve taleb eylediklerinde şiddet uygulaması nedeniyle fukaranın gasbettiği haklarının alınarak zikr olunan kasabadan sürgün edilmesi hakkında.

(silik) kâdîsına hüküm ki

Dârü's-sa'âde ağası Dilâver Ağa arz gönderüb çeri olduğu sâbıkâ Dârü's-sa'âde ağası müteveffâ Mehmed Ağa'nın kasaba-i İsmâ'ılgeçidi'nde olan evkâfından kasaba-i mezbûrede sâkin Murad oğlu Mehmed nâm kimesne şerîr ve ehl-i fesâd olub mütevelliler ile mücâdele üzere olduğundan gayrı kasaba-i mezbûrede ehl-i sük vesâir ahâlîsi ile hüsn-i zindegânesi olmayub nicelerinin hakların ketm idüb taleb eyledüklerinde şütüm-ı galîza ile şetm idüb te'addîsi olduğun ahâlî-i vilâyet arz ve mahzarlarıyla i'lâm itmeleriyle mezbûr Mehmed'in zimmetinde zuhûr iden fukarânın hakların aluvirdüğünden sonra kasaba-i mezbûrdan nefy olunmak için emr-i şerîfim recâsına arz itmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için şürûtiyle emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâil-i Z sene [10]67 / [10-19 Eylül 1657]

3

Pastırmalık et için sığır satın alan Boğdan voyvodasının kapikethüdası Misivri Kazası'nda kıladıkları yerde eşkiyanın saldırısına uğrayarak malları gasb edilmiş ve çobanlar öldürülmüştür. Katillerin yakalanarak gerekenin yapılması hakkında.

Misivri ve (boş) kâdîlarına hüküm ki

Boğdan voyvodasının kapukethüdâsı olan (boş) gelüb Boğdan'dan basdırmalık için sığır iştirâ idüb Misivri Kazası'nda kışladıkları mahallerde haydûd eşkiyâsı

çobanların katl idüb ve basdırmaları ve develer gâret itmekle umûm tefîş olmamak üzere icrâ-yı hakk olmak bâbında ehl-i fesâd emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâil-i Z sene [10]67 / [10-19 Eylül 1657]

4

İstanbul'da olan yemişçiler senede bir defaya mahsus olmak üzere ordu-yu hümâyun akçesi adıyla verdikleri verginin aynı yıl imdad akçesi adıyla talep edilmesi üzerine imdad akçesi diye bir akçenin yemişçilerden alınmadığı zahir olup talep edilmemesi hakkında.

İstanbul kâdîsına hüküm ki

İstanbul'da vâki' yaş yemişçiler arz-ı hâl idüb yine mahrûse-i mezbûrede vâki' Zindankapusu hâricinden Yemiş İskelesi'nde kuru ve yaş yemişi bey' idenler ile vâki' olan ordu-yı hümâyûn vesâir tevâbi'i kadîmden ma'an edâ idüb ve bu sene-i mübâreke de fermânım olan ordu-yı hümâyûn akçesi için kadîmden edâ idegeldükleri üzere ma'an edâ itmişler iken yaş yemişçiler tekrâr bize imdâd nâmına akçe virin deyü kadîme muhâlif zulm ve rencîde idüb murâfa'a-i şer' oldukların vâki' olan tekâlîfi bir def'a ma'an edâ eyledüklerinden sonra imdâd nâmıyla akçe viregelmedükleri zâhir olmağın kadîme muhâlif rencîde vü remîde olunmamaları için men' birle cânib-i şer' den hüccet-i şer' iyye virilmekle mûcebince amel olunmak için yazılmışdır.

Evâil-i Z sene [10]67 / [10-19 Eylül 1657]

Sh:38

1

İstanbul'da Mahmutpaşa Çarşısı sonunda Hacı Ahmed-i Küçük Mahallesi'nde bulunan Hacı Ahmed vakfı zamanla harabe olup Mustafa adlı şahıs ise bu araziyi hakim onayı ile satın alarak üzerine bine inşa edip arazi bedelini mütevellilerine ödemiş olup başkalarının müdahale etmesi üzerine bu konuda verilen fetva ve temessükün icab ettirdiği şekilde hareket edilmesi hakkında.

Rumeli ve Anadolu kâdî askerlerine ve İstanbul kâdîsına hüküm ki

Ehibbâdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafâ zîde kadruhû Sûdde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb mahmiyye-i İstanbul'da Mahmûdpaşa Çarşısı nihâyetinde Hâcî Ahmed-i Küçük Mahallesi'nde vâki' mezbûr Hâcî Ahmed Vakfî'ndan icâre-i mu'accele ve müeccele ile tasarrufunda olan ma'lûmü'l-hudûd vakıf menzil mürûr-ı eyyâm ile harâba müşrif olub arsası ve enkâzı kalub müceddeden binâya (silik) müsâ'ade ve icâre-i mu'accele ve müeccele ile almağa kimesne tâlib olmayub vakfa nâfi' olmağla vakf-ı mezbûr mütevellîsi müteveffâ Refikîzâde İbrâhîm ol odaların enkâzı re'y-i hâkim ile ba'de'l-keşf mezbûra bey' ve teslîm ve arsasın dahi senede (boş) akçe mukâta'a-i isli ile mezkûra icâr ve mâlıyla ol arsa üzerine nefsi için binâya izin ve temessük virmekle bu dahi ol arsa üzerine müceddeden odalar binâ idüb mülkiyet üzere mutasarrıf ve arsasının mukâta'asın vakf-ı mezbûr mütevellîsi olanlara edâ ider iken hâlâ (boş) nâm kimesne zuhûr ve şirrete sülûk idüb mütevellî-i mezbûr müteveffâ İbrâhîm ol odalar harâb olmazdan mukaddem vakf-ı mezbûrun odası üzerine kendü mâlıyla bir oda binâ idüb imâmı olduğum (boş) câmi'inin imâmı olanlara vakf ve şart eylemiş idi sen hedm idüb odalar binâ itmişsin hissem vardır deyü dahl ü nizâ' idüb murâfa'a-i şer' olduklarında da'vâsı lağv-ı mahz olmağla zikr olunan da'vâdan ferâğat eyledim deyü ikrâr itmekle cânib-i şer' den hüccet-i şer'iyye ve husûs-ı mezbûr şeyhü'l-islâmdan istifta olundukda mütevellî-i sâbık nefsi için binâ ve ba'dehû vakf ve süknâsını şart itmişdi deyü şehâdet idenlerin şehâdetleri makbûl olmaz deyü fetvâ-yı şerîfe virilmekle hüccet-i şer'iyye ve fetvâ-yı münîfe ve temessük mücebince amel olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğın mücebince hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene [10]67 / [31 Ağustos-9 Eylül 1657]

2

Denizli'ye tabi Karcı adlı köy sakinlerinden olan Hasan'ın oğlu Ahmed'in Abdulfettah adlı şahıs tarafından öldürülmüş olup Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Denizli kâdîsına ve voyvodasına hüküm ki

Seyyidetü'l-muhadderât Kaya Sultân dâmet ismetuhânın mülk yaşmaklık hâsları karyelerinden Karcı nâm karye sâkinlerinden Hasan Sûdde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb bunun oğlu Ahmed nâm kimesne kendünün mülk bağçesi içinde iken Abdulfettâh Beğ dimekle ma'rûf Mustafâ'nın oğlu Mehmed nâm kimesne hançer ile urub helâk itmekle

ziyâde zulm ü te'addî ve fesâd eyledüğün bildürüb min ba'd Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak için şürûtıyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene [10]67 / [30 Eylül-8 Ekim 1657]

3

Sülehadan Yahya Dede'nin ulufesi karşılığı Tellcübeyn köyü ve Resha Kazası'na tabi Nasbin adlı köy ve mezarları verilmiş olup mahsulatların tahsilatı için Haleb kethüdayeri olan Hasan'ı vekil tayin etmiş olup Hasan'ın topladığı mahsulatı Yahya Dede ile birlikte Âsitâne-i sa'âdete göndermesi hakkında.

Haleb beğlerbeğisi ve Haleb kâdisına ve Haleb defterdârına hüküm ki

Sulehadan kıdvetü's-sulehâi's-sâlikîn Yahyâ Dede zîde salâhuhû Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb Şam-ı şerîfde olan ulûfesi mukâbilesinde Haleb dîvânı aklâmından Cebel-i Sem'an Mukâta'ası tâbi' Tellcübeyn nâm karye ve Reshâ Kazâsı'na tâbi' Nasbin nâm karye ve mezâri'uhâ hatt-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûnumla kendüye tevcîh olunub berât itdürüb mâliye tarafından emr-i şerîfim virilüb zikr olunan karyelerin vâki' olan mahsûlâtı ahz u kabz itmek için tarafından Haleb kethüdâyeri kıdvetül-emâsil ve'l-akrân Hasan zîde kadruhûyu vekîl nasb idüb vekîl-i mezbûra aluvirilüb Âsitâne-i sa'âdetime irsâl eylemek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak emrim olmuştur. *Buyurdum ki:*

Vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi mezkûrun elinde olan berâtı mücebince vâki' olan mahsûlâtı vekîl-i mezkûr Hasan zîde kadruhûya aluvirildükden sonra mezkûrun dahi kabz eyledüğü mahsûlâtı mezkûr Şeyh Yahyâ zîde salâhuhûyla Âsitâne-i sa'âdetime gönderesin.

Fî evâhir-i Zî'l-hicce sene [10]67 / [30 Eylül-8 Ekim 1657]

Sh:39

1

Hacı Mehmed adlı şahıs ermenilerden alacağı olduğunu söyleyip mahkemeye başvurmuş ve yirmi beş bin guruş olan alacağını tamamen aldıktan sonra yine de

hakki olduğunu iddia etmesi üzerine ermenilerin borçlarını ödediğine dair Medine-i Münevvere kadısı olan Abdullatif'ten hüccet aldıkları bariz olup Hacı Mehmed'in ayrıca bir talepte bulunmaması hakkında.

Rumeli ve Anadolu kâdî'askerlerine ve İstanbul kâdisına hüküm ki

Bundan akdem rikâb-ı hümâyûn-ı hümâyûnuma ref'-i ruk'a idüb ermenilerinden akçe da'vâ iden Hâcî Mehmed nâm kimesne hasımlarıyla siz ki kâdî'askerlerimsiz huzûrunuza ihzâr olunub murâfa'a-i şer' olduklarında mezkûr Ermeniler yirmi beş bin guruşu bi't-temâm mezbûr Hâcî Mehmed'e teslîm idüb zimmetlerin ibrâ itdüklerinde ellerinde sâbıkâ müfettiş olub Medîne-i Münevvere kâdîsı olan Abdüllatîf zîdet fezâiluhû imzâsıyla ve ondan ziyâde hüccetleri olduğundan gayrı bu ana gelince birkaç def'a murâfa'a olub şer'le görüldükde mezbûrun da'vâsı şirret ve lağv ve mahz olduğu zâhir olub mukaddemâ ve hâlâ Ermenilerin üzerine şer'an bir şey sâbit ve zâhir olmuş değil iken hâlâ kanâ'at itmeyüb ol hüccet-i şer'iyyeye muğâyir dahl ü nizâ'dan hâlî olmamağla hüccet-i şer'iyye mücebince amel olunub min ba'd istimâ' olunmamak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına pây-e serîr-i a'lâma arz ve telhîs olundukda hüccet-i şer'iyye mücebince amel oluna min ba'd istimâ' olunmaya deyü hatt-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûnumla fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Vusûl buldukda bu bâbda hatt-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûnumla sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrüm ve hüccet-i şer'iyye mücebince amel idüb dahi bu makûle bir def'a şer'le görüleb fasl olunub hüccet-i şer'iyye virilen da'vânın tekrâr istimâ'ı memnû'dur bâ-husûs birkaç def'a şer'le görülmüş ola min ba'd istimâ' itmeyüb şer'-i şerîfe ve hüccet-i şer'iyyeye ve emr-i hümâyûna muhâlif te'allül ü inâd itdürilmek için hükm-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene [10]67 / [20-29 Eylül 1657]

2

Gödel Meliki ile dostane ilişkiler sürdürülmekte olup cizye ve vergilerini de zamanında ödemekte olup Gödel'e giden bezirgan ve elçilerin rahatsız edilip alıkoyulması nedeniyle gerekli önlemlerin alınması hakkında.

Gönye Sancak beğine ve Gönye kâdisına hüküm ki

Bu sene-i mübâreke de Âsitâne-i sa'âdetime gelen Gödel ? ilçisi Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl sunub Gödel ? meliki Âsitâne-i sa'âdetimin kadîmi abd ve sadâkatkârî olub her sene üzerine lâzım gelen cizyelerin ve virgülerin Âsitâne-i sa'âdetime irsâl ve îsâl itmeleriyle vilâyetlerine işleyen karadan ve deryâdan bazargânlarına şer'-i şerîfe muhâlif ve sulha muğâyir dahl olunduğuna kat'â rıza-yı şerîfim yoğiken hâlâ Gönnye'ye varan bâzârgânların ve ilçilerin Gönnye sâkinlerinden ba'zı kimesneler hilâf-ı şer'-i şerîf alınuvirüb rencîde vü remîde itmekden hâlâ olmadukların bildürüb rencîde olunmayub men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâ itmeğin şer'-i şerîfe muhâlif ve sulh u salâha muğâyir rencîde ve bir vechile te'addî vü tecâvüz olunmayub men' ü def' olunmak emrim olmuştur.

Buyurdum ki:

Vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi Gödel meliki Âsitâne-i sa'âdet-merâmın kadîmi abd ve sadâkatkârî olub her sene üzerine edâsı lâzım gelen cizye ve peşkeşlerin getürüb teslîm idüb re'âyâsı harâc-güzâr re'âyâlî olub himâyet ü siyânet olunmak lâzım olmağın hilâf-ı şer'-i şerîf te'addî vü tecâvüz olunduğuna rızâ-yı hümâyûnuma olmamağla min ba'd Gödel'e karadan ve deryâdan varan bâzârgânların ve ilçilerin rencîde vü remîde itmeyüb ve itdürmeyüb men' ü def' eyleyüb himâyet ü siyânet üzere olasın.

Fî evâsıt-ı Z sene [10]67 / [20-29 Eylül 1657]

3

Edirne mutasarrıfı olan Mehmed'in sahibi olduğu elli katar deveyi acele olarak mühimmat taşımak amacı ile göndermesi istenen Hamid Sancağı müteselliminin develeri bahane ile vermemesi üzerine söz konusu develeri acil olarak Âsitâne-i sa'âdete göndermesi hakkında.

Hamîd Sancağı mütesellimi Süleymân'a hüküm ki

Cenâb-ı devlet-meâbım Edirne'ye teveccüh ve azîmet eyledükde ber-vech-i arpalık livâ-i mezbûrda mutasarrıf olan Mehmed dâme ikbâluhûnun elli katar devesin mühimmât tahmîli için ber-vech-i ta'cîl Âsitâne-i sa'âdetime irsâl ve îsâl eylesin deyü sana emr-i şerîfim gönderilüb tenbîh-i hümâyûnum olmuş iken zikr olunan deve bende yokdur deyü illet ü bahâne idüb göndermedüğünden itâb-u ikâba müstahıkk

olmuşundur Âsîâne-i sa'âdetden Edirne'ye ba'zı mühimmât-ı hümâyûn için lâzım olmağla bir vechile özr ü bahâne itmeyüb ber-vech-i ta'cîl Âsîâne-i sa'âdetime irsâl ve îsâl eylemen bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur. *Buyurdum ki:*

Vusûl buldukda bu bâbda mukaddemâ ve hâlâ virilen emr-i âlîşânım mücebince amel idüb dahi zikr olunan mîr-mîrân-ı mûmâ ileyhın elli katar devesin ta'cîlu ale't-ta'cîl Âsîâne-i sa'âdetime irsâl ve îsâl eyleyüb avk u te'hîr ve ihmâlm ve müsâheleden bir vechile te'allül ve tereddüd ve gadrdan be-gâyet ihtirâz üzere olasın eğer bir vechile illet ü bahâneye sâlik olub göndermezsen ümerâ ve izâmım ervâh-ı tayyibeleri için livâ-i mezbûr âhara virildiğinden gayrı (silik)

Sh:40

Der-zamân-ı vezîr-i mükerrerem Hasan Paşa kâimmakâm-ı sadâret-i uz mâ

Fî evâhir-i Zî'l-hicce'ti's-şerîfe li-sene 1067

bi-ma'rifet-i Abdurrahmân Efendi Reîsü'l-küttâb

1

Galata Kazasına tabi olan Kapudağı Nahiyesi kasabalarından olan Bandırma'da merhum Şehzade Mehmet vakfına tabi iskelede halk arabalarla getirdiği hububat için bac vergisi verirken bazı vurguncular hububatı halktan toplayarak iskelede ambarlarda muhafaza ederek bac vergisi vermemekte olup gereken bac vergisinin toplanması hakkında.

Galata kâdisına hüküm ki

İftihârü'l-havâss ve'l-mukarrebîn bi'l-fi'il dârü's-sa'âdetim ağası olub merhûm ve mağfûrun leh Şehzâde Sultân Mehmed Hân tâbe serâhûnun evkâfi nâzırı olan Dilâver Ağa dâme ulüvvuhû Südde-i sa'âdetüme arz gönderüb evkâf-ı mezbûreden kazâ-i mezbûra tâbi' Kapudağı Nâhiyesi'nde vâki' Bandırma nâm kasabada kadîmden arpa ve buğday vesâir hubûbât bi'l-cümle âhar kazâdan araba ile gelüb vakfın iskelesine dâhil oldukda vakf-ı mezbûrun kilesi keyl olunub ve bâc alunur iken hâliyâ Tekfurgölü navluncuları vesâir madrabazlar çıkub köylerde hâsıl olan hubûbâtı cem' idüb ve vakf-ı

mezbûrun iskelesine götürüb der-mahzen idüb zikr olunan eşyâdan vakf-ı mezbûra bâc hâsıl kayd olunmuşken vakfa âid olan bâcların virmeyüb vakf-ı mezbûr mahsûlüne küllî gadr eyledüklerin bildürüb vakfin iskelesine gelen arabaların ve navluncuların ve bi'l-cümle getürdükleri hubûbât-ı vakfin kilesiyle keyl olunub vakfa âid olan bâcları vakf içün aluvirmek bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz itmeğın mücebince amel olunmak için hükm-i şerîf virilmiştir.

Fî evâhir-i Z sene [10]67 / [30 Eylöl-8 Ekim 1657]

2

Edirne sarayının döşemesi için gerekli olan penbe vesair malzemenin İstanbul'dan gönderilmeyip Edirne'den tedarik edilmesi ve bu esnada kimseye zor kullanılmaması hakkında.

Edirne monlasına ve Edirne bostancıbaşısına hüküm ki

Âsitâne-i sa'âdetde gümrük emîni olan Siyavuş zîde mecduhû arz-ı hâl sunub Edirne sarayının döşemesi mezkûr döşmek üzere fermânım olmağla hâlâ Âsitâne-i sa'âdetimden ol cânibe gitmesi mümkün olmayub ve ol cânibde tedârükü lâzım gelen gerek penbe ve gerek sâir anda bulunan eşyâdan kimesneye te'addî olunmamak üzere akçesiyle aluvirmekde ve itmâm-ı hizmet itdürmekde takayyüd eylemeniz bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene [10]67 / [30 Eylöl-8 Ekim 1657]

3

Hayrabolu Kasabası'na tabi Çeki adlı köy, Müteveffa Mahmud Paşa vakfından olup eskiden beri öşür vergisini vakfa vermekte iken Mahmud adlı şahıs Timurtaş evkafından olduğunu iddia edip gelirlerini toplamış olmakla toprakların aslında Mahmut Paşa evkafına ait olması nedeniyle Mahmud'un tahsil ettiği meblağın geri alınması hakkında.

Hayrabolu ve (boş) kâdîlarına hüküm ki

Müteveffâ Mahmûd Paşa Evkâfı karyelerinden Hayrabolu Kasabası'nda vâki' Çeki nâm karyenin bi'l-fi'il zâbiti olan kıdvetül-emâsil ve'l-akrân Mustafâ zîde kadruhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb vakf-ı mezbûr karyesinin mümtâz ve mu'ayyen

sınûru dâhilinde kadîmden öşr ü resmin Mahmûd Paşa Evkâfi tarafından alnagelen yerlerin hâricden kimesnenin alâkası yoğiken hâlâ civârında vâki' Timurtaş Evkâfi'ndan Karakaraca nâm karyeye evlâdiyyet üzere mutasarrıf olan Mahmûd nâm kimesne ol yerler benim ecdâdım evkâfi toprağındandır deyü fuzûlî alub vakfin mahsûlüne gadr itmekle mukaddemâ kânûn üzere emr-i şerîfim virilüb mahall-i nizâ'ın üzerine varilub ol diyârın müsinn ü ihtiyar ve bî-garaz müslimânlardan suâl olundukda zikr olunan yerler Timurtaş Evkâfi toprağından olmayub kadîmden Mahmûd Paşa Evkâfi (silik) dâhilinde olan yerlerden olduğun haber virmeleri ile Mahmûd Paşa Vakfi'na hüküm olunmak sadedinde iken mezbûr Mahmûd firâr itmekle (silik) gadr eyledüğün bildürüb fuzûlî alınan mahsûl-i vakf için girü aluvirmek için hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene [10]67 / [30 Eylöl-8 Ekim 1657]

Sh:44

1

İstanbul'da Dizdariye Mahallesi sakinlerinden Hasan vefat edince mirası dört oğluna geçmiş olup müteveffanın başkasına borcu olduğu ortaya çıkıp mirasındaki mülkler satılıp borç eödenmiş olup geriye kalan ise oğullarına verilmiş ve sonuç mahkeme kararı ile sabit olmuş iken varisler hala mülklerde hak idia etmesi üzerine gerekenin yapılması hakkında.

İstanbul kâdisına hüküm ki

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde kadruhü Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb bundan akdem mahmiyye-i İstanbul'da vâki' Dizdâriye Mahallesi sâkinlerinden Hasan fevt olub verâsetini sulbî kebîr oğulları Ahmed ve Mehmed ve Abdullâh nâm kimesneler ile sağır oğlu Abdurrahmân nâm sağıre intikâl idüb lâkin mezbûrun düyün-ı kesîresi olub menkûlât kısmından olan metrûkâtı vefa itmemekle mahall-i mezbûrda vâki' ma'lûmetü'l-hudûd mülk menzilin ma'rifet-i şer'le sük-ı Sultânîde bey' olunmak için mezâda virilüb rağabât-ı nâs münkati' oldukdan sonra bunun üzerinde iki bin beş yüz riyal gurusu kaldukda müteveffâ-yı mezbûrun vârisleri vesâyeten ve asâleten buna fûrûht idüb akçesin bi't-emâm aldukdan sonra bunun eline cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyeye virilüb bu dahi ol menzili on üç seneden mütecâviz mülkiyet üzere zabt ider iken sonradan müteveffâ-yı mezbûrun vârisleri şirrete sülûk idüb bey' olduğun .

tutmazuz deyü bunun zabt u tasarrufuna mâni' olmağla a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhîrîn bi'l-fi'il Rumeli kâdî'askeri olan mevlânâ Seyyid Mehmed edâmallâhu te'âlâ fezâiluhû huzûrunda murâfa'a-i şer' olub görüldükde kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husûmet olmak için hüccet-i şer'iyyesine imzâ olunmuşken mezbûrlar yine kanâ'at itmeyüb ol hüccete muğâyir dahl ve nizâ' itmekden hâlî olmadukların bildürüb hüccet-i şer'iyyesi mûcebince amel olunmak emrim olmuştur. *Buyurdum ki:*

Vusûl buldukda husûs-ı mezbûra hakk ve adl üzere mukayyed ve hüccet-i şer'iyyesine nazar idüb göresin arz olunduğu üzere ol hüccetin mazmûnu muvâfık-ı şer' olub alâ vechi'l-hasım sâbit ve zâhir olundukdan sonra ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîm ve hüccet-i şer'iyyesi mûcebince amel idüb dahi bu makûle bir def'a şer'le görüleb dahl olunub hüccet-i şer'iyye virilen da'vânın tekrâr istimâ'ı memnû'dur hâlî üzere ibkâ olunub sâbık üzere buna zabt u tasarruf itdürüb şer'-i şerîfe ve hüccet-i şer'iyyeye ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş itdürmeyesin.

Fî evâhir-i Z sene sene [10]67 / [30 Eylül-8 Ekim 1657]

2

Ardahan muhafazasında olan Musli Bölükbaşı her hangi bir kusur işlemediği halde Bekir adlı bölükbaşı bir şekilde mektup ayarlayıp Musli'nin yerine kendisinin cebeciler üzerine zabıt olduğunu söylemesi üzerine Bekir'in mudahale ettirilmemesi hakkında.

Çıldır muhafazasında olan vezîr (boş) Paşa'ya hüküm ki

Ardahan Kal'ası muhafazasında olan Dergâh-ı mu'allâm cebecileri üzerine zâbit olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Musli Bölükbaşı zîde kadruhû muhafaza-i mezbûrede kusuru yoğiken Bekir Bölükbaşı bir tarîkiyle mektûb peydâ idüb muhafazada olan cebeciler üzerine zâbit olundum deyü dahl itmekle mâdâmki cebecibaşı tarafından mektûb virilmedikce merkûm Bekir müdâhale eylemeyüb mezkûr Musli Bölükbaşı muhafazada olan cebecilerin üzerlerine zâbit olub ve mezbûrlar dahi zâbit eyleyüb mezkûr Bekir Bölükbaşı dahl eylememek üzere kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Âsitâne-i sa'âdetden Dergâh-ı mu'allâm çiftlerinin mandralar? ağası olan Kasım zîde mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle mektûb mûcebince şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene [10]67 / [30 Eylül-8 Ekim 1657]

3

Dergâh-ı mu'allâ müteferrikalarından Abdülbâkî sefer-i hümayuna katıldığı için mütevellisi olduğu vakfın Abdullah adlı kişiye nasb edilmesi hakkında.

İstanbul kâdîsına hüküm ki

Dergâh-ı mu'allâm müteferrikalarından Abdülbâkî gelüb mahmiyye-i İstanbul'da vâki' mezbûrun cediti müteveffâ Ferhad Paşa Evkâfi'nin evlâdiyyet ve meşrûtiyyet üzere bi'l-fi'il berât-ı şerifimle mütevellisi olub sefer-i hümayûnuma me'mûr olmağla (silik) mezbûreye tarafından vakf-ı mezbûr kâti Abdullâh nâm kimesneyi kâimmakâm nasb idüb dahi görüb tevliyet-i mezbûreye âhardan müdâhale olunmamak bâbında emr-i şerîf recâ itmeğın vech-i meşrûh üzere yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene [10]67 / [30 Eylül-8 Ekim 1657]

4

Erzincan sakinlerinden Samava adlı zimminin atalarından kalma emlak ve arazinin mutasarrıfı olub başkalarının müdahale etmesine mani olunması hakkında.

Erzurum Paşasına ve monlasına ve Erzincan kâdîsına hüküm ki

Erzincan Kazası sâkinlerinden Samava nâm zimmî rikâb-ı hümayûnuma arz-ı hâl sunub eben an-ceddin mutasarrıf olduğu emlak ve arâzîsin (boş) nâm kimesne fuzûlen alub zabt idüb ziyâde te'addî itmeleriyle şer' ve kânûn üzere aluvirilmek için şürûtiyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene [10]67 / [30 Eylül-8 Ekim 1657]

Sh:45

1

Merhum Sultan Selim Han evkafı mütevellisi Mustafa arzuhal edip merhumun evkafından olan Varna merkezinde farklı bölgelerden aba getirenlerden bac-ı bazar vergisi alınagelmiş iken bazı tacirler araba ile aba getirmekte olup bunlardan da bac-ı bazar vergisi alınması hakkında.

Özi muhâfazasında olan Vezîr Ahmed Paşa'ya ve Varna kâdîna hüküm ki

Mahrûsa-i İstanbul'da vâki' merhûm ve mağfûrun leh Sultân Selîm Hân tâbe serâhûnun câmi'-i şerîf ve imâret-i âmireleri evkâfi mütevellîsi olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mustafâ zîde mecduhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb nefsi Varna müşârun ileyhî vakfî olup defter-i cedîd-i hâkânîde nefsi bâc-ı bâzâr-ı Varna vakfa hâsıl kayd olmağla kadîmü'l-eyyâmdan âhar diyârdan gelen abâdan resm-i bâc alınagelmîş iken hâlâ âhar diyârdan gelen abâdan kânûn ve defter mücebince vakf için resm-i bâc taleb eyledükde mücerred virmemek için biz abayı beygir ile getürmeziz araba ile getürürüz deyü virmekte te'allül ü inâd itmeleriyle vakfın mahsûlüne gadr eyledüklerin bildürüb şer' ve kânûn ve defter mücebince vakf için resm-i bâc aluvirilmek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden şer' ve kânûn ve defter mücebince aluvirilmek emrim olmuştur. **Buyurdum ki:**

Vusûl buldukda sâdir olan emr üzere amel idüb dahi husûs-ı mezbûra hakk ve adl üzere mukayyed ve Südde-i sa'âdetümden ihrâc olunmuş mühürlü sahîh sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî taleb idüb göresin defterde resm-i bâc-ı aba vakfa hâsıl kayd olmuş ise ol makûle hâricden araba ve bârgîr ile gelen abadan kânûn ve defter mücebince resmin vakf için vakf-ı mezbûr zâbitine aluvirüb mezbûrları ol vechile hilâf-ı şer' ve kânûn ve defter te'allül ve tereddüd itdürmeyesin şer'-i şerîfe ve kânûn [ve] deftere ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş itdürmeyesin.

Fî evâil-i M sene [10]68 / [9-18 Ekim 1657]

2

Yenişehir, İznik, Lefke ve Eskişehir kazalarında türeyen eşkiyanın her türlü şakilikte bulunmakta olup eşkiyaları yakalaması için görevlendirilen Sefer'in zikr olunan kazalarda vardığında kendisine yardım etmeleri hakkında.

Yenişehir ve İznik ve Lefke ve Eskişehir ve (boş) kâdîlarına ve zikr olunan kazalarda vâki' kethüdâyerleri ve yeniçeri serdârları vesâir iş erlerine hüküm ki

Hâliyâ taht-ı kazânızda vâki' ba'zı hırsuz ve eşkiyâ zuhûr idüb ebnâ-i sebîlin yolların inüb nice ümmet-i Muhammedi katl ve emvâl ve erzâkın yağma vü gâret idüb ziyâde te'addî vü fesâd eyledükleri sem'-i hümâyûnuma ilkâ olunmağla imdi ol makûle hırsuz ve kuttâ'u't-tarîk olanları teftîş eylemek için kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Sefer

zîde mecduhû ta'yîn olunub her biriniz mûmâ ileyhe mu'âvenet idüb ol makûle hırsuz ve kuttâ'u't-tarîk olanların bi-eyyi vechin kân elegetürüb şer'le haklarında lâzım geleni icrâ idüb ama bu bahâne ile harâmzâde ve ehl-i fesâda mu'âvenet ve kendü hâlinde olanlara hilâf-ı şer'-i şerîf zulm u te'addî olunmakdan be-gâyet ihtirâz üzere olub husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmedendir gereği gibi her biriniz takayyüd ve ihtimâm ve ol eşkiyâ ve harâmzâdeleri elegetürmeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur.
Buyurdum ki:

Vusûl buldukda sâdır olan fermân-ı celfilü'l-kadrüm üzere amel idüb dahi her biriniz Sefer zîde mecduhû ile ittifâk idüb her kanginizin taht-ı kazâsında hırsuz ve kuttâ'u't-tarîk vari sie cümlenizin mu'âveneti ile bi-eyyi vechin kân elegetürüb gayb iderler ise şer'le buldurması lâzım olanlara buldurub getürdüb üzerlerine sübût bulan mevâdd sicil ve hüccet olundukdan sonra şer'le haklarında lâzım geleni icrâ itdürüb husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmedendir her biriniz gereği gibi takayyüd ve ihtimâm idüb bi-eyyi vechin kân elegetürmeğe bezl-i makdûr eyleyesiz şöyle ki ihmâl ve müsâmahanız veyahud ahz u celb sebebi ile şakî-i mezbûrlara mu'âvenet ve himâyet idüb elegetürmeyesiz sonradan sizin dahi hakkınızdan gelinmek mukarrerdir ana göre basîret ve intibâh üzere olasin amma bu bahâne ile hilf-ı şer'-i şerîf umûm tefîş nâmıyla kimesneye te'addî vü tecâvüz olunmakdan ihtirâz üzere olasin deyü hüküm yazılmışdır. Fî evâhir-i Z sene [10]67 / [30 Eylül-8 Ekim 1657]

3

Padişah'ın Edirne 'ye hareket. edeceği belirtilip nüzul zahiresinin eksik toplandığı ve söz konusu eksiğin tamamlanması hakkında.

Âsitâne-i sa'âdetden Edirne'ye varıncı yol üzerinde vâki' olan kâdîlara hüküm ki

Hâliyâ cenâb-ı devlet-meâbım Edirne'ye teveccüh ve azîmet itmekle mukaddemâ ta'yîn olunan nüzül zahîresi noksân üzere olduğu i'lâm olunmağla kifâyet itmez ise zarûret çekdirmeyüb kifâyet mikdârı tekmîl eylemek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmağla şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâil-i M sene [10]68 / [9-18 Ekim 1657]

4

Padişah'ın Edirne'ye hareket edeceği belirtilip Edirne'de kurulacak olan otağ-ı hümayun için görevlendirilen Dergâh-ı mu'allâ kapucubaşısına gerekli yardımın yapılması, çevrenin temizlenmesi ve silahlardan arındırılması hakkında.

Âsitâne-i sa'âdetden Edirne'ye varınca yol üzerinde vâki' olan kâdîlara hüküm ki

Hâliya cenâb-ı devlet-meâbım Edirne'ye teveccüh ve azîmet itmekle otağ-ı hümayûnum hidmeti ile Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'ü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'd-dâim (boş) zîde mecduhumâ ta'yîn olunub her kanginizin taht-ı kazâsına dâhil olur ise otağ-ı hümayûnum vaz' olunacak mahallerin pak ve tathîr eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur. *Buyurdum ki:*

Vusûl buldukda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrüm üzere amel idüb dahi her kanginizin taht-ı kazâsına dâhil olub otak-ı hümayûnum vaz' olunacak mahalleri gereği gibi pak ve tathîr itdürüb ihmâl ü müsâhaleden be-gâyet ihtirâz üzere olasın şöyle ki ihmâl ve müsâmahanız sebebi ile pak ve tathîr olmaya her biriniz mes'ûl ve mu'âteb olmanız mukarrerdir deyü hüküm yazılmışdır.

Fî evâil-i M sene [10]68 / [9-18 Ekim 1657]

Sh:46

1

İzmir Gümrüğü'ne gelen gemilerin daha önce Kuşadası'a varıp Kuşadası voyvodasına Selametlik adı altında hediyeler verip İzmir'e geldiklerinde biz gümrük verdik diyerek gümrük vermemelerinin önüne geçilmesi hakkında.

Kuşadası kâdîsına ve Kuşadası voyvodası vesâir iş erleri ve kethüdâyeri ve yeniçeri serdârına hüküm ki

Hâliyâ Âsitâne-i sa'âdetde gümrük emîni olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Siyavuş zîde mecduhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb müste'men gemiler Kuşadası'na yanaşub gemilerinden metâ' ihrâc eylemek mu'tâd değil iken birkaç seneden berü ba'zı müste'men gemileri iskele-i mezbûra yanaşub metâ' çıkarub

Kuşadası voyvodasına "selâmetlik" nâmına cüz'î şey virilmekle mücerred gümrük virdük deyü bâzârgân tâifesi İzmir İskelesi'ne yanaşdukda gümrük virmedüklerin ecilden İzmir Gümrüğü Mukâta'ası'na küllî zarar olmağla hâliyâ cedîd kal'a binâna mübaşeret olmağın bi'l-küllîye efrenc seffineleri mücerred İzmir'de gümrük virmemek için cümlesi Kuşadası'na varub İzmir Gümrüğü'ne ziyâde zarar müterettib olmağla min ba'd Kuşadası İskelesi'ne efrenc seffineleri yanaşdırmayub ve yük aldurmayub men' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden Kuşadası'nda min ba'd konsolos oturmayub ve efrenc seffinesi yanaşmayub eğer İzmir'den gayrı yerde iskeleye ev Kuşadası'na yanaşur ise kaldırılıb men' ü def' olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur. *Buyurdum ki:*

Vusûl buldukda sâdır olan fermân-ı celîlül-kadrüm üzere amel idüb min ba'd Kuşadası'nda konsolos oturmayub var ise kaldırılıb ve efrenc seffinesi yanaşmaya ve yanaşdırmayasız işbu emr-i şerîfim mücebince amel eyleyüb zinhâr hilâfına dâhil olmakdan ve te'allül ü tereddüden be-gâyet ihtirâz eyleyesin min ba'd emr-i şerîfime muhâlif kimesneye te'allül inâd itdürmeyesin deyü hükm-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâil-i M sene [10]68 / [9-18 Ekim 1657]

2

Edirne'ye gönderilmesi gereken beş yüz kile unun acil olarak gemilere yüklenip Rodoscuk iskelesine gönderilmesi ve oradan da Edirne'ye nakledilmesi hakkında.

Mudanya ve Rodoscuk kâdîlarına ve Mudanya ve Rodoscuk emînlerine ve yeniçeri serdârlarına hüküm ki

Kıdvettül-emâcid ve'l-a'yân bi'l-fi'il Matbah emîni olan Ömer zîde mecduhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb nefsi-i nefsim için bundan akdem işlenüb Edirne'ye irsâli lâzım gelen beş yüz keyl-i İstanbulî hâs un Mudanya İskelesi'ne gelmediğın ber-vech-i ta'cîl gemileler tahmîl idüb Rodoscuk İskelesi'ne irsâl olunub ve Rodoscuk İskelesi'ne dâhil olunduktan sonra Edirne'ye nakl ve irsâl olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak için hükm-ı şerîf yazılmışdır.

Fî evâil-i M sene [10]68 / [9-18 Ekim 1657]

3

Mısır'da olan Haseki Sultan Evkafını 1066 yılında alarak işleten Navalı Mehmed gerekli olan bedeli göndermeyip muhasebesini gördürmemekte olup zikr olunan vakfın yeni mütevellisi Kaytas'ın muhasebesini görerek gerekli akçeyi göndermesi hakkında.

Mısır muhâfazasında olan vezîre hüküm ki

İftihârü'l-havâss ve'l-mukarrebîn mu'temedü'l-mülûk ve's-selâfîn Bâbü's-sa'âdetim ağası Alî Ağa dâme ulüvvuhû arz-ı hâl sunulub mahrûsa-i Mısır'da taht-ı nezâretinde olan merhûm Haseki Sultân Evkâfı tevliyeti bin altmış altı Saferi guresinden ümerâ-i Mısır'dan Navalı Mehmed dâme izzuhûya der'uhde olunub iki sene zabt idüb kadîmden olagelen ceyb-i hümâyûnum akçesin göndermeyüb ve muhâsebein dahi gördürmemekle hâlâ vakf-ı mezbûr mütevellîsi olan ümerâ-i Mısır'dan kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm Kaytas dâme izzuhûnun ma'rifetiyle muhâsebesin gördürüb ve iki senenin ceyb-i hümâyûnum akçesin edâ ve irsâl itdürülmesi bâbında emr-i şerîfim virilmek recâ eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere amel eylemen bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur. *Buyurdum ki:*

Vusûl buldukda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrüm üzere amel idüb dahi mezkûr Navalı Mehmed'in iki sene muhâsebesin gördürüb zimmetinde zuhûr iden ceyb-i hümâyûnum akçesin bi't-temâm Âsitâne-i sa'âdetime irsâl ve îsâl eylesesin emr-i şerîfime muhâlif kimesneye te'allül itdürmeyesin deyü hüküm yazılmışdır.

Fî evâil-i M sene [10]68 / [9-18 Ekim 1657]

4

Kırşehir sancağında halktan gereğinden fazla vergi alınmaması ve alanların derhal Âsitâne-i sa'âdete gelmesi hakkında

Sâbıkâ beğlerbeğisi olan İshak dâme ikbâluhûya hüküm ki

Kırşehir Sancağı'nda sâkin olub (silik) livâ-i mezbûr ahâlîsinin üzerlerine ziyâde (silik) imdâd-ı sefer ve zahîre bahâ nâmına fukarânın küllî akçelerin alub zulm ü te'addî eyledüğünden gayrı livâ-i mezbûru mütesellime zabt itdürmeyüb bunun emsâli

te'addî eyledüğün nihâyet olmaduğu mesâmi'-i aliyyeme ilkâ olunmağla Kırşehir Sancağı'ndan bir an ve bir sâ'at te'hîr ü tevakkuf itmeyüb emr-i şerîfim vardukda (silik) Âsitâne-i sa'âdetime gelmek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur deyü hüküm. Fî evâil-i M sene [10]68 / [9-18 Ekim 1657]

Sh:47

1

Mısır'da merhume Haseki Sultan evkafından Cehriye Vilayeti'ne tabi olan Etna, Beskatun, Ayavazoba ve diğer tabi köylerin mütevellisi olan Navalı Mehmed'in mahsulatını göndermediği için zikr olunan yerlerin Kaytas'a devredilmesi hakkında.

Mısır muhâfazasında olan vezîre hüküm ki

İftihârü'l-havâss ve'l-mukarrebîn mu'temedü'l-mülûk ve's-selâtn bi'l-fi'il Bâbü's-sa'âdetim ağası olan Alî Ağa dâme ulüvvuhû tarafından Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl sunulub mahrûsa-i Mısır'da vâki' taht-ı nezâretinde olan merhûme Haseki Sultân tâbet serâhânın vilâyet-i Cerhiye'de vâki' Enta' ve Beskatun ? ve Ayavazoba ve tevâbi'i olan gılâl köyleri mütevellî-i sâbık mîrlivâ Navalı Mehmed Bey muvâza'a tarîkiyle bundan akdem zî-kudret kimesneler ile yek-dil olub mukaddemâ taksît itdürdüm deyü ol bahâne ile iştirâken zabt ve mahsûl-i vakfa küllî gadri olmağla vakfin zikr olunan köyleri vakfiyye-i ma'mûlün bihâsı mücebince hâlâ mütevellîsi olub ümerâ-i Mısır'dan kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm Kaytas ve ... zabt itdürilüb hilâf-ı şart-ı vâkıf mütevellî-i sâbık Mehmed Beği ve âhardan bir ferde müdâhale itdürülmemek bâbında emr-i şerîfim virilmek recâ eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşân sâdır olmağla mücebince hüküm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene [10]68 / [19-28 Ekim 1657]

2

Mısır'da eski Berişe kadısı olan Mehmed'e 1068 yılı mahsulatının verilmesi hakkında.

Mısır muhâfazasında olan vezîr Gazi Paşa'ya hüküm ki

Hâliyâ Mısır Kazası sâbıkâ Berişe kâdîsı olan akza-i kuzâtî'l-müslimîn mevlânâ Mehmed.zîdet fezâiluhûya işbu bin altmış sekiz Muharremi guresinden tevcih ve inâyet olunub emr-i şerîfim virilmeğın kazâ-i mezbûrun gurre-i Muharrem'inden nâibi varınca mûmâ ileyhe âid olan muhâsebe vesâir cüz'î ve küllî mahsûlâtı her ne ise bi't-temâm ahz ve mûmâ ileyh için kabz itdürülmek bâbında fermân-ı âlîşânım olmağla şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene [10]68 / [19-28 Ekim 1657]

3

Anadolu Eyaleti'nde eşkiyalık edenlerin yakalanması için görevlendirilen Dina'nın eşkiyaları yakalaması için elinden geleni yapması yakaladıklarını muhakeme edip gerekirse Âsitâne-i sa'âdete göndermesi ve tüm bunları yaparken halka zulmedilmemesine dikkat etmesi hakkında.

Sâbıkâ sancak beği olub hâlâ eyâlet-i Anadolu'da kuttâ'u't-tarîk ve hırsuz ve eşkiyâ teftişine me'mûr olan Dina? dâme izzuhûya ve eyâlet-i mezbûrede vâki' olan kâdîlara ve zikr olunan kazâlarda mîrlivâ mütesellimleri ve kethüdâyerleri ve yeniçeri serdârlarına vesâir iş erlerine hüküm ki

Hâliyâ taht-ı kazânızda hırsuz ve eşkiyâ tâifesi zuhûr idüb yollara inüb ve beller kesüb ebnâ-i sebîli katl ve envâl ve erzâkların yağma vü gâret idüb bunun emsâli te'addî vü fesâdlarının nihâyeti olmadukların sem'-i hümâyûnuma ilkâ olunmağla ol makûle hırsuz ve eşkiyâyı tefahhus idüb eğer havâss-ı hümâyûnum karyelerinde ve eğer ze'âmet ve timar ve evkâf karyelerinde sâkindir her ne mahalde bulunurlar ise bi-eyyi vechin kân elegetürüb kimesneyi te'allül ü tereddüd itdürilmeyüb sen ki mîr-i mûmâ ileyhsin hırsuz ve eşkiyâ teftişine sen me'mûr olmuşsundur senin ma'rifetinle görölüb üzerlerine sübût bulan mevâddı sicil idüb sûret-i sicilleriyle Âsitâne-i sa'âdetime göndermesi lâzım olanları gönderüb ve göndermesi lâzım olmayanların şer'le haklarında lâzım geleni icrâ eylesin amma bu bahâne ile hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye te'addî vü tecâvüz itmeyüb ve ahz u celb sebebi ile harâmzâdeye mu'âvenet olunmakdan be-gâyet ihtirâz eyleyüb husûs-ı mezbûra her biriniz gereği gibi takayyüd eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Vusûl buldukda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrüm üzere amel idüb dahi her kanginizin taht-ı kazâsında ol makûle hırsuz ve eşkiyâ tâifesi ve kuttâ'u't-tarîk ebnâ-i sebîli katl ve emvâl ve erzâkın yağma vü gâret idenleri sen ki mir-i mûmâ ileyhsin senin ma'rifetinle görölüb her biriniz gereği gibi takayyüd ve ihtimâm idüb sâ'î-i bi'l-fesâd olanlar eğer havâss-ı hümâyûnuma ve eğer ze'âmet ve timar ve evkâf ve çâvûş ve müteferrika ze'âmeti karyelerindendir deyü te'allül ü inâd itdürmeyüb bi-eyyi vechin kân elegetürüb gayb iderler ise şer'le buldurması lâzım olanlara buldurdub üzerlerine sübût bulan mevâddı sicil idüb sûret-i sicilleriyle Âsitâne-i sa'âdetime gönderilmesi lâzım olanları gönderüb ve gönderilmesi lâzım olmayanların şer'le haklarında lâzım geleni icrâ itdürüb husûs-i mezbûra temâm gereği gibi mukayyed olub amma bu bahâne ile hilâf-ı şer'-i şerîf umûm teftîş nâmıyla fukarânın akçelerin alınmaktan ve ahz ve celb sebebi ile harâmzâdeye mu'âvenet ve bî-günâh olanlara ihânetde olunmaktan be-gâyet ihtirâz üzere olasin deyü hüküm yazılmışdır.

Fî evâil-i M sene [10]68 / [9-18 Ekim 1657]

4

Kastamonu Sancağı, Taşköprü Nahiyesi'nde Akseki adlı köyünü ve yirmi dört bin dört yüz yetmiş akçe değerinde olan icmalli zaameti tasarruf eden Müteferrika Mehmed'in gelirlerine müdahale etmekte olan mutasarrıfların ve ehl-i örften bazı kişilerin engellenmesi hakkında.

Boyabad monlasına ve Taşköprü ve ... Alay ve (boş) kâdîlarına hüküm ki

Müteferrika Ahmed oğlu kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde kadruhû rikâb-ı hümâyûnuma arz-ı hâl sunulub Kastamonu Sancağı'nda Taşköprü nâhiyesinde Akseki nâm karye ve gayrıdan yirmi bin dört yüz yetmiş akçe icmallü ze'âmet berât-ı şerîfimle üzerinde ve zabt u tasarrufunda iken ze'âmet-i mezbûr min küllî'l-vücûh serbest olduğuna emr-i şerîfim virilmişken Kastamonu Sancağı'na mutasarrıf olanlar vesâir ehl-i örf tâifesi rüsüm-ı şer'iyyesine dahl eyleyüb mahsûlüne gadr eyledüklerinden mâ'adâ kazâsından Bakkâloğlu ve Pîrî Kâdîoğlu ve mukaddemâ katl olunan Yılanoğlu ve Kassâboğlu nâm kimesneler timara dahl idüb mahsûlüne küllî noksân müterettib olduğun bildürüb elinde olan berâtı unvânına mücebince amel olunub kimesne müdâhale eylememek bâbında hatt-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûmum sâdır

olmağla elinde olan hatt-ı hümâyûnumlu berâtı mücebince âharı müdâhale itdürülmemek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmağla şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâil-i M sene [10]68 / [9-18 Ekim 1657]

Sh:48

1 Bkz. Sh.37,h.1.

Eskişehir kâdîsına hüküm ki

Alî nâm kimesne Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb mezbûrun karındaşı Velî nâm kimesnenin üzerine şer'an şuhûd-ı udûl ile bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken hâlâ Âbide nâm hâtûn şirrete sâlike olub benim oğlumu mezbûr Velî karındaşı oğluna katl itdirmiş deyü isnâd idüb ol bahâne ile mezbûr Velî'yi mütesellime ahz ve habs itdüdüb bundan akdem şer'le görülüb men' ü def' olunmak için emr-i şerîf virilmiş iken mahallinde icrâ-yı hakk olunduğundan gayrı mezbûre Âbide nâm hâtûn bunun karındaşı mezbûrun cümle koyunların ve davarların vesâir emvâl ve erzâkın ahz u kabz idüb gadr eyledüğün bildürüb mahallinde ihkâk-ı hakk olunmamağla mezbûre hâtûn ile karındaşı mezbûru Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğın vech-i meşrûh üzere amel oluna deyü şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene [10]68 / [19-28 Ekim 1657]

2

Safiye Sultan tarafından arzuhal sunulup Alaşehir Kazası'nda bulunan çiftliğinin kethüdası olan Ali'nin 1065 ve 1066 senelerinin muhasebesini görmemiş ve talep edildiğinde kaçmıştır. Üç yıllık ödemediği gelirlerin mal varlığında kesilmesi bu sebeple kimsenin mal varlığına dokunmaması hakkında.

Ber-vech-i arpalık Saruhan Sancağı'na mutasarrıf olan (boş) dâme ikbâluhûya ve Timurcı ve (boş) kâdîlarına hüküm ki

Seyyidetül-muhadderât Safiye Hanım Sultân zâdet ismetuhâ tarafından Südde-i sa'âdetime arz-ı hâl sunulub Alaşehir Kazası'nda Seferağa çiftliği dimekle ma'rûf

müşârun ileyhânın çiftliğinin kethüdâsı olan Alî nâm kimesne bin altmış beş ve altmış altı senelerin muhâsebesin görmedüğünden gayrı bin altmış yedi senesinin dahi muhâsebesin görmeyüb Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak için bundan akdem emr-i şerîfim virilüb tarafından ta'yîn eyledüğü âdemisi (boş) nâm kimesne vardukda mezbûr Alî itâ'at-ı emr-i şer' itmeyüb firâr idüb taht-ı kazânızda olmağla ahâlî-i vilâyetin şehâdetleri ile vilâyet kâdîsının mühürlü defteri mücebince üç sene kabz eyledüğü mahsûlât akçesi iki yük otuz üç bin sekiz yüz elli dört akçe olub ve otuz yedi re's hayvân ve altmış keyl buğday ve yüz elli ölçek arpa kabz idüb mezbûr Alî'nin üzerinde olmağla muhâsebesi görülmeyince ibkâsına ve zimemde olan akçelerine vesâir eşyâna âhardan kimesne vaz'-ı yed itdürülmeyüb kefli olan Seyyid Mehmed nâm kimesneden talep olunub her kande bulunur ise mezbûrları Âsitâne-i sa'âdetime âdemisi ile ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim rica itmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak için şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene [10]68 / [19-28 Ekim 1657]

3

Antalya'da Hartköylü Hacı Mehmed adlı yeniçerinin keyfi hareket ederek halka zulüm ettiği bildirilip önünün alınması aksi takdirde yeniçeri serdarının serdarlığının elinden alınacağı hakkında

Antalya kâdîsına ve yeniçeri serdârına hüküm ki

Bundan akdem serdâr olan Hartköylü Hâcî Mehmed nâm yeniçeri kendü hâlinde olmayub ahâlî-i vilâyeti ehl-i örfe gamz idüb hilâf-ı şer'-i şerîf akçelerin aldurub bunun emsâli fesâdından sağîr ve kebîr rencîde oldukların arz u i'lâm olunmağla mezbûr Hâcî Mehmed bir dahi ehl-i örf yanına varub ümmet-i Muhammedîyi bî-günâh ve bilâ-sebeb gamz idüb akçelerin aldurmaktan men' ü def' idüb şöyle ki bundan sonra te'addî vü tecâvüzü zuhûr ider ise bölüğün yazub ve zuhûr iden fesâdı bildiresin ki müstakîl âdem gönderilüb ve esâisini çalınub hakkından gelinmek mukarrerdir ki sâire mûcib-i ibret ola ve sen ki hâlâ serdârsın serdârlık-ı mezbûr Hâcî Mehmed'i zâbit eyleyüb ümmet-i Muhammedî rencîde vü remîde itdürmeyesiz bir dahi şikâyet olunur ise serdârlığın âhar virilüb nedâmet çekmen mukarrerdir deyü bi'l-fi'il Âsitâne-i sa'âdetde sekbânbaşı olub yeniçerilerim ağası kâimmakâmı olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Mustafâ dâme

mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle mûcebince şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene [10]68 / [19-28 Ekim 1657]

4

Şam defterdarı Vezir Ahmed Paşa, Şam'da bulunan mukataaların Şam'da mutasarrıflık edenlere verilegeldiğini bildirmiş olup başkalarının gayr-ı resmi yollarla müdahale etmemeleri hakkında.

Şam monlasına ve (boş) kâdîlarına hüküm ki

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem hâlâ Şam defterdârım olan vezîrim Ahmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû tarafından Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl sunulub eyâlet-i Şam'da vâki' Boyun ? Mukâta'a (silik) Şam eyâletine mutasarrıf olanlara mahsûb olmağla (silik) tâifesi bu ana değın şer' ve kânûn üzere viregelmişler iken hâlâ bunları mücerred virmemek için bir tarîkle ellerine emir almağla virmekde te'allül (silik) şer' ve kânûn ve kadîmden viregeldükleri mahsûlât (silik) için mâliye tarafından emr-i şerîfim virilmekle mûcebince deyü (silik) tarafından dahi emr-i şerîfim virilmek recâ eyledüğü ecilden mûcebince amel oluna deyü şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene [10]68 / [19-28 Ekim 1657]

Sh:49

1

Dördiyan Kazası'nda yer alan Subaşı Mustafa'nın halktan zorla akçe taleb edip,halkın evlerini basması sebebi ile Mustafa'nın Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Bolu ve Dördiyan kâdîlarına hüküm ki

Dörtdivan Kazâsı ahâlîsi Südde-i sa'âdetüme âdem ve arz-ı hâl gönderüb Bolu Kazâsı sâkinlerinden olub Dörtdivan Kazâsı subaşısı olan Mustafâ nâm kimesne mezbûrların sürsat nâmına hilâf-ı şer'-i şerîf küllî akçelerin ve evlerin basub ziyâde zulm ü te'addî itmekle mezbûr Mustafâ Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledükleri ecilden mezbûr Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak emrim olmuştur. *Buyurdum ki:*

Vusûl buldukda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrüm üzere amel idüb dahi mezbûr Mustafâ'yı Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr eylesin ki gelüb ahvâlleri Dîvân-ı hümâyûnda şer'le görölüb ihkâk-ı hakk oluna deyü hüküm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene [10]68 / [19-28 Ekim 1657]

2

Hassa Bostancılarından Mahmud'un Dergâh-ı mu'allâ yeniçerilerinden Yûsuf Çâvûşzâde Ahmed'ten dört bin altı yüz guruş alacağı olub teleb edip alamadığı için Âsitâne'ye gönderilmesi hakkında.

İzmir monlasına ve yeniçeri serdârına hüküm ki

Hâssa bostancılarından Mahmûd Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûr sâkinlerinden olub Dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinden Yûsuf Çâvûşzâde Ahmed nâm yeniçeride dört bin altı yüz guruşu olub taleb eyledükde virmekde te'allül eyledüğün ve Âsitâne-i sa'âdetde sekbânbaşı bendeleri yeniçeri ağası kâimmakâmı olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Mustafâ dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmeğin mezkûr Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden ihzârî için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene [10]68 / [19-28 Ekim 1657]

3

Bolu'da bulunan bezistan kethüdasına altı yüz guruş ve eşyalarını emanet eden Ali'nin emanetlerinin teslim edilmesi hakkında.

Bolu paşasına ve kâdîsına hüküm ki

Alf arz-ı hâl idüb Bolu'da bezistan kethüdâsı olan (boş) nâm kimesneye altı yüz guruş ve iki kontoş ve ra'na kılıç emânet koyub ben de varub taleb eyledükde iki yüz guruş virüb bâkîsi zimmetinde kalmağla aluvirilimek için emr-i şerîfim recâ itmeğın şer'le mukarrer olan hakkı aluvirilüb ol tarafda ihkāk-ı hakk olunmaz ise Âsitâne'ye ihzâr olunmak bâbında şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Evâil-i M sene 1068

4

Deveci Şaban adlı Sipahi tarafından el konulan Osman'ın bırakılması hakkında.

Sivas paşasına ve Tokad monlasına ve Sivas ve Artukâbâd kâdîsına ve zikr olunan kazâlarda vâki' olan kethüdâyerlerine hüküm ki

Sâbıkâ vezîr-i a'zam iken şehîd olan Mehmed Paşa Evkâfi'nın evlâdiyyet ve meşrûtiyyet üzere mütevellî-i kebîri olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Ahmed dâme mecduhû Sütde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb müteveffâ-yı müşârun ileyhın oğlu Kasım Paşa rûhu için kasaba-i Havza'da binâ eyledüğü câmi' ve imâreti evkâfından Erzurum Eyâleti'ne tâbi' Artukâbâd Kazâsı'nda Karlık nâm karye sâkinlerinden olub ebnâ-i sipâhiyândan Deveci Şa'bân dimekle ma'rûf kimesnenin hâlâ elinde olub mezbûrların akrabâsından Osmân nâm kimesne varub da'vâ ve taleb eyledükde benim abd-i memlûkümdür deyü virmeyüb mezbûrlar hürrü'l-asl vakfin re'âyâlarından olduğu bundan akdem müsbit ve fetvâ-yı şerîfe virilüb mücebince emr-i şerîfim virilmişken varub ihkāk-ı hakk olunmak üzere şer'-i şerîfe da'vet olundukda mezbûr itâ'at-ı emr-i şer' itmeyüb gadr eyledüğün Sivas mütesellimi ve kâdîsın ve kethüdâyeri arz itmeğın şer'le görölüb vakfin re'âyâları mezkûr Osmân'a aluvirilüb te'allül ü inâd ider ise mezbûr Şa'bân Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden şer'le görölüb itâ'at-ı emr-i şer' itmez ise mezbûr Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşân sâdır olmağla şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâil-i M sene [10]68 / [9-18 Ekim 1657]

5

Kocaili'nde Pertev Paşa hatibi olan Mehmed İle İslam adlı şahıs arasında bir ev ve bahçe ile ilgili davaları olup İslam elinde hatt-ı hümayunu olduğunu bildirmiş olup hatt-ı hümayunu il ebirlikte Âsitâne'ye gelmesi hakkında.

Kocaili Sancak beğine ve İznikmid kâdisına hüküm ki

Kazâ-i mezbûrda vâki' Pertev Paşa hatîbi olan Mehmed'in İslâm nâm kimesne ile bir ev ve bir bahçe da'vâsı olmağla mezbûr İslâm elimde hatt-ı hümayûn vardır deyü da'vâ itmekle mezbûr İslâm'ı elinde olan hatt ile mu'accelen Âsitâne-i sa'âdete ihzâr olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene [10]68 / [19-28 Ekim 1657]

6

Kocaili'nde bulunan İbrahim adlı şahısın vakıf düzenini bozmasının engellenmesi hakkında.

Kocaili Sancak beğine ve İznikmid kâdisına hüküm ki

Ulemâdan kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkikîn mevlânâ Ahmed zîde fazluhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûrede vâki' Câbî Mustafâ'nın çiftlik ta'bîr olunan yerinin süknâsı evlâd ve evlâdına ba'de'l-inkırâz ulemâyâ vakf ve şart ve ta'yîn idüb evlâd-ı vâkıf bi'l-küllîye münkarız olduğu şer'an mütehakkak olduktan sonra cânib-i şer'den kendüye tevcih ve eline hüccet-i şer'iyye ve mücebince berât-ı şerîfim virilüb zabt u tasarrufunda iken hâlâ İbrâhîm nâm kimesne şirrete sülûk idüb evladiyet da'vâsı idüb mezbûr zûr şâhid ikâmet itdürüb eslemeyüb tasarrufuma mâni' olmakdan hâlî olmaduğun bildürüb mezbûr Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâil-i M sene 1067

Sh:50

1

İzmir'de sakin Zadu adlı ermeninin bazarganları tahrik ederek İzmir'e gelecek olan eşyaları Kuşadası gibi değişik yerlere göndererek iltizam şartlarını zarara uğratması nedeniyle Âsitâne'ye gönderilmesi hakkında.

İzmir monlasına hüküm ki

Hâlâ Âsitâne-i sa'âdetde gümrük emîni olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Siyavuş zîde mecdh arz-ı hâl idüb medfîne-i İzmir'de Zadu nâm ermenî İzmir'de olan efrenc vesâir bâzârgânları tahrîk idüb İzmir'e gelecek eşyayı etrâf ve Kuşadası vesâir yerlerde ihrâc itdürüb şart-ı iltizâmına zarar u gadr olmağla mezkûr zımmî Âsitâne-i sa'âdete ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğın şürûtuyla ihzârı için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı M sene [10]68 / [19-28 Ekim 1657]

2

Birgi Kazası mutasarrıfı olan Benayî Ahmed arzuhal göndererek 1067 senesinin kürekçi sayısı yüz beş olup teslim etmiş ancak ölen ve firar eden kürekçilerin ve on beş avarız hanesinin bedelini kendi malından karşılamıştır. Eksik olan kürekçilerin vekili Yortuk Osman'dan gerekli bedelin alınarak mutasarrıfa ödenmesi ve eksik avarız bedelinin naibte mi yoksa ahalide mi olduğu tesbit edilerek tahsil olunub mutasarrıfa iadesi hakkında.

Tire monlasına ve Aydın Sancağı mütesellimine hüküm ki

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn sâbıkâ İstanbul kâdîsı olup hâlâ ber-vech-i arpalık Birgi Kazâsı'na mutasarrıf olan mevlânâ Benayî Ahmed zîdet fezâiluhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûrun bin altmış yedi senesinde fermân olunan kürekçisin yüz beş nefer olup Tersâne-i Âmire'me teslim idüb ve on beş hâne-i avâriz üç yüz guruşu kendü mâlından virüb ve Mersilli nâm karye kürekçisi firâr idüb elli guruş ve Keleş Kazâsı'nda tutulan kürekçi fevt olup elli gurş cem'an kendü mâlından dört yüz guruş olup firâr iden ve fevt olan kürekçilerin vekili Yortuk Osmân nâm kimesneden ve bâkî kalan avâriz bedeli sâbık nâibi olan Mehmed'den veyahud re'âyâdan mıdır taleb eyledükde Çâvûş oğlu Mehmed nâm kâdî ve kethüdâsı Alî nâm kimesneler mâni' olduğun bildürüb şer'le görülüb teveccüh iden mezbûrlardan aluvirmek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden şer'le görülmek için hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene [10]68 / [29 Ekim-7 Kasım 1657]

3

Ebubekir arzuhal göndererek Üsküdar'a bağlı Kadıköy köyünde otuz yıldır tasarruf ettiği mülk bağı kimse ile alakalı olmayıp sonradan Hayreddin Paşa'nın

mütevellisi gelerek müdahale ederek bağı daha önce kendisine ait olduğunu ileri sürerek rahatsızlık vermekte olduğu belirtilmekte olup bu davanın on beş yıldır devam etmesi nedeniyle kimse karıştırılmadan davanın çözülmesi hakkında.

Üsküdar kâdîsına hüküm ki

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn fahrü'l-hakk ale'l-halk ecma'în vârisu ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyei'l-mu'în mevlânâ Üsküdar kâdîsı (boş) zîdet fezâiluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Ebûbekir nâm kimesne Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûra tâbi' Kâdfköyü nâm karye toprağında vâki' otuz seneden berü mütecâviz mülkiyet üzere bilâ-nizâ' mutasarrıf olduğu mülk bağında kimesnenin medhali ve alâkası yoğiken hâliyâ Hayreddin Paşa mütevellîsi olan (boş) nâm kimesneye istinâd itmekle şirrete sâliki olup ol bağı mukaddemâ benim idi rehîn-hoş iderim deyü dâimâ dahl u rencîdeden hâlf olmaduğun bildürüb men' ü def' olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ itmeğin vech-i meşrûh üzere men' ü def' olunmak bâbında fermam-ı âlîşânım sâdir olmuşdur .*Buyurdum ki:*

Hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdir olan fermân-ı celîlü'l-kadrüm mûcebince amel idüb dahi husûs-ı mezbûr mukaddemâ bir def'a şer'le görüleb fasl olmuş olmayub buna ol vechile dah olundukdan onat vechile mukayyed olup göresin arz olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîmle âmil olup dahi bu makûle on beş yıl mürûr iden da'vânın istimâ'ı memnû'dur husûsan ol mikdâr zaman mürûr itmiş ola men' ü def' idüb mezbûre kaziyeye bunu ol vechile dahl ü rencîde itdirmeyesin min ba'd şer'-i şerîfe ve kânûn ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş itdirmeyesin kaziyede medhali olmayanları dahl itdirmeyüb eslemeyeni yazub bildürürüb husûs-ı mezbûr için bir dahi şikâyet olunub emr-i âhar varmalu eylemeyesiz. Fî evâhir-i M sene [10]68 / [29 Ekim-7 Kasım 1657]

4

Silistire'de vaki İvaz Paşa'nın yaptırdığı cami –i şerif vakfından olan bedesrtan ve dükkanların mütevellilerin vakıf mallarını keyfi harcayarak on senelik muhasebesini çıkarmamış oldukları ve vakıf civarına gömülenlerden bin iki akçe

aldıkları belirtilip vakın harab olan yerlerin tamir edilmesi ve mütevellilerin teftiş edilmesi hakkında.

Özi paşasına ve Silistire kādīsına hüküm ki

Silistire kâimmakâm olan Mahmûd ve Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüb medfne-i Silistire'de vâki' müteveffâ İvaz Paşa binâ eyledüğü câmi'-i şerif evkâfi yine medfne-i mezbûrede vâki' bedestân ve birkaç dekâkînin ekseri vîrân (silik) olub nâzır ve mütevellî olanlar vakfın mâlın ekl ü bel' idüb kâtib ve câbî olanların dahil itdürmeyüb evlâd ve evlâda meşrûtdur deyü (silik) on seneden mütecâviz îrâd ve masrafları tahrîr ve hisâb olunmayub (silik) etrâfına defn olanların her biri için bin ve iki bin akçe alub (silik) ve mütevellî olanlar ile binden ziyâde akçeleri alub bunun emsâli vakfi küllî gadr ve hayf eylediklerin bildürüb vakf-ı mezbûrun hâlâ kâtibi olan Mustafâ sâlih ve müstakîm olmağla vakf-ı mezbûrun mütevellî ve nâzır olanların ekl ü bel' eyledüğü mâlî şer'le teftiş idüb zuhûr iden mâl-ı vakf ile vakf-ı mezbûrun harâb olan yerleri ta'mîr eylemek için hüküm-i hümâyûnum recâsına arz itmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak emrim olmuştur. **Buyurdum ki:**

Şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene [10]68 / [19-28 Ekim 1657]

Sh:51

1

Kastamonu'da yer alan Karabaş İmamı adlı şahsın vakıf hamamını haksız yere zabt etmesinin engellenmesi hakkında.

Kastamonu kādīsına hüküm ki

İbrâhîm Paşa Evkâfi'nın evlâdiyyet ve meşrûtiyyet üzere mütevellîsi olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân İbrâhîm zîde kadruhû arz-ı hâl idüb vâkıf-ı mezbûrun kazâ-i mezbûra tâbî' Eli nâm karyede vâki' vakıf hamâmı Karabaş imâmı dimekle ma'rûf (boş) nâm kimesne hilâf-ı şart-ı vâkıf kimesnenin alâkası yokdur deyü tevliyet nâmına berât itdürüb hamâm-ı mezbûru fuzûlen zabt idüb vakfa gadr itmekle mezbûr Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene [10]68 / [29 Ekim-7 Kasım 1657]

2

Şam'da bulunan gelirlerinin Haremeyn-i Şerîfeyn fukarâsı için harcanması şartı olan vakfın mütevellisi olan Kozak oğlu Hüseyin'in vakıf gelirlerinin bazen yarısını bazen çeyreğini bazende az vererek vakıf şartlarını bozduğu ve vakıf üzerindeki yetkilerinin alınması hakkında

Şam paşasına ve Şam monlasına ve Şam defterdârına hüküm ki

Ka'be-i Mükerreme ve Medîne-i Münevvere fukarâsı Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb Şam-ı şerîfde vâki' Haremeyn-i Şerîfeyn fukarâsına sâhib-i hayrât vakf ve şart eylediği ta'yînâtın mütevellisi olan Kozak oğlu Hüseyîn nâm kimesneden ta'yîn olunan vazîfelerin şart-ı vâkıf üzere talep eyledüklerinde mezbûr Hüseyîn mâl-ı vakfi ekl ü bel' idüb gâh nısf ve gâh rub' ve cüz'î nesne virüb fukarâya ziyâde gadr ü hayf itmekle mütevellî-i mezbûrun muhâsebesi görölüb hakları aluvirmek için bundan akdem emr-i şerîfim virilmeğın mezbûr itâ'at-ı emr-i şer' eylemeyüb virmekte te'allül ü inâd eylediğün bildürüb muhâsebesi görölüb şart-ı vâkıf mücebince vazîfeleri aluvirmek için şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene [10]68 / [29 Ekim-7 Kasım 1657]

3

Kuşadası'ndan İstanbul'a gönderilmesi gereken pirincin kara ya da deniz yoluyla kısa sürede gönderilmesi hakkında.

Âsitâne-i sa'âdetden Kuşadası'na varınca yol üzerinde vâki' olan kâdîlara ve zıkr olunan kazâlarda kethüdâyerlerine ve yeniçeri serdârlarına hüküm ki

Hâliyâ Kuşadası'nda Âsitâne-i sa'âdetime irsâli lâzım gelen (boş) nâm kimesneden bin iki yüz keyl-i İstanbulî pirinci karadan mı olur her ne tarîkle olur ise olsun ta'cîl ale't-ta'cîl Âsitâne-i sa'âdetime irsâl ü îsâl eyleyüb her biriniz gereği gibi takayyüd ü ihtimâm eylemek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmağla şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene [10]68 / [19-28 Ekim 1657]

4

Dergâh-ı muallâ müteferrikalarından İdris arzuhal göndererek Merd Nahiyesi sâkinlerinden Dimitri ve Viyalat adlı zimmi gemi reislerinde alacağı olduğunu belirtmiş olup Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Galata kâdîsına hüküm ki

Dergâh-ı mu'allâm müteferrikalarından kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim müteferrika İdrîs zîde mecduhû arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûr muzâfâtından Merd nâhiyesi sâkinlerinden Dimitri Viyalat nâm zimmi gemi reislerinde hakkı olub taleb eyledükde virmekde te'allül itmeleriyle Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene [10]68 / [29 Ekim-7 Kasım 1657]

5

Hassa bostancıbaşlarından Ömer arzuhal gönderip emekli olan bostancılardan vefat edenlerin resm-i kısmetler ile fukaradan ölenlerin defin masraflarına ayrılmış iken vefat eden eski bostancı Sinan'ın oğlu babasının resm-i kısmetine el koyup vermemesi ve resm-i kısmetin kendisinden alınarak bostancıbaşı Ömer'e verilmesi hakkında.

Bosna paşasına ve monlasına hüküm ki

Hâssa bostancılarbaşı olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Ömer dâme mecduhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb bostancı mütekâ'idlerinden fevt olanların resm-i kısmetlerin müşârun ileyhin tarafından ahz u kabz olunub yeni bostancı tâifesinden olanların resm-i kısmetleri fukarâya vehn olub fevt olanların techîz ve tekfinine harc u sarf olunub kassâm-ı askerî müdâhale eylememek için mukaddemâ hatt-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûnum virilmiş iken hâliyâ bin altmış yedi senesinde kazâ-i mezbûr sâkinlerinden mütekâ'id Sinan fevt olub sâbık kassâm-ı askerî olan Eyyûb nâm kimesne hilâf-ı mu'tâd mezbûrun muhalledâf ve metrûkâtına vaz'-ı yed idüb resm-i kısmet nâmına dokuz bin akçesin alub gadr itmekle mezbûrun hilâf-ı mu'tâd kısmet nâmına alduğu dokuz bin akçeyi müşârun ileyhi tarafından ta'yîn eylediği bostancı-i hâssalılarında kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadruhûya aldurman bâbında emri-

şerîfim recâ itmeğın kadîmden olugeldüğü üzere amel olunub aluvirile deyü şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

6

İbrahim adlı şahısın sipahi olan babası Hatib Hacı Veli, Akhisar Kasabası sakinlerinden Osman'a elli bin akçe vermiş ancak babası vefat edince bu alacak kendisine intikal etmiş ve Osman bu meblağı vermemesi üzerine gerekenine yapılması hakkında.

Akhisar ve Marmara kâdîlarına hüküm ki

Ebnâ-i sipâhîyândan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân İbrâhîm zîde kadruhû arz-ı hâl idüb bundan akdem bunun babası Hatîb Hâcî Velî nâm kimesne Akhisar Kasabası sâkinlerinden Osmân nâm kimesne elli bin akçe zamanında vaz' idüb babası mezbûr fevt olmağla meblağ-ı mezbûr bi-hasebi's-şer' buna intikâl idüb bu dahi meblağ-ı mezbûru mezkûr Osmân'dan taleb eyledükde virmekde te'allül ü gadr eyledüğün bildürüb şer'le görüleb babası mezbûrun emânet vaz' eyledüğü akçesi aluvirilmek bâbında emr-i şerîf recâ itmeğın aluvirilmek için emr-i şerîf yazılmışdır. Evâhir-i Muharrem sene semân ve sittîn ve elf [29 Ekim – 7 Kasım 1657]

7

Güzelhisar'da ortaya çıkan Donanmacıoğlu adlı eşkiyanın ele geçirilip hakkından gelinmesi hakkında.

Anadolu'da eşkiyâ tefişine me'mûr olan Dina Beğ'e ve Güzelhisar kâdîsına hüküm ki

Kazâ-i mezbûrda zuhûr iden Donanmacıoğlu nâm şakînin elegetürülüb hakkından gelinmek için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene [10]68 / [29 Ekim-7 Kasım 1657]

8

Anadolu'da zuhur eden eşkiya Gökoğlu Ali'nin hakkından gelinmesi hakkında.

Anadolu'da eşkıyâ tefîşine me'mûr olan Dina Beğ'e ve (silik) kâdîsına hüküm ki
Hâlâ kazâ-i mezbûrda zuhûr idüb eşkıyâdan olan Gököğlü Alî nâm şakînin
hakkından gelinmek için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene [10]68 / [29 Ekim-7 Kasım 1657]

Sh:52

1

*Feyziye kazası sakinlerinden olan Kenan Katmer adlı köyde konaklar iken
gece yarısı Derviş adlı şaki beş adamı ile birlikte hizmetkarlarını çakmaklı tüfekler
ile yaralayıp mallarını gasb edip akçelirin zorla almış olup görüldüğü yerde
yakalanarak Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.*

Sivas ve Karaman ve Anadolu beğlerbeğisi ve (boş) kâdîlarına hüküm ki

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Bozöyük kâdîsı mevlânâ Mehmed zîde fazluhû
Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüb Feyziye Kazâsı sâkinlerinden olub ebnâ-i
sipâhiyândan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ken'ân zîde kadruhû meclis-i şer'a varub
mezkûr Bozöyük Kazâsı'na tâbi' Katmer nâm karyeye nüzûl eyledükde Derviş nâm şakî
beş nefer hidmetkârları ile nisf-ı nehârda basub Mustafâ nâm hidmetkârını çakmaklı
tüfenk ile urub mecrûh idüb cümle rahtın ile dört re's atını ve iki sîm kılıcını ve bir kara
kılıcını ve bir tüfenk ve iki çakmaklı tüfenk ve üç aba kürk ve nâka kaplı bir mor çûka
ve yirmi bin nakd akçesin yağmâ vü gâret idüb ziyâde te'addî vü fesâd idüb hüccet
olunub lâkin mezbûr firâr idüb lâkin eyâlet ve kazınızda olduğun bildürtüb mezbûr
Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden
mezbûr her kanginizin eyâlet ve kazâsında bulunur ise hüccet-i şer'iyyei mûcebince bi-
eyyi vechin kân elegetürüb Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak için şürûtuyla hüküm
yazılmışdır.

Evâhir-i Muharrem semân ve sittîn ve elf. [29 Ekim-7 Kasım 1657]

2

*Gemlik Kazası'na tabi Umurbeğlü köyü sakinlerinden Hüseyin'in babasından
kendisine intikal eden bağ kardeşi Sefer tarafından zabtedilip ayrıca bin beş yüz akçe*

hakki olan Usta Ahmed'te talep ettiği zaman vermemekte ısrar etmesi nedeniyle muhakemesi görülerek gereğinin yapılması.

Gemlik kâdîsına hüküm ki

Kazâ-i mezbûra tâbi' Umurbeğlü nâm karye sâkinlerinden Hüseyîn nâm kimesne Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb mezbûrun babasından irs-i şer'le intikâl iden bağda karındaşı Sefer nâm kimesne fuzûlen zabt idüb ve Usta Ahmed nâm kimesnede dahi (boş) bin akçe hakkı olub taleb eyledükde virmekte te'allül ü gadr itmeleriyle şer'le görüleb aluvirmek için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene [10]68 / [29 Ekim-7 Kasım 1657]

3

Mısır'da sakin Mercan arzuhal göndererek İlyas ve Avraham adlı şerli yahudilerin kendisine bir murassa kuşak ve sorguç verdik diye bir yolunu bularak hüccet almış olmakla Mercan ve adı geçen yahudilerin Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Mısır paşasına ve Mısır kâdîsına hüküm ki

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Mercan zîde mecduhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb İlyas ve Avraham ve (boş) nâm Yahûdîler şirrete sülûk idüb mukaddemâ müteveffâ Eşber Mustafâ Paşa zamanında sana bir murassa' kuşak ve bir sorguç virmiş idik deyü bir tarikle hüccet itdürmekle hilâf-ı şer'-i şerîf rencîde vü remîde itmekden hâlî olmadukları ecilden mûmâ ileyhe Mercan merkûmân Yahûdîler ile Dîvân-ı Hümâyûn'da murâfa'a olmak için Âsitâne-i sa'âdetüme gelüb murâfa'aya tâlib iken merkûmân Yahûdîler murâfa'aya gelmeyüb hilâf-ı şer'-i şerîf ol vechile mûmâ ileyhi rencîde iden yahûdîlere ve vekîllerine rencîde itdürmeyüb men' ü def' ile memnû' olmayanları Âsitâne-i sa'âdetüme havâle ve irsâl eylemeniz bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden hilâf-ı şer' vech-i meşrûh üzere rencîde idenleri Âsitâne-i sa'âdetüme havâle ve irsâl olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fi evâil-i M sene [10]68 / [9-18 Ekim 1657]

Bursa sakinlerinden Mehmed'in sipahi olan babasının ölmesi üzerine tassarrufunda olan mülkler Mehmed'e, hanımına ve kızına intikal etmiştir. Hanımı ve kızı eli ekmek tutacak durumda oldukları halde Hüseyin Çavuş ve Hacı Hüseyin adlı şahıslar hanımına ve kızına vekil olmak istemeleri üzerine gerkenin yapılması hakkında.

Burusa monlasına hüküm ki

Kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Mehmed nâm kimesne Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb bundan akdem mezbûrun babası Velî nâm sipâhî fevt olub tassarrufunda olan emlâk ve erzâkı bi-hasebi'-ş-şer'î'-ş-şerîf buna ve zevcesi Hadîce ve kızı İhsan nâm hâtûna intikâl idüb kassâm-ı askerî ma'rifetiyle taksîm olunub her biri hissesin alub ve mezbûre nân-gîr olub vazî ve vekîle muhtâc değıller iken hâlâ Hüseyîn Çâvûş ve Hâcî Hüseyîn nâm kimesnelerin kaziyede medhalleri yoğıken biz mezbûrelerin vekîli olduk deyü hilâf-ı şer'-i şerîf rencîde vü remîde itmekden hâlî olmadukların bildürüb hilâf-ı şer'-i şerîf rencîde olunmamak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâil-i M sene [10]68 / [9-18 Ekim 1657]

Bursa sakinlerinden Mehmed'in sipahi olan babasının ölmesi üzerine tassarrufunda olan mülkler Mehmed'e, hanımına ve kızına intikal etmiştir. İntikal eden miras askeri görevli tarafından taksimat yapıladıktan sonra bir başkası gelerek yapılan taksimatı tekrar yapmak istemiş olup tekrarına gerek görülmediğinden şahsın engellenmesi hakkında

Burusa monlasına hüküm ki

Kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Mehmed nâm kimesne Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb bundan akdem bunun babası Velî nâm sipâhî fevt olub tassarrufundan olan emvâl ve erzâkın bi-hasebi'-ş-şer'î'-ş-şerîf buna ve zevcesi Hadîce nâm hâtûna ve kızı İhsân nâm hatunlara intikâl idüb kassâm-ı askerî ma'rifetiyle görölüb taksîm olunub eline memhûr temessük virilmişken hâlâ kassâm-ı askerî olan (boş) nâm kimesne ben kassâm-ı sâbıkın kısmet itdüğün ben dahi tekrâr kısmet iderim deyü hilâf-ı şer'-i şerîf rencîde vü remîde itmekden hâlî olmaduğun bildürüb hilâf-ı şer'-i şerîf olunmayub men' ü def' olunmak

bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin kassâm-ı sâbık kısmet idüb memhûr defter virmekle amel olunub tekrâr kısmet iderim deyü müdâhale vü rencîde olunmamak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene [10]68 / [29 Ekim-7 Kasım 1657]

Sh:53

1

Karadeniz taraflarından zahire satın alarak İstanbula getirip satan Unkapanı sermayecileri Malkaya İskelesi'ne vardıklarında Zülfikar ve Mustafa adlı reisler bunlara zahire satılmasına engel olduklarından Unkapanı sermayecilerine müdahale olunmaması hakkında.

Özi muhâfazasında olan Vezîr Ahmed Paşa'ya ve Mankayla kâdisına hüküm ki İstanbul'da Unkapanı sermayecileri Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb kadîmü'l-eyyâmdan Karadeniz tarafına sermaye ile âdemlerin gönderüb akçeler ile buğday ve arpa vesâir zahîre iştirâ idüb Âsitâne-i sa'âdetüme götürüb fûrûht idüb kimesne mâni' olmaz iken hâliyâ Mankalya İskelesi sâkinlerinden Zülfikâr ve Mustafâ nâm reisler bunlara akçeleri ile buğday ve arpa vesâir zahîre iştirâ itdürmeğe mâni' olub te'addî vü tecâvüz üzere oldukların bildürüb akçeleri ile âdemleri ol taraflara vardıklarında bulunmayan yerlerden sâhiblerinin rızâları ile narh-ı cârî üzere zahîre alub mezbûrlar ve âhardan kimesne müdâhale vü mâni' olmamak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâil-i S sene [10]68 / [8-17 Kasım 1657]

2

İzmir yakınlarında Sancakburnu mahallesinde yapılacak olan kale duvarı için Çine Kazası tekaliflerini toplayan Ahmed ve Kara Pir Ali'nin halktan suç işlemedikleri halde doksan, yüz akçe cürüm vergisi almış olup aldıkları fazla ve gereksiz vergileri halka geri vermeleri hakkında.

Çine kâdisına hüküm ki

Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüb İzmir kurbunda vâki' Sancakburnu nâm mahalle kal'a binâsı fermân olunmağla Suğla Sancağı mütesellimi olan Ahmed ve Kara

Pîr Alî dimekle ma'rûf kimesne cem' ü tahsîl itmek bahânesiyle Çine Kazâsı'na dâhil olundukda mezbûrlar üzerlerine emr-i şerîfimle vâki' olan tekâlîfi virdüklerinden sonra kazâ-i mezbûr ahâlîsinden ba'zılarının üzerlerine şer'an bir nesne sâbit ve zâhir değil iken bin altmış (boş) senesinde mezbûrların cerîme nâmına doksanar ve yüzer guruşların alub ziyâde zulm ü te'addî itmeleriyle hilâf-ı şer'-i şerîf aldıkları hakların girü kendülere aluvirmek bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz eylediğün ecilden mütesellimi mezbûr Kara Pîr Alî mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf aldıkları akçeyi aluvirmek için şürûtiyla yazılmışdır.

Fî evâil-i S sene [10]68 / [8-17 Kasım 1657]

3

Meydan Kazası'na tabi Çardak adlı köy sakinlerinden Hiranye Atina adlı şahısın eşkiyalık yaptığı, Bağdad kadısının İstanbul'a gelirken yolunu kesip mallarını gasb ettikleri ve Kurşunlu köyünde bir kişiyi öldürdüğü ve daha birçok suç işlediği bariz olup yakalanarak Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında

Ber-vech-i arpalık Kengiri Sancağı'na mutasarrıf olan (boş) dâme ikbalehû ve Meydân ve Çerkeş ve (boş) kâdîlarına ve zikr olunan kazâlarda kethüdâyerleri ve yeniçeri serdârları vesâir iş erlerine hüküm ki

Sen ki Meydân kâdîsının Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüb ve ahâlî-i vilâyet mahzar gönderüb Meydân Kazâsı'na tâbi' Çardak nâm karyede sâkin Hiranye Atina nâm kimesne hevâsına tâbi' on beş yirmi nefer şakî ile Osmânköyü ve Kızılbel dimekle ma'rûf bellerde mezbûr gelüb ehl-i ticâret vesâir ebnâ-i sebîlin yollarına inüb katl ve mâlların gâret itdüklerinden mâ'adâ sâbıkâ Bağdad kâdîsı olan akzâ kuzâti'l-müslimîn mevlânâ Süleymân zîdet fezâiluhû Âsitâne-i sa'âdetüme gelür iken mezbûrun müşâveresiyle harâmi yolun basub emvâl ve erzâkın gâret eyledüklerinde ba'dehû mâbeynlerinde tevzî' eyledükde mezbûr Hiranye Atina dahi hisseye dâhil olub ve Kurşunlu Kazâsı'na tâbi' Taş nâm karyeden (boş) nâm kimesneyi balta ile urub katl idüb bir çift öküzü gasb idüb ve bir müslimânın evlâdı vücûda geldükde tezvîc ve tezevvüc murâd eyledükde celb-i mâl için benim hizmetkârımın bana hîlesidir deyü tezvîr ve telbîs-i da'vâ idüb bir mikdâr akçesin alub bunun emsâli fesâdının nihâyeti olmayub ol bâbda emr-i şerîfim virilmek recâsına arz ve mahzar eylediğün ecilden bölük çâvûşuyla kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadruhûmâ ta'yîn olunub gönderilmiştir

mezkûrun ve kethüdâyeri ma'rifetiyle her biriniz takayyüd edib mezbûru bi-eyyi vechin kân elegetürüb Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr ve irsâl olunmak için şürûtuyla yazılmışdır. Fî evâil-i S sene [10]68 / [8-17 Kasım 1657]

4

Bursa'da bulunan Mahmud Paşa vakfına tabi olan hanı 1068 yılındaki işletilme hakkı mütevellî tarafından Hacı Ahmed ve Ali adlı şahıslara verilmiş iken hanın eski işletenler olan İsmail ve Hızır Onbaşı, han üzerinde dört ay daha tasarruf hakkı olduklarını belirterek Hacı Ahmed ve Ali'ye devretmek istememeleri üzerine gerekenin yapılması hakkında.

Bursa monlasına hüküm ki

Hâcî Ahmed ve Alî nâm kimesneler Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb mahrûsa-i Bursa'da vâki' Mahmûd Paşa vakf eyledüğü hanın bin altmış sekiz Muharremi ibtidâsından zabt itmek üzere vakf-ı mezbûr mütevellîsi tarafından temessük virilüb mezkûrlar dahi varub ellerinde olan temessük mücebince zikr olunan hanı zabt eylemek istediklerinde sâbıkâ han-ı mezbûru zabt iden İsmâ'îl ve Hızır Onbaşı nâm kimesneler şirrete sülûk idüb bizim dört ayın dahi zabt idecek zamanımız vardır deyü zabt itdürmeyüb mâni' oldukların bildürüb ellerinde mütevellî temessükü mücebince târîh-i mezbûrdan zabt itdürülüb mezbûrları müdâhale itdürilmemek için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâil-i S sene [10]68 / [8-17 Kasım 1657]

5

Karaman'da bulunan İsmailiye Medresesi müderrislerinden Şeyh Mehmed medresede hizmet verdiği günlerin karşılığının kendine tevcih edilmesi hakkında.

Karaman Eyâleti'ne mutasarrıf olan (boş) Paşa'ya ve Yenişehirî kâdisına hüküm ki

Müderrisinden kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkikîn mevlânâ Şeyh Mehmed zîde fazluhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûrda vâki' İsmâ'îliye Medresesi sûret-i ruûs ile kendüye tevcih olunub üzerinde iken âhardan ta'yîn kimesneler dahl idüb mahsûlüne gadr itmeleriyle medrese-i mezbûrda ders virüb ve hidmet eyledüğü

eyyâmın mahsûlâtı kendüye ahz u kabz itdürilmek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden medrese-i mezbûra üzerinde olmağla medresede ders virilmek üzere vâki' olan mahsûlâtı ahz u kabz itdürilmek için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâil-i S sene [10]68 / [8-17 Kasım 1657]

6

İsmailiye Vakfi Medresesi'nin tamire muhtac olması ve tamiratın yapılana kadar müderris ve mürtezika görevlendirilmemesi hakkında.

Yenişehir kâdîsına hüküm ki

Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüb kazâ-i mezbûrda vâki' İsmâ'îliye Evkâfi Medresesi harâba müşrif olub ta'mîr ü termîmine vakfin müsaade olmamağla rakabeye muhtâc olmağla rakabe olunub medrese-i mezbûrenin harâbe olan yerleri ta'mîr olunmadıkca medrese-i mezbûre müderrisîne vesâir mürtezikaya vazîfe virilmemek bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz eyledüğün ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâil-i S sene [10]68 / [8-17 Kasım 1657]

7

İstanbul'da bulunan Hâce Piri vakfında müşahere kitabeti, salavathan ve odabaşılık vazifeleri tahsis edilmemiş iken Abdullah, Mahmud adlı şahıların bu vazifeleri müsaade olmamasına rağmen tahsis ederek günlük akçe almaları nedeniyle söz konusu vazivelerin lağv edilmesi hakkında.

İstanbul kâdîsına hüküm ki

Mahmiyye-i İstanbul'da vâki' müteveffâ Hâce Pîri Evkâfi'nın nâzırı olan Mustafâ mektûb gönderüb evkâf-ı mezbûrenin vakfiyye-i ma'mûlün bihâsında müşâhere kitâbeti ve salâvât-hân ve odabaşılık vazîfesi yoğiken hâlâ Abdullâh nâm kimesne hilâf-ı şart-ı vâkıf yevmî üç akçe kitâbet ve yevmî iki akçe salâvât-hân vazîfesi ve Mahmûd nâm kimesne dahi yevmî üç akçe odabaşılık vazîfesi ihdâs idüb lâkin vâkıfdan müsâ'ade olmamağla fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'iyye mücebince ref olunmağın kanâ'at itmeyüb vazîfe talebiyle rencîde eyleyüb vakfa gadr eyledüklerin arz eydeüğü ecilden vakfiyye-i ma'mûlün bihâda ..vakf gadr olmayub vakf hâzıra olub

vakfiyye-i ma'mûlün bihâ (silik) ve hüccet-i şer'iyeye muğâyir vazîfe talebiyle rencîde vü remîde itdürmeyesin ve mâliye tarafından emr-i şerîfim virilmeğin mûcebince amel olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâil-i S sene [10]68 / [8-17 Kasım 1657]

Sh:54

1

Eski Temeşvar Beylerbeyi olan Gazi Ali Bey Vakfı evladiyyet üzere oğlu Ahmed'e intikal etmiş olup Pelvine Kasabası ve cive civarında olan Kefere Mahallesi atalarına hibe yolu ile temlik edilip defterde kayıtlı iken bazı varisler ise mülkiyet üzerine tasarruf etmek İstemekle söz konusu toprakların temessüğüne göre hareket edilmesi hakkında.

Pelvine kâdîsına hüküm ki

Sâbıkâ Tımışvar beğlerbeğisi olup Gazi Alî Beğ Evkâfi'na evlâdiyyet üzere berât-ı şerîfimle mütevellîsi olan emîrül-ümerâi'l-kirâm Ahmed dâme ikbalehû Südde-i sa'âdetüme âdem gönderüb bundan akdem selâtîn-i mâ-bekahûdan beri kasaba-i Pelvine ve kurbunda vâki' kefere mahallesi dimekle ma'rûf mahalleyi müşârun ileyhın ceddi mezbûra hibe ve temlik idüb eline mülknâme-i hümâyûn virilmekle ol dahi zikr olunan kasaba ve mahalle binâ eyledüğü câmi' ve medrese ve imâretine vakf idüb vakfiyyet defter-i atık ve cedîdde mastûr u mukayyed olup vakfiyyet üzere müşârun ileyhın dedesi Mustafâ zabt ider iken evlâd-ı vâkıfdan ba'zıları mülkiyet üzere zabt ideriz deyü nizâ' eyledüklerin murâfa'a-i şer' olup görüldükde vakfiyyeti şer'an sâbit ve zâhir olmağla hüküm olunub hüccet-i şer'iyeye virilüb vakfiyyet üzere zabt olunur iken hâlâ evlâd-ı vâkıfdan yine ba'zıları şart-ı vâkıfa muğâyir mülkiyet üzere zabt ideriz deyü dahl ü nizâ'dan hâlî olmamağla vakfın mahsûlüne küllî gadr eyledüklerin bildürüb temessükâtı mûcebince amel olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâil-i S sene [10]68 / [8-17 Kasım 1657]

2

Alaşehir'de zuhur eden eşkiyaların ele geçirilip haklarından gelinmesi hakkında.

Sâbıkâ (boş) Sancak beği olub hâlâ Anadolu'da eşkıyâ teftîşine me'mûr olan Dina ? dâme izzuhûya ve Alaşehir ve (boş) kâdîlarına ve zikr olunan kazâlarda vâki' kethüdâyerleri ve yeniçeri serdârları vesâir iş erlerine hüküm ki

Nefs-i Alaşehir'de zuhûr iden eşkıyâyı teftîş ve tefahhus ve her biriniz gereği gibi takayyüd idüb bi-eyyi vechin kân elegetürüb üzerlerine şer'le sübût bulan mevadd sicil ve hüccet olunduktan sonra şer'le haklarından gelinmek için mukaddemâ sana emr-i şerîfim de yazılmışdı imdi ol emrim kemâ kân mukarrer olub Alaşehir'de olan şakî ve harâmzâde ve kuttâ'u't-tarîk olanları bi-eyyi vechin kân elegetürüb haklarından gelinmek bâbında fermân-ı âlîşân sâdır olmağla şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene [10]68 / [29 Ekim-7 Kasım 1657]

3

Kütahya'da bulunan Yakub Çavuş'un yaptırdığı caminin imamı altı akçe alırken buna kanaat etmeyerek elindeki eski berata gör on iki akçe alması gerektiğini belirtmiş olmakla vakıf şartlarının dışında ücret verilmemesi hakkında.

Anadolu beğlerbeğisine ve Kütahya monlasına hüküm ki

Nefs-i Kütahya'da vâki' Ya'kûb Çâvûş binâ eyledüğü câmi' ve mekteb mütevellîsi olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde kadruhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb câmi'-i mezbûrun imâmı ve mekteb hâcesi[hocası] olan Karmanlızâde Mustafâ şart-ı vâkıfda ta'yîn olduğu altı akçe vazîfesine kanâ'at itmeyüb elinde bir köhne berâtı olub şart-ı vâkıfına muğâyir on iki akçe vazîfe alub vakfa vesâir hüddâma küllî gadr eyledüğün bildürüb şart-ı vâkıfdan ziyâde vazîfe talebiyle rencîde olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden şart-ı vâkıfdan ziyâde taleb itdürilmemek için yazılmışdır.

Fî evâil-i S sene [10]68 / [8-17 Kasım 1657]

4

Divan kethüdası olup vefat eden Çerkes Osman'ın Dergâh-ı mu'allâ müteferrikalarından olan oğlu Ahmed babasının vefat etmesi üzerine Diyarbekir'de bulunan sarayının ve diğer eşyalarını satılması için Mehmed adındaki şahısı vekil belirlemiş olup söz konusu satış esnasında bazılarının bizim Çerkes Osman'da

alacağımız vardır demeleri üzerine mahkemeleri görölmek üzere Âsîtâne-i sa'âdet'e gönderilmesi hakkında.

Diyârbekir paşasına ve Âmid kâdîsına hüküm ki

Müteveffâ Çerkes Osmân Paşa'nın oğlu . olub Dergâh-ı mu'allâm müteferrikalarından kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim müteferrika Ahmed zîde mecduhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb babası müteveffâ-yı mezbûr Osmân Paşa'nın dîvân kethüdâsı olmağla kazâ-i mezbûrda olan saray vesâir eşyâsın bey' eylemek için tarafından Mehmed nâm kimesneyi vekîl nasb idüb mezbûr Mehmed dahi varub tarafından bey' eylemek istedikde kazâ-i mezburda ba'zı kimesneler müteveffâ-yı mezbûr babanda bizim hakkımız vardır deyü vekîli mezkûru hilâf-ı şer'-i şerîf rencîde vü remîde itmeleriyle ol makûle hukûk da'vâ idenlerin da'vâları ol cânibde istimâ' olunmayub Âsîtâne-i sa'âdetde şer'le görölüb vekîli mezbûr ol vechile rencîde vü remîde olunmamak bâbında şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâil-i S sene [10]68 / [8-17 Kasım 1657]

5

Haslar Kazası'na tabi Terkos Nahiyesi'nin sahilde olan köylerin önünde fırtına nedeniyle parçalanan gemideki mallar yağma edilmiş ve tüccarlar katledilmiş olmakla teftiş amacı ile bölgeye gelecek olan görevlilere yardımcı olunması hakkında.

Hâslar kâdîsına hüküm ki

Kazâ-i mezbûr muzâfâtından Terkos Nâhiyesi'ne tâbi' Ormanlı ve Karaca ve ... ve (boş) nâm karyeler leb-i deryâda vâki' olmağla bundan akdem deryâda fırtına olub gece ile bir seffine kenâra urub zikr olunan karyeler önünde paralenüb içinde olan eşyâsı ve ashâbı ma'an taşra çıkdıklarında mezkûrûn karyelerde sâkin zımmî tâifesi taşra çıkan eşyâyı nehb ü gâret eyledüklerinden mâ'adâ tüccârdan bir nicesini katl eyledüklerini istimâ' olunmağın mezbûrları teftiş ve tefahhus eylemek için mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadruhû ile bölükbaşı (boş) ve Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri gediklülerinden (boş) zîde kadrumâ me'mûr ve irsâl olunmağın vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşân sâdir olmağla şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S sene [10]68 / [18-27 Kasım 1657]

İznikmid'de bulunan Abdüddaim vakfından olan Bali adlı hamamın on iki bin akçe karşılığında talip olan Mehmed'e verilmesi hakkında.

İznikmid kâdisına ve Abdüddâim Evkâfı mütevellisine hüküm ki

Abdüddâim Evkâfı'ından kazâ-i mezbûrda vâki' Bali hamâmı dimekle ma'rûf vakıf hamâm (silik) bin akçe ziyâdesiyle tâlib olan (silik) almağa tâlib iken sen ki mütevellî-i mezbûrun ma'rifetinle Mehmed'e virmeyüb (silik) vakfa gadr eyledüğün ecilden mezbûr Mehmed'in vakfa iki bin akçe (silik) olub ve mukaddemâ elinde temessükü olub ve (silik) olmağla sâbıkâ on iki bin akçe vakfa virmek üzere temessük virtüb ve hamâm-ı mezbûru mezkûr Mehmed'e zabt itdürilmek üzere iftihârü'l-havâss ve'l-mukarrebîn Saray-ı Cedîd ağası olub vakf-ı mezbûrun nâzırı kâimmakâmı olan Mehmed Ağa dâme ulüvvuhû tarafından mühür mektûb virilmeğın mûcebince amel olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S sene [10]68 / [18-27 Kasım 1657]

Sh: 55

1

Malatya Kazası sakinlerinden İbrahim adlı sipahiye borç olarak verdiği bin riyal gurusu alamayan Mustafa Sipahi alacağıının hüccetle sabit olup kendisine ödenmesi hakkında.

Ber-vech-i arpalık Malatya Sancağı'na mutasarrıf olan (boş) dâme ikbâluhûya ve Malatya kâdisına ve kethüdâyerine hüküm ki

Ebnâ-i sipâhiyândan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafâ zîde kadruhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb bundan akdem Malatya Kazâsı sâkinlerinden Köse İbrâhîm nâm sipâhîye ber-vech-i karz bin riyal gurus virtüb hüccet itdürüb iki def'a âdem gönderüb zimmetinde olan hakkı taleb eyledükde virmekde te'allül ü inâd eyledüğün bildürüb zimmetinde şer'le müteveccih olan hakkı vekîli (boş) nâm kimesneye aluvirilüb te'allül ider ise Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim

recâ eyledüğü ecilden şer'le sübût bulan hakkını virmekde te'allül ider ise kethüdâyeri ma'rifetiyle Âsîâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S sene [10]68 / [18-27 Kasım 1657]

2

İznikmid Kazası'na tabi Kumlu Köyü'nde menzil basan on üç eşkiyadan altısı İznikmid Kazası'nda görülmüş olmakla bunların yakalanarak haklarından gelinmesi hakkında.

Kocaili Sancak beğine ve İznikmid kâdîsına hüküm ki

Mehmed nâm kimesne Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb bundan akdem kazâ-i mezbûra tâbi' Kumlu nâm karye sâkinlerinden babası (boş) nâm kimesnenin menzilinini on üç nefer eşkiyâ bin altmış yedi senesinde basub babası firâr idüb vâlidesi (boş) nâm hâtûna işkence idüb mecrûh idüb cümle emvâl ve erzâkın yağma vü gâret idüb hâlâ şakî-i mezbûrların altı neferi hâlâ İznikmid'de ahz olunub şer'le görölüb gâret eyledükleri emvâl ve erzâkların tefahhus olunub aluvirildükden sonra şer'le haklarında lâzım geleni icrâ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S sene [10]68 / [18-27 Kasım 1657]

3

Platomone Kadısı olan Fazlı askeri taifeyi ticaret için Yenişehir gibi kaleden uzak yerlere göndermekte olup sahil de olan kaleye kafir gemileri gelmekle kale korumasız kalmaktadır. Kadînin uyarılarak askerleri kaleden uzağa göndermemesi hakkında.

Platomaone kâdîsına ve Tırhala Sancağı mütesellimine hüküm ki

Platomaone Kal'ası ahâlîsi Südde-i sa'âdetüme mahzar gönderüb sâbıkâ Platomaone kâdîsı olub kal'a-i mezbûrede sâkin olan Fazlı nâm kâdî neferâtdan nice kimesneleri kendüye tevâbi'i idmeyüb mezkûrun sebebi ile sâir neferâtı dâimâ rencîde eyledüklerinden mâ'adâ kendüye tâbi' olan neferâtın kimisi Yenişehir'e ve âhar yerlere ticâret tarîkiyle gönderüb kal'a-i mezbûre leb-i deryâ olmağla harbî kâfir gemileri enek ? olmayub neferât-ı mezbûr taşrada olmağla kal'a-i mezbûre hâlî olub mezbûr kâdî-i

kal'a-i mezbûre tenbîh olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına mahzar eyledükleri ecilden şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S sene [10]68 / [18-27 Kasım 1657]

4

Borlu Kazası sakinlerinden Mehmed'in vefat eden babasından kalan mallarını zimmetine geçiren Osman'ın bu malları vermek istememesi üzerine Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Borlu kâdîsına ve Bolu kethüdâyeri Dilâver'e hüküm ki

Zu'emâdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde kadruhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb Borlu Kazâsı'nda mezbûrun babasından irs-i şer'le intikâl iden bağ ve bağçe ve emlâk ve kat'-ı nizâ vesâir hayvânât ve der-anbâr olunmuş tereke ve ba'zı zimemde olan akçesin ve üç senede ze'âmetin vâki' olan mahsûlâtın kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Kürd Osmân nâm sipâhî fuzûlen ahz u kabz idüb ve mezbûrun kabz eyleyüb zimmetinde olduğu hüccet olunmağın mezbûr virmekte te'allül ü inâd itmekle birkaç def'a ihzâr olunmak için emr-i şerim virilmişken mezbûr itâ'at-i emr itmeyüb mezkûr Osmân Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden ol cânibde olan kethüdâyeri ma'rifetiyle Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak için şürûtuyla yazılmışdır

Fî evâsıt-ı S sene [10]68 / [18-27 Kasım 1657]

5

İstranca'da yakalanan eşkiyayı hüccet ile beraber Âsitâne'ye getirmek için görevlendirilen avcıbaşı Mehmed vazifesini yapamadığından yerine kırk ikinci bölükten avcıbaşı olan Mehmed'in getirilmesi hakkında.

Hâslar monlasına ve Çorlu ve Burgos kâdîlarına ve Silivri ve Çatalca ve Rodoscuk ve

Pınarhisarı ve Vize ve Saray ve Midye ve Terkos kazâlarında olan nâiblere hüküm ki

Taht-ı kazânızda İstranca'da vâki' olan haydûd eşkiyâsın tecessüs ve tefahhus idüb ve elegiren eşkiyâ izn-i şer'le üzerlerinde sübût ve zuhûr iden mevâddı sicil ve hüccet idüb hüccetle -i sa'âdetüme getürmek kadîmül'eyyâmdan ocak avcıbaşılarının

hidmeti olmağla bundan akdem avcıbaşı olan Mehmed nâm yeniçeri hidmetinde mücidd ü sâ'î olmaduğundan gayrı ahz olunan eşkıyâyı Âsitâne-i sa'âdetüme getürmedüğü için ref' olunub yerine Dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinin kırk ikinci bölükde kıdvetül-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde kadruhû avcıbaşı nasb u ta'yîn olunub mezkûrun kendü ile ta'yîn olunan neferâtı ile kadîmden ona mîrî olan mahalleri bir hoş teccüss ü tefahhus itdürdüb elegiren harâmzâde ve eşkıyânın üzerlerine sübüt ve zuhûr iden mevâddı sicil ve hüccet idüb hüccetiyle Âsitâne-i sa'âdetüme gönderüb ve lâkin hilâf-ı şer'-i şerîf bir ferde zulm ü te'addı itdürilmemek üzere iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim bi'l-fi'il sekbânbaşı olub yeniçeri ağası kâimmakâmı olan Mustafâ dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmeğın mücebince amel olunmak için yazılmışdır. Fî evâsıt-ı S sene [10]68 / [18-27 Kasım 1657]

6

Uşak Nahiyesi'nde ikamet eden Şeyh Zekerriya Gökçe köyü ve beş bin akçelik toprağı tasarruf etmekte olup 1067 senesi mahsulatını toplayarak gerekli yerlere teslim etmiş olup söz konusu yerlerden tekrar mahsul talep edilmemesi hakkında.

Uşak kâdîsına hüküm ki

Erbâb-ı timardan Hüseyîn Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb Kütahya Sancağı'nda Uşak Nâhiyesi'nde mütemekkin Şeyh Zekerriyyâ der-karye-i Gökçe ve gayrıdan beş bin akçe yeri berât-ı şerîfle mutasarrıf olub bin altmış yedi senesinde fermân olunan yerlere edâ idüb eline memhûr temessük virilüb elinde olan temessükü mücebince re'âyâsı tekrâr bedel talebiyle rencîde olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden sene-i mezbûrda bedeliyyesin Tersâne-i Âmireme teslim eyledüğüne elinde ma'mûlün bih temessükü ve emr-i şerîfimle [cem' ü tahsîline memur] Mehmed Bölükbaşı'sın (silik) re'âyâların rencîde itmek için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S sene [10]68 / [18-27 Kasım 1657]

Sh:56

1

Yanya Sancağı mutasarrıfı olan Kaplan arzuhal göndererek 1060 senesinde Sarıgöl Voyvodası olan Mustafa'dan altı buçuk kese alacağı olup vermekte zorluk çıkartırsa vekilinden alınması hakkında.

(boş) kâdîsına hüküm ki

Emîrül-ümerâi'l-kirâm ber-vech-i arpalık Yanya Sancağı'na mutasarrıf olan Kaplan dâme ikbâluhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb bin altmış senesinde hâlâ Sarıgöl voyvodası olan Mustafâ'nın zimmetinde kefâleti hasebiyle altı buçuk kîse hakkı olub taleb eyledükde virmekde te'allül itmekle tarafından ta'yîn eyledüğü vekîli (boş) nâm kimesneye aluvirilüb te'allül ider ise mübâşir-i mezbûr ile Âsitâne-i sa'âdete ihzâr olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene [10]68 / [28 Kasım-6 Aralık 1657]

2

Gemlik Kazası sakinelerinden Ayişe ve Emine adlı kızların babaları vefat etmiş olup babalarından kalan mirası küçük olduklarından dolayı tasarruf edemedikleri ve vasileri olan Hacı Ali oğlu Mehmed'in mirası keyfi olarak tasarruf etmesi ve daha sonra başkasına satması üzerine kızların mağduriyetinin giderilmesi hakkında.

Gemlik monlasına hüküm ki

Kazâ-i mezbûra tâbi' İnözügeçid nâm karye sâkinlerinden Âyişe ve Emine nâm hâtûnlar Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb bundan akdem bunların babası Abdurrahmân nâm kimesne fevt olduğunda tasarrufunda olan mülk menzili ve mülk bağı bi-hasebi's-şer'i's-şerîf bunlara intikâl idüb lâkin mezbûreler sağîre bulunmağla babaları müteveffâyı mezbûrun deyni olmayub ve zarûret-i nafakaların dahi yoğiken vasîleri olan Hâcı Alî oğlu Mehmed nâm kimesne zikr olunan menzili ve bağı fuzûlen alub zabt idüb ba'dehû nâib olan Kara Hüseyîn nâm kimesneye fûrûht idüb mezbûreler dahi irişüb tasarrufa kâdire olduklarından sonra babalarından intikâl iden mülk menzili ve bağı taleb eyledükde virmekde te'allül ü inâd itmeleriyle şer'le aluvirmek için emr-i şerîfim virilmeğîn itâ'at-i emr-i şer' itmeyüb gadr eyledüklerin bildürüb şer'le görölüb icrâ-yı hakk olmaz ise Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i S sene [10]68 / [28 Kasım-6 Aralık 1657]

3

Yorgi adlı zimminin Miho adlı zimmiden on bin akçe alacağı olup tahsil edilmesi için Âsitâne-i sa'âdete getirilmesi hakkında.

Rodosçuk kâdîsına hüküm ki

Yorgi nâm zimmî Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb bundan akdem Miho nâm zimmîden karz-ı şer'îden on bin akçe hakkı olup taleb eyledükde firâr idüb varub sonra kazânda sâkin olmağla mezbûr Miho zimmî Âsitâne-i sa'âdete ihzâr olunmak için şürûtuyla emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî 26 S sene [10]68 / [25 Kasım 1657]

4

İznikmid Kazası sakinlerinden olan Mehmed adlı hamamcı Abdusselam vakfı hamamını işletmekte olup halkın kendisinden memnun olması ve vakfa beş yüz akçe fazla verdiği için bu görevin tekrar kendisine verilmesi hakkında.

İznikmid kâdîsına hüküm ki

Mehmed nâm kimesne Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb İznikmid Kazâsı'nda vâki' Abdüsselâm vakf eylediği hamâmın mezkûr hamâmcısı olup ahâlîsi kendüden hoşnûd olup ve vakfa dahi beş yüz akçe ziyâde idüb sicill olmağla senesi on iki bin beş yüz akçeye olmak üzere vakf-ı mezbûr mütevellîsi İsmâ'îl temessük virüb mezkûr zû'l-yed olmağla mukaddemâ müste'ciri olan İbrâhîm müdâhale itdürmeyüb mezkûr Mehmed'e zabt itdüresin deyü vakf-ı mezbûr nâzırı kâimmakâmı olup Saray-ı Cedîd ağası olan iftihârü'l-havâss ve'l-mukarrebîn Mehmed Ağa dâme ulüvvuhû tarafından mektûb virilmeğin mücebince amel olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâil-i Ra sene [10]68 / [7-16 Aralık 1657]

5

İstanbul'dan Edirne'ye gidecek olan Nemçe Kralı kethüdasına ve onbeş adamına yol boyunca müdahale edilmemesi hakkında.

Âsitâne-i sa'âdetden Edirne'ye varınca yol üzerinde vâki' olan kâdîlara ve kethüdâyerlerine ve yeniçeri serdârlarına vesâir iş erlerine hüküm ki

Nemçe Kralı'nın Âsitâne-i sa'âdetde kapukethüdâsı olan (boş) Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl sunub ba'zı hizmet için Edirne'ye gitmesi iktizâ idüb fermânım olmağla her kanginizin taht-ı kazâsına dâhil olur ise kendüye ve on beş nefer âdemisine ve beş arabasına menâzil ve merâhilde müdâhale olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin zâd u zevâdelerin akçeleriyle aldurub kendüye ve âdemlerine ve esbâb ve davarlarına müdâhale olunmamak için yazılmışdır.

Fî evâil-i Ra sene [10]68 / [7-16 Aralık 1657]

6

İstanbul, İstanköy, Sakız vesair adalar için gerekli olan zahireleri gemilerle taşıyan Hasan Reis'e mani olunmaması, gerekli yardım yapılması ve kafire zahire verilmemesi hakkında.

Ağriboz muhâfazasında olan Vezîr Ken'ân Paşa'ya ve Koloz muhâfazasında olan kapucubaşıya ve Ağriboz ve Talnet ? ve Koloz kâdîlarına hüküm ki

Sefîne reislerinden Hasan nâm reis arz-ı hâl idüb mezbûr reis İstanbul ve İstanköy ve Sakız vesâir zahîre lâzım olan cezârelere götürmek için taht-ı kazânızda vâki' iskelelere varub narh-ı cârî üzere zahîre alub tahmîl itdükde kimesne mâni' olmamak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin her kanginizin taht-ı kazâsına varub seffinesine ne mikdâr zahîre tahmîl ider ise sicil ve hüccet olundukdan sonra harbî ve müste'men kefereye zahîre virmemek için mezbûr reisin yarar kefli alınub bu bahâne ile harbî kefereye zahîre virilmekten ihtirâz eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur. **Buyurdum ki:**

Vusûl buldukda sâdır olan ferkan-ı celîlü'l-kadrüm üzere amel idüb dahi mezbûr reis her kanginizin taht-ı kazâsında vâki' iskeleye varub seffinesine her ne mikdâr zahîre tahmîl ider ise sicil ve hüccet eyleyüb ve harbî ve müste'men kefereye zahîre virmemek üzere yarar kefli alındukdan sonra seffinesine zahîre tahmîl itmeğe kimesne mâni'

olmaya amma bu bahâne ile harbî ve müste'men kefere gemilerine bir habbe tereke virilmekten be-gāyet ihtirâz üzere olasın

Fî evâil-i Ra sene [10]68 / [7-16 Aralık 1657]

Sh:57

1

Kütahya'da Elmalu Kazası kadısının halktan bi-namaz akçesi alması, ölenlerin terekelerinin yarısına el koymakta ve hüccet akçesi adı ile halktan akçe talep etmesi üzerine gerekenin yapılması hakkında.

Anadolu beğlerbeğisine ve Kütahya nâhiye monlasına hüküm ki

Elmalu Kazâsı ahâlîsi arz-ı hâl idüb hâlâ Elmalu kâdîsı olan (boş) nâm kâdî mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf küllî akçelerin aldıklarından gayrı devre çıkub karye be-karye gezüb bî-namaz akçesi nâmına altışar yedişer yüz akçelerin alub ve içlerinden biri fevt oldukda da'vet olunmadın varup mâlının nısfın alub ve hüccet akçesi nâmına ikişer üçer bin akçelerin alub bunun emsâli zulm ü te'addî itmekle şer'le görülüb icrâ-yı hakk olunmak için şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâil-i Ra sene [10]68 / [7-16 Aralık 1657]

2

Bozöyük Kasabası sakinlerinden Zahide adlı kadının kocası ölmüş olup kendiside kocası öldüğünde hamile olduğu için doğum yapana kadar kcası Ömer'in mal varlığına kimselerin müdahale ettirilmemesi hakkında.

Bozöyük kâdîsına hüküm ki

Zâhide nâm hâtûn Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb mezbûrenin zevci Ömer nâm kimesne fevt olub iken mezbûre hâmile olmağla vaz'-ı haml idinceye emvâl ve erzâkına müdâhale olunmamak üzere ordu-yı hümâyûn tarafından virilen emr-i şerîf mücebince vaz'-ı haml idince vârisim deyü dahl iden (boş) nâm kimesneyi müdâhale itdürilmemek üzere şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâil-i Ra sene [10]68 / [7-16 Aralık 1657]

3

Bözöyük Kasabası sakinlerinden haramiler tarafından evi basılıp yakılan ve vefat eden Ömer'e iki sepet, harar esbab, dörtyüz elli guruş ve iki kıta cildli kitap emanet eden kadı Ali'nin emanetlerini talep ettiğinde müteveffa Ömer'in kayınbiraderi ve kayınpederi tarafından iade edilmemesi üzerine gerekenin yapılması hakkında.

Bozöyük kâdîsına hüküm ki

Kuzâtdan Alî nâm kâdî arz-ı hâl idüb bundan akdem kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Ömer nâm kimesneye iki sepet ve harâr esbâb ve dört yüz elli guruş ve elli iki kıt'a mücellid kitâb emânet vaz' idüb mezbûr Ömer'in evin harâmî lusûs [hırsız] evin ihrâk idüb eşyâsın harâmiler almayub mezbûr Ömer fevt olub hâlâ kayını Murad ve kayınatası Serdâr Hüseyîn nâm kimesneler evlerinde bulunub taleb eyledükde virmekte te'allül ü inâd itmeleriyle şer'le görülmek şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâil-i Ra sene [10]68 / [7-16 Aralık 1657]

4

Piri adlı sipahinin yine sipahi olan babası Mustafa'yı silahla yaralayan Veli, Ali ve Mehmed adlı şahısların daha önce gereken cezanın verilmesi istenmiş iken verilmediği ve cezalandırılmaları hakkında.

Ankara nâibine ve kethüdâyerine ve mütesellimine hüküm ki

Pîrî nâm sipâhî gelüb babası Mustafâ nâm sipâhîyi kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Katrancı dimekle ma'rûf Mustafâ nâm kimesne oğulları Velî, Alî ve Mehmed ile âlet-i harble urub katl idüb ziyâde fesâd ü şekâvet itmeleriyle bundan akdem şer'le görüleb icrâ-yı hakk olunmak için emr-i şerîfim virilmiş iken icrâ-yı hakk olmamağla imdi başın sana gerek ise mezbûru oğullarıyla Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak için yazılmışdır.

Fî evâil-i Ra sene [10]68 / [7-16 Aralık 1657]

5

Beyrut Kazası zabiti olan Kapıcıbaşı İsmail mal-ı miri tahsilatı konusunda halkın rızasını kazanmış iken Hüseyin adlı voyvoda zamanında zımmi halk zor

durumda olup kazayı terk edip Akka, Safed ve Remle gibi yerlere göç etmiş olanlar mal-ı mirinin noksan tahsil olmasına yol açtığından eski iskan bölgelerine yerleştirilmeleri hakkında.

Safed ve Remle ve Akka kâdîlarına hüküm ki

Beyrut Kazası ahâlîsi mahzar gönderüb hâlâ Sayda ve Beyrut zâbiti olan Kapucubaşı İsmâ'îl mâl-ı mîrînin tahsîlinde re'âyânın hıfz ü hirâsetinde mücidd ü sâ'î ve her biri evzâ' ve etvârından şâkir ve râzî olub lâkin bin altmış (boş) senesin voyvodaları olan Hüseyîn zamanında kazâ-i mezbûr re'âyâsından zımmîden mahall-i mezbûrda ticâret üzere olan efrenc bâzârgânlarından ba'zıları mezbûr Hüseyîn'in zulm ü cevrinden firâr ve terk-i diyâr idüb varup Akka ve nevâhî-i Safed ve Remle ve gayrı yerlerde mütemekkin olmalarıyla cem' ü tahsili lâzım olan mâl-ı mîrîye küllî zarar u noksân müterettib olduğun i'lâm ve o makûleler kaldırılıb kadîmi yerlerine ve ticâret eyledükleri mahallere getürdilüb iskân ve bey' ü şirâ itdürilmek bâbında inâyet recâsına i'lâm eyledükleri ecilden vech-i meşrûh üzere amel oluna deyü yazılmışdır.

Fî evâil-i Ra sene [10]68 / [7-16 Aralık 1657]

6

Beyrut civarında eşkiyalık yapan Kahvecioğlu namıyla tanınan Mehmed mal-ı miri tahsilatına zarar verdiği için voyvodanın işlerine karıştırılmayıp def edilmesi.

Sayda ve Beyrut kâdîlarına hüküm ki

Zâbiti olan Kapucubaşı İsmâ'îl dâme mecduhû mektûb gönderüb mukâta'a-i mezbûrede sâkin Kahvecioğlu dimekle ma'rûf Mehmed nâm kimesne şakî ve ehl-i fesâd olub mukâta'a-i mezbûre umûruna karışub mâl-ı mîrîye ziyâde gadr eyledüğün bildürüb mezbûr Mehmed'in ve âharın voyvodalık umûruna müdâhale itdürilmeyüb men' ü def olunmak bâbında emr-i şerîf virilmek recâ itmeğün vech-i meşrûh üzere müdâhale itdürilmeye deyü yazılmışdır.

Fî evâil-i Ra sene [10]68 / [7-16 Aralık 1657]

Sh:58

Der-zaman-ı hazret-i Süleymân Efendi kâimmakâm-ı Reîsü'l-küttâb tâle bekâhû ve nâle menâhû el-vâki' fi 22 N sene 1068 / [23 Haziran 1658]

1

Derviş Mehmed adlı şahıs İznik'e gitmek için kiraladığı katırcılar olan Musli ve Mustafa yolda ilerlerken Derviş Mehmed'in mallarını yağma ederek hanımına göz dikmeleri nedeniyle katırcıların Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Üsküdar monlasına hüküm ki

Derviş Mehmed nâm kimesne arz-ı hâl idüb mezkûr kazâ-i mezbûr muzâfâtından Karamürsel nâhiyesinde ehl ü iyâliyle İznik'e gitmek için nâhiye-i mezbûr sâkinlerinden Musli ve Mustafâ nâm katırcıların katırların kirâ ile tutub yolda gider iken cümle esbâbın yağma vü gâret eyledüklerinden gayrı hâtûnuna fi'il-i şenî'a kâsd idüb ziyâde te'addî vü fesâd eyledüklerin bildürüb mezbûrlar Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak için şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]68 / [22 Haziran-1 Temmuz 1658]

2

Manisa'ya tabi Timurcu Kazası ahalisi arzuhal göndererek Mehmed adlı kadının "devir" yasak olduğu halde devre çıkıp köy köy gezerek kendi adına akçe toplamasından şikayetçi olup devir namıyla vergi alınmaması hakkında.

Mağnisa monlasına hüküm ki

Timurcu Kazâsı ahâlîsi Südde-i sa'âdetüme âdem gönderüb şöyle arz-ı hâl eyledüler ki kâdîları olan Mehmed nâm kâdî "devir" memnû' iken devre çıkub karye be-karye gezüb kendi nefsi için hilâf-ı şer' akçelerin alub te'addî eylediğın bildürüb hükm-i hümayûnum recâ eyledükleri ecilden emr ile fermân olunan tekâlîfden olmayub kâdî-i mezbûr kendi nefsi için "devir" nâmıyla akçe şer'le aluvirilmemek için şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]68 / [22 Haziran-1 Temmuz 1658]

3

Dergah-ı Mualla akpıcabaşularından Arslan'ın zimmetinde bulunan yirmi beş kese akçe vakıf malının tahsil edilmesi hakkında.

Selanik monlasına hüküm ki

Sâbıkâ Bâbü's-sa'âdetim ağası olan (boş) Ağa dâme ulüvvuhû tarafından arz-ı hâl sunulub bundan akdem müşârun ileyh Bâbü's-sa'âde ağası iken bin altmış sekiz senesine mahsûb olmak üzere rikâb-ı hümâyûnum akçesinin edası tahviline düşmeğin mu'tâd-ı kadîm üzere bi't-temâm rikâb-ı hümâyûn akçesin teslim idüb lâkin yirmi beş kîse akçesi müteveffâ Gazanfer Ağa Evkâfi'ndan olub kazâ-i mezbûr muzâfâtından Kesendire Cezîresi'nden tahsîl olunagelmış müşârun ileyh dahi rikâb-ı hümâyûna teslim olunan yirmi beş kîse akçeyi vakf-ı mezbûr zâbiti olub Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Arslan dâme mecduhûdan taleb eyledükde mezbûr mücerred virmemek için mahsûl olmadı deyü öZR ü bahâne itmeğin cânib-i mezbûrun sene-i merkümede hâsıl olan mahsûlâtından mezkûr Arslan dâme mecduhûnun makbûzâtı ve tayyârâtı cemî'an mîrîye ahz u kabz itmiş ise mahallinde ma'rifet-i şer'le yerlü yerinden ale'l-infirâd re'âyâsından ahâlî-i vilâyet mahzarlarında sene-i sâbıkalarda mahsûlât ve makbûzât noksânı veya kavline muhâlif ziyâdesi mi zuhûr ider hakk üzere teffîş olunub ba'dehû ziyâde ve noksânı ve vâki' hâli hüccet olunub Âsitâne-i sa'âdetüme arz u i'lâm eylemen için şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]68 / [22 Haziran-1 Temmuz 1658]

4

Eski Babü's-saadet ağası olan Ali Ağa 1068 senesinde Arslan adlı şahıstan alacağı olan bin akçeyi tale edip alamadığı için davası görülüp alacağın tahsili hakkında.

Selanik monlasına hüküm ki

Sâbıkâ Bâbü's-sa'âdet ağası olan Alî Ağa dâme ulüvvuhû arz-ı hâl idüb bin altmış sekiz senesinde Arslan Ağa nâm kimesnede temessükü mücebince bin akçe hakkı olub taleb eyledükde virmeyüb ve tarafından taleb ve tahsîli için (boş) nâm kimesneyi vekîl. nasb eyledüğün bildürüb şer'le görülüb aluvirmek bâbında şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]68 / [22 Haziran-1 Temmuz 1658]

Anadolu defterdarı olan Rıdvan'ın hassı olan köylerden Dere adlı köyü alakası yok iken Bayramoğlu İvaz, Hacı Durmuş ve İbrahim Mustafa adlı şahıslar, köyün Ali Çavuş'a ait olduğuna dair şehadet etmeleri üzerine zikrolunan kadı ve şahidlerin Âsîâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Saruhan paşasına ve Mağnisa monlasına hüküm ki

Bî'l-fi'il Âsîâne-i sa'âdetümde Anadolu defterdarı olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Rıdvan dâme mecduhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb müşârun ileyhın defterdârlığı hâssı karyelerinden Kayacık Kazâsı'na tâbi' Dere nâm karye ve gayrıdan her senede kendüye hâsıl kayd olunan karyede kimesnenin medhali ve alâkası yoğiken Alî Çâvûş'un timarıdır deyü Bayramoğlu İvaz ve Hacı Durmuş ve İbrâhîm Mustafâ nâm kimesneler şehâdet itmeleriyle Kayacık kâdîsı hüküm idüb ve şahid ve kâdî-i mezbûr Âsîâne-i sa'âdete ihzâr olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i N sene [10]68 / [22 Haziran-1 Temmuz 1658]

Sh:59

1

İstanbul'da " büyük yangın" neticesinde Ayasofya-i Kebir Vakfı'nın bir çok akârâtı yanmış olup odalarda bulunan mutasarrıflarda beraberlerinde yanarak vefat etmesiyle vakıf büyük zarara uğramıştır. Ölen mutasarrıfların dükkanları evladlarına intikal etmiş olup bunlar vakıf defterine kaydedilmiş ve bazı şahıslar kendilerini deftere yazdırmamış olmakla bazıları da birkaç kardeş olup bunlardan altı ay içinde deftere yazdırmayanlar tespit edilip başkalarına devredilmesi istenmiş olup vakfın tekraradan gözden geçirilerek eski alacakların tahsil edilmesi ve mutasarrıfların tespit edilerek deftere kaydedilmesi hakkında.

Rumeli kâdî'askerine ve İstanbul kâdîsına ve müfettişine hüküm ki

Mahmiyye-i İstanbul'da Ayasofya-i Kebîr Evkâfi mahsûlünün senevî îrâdı on sekiz yük akçe ve masrafı otuz iki yük akçe olub îrâd masrafı ihâta itmekle on dört yük akçe lâzım gelmekle ol mikdâr akçenin tedârükünde mümkün mertebe usret çekilürken hâlâ bi-emrillâhi te'âlâ ihrâk-ı kebîr vâki' olmağla vakf-ı mezbûrun ekser

akârâtı yanmağla vakfa za'af-ı küllî ve kesr îcâb eylemeğın mukaddemâ vakf-ı mezbûrdan dekâkîn ve mahzen ve odalara mutasarrıf olanlar fevt olduklarında dükkânları ve gayrılarını evlâdına intikâl eylemeğın vakfın defterine yazılıb rüsûm-ı âdiyeleri bi-hasebi'l-kânûn vakf cânibine virilmek mu'tâd iken ba'zıları yazdırmayub vakf olanlardan ba'zıları birkaç evlâdlarına intikâl idüb içlerinden biri fevt oldukda hissesi cânib-i vakfa isbâl eylemişken karındaşları nizâ' eylemekle ol makûle vakf defterine altı ay mürûrundan sonra yazdırmayanların dekâkîn ve gayrı akârâtı âhara îcâr olunub ve ba'zıları dahi akârâtın bir birine fârig olduklarında bedel-i ferâğ ne mikdâr akçe alurlar ise öşrin cânib-i vakfa alınmak bâbında merhûm ve mağfûrun leh babam Hüdâvendigâr tâbe serâhû zamanında emr-i şerîf virilmekle tecdîd olunmak bâbında inâyet recâ itmeğın tecdîd olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Vusûl buldukda mukaddemâ ve hâlâ sâdır olan fermân-ı şerîfim mücebince amel idüb dahi ol makûle vakf-ı mezbûrdan dekâkîn ve mahzen ve odalara mutasarrıf olub isimlerin yazdırmayanların ve karındaşları fevt oldukda hisselerin vakfa intikâl idenlerin altı ay mürûrundan sonra vakf defterine isimlerin yazdırmayanların dekâkîn ve mahzen ve odaların cânib-i vakfa hüküm eyleyesiz ki mütevellîsi tâlib olanlara îcâr ile ve dahi akârâtın mezbûrlardan birbirlerine ferâğat idenler dahi ne mikdâr akçeye fârig olurlar kasr-ı yed ve ferâğ olan akçenin öşrin mütevellî-i mûmâ ileyh aluvirüb te'allül ü inâd itdürmeysin ve bi'l-cümle bu bâbda gereği gibi takayyüd olub vakf-ı mezbûra gadr olunmakdan ve evâmir-i şerîfime muhâlif vaz'-ı zarûretten ictinâb ve ihtirâz üzere olasin deyü yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene 1068 / [12-21 Temmuz 1658]

2

Mihaliç Kazası'nda sakin olan Raziye Hanım'ın beyi vefat etmiş olup kimseyle nikahlanmak istemediği halde Mustafa Paşa tarafından rızası olmadan nikaha zorlanarak taciz ve rencide edilmemesi hakkında.

Mihaliç monlasına hüküm ki

Düstûr-ı mükerrerem Erzurum muhâfazasında olan vezîr Mustafâ Paşa'nın sağîresi olub kazâ-i mezbûr sâkinelerinden Râziye Hânım arz-ı hâl idüb bundan akdem bunun zevcesi Hasan fevt olub kendünün kimesneye nikâh ile varmağa rızası yoğiken sâbıkâ

vezîr-i mufahham Mehmed Paşa'nın oğlu Mustafâ Paşa mücerred bunu ta'cîz için ben seni nikâh ile alurum deyü rencîde İdermiş hilâf-ı şer'-i şerîf rencîde olunmamak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [10]68 / [12-21 Temmuz 1658]

3

Mihaliç Kazası'nda Resul adlı şahıs arzuhal göndererek Kendisine ait olan kölesinin Hasan adlı şahıs tarafından alıkoyularak gah satarım, gah azad ederim diyerek tehdid etmesi üzerine gerekenin yapılması hakkında.

Mihaliç monlasına hüküm ki

Resûl nâm kimesne arz-ı hâl idüb bin altmış (boş) senesinde bunun abd-i memlûkü (boş) nâm (silik) beş yüz guruş ile Hızırca nâm karye sâkinlerinden Hasan nâm kimesne ayardub hâlâ abd-i memlûkü yanında olmağla taleb eyledükde mücerred ta'cîz için gâh azâd iderim ve gâh sana bahâsını viririm deyü te'allül eyledüğün bildürüb şer'le görülüb icrâ-yı hakk olunub te'allül ider ise Âsitâne-i sa'âdete ihzâr olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L sene [10]68 / [12-21 Temmuz 1658]

4

İznikmid Kazası sakinlerinden olan İznikmid mutasarrıfının eski Kethüdası olan Musa muhasebesini görmeyib zimmetinde İznik mutasarrıfının hakkı olup tahsil edilmesi hakkında.

Ber-vech-i arpalık Kocaili Sancağı'na mutasarrıf olan (boş) dâme ikbâluhûya ve İznikmid kâdîsına hüküm ki

Kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm sâbıkâ livâ-i mezbûra mutasarrıf olan Ahmed dâme izzuhû arz-ı hâl idüb İznikmid Kazâsı sâkinlerinden olub bundan akdem müşârun ileyhın kethüdâsı Mûsâ nâm kimesne muhâsesin görmeyüb zimmetinde hakkı olmağla mezbûr Âsitâne-i sa'âdete ihzâr olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N sene [10]68 / [12-21 Haziran 1658]

Âsitâne-i sa'âdetde gümrük emîni olan Siyavuş arzuhal göndererek İznikmid'de görevlendirdiği gümrük memuru, şehir kethüdâsı olan Alacalı Mehmed, Hacı İbrahim, Hacı Mustafa, Akoğulları ve Karacaoğlu Mehmed gümrük vermeyib elimizde temessükatları olduğunu söyleyerek gümrük vermediklerinden dolayı temessükleri ile birlikte Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında

İznikmid kâdîsına hüküm ki

Bi'l-fi'il Âsitâne-i sa'âdetde gümrük emîni olan Siyavuş zîde mecduhû arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûra karadan gelen eşyâdan ta'yîn eylediği kimesne gümrük talep eyledükde şehir kethüdâsı olan Alacalı Mehmed mukaddemâ kethüdâsı olan Hacı İbrâhîm ve Hacı Mustafâ ve Akoğulları ve Karacaoğlu Mehmed gümrük vermeyüb elimizde emrimiz vardır deyü mâni' oldukların bildürüb mezbûrların ellerinde olan temessükâtları ile Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecilden ellerinde olan temessükâtları ile Âsitâne-i sa'âdetüme murâfa'a olmak için ihzârları için yazılmışdır.

Fî evâil-i Za sene [10]68 / [31 Temmuz-9 Ağustos 1658]

Sh:60

1

Vefat eden Osman Sipahi'nin mal varlığı küçük oğluna kalmış olup müteveffanın papaz olan kayınpederi ve boşandığı Nasrani hanımı tarafından ele konulmuş olup kayınpederi yetimin malına el koymakta olup ihzârı için gerekenin yapılması hakkında.

Fart kâdîsına ve Kütahya mütesellimine hüküm ki

Dîvân-ı hümâyûnum kâtiblerinden Kâtib İsâ zîde kadruhû arz-ı hâl idüb dâmâdı Osmân Sipâhî fevt olub evlâd-ı sığârına bu vasî-i muhtâr olub müteveffâ-yı mezbûrun keçi ve öküz ve inek vesâir emti'a ve eşyâyı kayınatası (boş) nâm papazın ve nasrâniye kızı olub müteveffâ-yı mezbûrun zevce-i metrûkesi elinden alub bundan akdem vekîl gönderüb talep eyledükde ba'zı kimesnelere istinâd itmekle avk ve te'hîre bâ'is olub ve mezbûr papazın ihzârı için ordu-yı hümâyûnum tarafından emr-i şerîfim virilüb ve

Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri çâvûşlarından Mehmed Çâvûş vekîl nasb idüb ihzâr için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâil-i Za sene [10]68 / [31 Temmuz-9 Ağustos 1658]

2

Midilli'de Rum patriği olan Baysudi adlı zimmi arzuhal göndererek İbrahim adlı şahısın kendisinden bin beş yüz guruş alacağı olduğunu iddia ederek bir akrabasını alıkoymuş olmakla zikrolunan patriğin akrabalarına müdahale edilmemesi ve davacı ise davasının Âsitâne-i sa'âdette görülmesi hakkında.

Midillü muhâfazasında olan Vezîr Mustafâ Paşa'ya ve Midillü kâdisına hüküm ki

Sâbıkâ Rum keferesinin patriği olub kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Baysudi ? nâm zimmî arz-ı hâl idüb İbrâhîm nâm kimesne mücerred ahz u celb için senin zimmetinde bin beş yüz guruş hakkım vardır deyü kazâ-i mezbûrda olan akrabâsın ahz itdürüb hilâf-ı şer'-i şerîf rencîde vü remîde itmekden hâlî olmaduğun bildürüb hilâf-ı şer'-i şerîf akrabâların rencîde olunmayub da'vâsı var ise Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere şer'le görülmek için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâil-i Za sene [10]68 / [31 Temmuz-9 Ağustos 1658]

3

Kalyon Kaptanlarından Mehmed'in Hizmetkârı olan Yelkenci Zolta adlı zimmeden alacağı olan dokuz bin guruş akçe ile Bozcaada'da bulunduğu bildirilip yakalanması hakkında.

Bozcaada muhâfazasında olan paşaya ve Bozcaada kâdisına hüküm ki

Kalyon kapudânlarından Mehmed nâm kapudân arz-ı hâl idüb bundan akdem bunun hidmetkârı ehrâ ? Yelkenci Zolta nâm zimmî dokuz bin akçe ile (silik) hâlâ Bozcaada'ya varduğun bildürüb şer'le görüleb aluvirilmek için hüküm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene [10]68 / [10-19 Ağustos 1658]

Eğribucak voyvodası olan Mehmed tarafından, eski Rum patriğinin hizmetkârı ve beraberindeki eşyası ile alıkoyulmuş olup teslim etmesi hakkında.

Ayazmend kâdîsına hüküm ki

Sâbikâ Rum patriği (boş) nâm zımmî arz-ı hâl idüb bunun hizmetkârı (boş) nâm (boş) atları vesâir eşyası ile Eğribucak voyvodası Mehmed nâm kimesne ahz idüb ziyâde te'addî eyledüğün bildürüb mezbûr fuzlûlen aldığı atların veair eşyâi aluvirmek için hüküm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene [10]68 / [10-19 Ağustos 1658]

Bolu Nazırı olan Koz Mehmed'in sakin olduğu Padişahdivanı adlı köyde evi basılarak malları ve hizmetkarlarının malları Memi oğlu Hüseyin, Ökçeli İbrahim ve Hacı Mehmed adlı şahıslar tarafından gasbedilmiş olup yakalanarak cezalandırılmaları hakkında.

Bolu paşasına ve Eflanî ve Bolu kâdîlarına hüküm ki

Sen ki Taraklıborlu kâdîsı mevlânâ Seyyid Hüseyîn zîde fazlühû Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüb Bolu Sancağ'ında nâzır olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Koz Mehmed zîde kadruhû meclis-i şer'a varub Bolu nâzırı olduğun sebebi ile nezâret mâlı ile Eflanî-i Bo(r)lu Kazâsı'nda vâki' Paşadîvâmı nâm karyeye konub kendü hâlinde iken Eflanî Kazâsı sâkinlerinden Memi oğlu Hüseyîn ve Ökçeli İbrâhîm ve Hâcî Mehmed hevâlarına tâbi' kimesneler ile cem'iyet idüb bu sene-i mübâreke mezbûrun konağın basub iki sepet içinde yedi kîse mîrî akçe ve bir Hereke döşemesiyle ve kethüdâsının on iki çizmesiyle döşemesiyle bir çadırın hizmetkârları çadırın ve hizmetkârı Alî'nin ? bir cevherdâr tüfenk ve bir nâka kürkle mayi çûka kaplı ferâce ve beş abasın ve rahtın sermedi mayi çûkaya kaplı kürkün ve bir sepet ... ve bir sîm hançer ve bir çûka ferâce ve Şa'bân'ın bir tüfenk bir kazık ? ve bir sîm kamasın vesâir eşyâların yağma vü gâret eyledüklerinden gayrı âlet-i harb ile bozulub ziyâde te'addî vü fesâd

idüb şer'le görölüb icrâ-yı hakk olmak recâsına arz eyledüğü ecilden şer'le görölüb icrâ-yı hakk olunmak için şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za sene [10]68 / [10-19 Ağustos 1658]

6

Nebil Hatun Evkafı Camisi'nin harab olan yerlerinin tamiri hakkında.

Trabzon ve Amasra kâdîlarına hüküm ki

Müteveffiye Nebil Hâtûn Evkâfı'nın berât-ı şerîfimle mütevellîsi olan (boş) arz-ı hâl idüb müteveffiye-i mezbûre hâtûnunun şart eyledüğü câmi'-i şerîfin ba'zı yerleri meremmâta muhtâc ve hamâmın su yolları dahi harâba müşri olub cânib-i vakfdan binâ ve ta'mîre vakfdan müsâ'ade olmamağla ehl-i vezâifin vaz'ların virilmeyüb rakabe olunmak için cânib-i şer'den hüccet-i şer'iyye virildüğün bildürüb hüccet-i şer'iyye mücebince amel olunub ehl-i vezâifin vazîfeleri virilmeyüb rakabe olunmak için hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za sene [10]68 / [20-29 Ağustos 1658]

7

İstanbul'da müteveffa Mehmed Ağa vakfına ait olan Zeyr ve Şerenlü adlı zımmilerin işlettikleri şemhane civarında başka bir şemhane açarak vakfı zarara uğratan Dimo adlı zımminin hüccet gereği dükkanının kapatılması için gerekenin yapılması hakkında.

İstanbul kâdîsına hüküm ki

Mahmiyye-i İstanbul'da vâki' sâbıkâ dârü's-sa'âde ağası olan müteveffâ Mehmed Ağa Vakfı'nın mütevellîsi Mustafâ zîde mecduhû arz-ı hâl idüb Mahrûsa-i İstanbul'da vâki' vakf-ı mezbûrdan olub gümrük kurbunda Zeyr ve Şerenlü nâm zımmîlerin icâreleri olan vakf şem'hâne kurbunda vâki' eski balık pazarında şem'hâne ihdâs olunmamak için mukaddemâ hüccet-i şer'iyye ve emr-i şerîf virilmişken Dimo nâm zımmî kanâ'at itmeyüb şem'hâne ihdâs etmekle vakfa zarar eyledüğü ecilden mezbûr Dimo murâfa'a-i şer' olub görüldükde mezbûrn ihdâs eyledüğü şem'hâne men'

ü def' olunmak için hüccet-i şer'iyeye virilmişken merkûm Dimo yine kanâ'at itmeyüb vakfa gadr eyledüğün bildürüb hüccet-i şer'iyyesi mücebince amel olunub men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden hüccet-i şer'iyyesi mücebince şer'le görülmek emrim olmuştur. **Buyurdum ki:**

Vusûl buldukda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi husûs-ı mezbûra hakk ve adl üzere takayyüd ve hüccet-i şer'iyyesine nazar idüb gönderesin arz olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîm ve mazmûnu muvâfık-ı şer' olub alâ vecih'l-hasım sâbit olan hüccet-i şer'iyyesi mücebince amel idüb min ba'd şer'-i şerîf ve hüccet-i şer'iyeye ve mukaddemâ ve hâlâ virilen emr-i şerîfime muhâlif ihdâs eyledüğü şem'hânenin zararı men' ü def' eyleyesin deyü yazılmışdır.

Fî evâil-i Z sene [10]68 / [30 Ağustos-8 Eylül 1658]

Sh:61

1

Yorgi adlı zimmiye kefil olan Papa Yani adlı zimmi arzuhal göndererek Yorgi'nin vakıftan aldığı dört yüz altmış riyal gurus borcunu ödemediği ve Keli Kaza'sına firar ettiğini bildirerek gerekli tahsilatının yapılması hakkında.

Özi beğlerbeğisine ve Keli kâdısına hüküm ki

Papa Yani nâm zimmî arz-ı hâl idüb bundan akdem Yorgi nâm zimmîye (boş) nâm mütevelliden mâl-ı vakfdan dört yüz altmış riyal gurus aluvirüb kefil bi'l-mâl olmağla edâ itmedin kazâ-i mezbûra firâr itmekle meblağ-ı mezbûru kefilin cebren virüb hâlâ taleb eyledükde virmekte te'allül itmekle mahallinde şer'le görölüb icrâ-yı hakk olmaz ise Âsitâne-i sa'âdete ihzâr olunmak için şürûtuyla hüküm [yazılmışdır.]

Fî evâil-i Z sene 1068 / [30 Ağustos-8 Eylül 1658]

2

Seferihisar Kazası'nda yeni tahrirat yapılmış olup önceden tekalifler mevkufat defterine göre alınmış iken muhassıl-ı emval tarafından Bektaş adındaki şahıs gönderilerek tekalif veren reayadan, babaları ve kendileri Seferihisar'da sakin olup eskiden avarız hanesine dahil olan reayadan ve defterli sipahiden güherçile

bedeli adıyla vergi talep edip atlı adamlar ile halkı itaate zorladıklarından dolayı aldıkları gayr-i resmi vergileri geri ödemeleri hakkında.

Kütahya mütesellimine ve kethüdâyerine ve Seferihisarı hisar kâdîsına hüküm ki

Seferihisâr Kazâsı ahâlîsi Südde-i sa'âdetüme âdem ve arz-ı hâl gönderüb bundan akdem kazâ-i mezbûr re'âyâsı perâkende olub müceddeden tahrîri fermân olundukda hâric ez-defter re'âyâ ziyâde hâneleri avâriz hânesine zamm olunub mevkûfât dan sûret-i defter virilüb fermân olunan avârizları vesâir tekâlîf mevkûfât defteri mûcebince virüb edâ iderler iken muhassıl-ı emvâl tarafından Bektaş nâm kimesne gelüb mevkûfât defterine muhâlif bu ana gelince hâne-i avâriz mutasarrıf olub ber-mûceb-i fermân tekâlîf viregelen re'âyâdan ve babası ve kendüleri kazâ-i mezbûrda sakın olub avâriz hânesine kadîmden dâhil olan re'âyâdan ve defterlü sipâhî ve sakın olduğu livâ re'âyâsından bedel-i güherçile nâmıyla ziyâde akçelerin alub ve ziyâde atlı ile gelüb itâ'at-i şer' eyledüklerin arz olundukda min ba'd hâneye kayd olunan hâric ez-defter ve ziyâde re'âyâsı rencîde olunmayub ve hilâf-ı defter aldıkları akçeleri redd olunmak için ordu-yı hümâyûnum ve mâliye tarafından müekked emr-i şerîf virilmekle mûcebince dahi dîvân tarafından emr-i şerîf virilmiştir.

Evâsıt-ı Z sene [10]68 / [9-18 Eylül 1658]

İsâ Efendi yediyle olub buyuruldusu emir üzerindedir

3

Kumkapı meyhanecilerin (boş) adlı zımmilerin Yani ve Nikola adlı zımmilerden elli iki bin akçe alacakları olup Tavşan Adası'na gittikleri analaşılıp zikrolunan meblağın malum şahıslardan tahsil edilmesi aksi takdirde divan-ı hümayunda görüşülmek üzere gönderilmeleri hakkında.

Galata kâdîsına hüküm ki

Kumkapı meyhanecilerinden (boş) nâm zımmîler Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb tâife-i mezbûrdan Yani ve Nikola nâm zımmîlerde elli iki bin akçe hakları olmağla mezbûr zımmîler firâr idüb Tavşan Adası'na varup şâhidleri yerinde olmağla mezbûrlar icrâ-yı hakk olmaz ise dîvân-ı hümâyûna ihzâr olunub şer'le görülmek için şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene [10]68 / [9-18 Eylül 1658]

Traboliç Kazası sakinlerinin, sürsat bedelini toplamakla görevli olan Fazullah'ın halktan gereğinden fazla akçe toplaması ve Kühnu adlı hanımı hapsedip yüz gurusunu aldığına dair şikayeti üzerine Fazullah'ın halktan aldığı fazla akçeleri geri ödemesi hakkında.

Traboliç müftisine ve Kalamine kâdîsına hüküm ki

Sen ki kâdîsın Südde-i sa'âdetüme mektûb gönderüb Kalamine kazâsına tâbi' Gölcük nâhiyesi ahâlîsinden Kühnu ve Belceruni ve Andriya ve Nikola ve İstemati nâm zimmîler meclis-i şer'a varub bin altmış sekiz senesinde fermânım olan bedel-i sürsât cem'ine me'mûr olan Fazlullâh nâm kimesne emr-i şerîfimde tasrîh olunan akçeden ziyâde hilâf-ı şer'-i şerîf akçelerin aldığından gayri merkûm Kühnu Hânımı ahz u habs idüb yüz gurusun alub ziyâde te'addî itmekle hilâf-ı şer'-i şerîf olduğun akçeleri aluvirmek bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz eyledüğün ecilden emr-i şerîfimde ta'yîn ve tasrîh olunan ziyâde alınmış var ise ma'rifet-i şer'le giriye redd olunmak için şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z sene [10]68 / [9-18 Eylül 1658]

Sh:62

Der-zaman-ı vezîr-i mükerrerem İsmâ'îl Paşa hazretleri el-vâki'

Fî 18 Z sene [10]68 / [16 Eylül 1658]

1

Galata sakinlerinden Nikola adlı zimminin yanında çalışan hizmetkârı dükkanında bulunan sermayesinin çalıp Midilli'ye gittiğini belirterek yakalanarak Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Midillü muhâfazasında olan vezîre ve Sakız monlasına ve Midillü ve (boş) kâdîlarına hüküm ki

Galata Kazâsı sâkinlerinden Nikola nâm zimmî Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb mezbûrun dükânında hidmetkârı olan Nikola nâm zimmî bunun cümle

sermayesin serika idüb firâr taht-ı kazânızda olduğun ve tarafından (boş) nâm kimesneyi vekîl nasb eyledüğün bildürüb her kanginizin taht-ı kazâsında bulunur ise ahz olunub Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene [10]68 / [19-28 Eylül 1658]

2

Malkara Kazası'na tabi Elmalı adlı köyde sakin zımmi Nikola'nın babası Dimo, Malkara Kazası sakinlerinden Mahmud, Yorgi ve Laş adlı zımmiler tarafından koyun satarken gece öldürülmüş olup malum şahısların yakalanarak Âsitâne-i sa'âdete gönderilmeleri hakkında.

Rodoscuk monlasına ve Malkara kâdîsına ve Çatalca ustasına hüküm ki

Malkara Kazâsı'na tâbi' Elmalu nâm karye sâkinlerinden Nikola nâm zımmî Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb bundan akdem bunun babası Dimo nâm zımmî Malkara Kazası sâkinlerinden Mahmûd nâm kimesne ile Yorgi ve Laş nâm zımmî ile koyun iştirâ ider iken mezbûrlar bunun babası mezkûru gece urub katl idüb ziyâde zulm ü te'addî ve fesâd eyledüklerin bildürüb mezbûrlar Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunub icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ itmeğin mahallinde icrâ-yı hakk olmaz ise Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak emrim olmuştur.

Fî evâhir-i Z sene [10]68 / [19-28 Eylül 1658]

3

Gemlik Kazası'na tabi Olan Küçük İnöz köyü ahalisi arzuhal gönderip Abaza Hasan ve adamlarının eşkiyalık yaptığını bildirip mücadele ettiklerinde bazı şahıslar karşı çıkararak mallarına el koymak ile tehdid ederek zor durumda kaldıklarından dolayı gerekli uyarının yapılması hakkında.

Gemlik Kazâsı'nda nâib olan (boş) hüküm ki

Kazâ-i mezbûra tâbi' İnöz-i Küçük nâm karye ahâlîsi Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb hâliyâ isyân ve tuğyân üzere olan Abaza Hasan ve tevâbi'i eşkiyâsı için neffir-i âmm olmak üzere emr-i şerîfim virildikde mezbûrlar itâ'at-ı emr-i şerîfim itmekle şakî-i mezbûrlar ile harb u kîlâl itmeleriyle ahâlî-i vilâyetden ba'zıları mücerred bunları ta'cîz

içün siz niçün şakī-i mezbûrlar ile harb ü kıtâl eyledünüz sizi ahz ve erzâkınızı aluruz deyü hilâf-ı şer‘-i şerîf rencîde vü remîde itmekden hâlî olmadukların bildürüb hilâf-ı şer‘-i şerîf ve kânûn-ı münîf rencîde olunmayub men‘ ü def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledükleri ecilden vech-i meşrûh üzere hilâf-ı şer‘-i şerîf rencîde itmeyeler deyü emr-i şerîf virilmiştir.

Tahrîren fi evâhir-i şehri Zî'l-hicceti's-şerîfe sene semân ve sittîn ve elf. [evâhir-i Z sene 1068] / [19-27 Eylül 1658]

4

Hassa Bostancılarından Hüseyin arzuhal gönderere eski gümrük emini olan Yahya Çavuş'a vermiş olduğu yüz kırk bin akçeyi talep edip alamamasının üzerine gönderilecek admnada vermez ise Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Selanik monlasına hüküm ki

Hâssa bostancılarım kethüdâsı olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Hüseyîn zîde mecduhû arz-ı hâl idüb sâbıkâ gümrük emîni olan Yahyâ Çâvûş'a bundan akdem bağçe-i hâssa odalarının vakf akçesinden yüz kırk bin akçe virilüb meblağ-ı mezbûru talep [ve] tahsîl itmek için âdem gönderdükde virmekde te'allül ü inâd eyledüğün bildürüb tarafından ta'yîn eyledüğü âdemisine meblağ-ı mezbûru virmekde te'allül ider ise Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölüb icrâ-yı hakk olmaz ise Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak için şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene [10]68 / [19-28 Eylül 1658]

5

Abaza Hasan adlı eşkıya'nın yakalanması konusunda Bartın kadısının yanaşmaması üzerine Bolu sancağı müteselliminin Bartın kadısını Âsitâne-i sa'âdete göndermesi hakkında.

(boş) kâdîsına ve Bolu Sancağı mütesellimine hüküm ki

Bender(ere)ğli ve Samakov-ı Devrek kazâlarında sâkin vesâirîn Südde-i sa'âdetüme mahzar gönderüb hâlâ isyân ve tuğyan üzere olan Abaza Hasan ve tevâbi'i

eşkiyâsı haklarından gelinmek için Bolu Sancağı'nda vâki' olan kâdîlarına vesâir iş erlerine nefir-i âmm olmak üzere emr-i şerîfim gönderildikde Bartın kâdîsı olan (boş) dahi da'vet eyledüklerinde itâ'at-i emr eyledüğün (silik) eyledükleri ecilden sen ki mütesellimsin kâdî-i mezbûru Âsitâne-i sa'âdete ihzâr eylemen bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmağla şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene [10]68 / [19-28 Eylül 1658]

6

Valide Sultan hassı mahsulü kethüdâsı vekili tarafından tahsil edilip Asitaneye getirilirken İznikmid'e vardığında Hereke ve Gekbuze civarında olan bekcilerin İznikmid hassında hakkımız vardır demiş bulunmakla söz konusu şahsın vardığı her noktada müdahale edilmeden İstanbul'a getirilmesi hakkında.

İznikmid muhâfazasında olan Mehmed Paşa'ya ve İznikmid kâdîsına ve Mehmed Paşa'ya hüküm ki

Seyyidetü'l-muhadderât ikfletü'l-muhassanât Vâlide Sultân dâmet ismetuhânın kethüdâsı vekîli olan Mahmûd zîde mecduhû arz-ı hâl idüb müşârun ileyhânın hâslarından ... hâssı voyvodası hâss-ı mezbûrun mahsûlünü getürüb İznikmid'e dâhil oldukda Hereke ve Gekbuze etrâflarından olan bekciler aceleten koşub ve İznikmid'den dahi hakkımızı virmemekle ? hâlâ İznikmid'de kaldüğün bildürüb müşârun ileyhânın hâssı mahsûlü her kanginizin taht-ı kazâsına varub dâhil olur ise kimesne mâni' olmayub Âsitâne-i sa'âdete getürülmek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere amel eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmağla şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene [10]68 / [19-28 Eylül 1658]

Sh:63

1

Ayasoya-i Kebir Vakfı mütevellisi olan İbrahim İstanbul'da Hobyar Mahallesi'nde olan mülk menzillini işletmekte olup, Ayasofya-yı Kebir civarında köle ve cariyelere şartlı olarak verilen menzile mutasarrıf olan (boş) hanım ile mezkur

mülklerin değiştirilmesi vakıf açısından daha menfatli olacağından eğer hanımında rızası var ise söz konusu mülkleri takas etmeleri hakkında.

Mûcebince müfettiş efendiye hitâben emr-i şerîf virilmekle yazılmışdır.

Fî evâil-i R sene [10]69 / [27 Aralık 1658-5 Ocak 1659]

İstanbul kâdîsına hüküm ki

Sâbıkâ Ayasofya-i Kebîr mütevellîsi olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân İbrâhîm zîde mecduhû Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb Ayasofya-i Kebîr kurbunda utekâya meşrûta olan ma'lûmetü'l-hudûd bir bâb menzile meşrûtiyyet üzere mutasarrıf olan (boş) nâm hâtûn rızâsıyla mûmâ ileyhın yine mahmiyye-i İstanbul'da vâki' Hobyâr Mahallesi'nde olan mülk menzili vakf olan menzilden evsa' ve binâ ve kıymeti cihetinden evfer olmağla mübâdele olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden utekâ-yı vâkıfdan olan mezbûre (boş) Hâtûn hüsn-i rızâsıyla tebdîl ider ise ve bu makûle utekâya meşrûta olan menzilin istibdâli şer'an sahîh ola. ***Buyurdum ki:***

Vusûl buldukda husûs-ı mezbûra temâm ve adl üzere mukayyed olub göresin mûmâ ileyhın mülk olan menzili ol vakf olan menzilden evsa' binâ cihetinden kıymeti dahi ekser olub istibdâli vaka enfa' ve mezbûre hâtûnun rızâsı var ise fukahâ-yı Hanîfe'den tebdîl-i vakfi tecvîz idenlerin kavleri üzere mülk-i mezbûrda vakf-ı merkûmun şürûtu icrâ olunmak üzere vakf olub vakf-ı mezbûr mülk olmak üzere hüccet-i şer'iyeye viresin deyü şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z sene [10]68 / [19-28 Eylül 1658]

2

Daha önce yahudi bir zımminin İslam ile müşerref olması üzerine Şehirköy Kazası'na vardığında Papa Yorgi adlı zımmi tarafından eski dinine dönmesi husunda zorlandığı için Papa Yorgi'nin Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında

Çâvûşa virilmişdir.

Şehirköy kâdîsına ve Şehirköy kâdîsına hüküm ki

Bundan akdem (boş) nâm yahûdî şeref-i İslâm ile müşerref olub ba'dehû mezbûr Şehirköy Kazası'na vardukda kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Papa Yorgi nâm zımmî-i

mezbûru ihtilâl eyleyüb kâfir ol deyü yanında alıkoyub te'addî eyledüğü istimâ' olunmağla mezbûr ile merkûmu Âsitâne-i sa'âdete ihzârları için yazılmışdır.
Fî evâil-i M sene [10]69 / [29 Eylül-8 Ekim 1658]

3

Franca elçisi Delacay Vasilin arzuhal göndererek Fransız tüccarların Sayda ve Beyrut iskelelerinde eskiden beri ticaret yaptıklarını ancak Sayda ve Beyrut zabiti olan Hasan'ın bunları zor durumda bıraktığı için Akka İskelesi'ne giderek orada ticaret yapmaya mecbur kaldıklarını ve eski yerlerine tekrar geri dönmek istediklerini bildirmiş olup söz konusu tüccarların Sayda ve Beyrut iskelelerine geri dönmeleri ve kimselerin müdahale etmesi hakkında.

Akka ve (boş) ve (boş) kâdîlarına hüküm ki

Franca pâdişâhının ilçisi olan kıdvetü'l-ümerâi'l-milleti'l-mesihîyye Delacay Vasilin ? hutimet avâkibuhû bi'l-hayr Dergâh-ı mu'allâma arz-ı hâl gönderüb kadîmü'l-eyyâmdan Efrenc bâzârgânları Sayda ve Beyrut iskelelerinde oturub kâr ü kisb idegelmişler iken bin altmış (boş) senesinde Sayda ve Beyrut zâbiti olan Hasan zamanında zulm ü cevrinden kadîmî sâkin olub kâr ü kisb idegeldükleri iskelelerin bırağub varup Akka İskelesi'nde olmalarıyla hâlâ mezbûrlar kalkub kadîmî oturageldükleri Sayda ve Beyrut iskelesine gelmek istediklerinde hâlâ zâbiti olanlar mâni' olub merkûm zâbit Hasan zamanında kalkub sâkin olan efrenc bâzârgânları kadîmî sâkin oldukları Sayda ve Beyrut iskelelerine gönderilüb kimesne mâni' olmamak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâ eyledüğü ecilden kadiden olugeldüğü üzere amel olunmak emrim olmuştur. *Buyurdum ki:*

Vusûl buldukda sâdir olan emrim üzere amel idüb dahi mezkûr zâbit Hasan zamanında kalkub varup Akka ve (boş) iskelelerinde sâkin olan efrenc bâzârgânları kadîmî sâkin oldukları Sayda ve Beyrut iskelesine gönderilüb iskan itdürilüb min ba'd kadîmdin olugelene muhâlif bir ferde te'allül ü inâd itdürmeyesin deyü hüküm yazılmışdır.

Fî evâil-i M sene [10]69 / [29 Eylül-8 Ekim 1658]

4

Arpa kulu Piri'ye İstanbul için gerekli olan ve göndermekle mükellef olduğu arpayı bir an önce gemilere yükleyerek göndermesi hakkında.

Arpa kulu Pîri'ye hüküm ki

Bu ana gelince ocaklık arpasını göndermekle mes'ûl ve mu'âteb olmuşsundur idi, gemilere tahmîl ve bir gün mukaddem Âsitâne-i sa'âdetüme irsâl ve îsâl eylemen için müekked hüküm yazılmışdır.

Fî evâil-i M sene [10]69 / [29 Eylül-8 Ekim 1658]

5

Keşan'da sakin Hasan nikahlandığı hanımının kayınpederi tarafından alıkoyularak kendisine verilmemesi üzerine arzuhal göndermiş olup, kayınpederi Abdülbaki'nin kızını, damadı olan Hasan'a geri vermesi, aksi takdirde Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Keşan monlasına hüküm ki

Nefs-i Keşan sâkinlerinden Hasan nâm kimesne Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb mezbûr Abdülbâkî nâm kimesnenin kızı (boş) nâm hâtûnu nikâh ile mezbûre taht-ı nikâhında iken kayınatası merkûm Abdülbâkî menkûhası mezbûreyi alub virmekte te'allül itmekle mahallinde şer'le görülüb menkûhası mezbûreyi virmekte te'allül ider ise Âsitâne-i sa'âdete ihzâr olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâil-i M sene [10]69 / [29 Eylül-8 Ekim 1658]

6

Hassa Bostancılarından Hacı Mustafa'nın 1067 senesinde üzerine aldığı mukataayı İskender adlı şahsa devretmiş olup İskender dört aylık mahsulatı vermemekte direndiği için olayın araştırılarak gerekli meblağın tahsil edilmesi hakkında.

Yanya paşasına ve Yanya ve Mezrak kâdîlarına hüküm ki

Hâssa bostancılarından Hâcî Mustafâ arz-ı hâl idüb (boş) havâss-ı hümâyûndan (boş) mukâta'ası bin altmış yedi senesinde üzerine der'uhde olunub mezkûr dahi

tarafından İskender nâm bostancıya sipâriş idüb mezbûr dahi dört ay mikdârı vâki' olan mahsûlâtı ahz u kabz idüb bir akçe ve bir habbe virmeyüp gadr itmekle mezbûrun ahz u kabz eyledüğü mahsûl mahallinde tefîş ü tefahhus olunub mikdâr-ı mahsûl zimmetinde zuhûr ider ise vukû' u üzere arz olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâil-i M sene [10]69 / [29 Eylül-8 Ekim 1658]

Sh:64

1

Hassa bostancılığından emekli olan Osman'nın Kefil olduğu Ereğli Nahiyesi metropolidi Miltöz adlı rahipten üç bin yedi yüz guruş alacağı hüccetle sabit olup tahsil edilmesi aksi takdirde Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Hâslar monlasına hüküm ki

Hâssa bostancılar tekâ'üdlerinden Osmân zîde kadruhû arz-ı hâl idüb bundan akdem kazâ-i mezbûr muzâfâtından Ereğli nâhiyesi sâkinlerinden olub kefere tâifesiinin metropolidi olan Miltöz nâm râhibin zimmetinde kefil olduğu hasebiyle mûmâ ileyhin üç bin yedi yüz guruş hakkı olub ve'l-yevm hüccet-i şer'iiyesi olub taleb eyledükde virmekde te'allül ü inâd eyledüğün ve tarafından (boş) nâm kimesneyi vekîl nasb eyledüğün bildürüb hüccet-i şer'iiyesi mûcebince şer'le görölüb zimmetinde zuhûr iden hakkın vekîli mezkûra aluvirilüb te'allül ider ise Âsitâne-i sa'âdete havâle olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâil-i M sene [10]69 / [29 Eylül-8 Ekim 1658]

2

Kirgor adlı ermeninin, Yani adlı şahıstan yüz doksan beş guruş alacağı olup Yani'nin Sabancı Kazası'na tabi Adalıkarye'de olduğu bildirilmiş olup gerekli meblağın kendisinden tahsil edilmesi hakkında.

Sabancı ve (boş) kâdîlarına hüküm ki

Kirgor nâm ermenî arz-ı hâl idüb bundan akdem Yani nâm kimesnede yüz doksan beş guruş hakkı olub hâlâ Sabancı Kazâsı'na tâbi' Adalıkarye'de olduğun

bildürüb mahallinde şer'le görülüb icrâ-yı hakk olmaz ise Âsitâne-i sa'âdetime havâle olunmak için yazılmışdır.

Fî evâil-i M sene [10]69 / [29 Eylül-8 Ekim 1658]

3

Meryem adlı yahudi kadın arzuhal göndererek Musa adındaki oğlunun zimmiler tarafınadan zorla alıkoyulduğunu bildirmiş olup oğlunun geri alınıp Meryem'e teslim edilmesi aksi takdirde zimmilerin Âsitâne-i sa'âdete gönderilmesi hakkında.

Şehirköy kâdîsına hüküm ki

Meryem nâm yahûdî Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûra tâbî' Zağanoz ve (boş) nâm karye sâkinlerinden (boş) ve (boş) nâm zimmîler bunun Mûsâ nâm emred oğlunu fuzûlen ahz idüb mahallinde şer'le görülüb icrâ-yı hakk olmaz ise Âsitâne-i sa'âdete ihzâr olunmak için şürûtuyla hüküm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene 1069 / [9-18 Ekim 1658]

4

Diyarbakir sakinlerinden Haşim, Hamravansuyu denilen vakıf suyundan, vakıf mütevellisinin izniyle senelik iki yüz akçe ile kendi menziline götürmüş olup elinde temessükü olmakla kimselerin müdahale etmemesi hakkında.

Diyârbekir paşasına ve monlasına hüküm ki

Nefs-i Âmid sâkinlerinden Hâşim nâm kimesne arz-ı hâl idüb medîne-i Âmid'de vâki' Hamravansuyu dimekle ma'rûf vakf sudan izn-i mütevellî ile kendü menziline icrâ olunmak üzere senede iki yüz akçe mukâta'a ile bir masura su alub beher sene mukâta'asın virüb vakf-ı mezbûr mütevellîsi tarafından mühürlü temessük virildüğün bildürüb elinde olan temessükü mücebince amel olunub hilâf-ı şer' âhardan müdâhale olunmamak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M sene [10]69 / [9-18 Ekim 1658]

5

Esfad adlı zimmi arzuhal göndererek, Galata Kazası'na tabi Kapudağ Nahiyesi'nde ölen zimmi Dimo'nun emval ve erzakı akrabalıktan dolayı kendisine ve

kızı olan Fezo'ya kaldığını ancak Fezo ve kocasının tüm emval ve erzak bize kaldı diyerek Esfad'ın hissesini vermemekte inat ettiğini bildirmiş olup gerekenin yapılması aksi takdirde Fezo ve Kocasının Âsitâne-i sa'âdete gönderilmeleri hakkında.

Galata kâdîsına hüküm ki

Esfad nâm zimmî arz-ı hâl idüb kazâ-i mezbûr muzâfâtından Kapudağı nâhiyesinde sâkin mezbûrun akrabâsı Dîmo nâm zimmî mürd olub emvâl ve erzâkı asabiyet cihetinden bi-hasebi's-şer'i's-şerîf buna ve kızı Fezo nâm zimmîye intikâl idüb bu dahi hisse-i şer'iyyesin taleb eyledükde mezbûr zimmîye ve zevci (boş) nâm zimmî şirrete sülûk idüb cümle metrûkâtı bize hibe eyledi deyü virmekde te'allül ü inâd eyledüğün bildürüb şer'le görölüb icrâ-yı hakk olmaz ise Âsitâne-i sa'âdetüme ihzâr olunmak için şürûtuyla yazılmışdır.

Fî evâhir-i M sene [10]69 / [19-28 Ekim 1658]

6

Çorlu sakinlerinden Ömer, Ali adlı sipahiye iki yüz riyal gurus vermiş olup almak istediğinde vermediği bildirilip tahsil edilmesi aksi takdirde divan-ı hümayunda görüşülmek için gönderilmeleri hakkında.

Çorlu kâdîsına ve kethüdâyerine hüküm ki

Ömer nâm kimesne Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb bundan akdem kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Alî nâm sipâhiye iki yüz iki riyal gurus virüb ba'dehû taleb eyledükde virmekde te'allül itmekle mahallinde şer'le görölüb icrâ-yı hakk olmaz ise ihzâr olunub dîvân-ı hümayûnda şer'le görölmek emrim olmuşdur vech-i meşrûh üzere yazılmışdır.

Evâil-i S sene [10]69 / [29 Ekim-7 Kasım 1658]

7

Vezir Kaptan Hüseyin Paşa hassından olan Dergah adlı köy sakinleri arzuhal göndererek, ödemeleri gereken iki yüz kırk bin akçe rüsumun yüz kırk bin akçesini ödeyip geriye kalanını da teslim ettiklerine dair temessüklerini almış olup fazladan akçe talep edilmemesi hakkında.

Bugoyna kâdîsına hüküm ki

Düstûr-ı mükerrem vezâretiyle kapudânım olan Hüseyîn Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun hâssı karyelerinden Dergah nâm karye ahâlîsi Südde-i sa'âdetüme gelüb bin altmış sekiz senesinde üzerlerine edâsı lâzım gelen hukûk u rüsûmların iki yüz kırk bin akçeye üzerlerine der'uhde olunub sâbıkâ kapudânım olan Mehmed Paşa'ya yüz kırk bin akçesin virüb zimmetlerinde yüz bin akçe bâkî kalmağla hâlâ kapudânım olan Hüseyîn Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû tarafına yüz bin akçe teslîm idüb ellerine memhûr temessük virilüb ellerinde olan memhûr temessükü mûcebince hilâf-ı şer' ve kânûn rencîde olunmamak için emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî evâil-i S sene 1069 / [29 Ekim-7 Kasım 1658]

Sh:65

1

Müteveffa Hüseyin Efendi Vakfı mütevellisi olan Ebubekir arzuhal sunarak 1060 senesinde vakıfdan dört yüz doksan beş guruş borç almış olan Salvine kadısının vadesi dolmuş olup zikrolunan meblağı ödemesi hakkında

Salvine ? kâdîsı mevlânâ Abdurrahmân zîde fazluhûya hüküm ki

A'lemül'l-ulemâi'l-mütebahirîn efdalu fudalâi'l-müteverri'in bi'l-fi'il şeyhül-islâm ve müftî'l-enâm olan mevlânâ Mustafâ edâmallâhu te'âlâ fezâiluhûnun taht-ı nezâretinde olan evkâfdan müteveffâ Hüseyîn Efendi Vakfı'nın mütevellîsi olan Ebûbekir zîde kadruhû arz-ı hâl sunub bundan akdem vakf-ı mezbûr nükûdundan karz şartıyla bin altmış senesinde dört yüz doksan beş aded guruş alub va'adin temâm olmuş iken edâsında te'allül ü gadr eyledüklerin bildürüb mütevellî-i mezbûrun tarafından varan vekîline edâ eylemen bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüğü ecilden meblağ-ı mezbûru almış isen teslîm eylemen için şürûtuyla emr-i şerîf yazılmışdır.

Tahrîren fî evâsıt-ı S sene 1069 / [8-17 Kasım 1658]

2

Alanya kalesi muhafızlarının kale dışında ikamet etmeleri yasak iken bazı askerlerin kale dışında çiftliklerde yaşadıkları ve kalenin güvenliği için sakıncalı olduğu belirtilmiş olup engellenmesi hakkında.

Mersin kâdîsına hüküm ki

Alanya Kal'ası dizdârı Hasan zîde hıfzuhû mektûb gönderüb kal'a-i mezbûre mustahfızları kal'adan hâric ba'îd yerlerde ve çiftliklerin sâkin olmak hilâf iken hâlâ neferât-ı kal'a hâric yerlerde ve çiftliklerinde sâkin ve kendü hevâ ve heveslerinde olub hıfz u hirâset-i kal'ada tekâsül üzere oldukları arz eyledüğü ecilden kal'a-i mezbûreyi muhkem hıfz ü hirâset itmeleri emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Vusûl buldukda sâdir olan emrim üzere amel idüb dahi kılâ' neferâtı kal'adan hâric yerlerde ve ba'îd çiftliklerinde sâkin olmak hilâf-ı kânündür kal'a-i mezbûre neferâtına muhkem tenbîh ve te'kîd eylesin ki kal'adan hâric ve ba'îd yerlerde ve çiftliklerinde sâkin olmayub me'mûr oldukları üzere kal'a-i mezbûreyi muhkem hıfz ü hirâset eylesin amma mukayyid olasin ki bu bahâne ile umum teftîş nâmıyla ve ahz u celb sebebi ile hilâf-ı şer' kimesneye zulm u te'addî ve akçe alınmaktan be-gâyet ihtirâz eylesin deyü yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S sene [10]69 / [8-17 Kasım 1658]

Sh:66

1

Kereste taşıyan gemilerin, İstanbul'da çıkan yangın nedeniyle yanan bina ve dükkanlar için gerekli olan keresteleri İstanbul haricine götürmemeleri ve bina ve dükkan yapımında kullanılacak düzgün çam kerestesi taşımayan gemilere müdahale edilmemesi hakkında.

Boğazhisar muhâfazasında olan Vezîr Ahmed Paşa ve Kal'a-i Sultâniye ve Kilidü'l-bahr kâdîlarına ve Kal'a-i Sultâniye ve Kilidü'l-bahr dizdârlarına hüküm ki

Sefine reislerinden Yahyâ Reis Südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüb mezbûr seffinesine kereste doldurub mezâd eyledüğü yerlere götürüb ticâret itmek murâd itmekle lâkin bu def'a Âsitâne-i sa'âdetümde ihrâk vâki' olub kereste ziyâde lâzım ve mühimm olmağla kereste Âsitâne-i sa'âdetümde ev ve dükkânları ihrâk olan kimesnelere bey' olunub hâric-i vilâyete gitmemek üzere fermân-ı âlişânım sâdir olmağın mezbûr Yahyâ Reis'in dahi fermân-ı şerîfim üzere Âsitâne-i sa'âdetümde binâya lâzım olan kerestesi

alınub binâya lâzım olan çam kerestesi kalub binâya yarar kerestesi olmamağla Boğaz hisarlarında mu'tâd-ı kadîm üzere yoklanub seffinesine müdâhale olunmayub keresteye müte'allik binâya lâzım olmayan çam kerestesi kalmağla seffinesi saluvirilüb kimesne mâni' olmamak bâbında izn-i şerîfim recâ itmeğın mezbûrun seffinesi keşf olunub binâya yarar kerestesi kalmamağın seffinesine müdâhale olunmayub saluvirilüb rencîde olunmamak emrim olmuşdur. *Buyurdum ki:*

Vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi mezbûr Yahyâ Reîs'in seffinesi keşf olunub binâya lâzım olmayan çam kerestesi kalmağla seffinesi saluvirilüb işbu emr-i şerîfime muğâyir kimesneye iş itdürmeyesin şöyle bilesin.

Tahrîren fî evâhir-i Zî'l-hicceti's-şerîfe sene seb'în ve elf [Evâhir-i Z sene 1070] / [28 Ağustos-5 Eylül 1660]

BİBLİYOGRAFYA

3 NUMARALI MÜHİMME DEFTERİ, (966 – 968 / 1558-1560), Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1993.

44 Numaralı Mühimme Defteri, (Yayına Hazırlayan: Mehmet Ali ÜNAL), 1995.

HÜSEYİNKLİOĞLU Ayşegül, *Mühimme Defterlerine Göre Osmanlı Devletinde Eşkivalık Hareketleri (1594 – 1607)*, (Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Elazığ, 2001.

KILIÇ, Orhan “Mühimme Defterlerine Göre XVI. Yüzyılın İkinci Yarısında Osmanlı Devletinde Meydana Gelen Depremler” *Osmanlı*, c.5, Ankara, 1999.

DİZİN

Abaza Hasan, 168
abd-i memlûk, 128, 160
Abdullâh, 26, 44, 97, 113, 115, 142
Abdurrahmân, 102, 113, 150, 177
Abdurrahmân Çâvûş, 54
Abdurrahmân Efendi, 9, 111
Abdüddâim Evkâfi, 146
Abdûlbâkî, 28, 90, 115, 173
Abdülcelîl, 39
Abdûlfettâh, 60
Abdûlfettâh Beğ, 107
Abdülhak, 40
Abdülkerîm, 35, 40, 85
Abdüllatîf, 51, 67
Abdünnebî, 40
Abdürrahîm, 34
Abdüsselâm, 151
Âbide, 104, 124
Abraham Kohen, 53
acemioğlanı, 49, 61
Adalıkarye, 174
Adana, 34, 60
Adana beğlerbeği, 34
Adanos, 87
âdet-i aġnâm, 12, 67
Aġaçinlü, 22
Aġriboz, 152
Aġriboz Sancaġı, 12
Ahmed, 9, 22, 23, 31, 34, 35, 37, 40, 52,
63, 70, 83, 84, 87, 89, 94, 104, 107,
113, 123, 128, 129, 137, 139, 141,
143, 145, 160
Ahmed Çorbacı, 38
Ahmed Paşa, 73, 79, 83, 102, 116, 126,
178
ÂiŖe Sultân, 27
Akboġaz, 35
Akçay kâdisi, 53
Akçehisar, 76
AkçeŖehir, 35
Akhisar, 27, 135
Akhisar kâdisi, 26
Akka, 155, 172
Akoġulları, 161
Akseki, 123
AkŖar Kazası, 13
AkŖehir kâdisi, 35
Alacahan, 47
Alacalı Mehmed, 161
Alasonya, 33
Alasonya kâdisi, 33
AlaŖehir, 144
AlaŖehir Kazâsı, 124
Alî, 10, 25, 27, 28, 32, 54, 61, 64, 76,
89, 125, 128, 130, 141, 154, 176
Alî Aġa, 120, 121, 157
Alî Beġ oġlu Halîl, 25
Alî ÇâvûŖ, 158
Alî Koca, 75
Alî PaŖa, 78, 93
Amanya Kal'ası, 178

Amasra, 164
Âmed, 73, 96, 145, 175
Anadolu metropolidi, 74
Anadolu, 19, 50, 76, 91, 106, 109, 122, 135, 136, 144, 153, 158
Anadolu paşası, 50
Andriya, 167
Ankara, 25, 39, 46, 154
Ankara kâdisi, 46
Ankara Kazâsı, 39, 46
Ankara monlası, 25
Ankara mütesellimi, 25
Antalya, 125
Apas-ı Kebîr, 31
Apostol, 90
Arabacızâde Mehmed, 76
Arabgir, 48
arakıyyeci tâifesi, 82
Ardahan Kal'ası, 30, 114
Arnavud, 43
Arnavud eşkiyâsı, 20
Arslan, 157
Arslan Ağâ, 157
Artukâbâd, 128
Arz-ı Rum, 115, 128, 159
Arz-ı Rûm, 84, 85, 92, 104
Âstâne-i sa'âdet, 102, 110, 111
aşçı, 41
at kayıkları, 41
Atnas, 46
avâriz, 10, 13, 21, 61, 67, 68, 130, 166
Avarin Limanı, 68
Avraham, 137
Aya Mora Kal'ası, 67
Ayamora, 46
Ayasofya-i Kebîr, 171
Ayasofya-i Kebîr Evkâfi, 158
Ayavazoba, 121
Ayazioğlu, 73
Ayazmend, 34, 163
Ayazmende, 37
Aydın, 59, 61, 130
Aydos, 88
aylakçı, 20
Babadağı, 101
Babadağı Kazâsı, 101
Bâbü's-sa'âdetim ağası, 19, 120, 121, 157
bâc-ı ağnâm, 12
bâc-ı bâzâr, 12, 116
bâd-ı hevâ, 12
Bağdad ağası, 89
Bağdad kâdisi, 140
Bağdesar, 43
Bakkâloğlu, 123
Bali, 61
Bali hammâmı, 146
Balyabadet, 74
Bandırma, 111
bârgîr, 31, 116
Bartın, 170
basdırmalık, 58
başın sana gerek ise, 154
Batak, 101
Bayburdlu İbrâhîm, 85, 92
Bâyezîd Sultân evkâfi, 56

- Bayramiye*, 103, 104
Bayramoğlu İvaz, 158
Baysudi, 162
bedel-i güherçile, 166
bedel-i kürekciyân akçesi, 36
bedel-i nüzül, 10, 68
Beğlikler, 51
Beğpazarı, 90, 91
bekar tâifesi, 43
Bekir Bölükbaşı, 30, 114
Bektaş, 166
Belceruni, 167
Belgrad kâdîsi, 72
Benayî Ahmed, 130
Bender, 32
Bender[ere]ğli, 169
Benderi Kal'ası, 32
bennâk, 22
Berati, 30
Berber Şa'bân, 44
Berdişe, 66, 70
Bergama, 34, 37
Bergama havâss voyvodası, 37
Bergama voyvodası Yûsuf, 34
Bergamalar, 37
Berişe, 122
Berkofça, 79
Beskatun, 121
Beşir, 89
bey'-i bi'l-vefâ, 97
Beykoz çayırı, 49
Beyrut, 155, 172
Beyt-i Sasur, 38
beytü'l-mâl-ı âmme ve hâssa, 12
beytü'l-mâl-i âmme ve hâssa, 67
bezzâzistân, 65
Bıyıklı Mustafâ Paşa, 85, 92
Biladoğulları Bektaş, 24
bî-namaz akçesi, 153
Birgi, 59
Birgi Kazâsı, 130
Boğazhisar, 178
Boğdan, 105
Boğdan voyvodası, 89
Bolu, 28, 56, 62, 86, 126, 127, 128, 148, 163, 169, 170
Bolu kâdîsi, 28
Bolu Sancağı mütesellimi, 28
Boluruy, 73
Borazancı Mehmed, 70
Borlu, 148
Bosna, 63, 79, 96, 134
Bostancı Mustafâ, 81
Bostancıbaşı Ömer, 47
Boyabad, 123
boyacı, 41
Boyel, 10
Boyun ? Mukâta'a, 126
bozacı tâifesi, 99
Bozcaada, 162
Bozöyük, 19, 92, 136, 153, 154
Bozulus, 71
Budak, 27
Budun vâlisi, 55
Bugoyna, 177
Burğiya (Bogoyna), 79

Burgos, 148
Bursa, 26, 29, 31, 40, 42, 45, 64, 87,
103, 138, 141
Bursa kâdîsî, 26, 29
Bursa monlası, 40, 42, 45
Büyük mîr-âhûr Mehmed, 88
Büyükiskele, 40
Câbî Mustafâ, 129
Canik mütesellimi, 53
cebeci, 45
Cebel-i atîk, 87
Cebel-i cedîd, 87
Cebel-i Sem'an Mukâta'ası, 108
Cebeliye, 19
Cedîd Vâlide Sultân, 12
Cennet, 64
Cerhiye, 121
ceyb-i hümayûnum akçesi, 120
Cum'a, 61
cürm ü cinâyet, 12
Çardak, 140
Çatalca, 90, 148, 168
Çatalca bağçesi ustası, 90
Çâvûş, 51
Çâvûş oğlu Mehmed, 130
Çâvûş-ı Kebîr, 67
Çâvûşzâde Ahmed, 127
Çâvûşzâde Mehmed, 97
Çemişgezek kâdîsî, 27
Çerkes Osmân Paşa, 145
Çerkeş, 140
Çerkez. Osmân Paşa, 102
Çermik, 97
Çıldır, 30, 114
Çine, 139
Çine Kazâsı, 140
çorbacı, 32
Çorlu, 148, 176
Çorum, 23
Çorum kâdîsî, 23
Çuğlak Mukâta'ası, 55
Çukurköyü, 21
Çukurvirân, 47
Çumur, 25
Dadman, 36
Dağlar hâssı, 26
Danişmendlü, 61
Danişmendlü Kazâsı, 100
dârü's-sa'âde ağası, 58, 164
Dârü's-sa'âde ağası Dilâver Ağa, 105
David yahûdî, 45
Daye Hatun, 58
defter-i cedîd-i hâkânî, 62, 116
defterlü re'âyâsı, 21
defterlü sipâhî, 166
Delacay Vasilin, 172
Delvine, 54
Denizli, 107
Denizlü, 50
Dere, 158
Derviş, 29
Dervîş, 136
Dervîş Mehmed, 61
Dervîş Mehmed, 156
Deryanköyü, 62
Deveci Şa'bân, 128

- Develü Kazâsı*, 61
Dilâver, 148
Dilaver Ağa, 12
Dilâver Ağa, 39, 55, 111
Dimetoka, 85
Dimitri Viyalat ?, 134
Dimo, 165, 168, 176
Dina, 122, 144
Dina ? Beğ, 136
Dîvân-ı hümayûn, 18
Diyar, 61
Diyârbekir, 47, 73, 81, 96, 102, 145, 175
Diyârbekir paşası, 73
Dizdâr, 58
Dizdâriye Mahallesi, 113
Donanmacioğlu, 135
Dörtdivan Kazâsı, 127
Draç, 98
ebnâ-i sebîl, 19, 82, 116
ebnâ-yı sebîl, 19, 34
Ebû Sa'îd, 46
Ebûbekir, 91, 131, 177
Ebûgûd, 44
Edirne, 48, 58, 67, 85, 87, 88, 110, 111, 112, 117, 118, 119, 152
Edirne kâdîsı, 48
Edirne sarayı, 112
Eflanî, 163
Eflanî kâdîsı, 47
Eflanî-i Bolu (Eflani-i borlu), 163
Eflanî-i Bolu kâdîsı, 56
efrenc bâzârgânları, 155
Eğlence, 61
Eğribucak, 163
Eklibove, 19
Ekrâd tâîfesi, 61
Elbistan kâdîsı, 25
Eli, 132
Elmacık, 69
Elmalı, 168
Elmalu, 153
Elpenice, 46
Eminbeğ, 35
Enbiya, 101
Enta, 121
erbâb-ı timar, 99
Erdek, 88
Ereğli müftüsü, 27
Ereğli nâhiyesi, 174
Ergani, 97
Ergani alay beğisi Ahmed, 97
Ermenî Sefer, 28
Erzincan, 76, 115
Esfad, 176
Esilib İskelesi, 79
Eskiköy, 55
Eskişehir, 104, 116, 124
Estanoz, 46
eşkîyâ, 79, 80, 82, 101, 116, 122, 135, 136, 144, 147, 148, 149
Eyyûb, 134
Fart, 161
Fâtıma, 24
Fayik Paşa câmi'i, 22
Fazlı, 147

Fazlullâh, 167
ferâğ, 30, 31, 159
Ferhad Paşa Evkâfi, 115
Ferlû Hasan, 21
Festun, 29
Fezo, 176
Filibe, 30
Filibe monlası, 87
gabn-ı fâhiş, 62
Galata, 12, 84, 134, 166, 167, 176
Galata kâdîsı, 44, 88, 99, 111
Galata Kazası, 19
Galata mollası, 95
gallât, 39
gâret, 19, 20, 34, 37, 46, 57, 61, 80, 82,
89, 91, 94, 101, 106, 116, 122, 136,
140, 145, 147, 156, 163
gâret-i emvâl, 34, 37, 80, 82, 94
gâret-i erzâk, 19
Gazanfer Ağa Evkâfi, 157
Gazi Alî Beğ Evkâfi, 143
Gazi Paşa, 121
Gâzî Paşa, 52
gazzâzân tâifesi, 100
gazzâzbaşı, 100
Gekbuze, 170
Gemlik, 24, 28, 46, 94, 97, 99, 137, 150,
168
Gemlik kâdîsı, 24, 28, 46
Gencal, 24
Gerger, 49
Gevi, 42
Gökçe, 149
Gökoğlu Alî, 136
Gölcük, 167
Göle, 77, 78
Göle Kal'ası, 78
Gömeri, 61
Gönü, 72
Gönye, 35, 36, 109, 110
Gönye İskelesi, 35
Gönye kâdîsı, 35
Gönye Kal'ası, 35
Gönye Kal'ası beşlileri, 36
Görele, 99
Gradyud, 73
Güğeli, 90
Gümülcine, 79
Gümülcine kâdîsı, 41
Gümülcine Kasabası, 42
Günyüzü kâdîsı, 91
Gürcistan, 36
Güzelhisar-ı Menemen, 34, 37
Hâce Pîrî Evkâfi, 142
Hâcî Abdullâh, 42
Hâcî Ahmed, 46, 62
Hâcî Ahmed Vakfı, 107
Hâcî Ahmed-i Küçük Mahallesi, 107
Hâcî Alî oğlu Mehmed, 150
Hâcî Durmuş, 158
Hâcî Hasan, 42
Hâcî Hüseyîn, 138
Hâcî İbrâhîm, 161
Hâcî İlyas oğlu Nasûh, 21
Hâcî Kethüdâ Serhoş oğlu Hüseyîn
Paşa, 63

- Hâcî Mahmûd*, 24, 85, 92
Hâcî Mehmed, 47, 125, 163
Hâcî Mûsâ, 51
Hâcî Mustafâ, 42, 61, 161, 173
Hâcî Sefer oğlu Mehmed, 46
Hâcî Yûsuf, 61
Hâcî Yûsuf oğlu Nasûh, 24
Hâcılar cemâ'ati, 61
Hâcılargördü, 100
Haciye Yali, 43
Hadîce, 138
Hadîce Hânım, 93
Haleb, 34, 55, 56, 93, 97, 108
Haleb kâdîsi, 108
Haleb pašası, 34, 55, 93
Halîl, 67, 88, 91
Halîl Halîfe oğlu İbrâhîm, 49
Hamîd, 83
Hamîd mütesellimi, 13
Hamîd Sancağı mütesellimi, 51
Hamravansuyu, 175
Hamza Paşazâde Mehmed Paşa, 20
Hamzabeğ, 31
Hanîfe, 171
haraç, 12
harâmzâde, 89, 117, 144, 149
Haremeyn-i Şerîfeyn, 133
Harpurt kâdîsi, 31
Hartköylü, 125
Hasan, 10, 27, 34, 37, 59, 64, 66, 70,
104, 107, 108, 113, 152, 159, 160,
169, 172, 178
Hasan Çâvûş, 81
Hasan Paşa, 37, 111
Haseki Mustafâ, 72
Haseki Sultân, 121
Haseki Sultân Evkâfi, 120
Hâslar, 84, 145, 148, 174
Hâslar kâdîsi, 90
Hâssa bostâncıbaşı Ömer, 87
Hâşim, 175
Hatîb Hâcî Velî, 135
Havlak, 45
Haydar, 25
haydûd, 20, 94, 105, 148
Haymana kâdîsi, 25
Haymana Kazâsi, 25
Hayrabolu, 112
Hayreddin Paşa, 131
Hazînedâr Çetel, 10
Hazînedârbaşı Zûlfikâr Ağa, 100
Hazîne-i âmire, 11, 36
Hazret-i Dâvud, 69
Heider, 85
Hereke, 170
Hereke döşemesi, 163
Hızır, 79
Hızır Onbaşı, 141
Hızırbeğ, 44
Hızırca, 160
Hiranye Atina, 140
hirfet, 65
Hisarcık, 47
Hobyâr Mahallesi, 171
Horek, 103
Horpeşte, 66

- Hudâvendigâr Sancak beği*, 64
- Hurpeşte*, 81
- hüccet-i şer'iyeye*, 13, 23, 24, 30, 32, 34, 38, 41, 42, 46, 51, 65, 72, 77, 81, 83, 84, 91, 93, 103, 106, 107, 109, 113, 129, 142, 143, 164, 171
- Hüseyîn*, 19, 31, 54, 58, 64, 66, 70, 81, 82, 133, 137, 149, 155, 169
- Hüseyîn Çâvûş*, 138
- Hüseyîn Efendi Vakfı*, 177
- Hüseyîn Paşa*, 177
- Hüsrev Paşa*, 52
- Ilıca-i Bergama*, 34
- İbrâhîm*, 23, 46, 51, 58, 61, 67, 89, 129, 132, 135, 151, 162
- İbrâhîm Mustafâ*, 158
- İbrâhîm Odabaşı*, 40
- İbrâhîm Paşa*, 31
- İbrâhîm Paşa Evkâfı*, 132
- İdincik*, 95
- ihkâk-ı hakk*, 43, 57, 61, 66, 68, 80, 105, 124, 127, 128
- İhsan*, 138
- İhsân*, 138
- ihtisâb*, 12
- ihzâriyye*, 12
- İlya*, 75
- İlyas*, 137
- İlyas oğlu Mehmed*, 54
- İmâmzâde*, 28
- imdâd-ı sefer*, 120
- İnebahtı*, 29, 77
- İnegöl Kazası*, 31
- İnöz-i Küçük*, 168
- İnözügeçid*, 150
- İpsala*, 67
- İsâ*, 68
- İsfete*, 12
- İshak*, 120
- İshaklu kâdîsı*, 45
- İskender*, 174
- İskender Paşa Mahallesi*, 97
- İskenderiye*, 66, 70
- İslâm*, 129
- İsmâ'îl*, 23, 29, 40, 63, 141, 151
- İsmâ'îl Paşa**, 167
- İsmâ'îliye Evkâfı*, 142
- İsmâ'îliye Medresesi*, 141
- İsmailgeçidi*, 105
- İsmihan*, 26
- İsparta*, 43, 83
- İsparta kâdîsı*, 43, 51
- ispençe*, 12, 67
- İstanbul*, 12, 31, 35, 40, 41, 42, 58, 65, 74, 82, 84, 93, 98, 100, 101, 102, 106, 107, 109, 113, 115, 116, 130, 139, 142, 152, 158, 164, 171
- İstanöy*, 152
- İstavro*, 54
- İstemati*, 167
- İstranca*, 148
- İvaz Paşa*, 132
- İyneci Mehmed*, 46
- İzmir*, 18, 42, 86, 119, 127, 130, 139
- İzmir Gümrüğü Mukâta'ası*, 119
- İzmir monlası*, 18, 42

İzник, 116, 156
İznikmid, 69, 71, 89, 129, 146, 147, 151,
160, 161, 170
İznikmid beği, 69
İznikmid kâdîsi, 71
İznopol, 74, 75
İzzeddin cemâ'ati, 71
Ka'be, 133
kaçkûn, 12
kaftan bahâ, 104
Kahta, 49
Kahvecioğlu, 155
kahvehâneler, 82
kal'a topçusu, 49
Kal'a-i Sultâniye, 178
Kal'ecik, 52
Kalafâtyeri, 95
Kalamata, 67
Kalamine, 167
Kalkandelen kâdîsi, 48
Kalkandelen Kazâsi, 48
kapan, 23
Kaplan, 150
Kapucubaşı Ahmed Ağa, 31
Kapucubaşı İsmâ'il, 155
Kapucubaşı Yahyâ, 9, 10, 11
Kapudağı, 12, 111, 176
Kapudanzâde İsmâ'il Paşa, 89
Kara Bekir oğlu Osmân, 61
Kara Pîr Alî, 140
Karaağaç Mahallesi, 103
Karababa, 90
Karabaş imâmı, 132
Karaboğaz, 35
Karaca, 145
Karacaoğlu Mehmed, 161
Karadeniz, 139
Karadeniz yalıları, 35
Karahisar-ı Şarkî, 104
Karahisar-ı Şarkî şehhânesi, 103, 104
Karakaraca, 113
Karaman, 60, 61, 71, 96, 136, 141
Karamürsel, 43, 156
Karcı, 107
Karlili, 45, 68
Karlili Sancağı, 45
Karlık, 128
Karmanlızâde Mustafâ, 144
Karmusa Kal'ası, 19
karz-ı şer'î, 97
Kasım, 48, 114
Kasım Paşa, 19, 128
Kasımpaşa Medresesi, 44
Kassâboğlu, 123
Kastamonu, 20, 28, 50, 123, 132
Kastamonu metropolidi, 50
Kastamonu paşası, 28
Kastuva, 74
Kâtib İsâ, 161
katl-i nüfûs, 19, 25, 34, 37, 80, 82, 94
Katmer, 136
Katrancı, 154
Kavaslı, 29
Kaya Sultân, 107
Kaya Sultân'ın kethüdâsi Ahmed, 50
Kayacık, 158

Kayacık Kazâsı, 158
Kaymas, 69
Kayseriye, 61
Kaytas, 120, 121
Kefri, 46
Keleş Kazâsı, 130
Keli, 165
Ken'ân, 136
Ken'ân Paşa, 152
Kengen, 35
Kengiri, 140
Kesendire cezîresi, 157
Keskün, 52
Kesriye Kazâsı, 81
Keşan, 173
Keşân, 173
Keşkeş, 76
Keşmirî şal, 103
Kete, 87
kethüdâ nasb, 65, 82, 83
kethüdâyeri, 53, 57, 64, 104, 108, 118,
128, 141, 147, 148
Kılıçoğlu Himmet, 25
kıptiyân, 12
Kırşehir, 120
Kırto, 54
kışlak resmi, 48
Kızılbel, 140
Kızıloğlu Dervîş, 71
Kilidü'l-bahr, 178
Kirgor, 174
Kirlos, 50
Kirye, 35
Kisrat, 89
Kocaeli, 43, 80, 89, 147, 160
Kocaeli Sancağı beği, 43
Kocaili, 35, 129
Kocaili Sancağı beği, 35
Koloz, 152
koltukçu, 39, 57
koltukçuluk, 39
Konya kâdîsî, 23
Konya monlası, 59
korucu, 45
koz kayıkçıları, 40
Kozak, 34, 37
Kozak oğlu Hüseyîn, 133
Kozu, 103
köle da'vâ, 28
Köse İbrâhîm, 146
Köstence, 101
Köylü Mehmed Beşe, 75
Krava, 74
Kudüs-i Şerîf, 68, 89
Kudüs-i Şerîf Sancağı Alay Beğisi Ali,
38
kul oğlanı, 100
Kumanese, 89
Kumkapu meyhânegileri, 166
Kumlu, 147
Kurd, 51
Kurşunlu Kazâsı, 140
Kuşadası, 52, 60, 118, 119, 130, 133
Kuşadası İskelesi, 119
Kuşadası kâdîsî, 52, 60
kuttâ'-ı tarîk, 25

kuttâ'u't-tarîk, 80, 117, 122, 123, 144
kuttâu't-tarîk, 82
Küçük Hüseyîn oğlu Ahmed, 75
Küçükmuhâsebe, 44
Kühnu, 167
Kühnu Hânımı, 167
Kürd Osmân, 148
Küre-i Ma'mûre, 28
Küre-i Nuhâs, 20
Kütahya, 144, 149, 153, 161, 166
Ladori, 28
Laş, 168
Lefke, 116
Lek cemâ'ati, 61
Lek tâifesi, 61
Lilende, 12
Litor, 58
Livadiye, 12
Livâdiye, 12
Madenşehir, 39
Mağnisa, 63, 70, 81, 82, 156, 158
Mağrib Trablusu, 67
Mahmûd, 66, 70, 71, 113, 127, 132,
142, 168, 170
Mahmûd Dede, 25
Mahmûd Paşa, 141
Mahmûd Paşa Evkâfi, 112, 113
Mahmûd Paşa-yı Velî Evkâfi, 39
Mahmûdpaşa Çarşısı, 107
Makri, 64
Malatya, 47, 48, 146
Malatya beğlerbeği, 47
mâl-ı gâib, 12, 67

mâl-ı mefkûd, 67
mâl-ı mefkûd, 12
Mâlik Çâvûş, 66
Malkara, 92, 168
Mankalya İskelesi, 139
Mankayla, 101, 139
Mar'aş, 84
Mar'aş beğlerbeği, 25
marangozlar kârhânesi, 95
Marmara, 135
Matbah-ı âmire, 78
Meciklü, 24
Medîne-i Münevvere, 12, 109, 133
mefrûzu'l-kalem ve maktû'u'l-kadem
min küllî'l-vücûh, 12
Mehmed, 10, 20, 22, 23, 24, 28, 29, 32,
34, 40, 43, 46, 49, 51, 54, 55, 56, 61,
66, 71, 75, 77, 79, 88, 91, 93, 94,
107, 109, 110, 113, 122, 123, 129,
130, 136, 138, 144, 145, 146, 147,
148, 149, 151, 154, 155, 156, 162,
163, 170
Mehmed Ağa, 105, 146, 151
Mehmed Ağa Vakfı, 164
Mehmed Âti, 60
Mehmed Beğ, 121
Mehmed Bölükbaşı, 149
Mehmed Çâvûş, 162
Mehmed Dede, 25
Mehmed Paşa, 66, 83, 160, 170, 177
Mehmed Paşa Evkâfi, 128
mehter, 45
Mekke-i Mükerrreme, 12, 63

Mekrel, 36
Melkon, 43
Memi, 47, 83
Memi oğlu Hüseyn, 163
Menemen, 21, 22, 30
Mercan, 91, 137
Merdüven, 89
Mersilli, 130
Mersin, 178
Mert nâhiyesi, 134
mevkûfât defteri, 166
mevlevîhâne, 63
Mevlevîhâne, 63
Meydân, 140
Mısır, 52, 120, 121, 122, 137
Mısırlı Mehmed, 24
Mi 'mârbaşı Mustafâ, 95
Midillü, 162, 167
Midye, 148
Mihaliç, 159, 160
Miho, 151
Mihrimâh Sultân câmi 'i evkâfi, 57
Miltöz, 174
Mîr-âhûr-ı evvel Mehmed, 49
Miraşe Kal 'ası, 20
Mirza, 21
Misivri, 105
Mitve, 74
Mora, 29, 67, 74, 77
Mora paşası, 29
Mudanya, 40, 119
Mudanya gemisi, 40
Mudurnu, 62
muhtesib, 100
Muhyiddin, 40
murâbaha, 63, 85
Murâbaha tâifesi, 84
Murad, 27, 61, 154
Murad Paşa, 23
murâfa 'a-i şer', 23, 24, 34, 40, 53, 57, 80, 82, 84, 102, 106, 107, 109, 114, 143, 164
Mûsâ, 87, 160, 175
Musli, 30, 61, 156
Musli Bölükbaşı, 114
Mustafâ, 27, 28, 29, 38, 55, 56, 61, 64, 73, 86, 95, 97, 98, 107, 112, 116, 125, 127, 132, 136, 139, 142, 143, 146, 149, 150, 154, 156, 162, 164, 177
Mustafâ Ağa, 55, 56
Mustafâ Hüseyn, 56
Mustafâ Paşa, 29, 77, 137, 159, 160
mülk-i müşterâ, 32
mülknâme-i hümâyûn, 12, 143
mürâsele, 13
mürtezika, 64
Müstecab, 53
müşâhere kitâbeti, 142
Müteferrika Murtazâ, 96
na 'l bahâ, 104
Narda, 22
narh, 35, 57, 101, 139, 152
Nasbin, 108
Navalı Mehmed, 120, 121
navluncular, 111

- Nebil Hâtûn Evkâfi*, 164
nefir-i âmm, 168
Nemçe Kralı, 152
Ni'metullah, 58
Niğbolu, 79
Niğbolu İskelesi, 79
Niğbolu müftisi mevlânâ Ebûbekir, 79
Nikola, 166, 167
Nikolo Kusidari, 67
Nuh Kethüdâ Evkâfi, 95
Nurca, 22
ocaklık berâtı, 36
odabaşılık vazîfesi, 142
oğlu Mehmed, 105
Ohri, 66
Ormanlı, 145
ortakçı yerler, 21
Oruç, 103
Oruçlu, 76
Osmân, 23, 50, 76, 81, 128, 135, 148, 174
Osmân oğlu Yûsuf, 61
Osmân Sipâhî, 161
Osmancık, 27
Osmânköyü, 140
Oturakçı Mahmûd, 42
Ökçeli İbrâhîm, 163
Ömer, 55, 93, 119, 134, 153, 154, 176
Özi, 58, 75, 79, 89, 101, 116, 132, 139, 165
Özi mütesellimi, 75
Özi paşası, 58
Özlü, 72
- Palu*, 81
Papa Esyat, 67
Papa Yani, 165
Papa Yorgi, 171
pastov kırmızı çûkasın, 54
Paşadivânı, 163
Pehline, 98, 99
peksimad, 87
Pelvine, 143
Pertev Paşa, 129
Pınarhisarı, 148
Pîrî, 173
Pîrî Kâdioğlu, 123
Pirlepe, 78
Platomanâ, 147
Platomanâ Kal'ası, 147
Pojga Sancağı, 63
Prevadi, 75, 88
Prevadi Kazâsı, 58
Prizrin Sancağı, 20
ra'yyet oğulları, 12
Râziye Hânım, 159
re'âyâ, 12, 23, 68, 87, 166
Receb, 44, 57
Refikizâde İbrâhîm, 107
Reîszâde, 96
Remle, 155
Reshâ Kazâsı, 108
resm-i arûsâne, 12
resm-i bâc, 116
resm-i bağât, 22
Resûl, 54, 160
Rıdvân, 61

Rodosck, 168
Rodoscuk, 119, 148, 151
Rodoscuk İskelesi, 119
rukye, 62
Rum patriği, 163
Rumeli, 38, 48, 66, 67, 74, 81, 85, 98, 106, 109, 114, 158
Rumeli beğlerbeği, 48, 74
Rumeli beğlerbeğisi, 66
Rumeli Eyâleti, 98
Rumeli kâdî'askeri olan Mustafâ'nın oğlu Yahyâ, 38
Rumeli ve Anadolu kâdî'askerleri, 106
Rüyah, 45
Sabancı, 174
Sabancı (Sapanca), 174
Safed, 155
Safed kâdîsi, 53
Safiye Hanım Sultân, 124
Safiye Hânım Sultân, 52, 60
Safiye Sultân, 24
Sakarya, 35
Sakız, 152, 167
Salamon, 45, 88
salâvât-hân, 142
Salb u siyâset, 78
salgun, 12
sâliyâne, 57, 68
Salona, 12
Salvine, 177
Samakov-ı Devrek, 169
Samava, 115
Sancakburnu, 139
Saray, 148
Saraycık, 56
Saray-ı atîk, 42
saray-ı cedîd, 146, 151
Saray-ı cedîd, 55
Saray-ı cedîd ağası, 56
Sarıgöl, 150
Sart kâdîsi, 56
Saruhan, 26, 82, 124, 158
Saruhan Sancağı mütesellimi, 26
Satı, 30
satu-bâzâr, 36
Sayda, 155, 172
Sâyede ? iskelesi, 26
Sayime, 62
Sefer, 117, 137
Sefer Odabaşı, 40
Seferağa çiftliği, 124
Seferihisâr, 166
Seferihisar kâdîsi, 51
sekbân akçe, 99
selâmetlik, 119
selâmiye, 104
Selanik, 9, 10, 11, 22, 24, 73, 75, 157, 169
Selanik Ağası Osmân Ağa, 73
Selanik Mukâta'ası, 9
selh[h]âne, 58
Serdâr Hüseyîn, 154
sermayeci, 35
Seydî Ahmed Paşa, 63
Seyfullah, 61
Seyyid Ahmed, 44

- Seyyid Halil*, 48
Seyyid Hüseyîn, 163
Seyyid Mehmed, 70, 114, 125
Siğla Mukâta'ası, 59
sırıkcı, 49
Sırtkapısı, 10
Sırtkapısı Mukâta'ası, 11
Silistire, 132
Silivri, 148
Sinan, 99, 134
Sis kâdîsi, 34
Sis Kazâsı, 101
Sivas, 23, 27, 60, 128, 136
Sivas beğlerbeği, 27
Sivas beğlerbeğisi, 23
Siyavuş, 59, 72, 118, 130
Solakbaşızâde Süleymân, 85
Suca, 11
Suğla, 139
Suğla ? Mukâta'ası, 59
Sultân Gâzî Hudâvendigâr evkâfi, 87
Sultân Murad, 58, 63, 67
Sultân Murad Evkâfi, 70
Sultân Murad Hân, 58
Sultân Selîm evkâfi, 88
Sultân Selîm Hân, 75, 116
sûrsât, 79, 167
Süleymân, 29, 34, 47, 77, 88, 102, 140
Süleymân Efendi, 155
sûrsât, 86, 87
Şa'bân, 68
şâhinci, 45
Şam, 38, 69, 89, 108, 126, 133
Şâm kâdîsi, 51
Şam-ı Şerîf, 38
Şardağı, 48
şedd-i rihâl, 36
Şehir kethüdâsı Velî, 27
Şehirköy, 171, 175
Şehsuvâr oğlu Mustafâ, 25
Şehsuvârzâde Mehmed, 58
Şehzâde Sultân Mehmed Hân, 111
şem'hâne, 164, 165
Şerefzâde Mehmed, 13
Şerenlü, 164
Şerîfe, 51
Şetuz, 30
Şeyh Mehmed, 58, 141
Şeyh Seyyid Alaaddin, 98
Şeyh Zekerıyyâ, 149
şeyhü'l-islâm, 51, 68, 86, 177
şuhûd-ı udûl, 34, 48, 81, 124
Şumlu Alî, 55
şuhûd-ı udûl, 104
Şürû'a, 49
Tâceddin Paşa evkâfi, 23
Tâhir, 61
takyeci tâifesi, 65, 82, 83
takyeciler, 65
Talnet, 152
Tamışvar, 77, 143
Tanaş, 28
tapu-yı zemîn, 12, 67
Taraklıborlu, 163
Tarhala [Tırhala], 34, 37
Taş, 140

Taşköprü, 123
Taşraili, 49
Tatar yahûdî, 79
Tavşan Adası, 166
tayyârât, 12, 157
teberdâr, 42
tekâlîf-i örfiyye, 12, 13, 21, 92
Tekfurdağı kâdîsi, 72
Tekfurgölü, 111
Tellcübeyn, 108
Tercümanyunus Mahallesi, 84
Terkos, 145, 148
Tersâne-i Âmire, 130, 149
Tırhala, 34, 37, 147
Tırhala Sancağı, 37
Timurci, 124
Timurci Kazâsi, 156
Timurtaş, 97
Timurtaş Evkâfi, 113
Tire, 59, 62, 130
Tokad, 128
Tokat, 50
topcu, 45
Topcu Mustafâ, 89
Topkapulu Mustafâ, 89
Trablusşam, 19, 68
Traboliç, 167
Trabzon, 84
Trabzon müftîsi, 30
Tufan, 74
Tuğra çiftliği, 30
Turgudlu, 21
Tuzla, 10
tüfenk-endâz eşkiyâ, 101
Türkmen tâifesi, 71
Ulufakılu, 25
Umurbeğlü, 137
Unkapanı sermayecileri, 139
Usturova kâdîsi, 49
Uşak, 149
Uzun Velî, 91
Ülgünbar, 66, 70
Üsküdar, 35, 40, 43, 57, 94, 131, 156
Üsküdar kâdîsi, 35, 40
Üsküdar monlası, 43
Üsküdarlı Hasan, 56
vakf-mânde, 44
Vâlîde Sultân, 21, 22, 33, 55, 170
Vâlîde Sultân Kethüdâsı Alî, 33
Varna, 101, 116
vaz '-ı yed, 22, 125, 134
Velî, 69, 104, 124, 138
Vester, 101
Vezîr Ahmed Paşa, 9, 48, 139
Vezîr Mûsâ Paşa, 63
Vidin, 76, 79
Vize, 78, 148
Vodine kâdîsi, 24
Yad-ı Emine, 62
Yafa kâdîsi, 44
yağma, 61, 82, 89, 116, 122, 147, 156,
163
Yahûdîler, 45, 137
Yahyâ, 69
Yahyâ Çâvûş, 169
Yahyâ Dede, 108

Yahyâ Reîs, 178, 179
Yako, 42
Yakos, 67
Yamo, 10
Yani, 54, 166, 174
Yanya, 54, 150, 173
Yasef, 45, 75
yave, 12
yaymacılık, 39
Yazıcı Abraham, 53
Yelkenci Zolta, 162
Yemiş İskelesi, 106
Yenice-i Bergama, 37
Yenice-i Karasu, 98
yeniçeri serdârları, 35
yeniçeriyândan yetmiş birinci cemâ'at,
32
Yenipazar kâdîsî, 55
Yenişehir, 31, 37, 64, 116, 147
Yenişehir Kazası, 31
Yenişehir monlası, 37
Yenişehirî, 13, 141, 142
Yılanoğlu, 123
Yorgi, 58, 151, 165, 168
Yufka oğlu Ahmed, 85
Yunika, 45
Yûnus, 24
Yûsuf, 24, 43, 58, 65, 82, 85, 127
Yüzdepara cemâ'ati, 72
Zadu, 130
Zağanoz, 175
Zağra-i atîk, 88
Zâhide, 153
zahîre bahâ, 120
zahîresi akçesi, 87
Zemhur, 58
Zeyr, 164
Zile, 71
Zindankapusu, 106
Zûlfikâr, 139
Zûlfikâr Ağa, 12
Zûlfikâr Beğ, 81
Zûlkadriye paşası, 60

ÖZGEÇMİŞ

1980 Yılında Elazığ'da doğdum. İlk ve orta öğrenimimi Elazığ'da tamamladım. 1999 Yılında Fırat Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümüne girmeye hak kazandım ve 2003 yılında mezun oldum. Aynı yıl Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yeniçağ Tarihi Kürsüsü'nde yüksek lisans eğitimi yapmaya hak kazandım. Halen yüksek lisans eğitimime devam etmekte olup, özel bir şirkette kalite güvence bölümünde çalışmaktayım.

Murat YILDIZ

